

DEMOKRACIJA

Rablji sovražijo svoje žrtve

To je v pogovoru za našo revijo razkril publicist Viktor Blažič. "In tu je ta obremenitev kot strah pred povračilom. V tej obremenitvi se odraža nestrpnost, vsa teža krivde, ki visi nad storilci in njihovimi dediči, česar pa ti nočejo priznati."

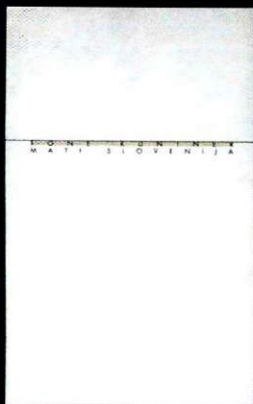
POLITIKA
Barbara Brezigar
Ali Barbara Brezigar odhaja?

SLOVENIJA
Jugogeneral
Konrad Kolšek
izgubil tožbo

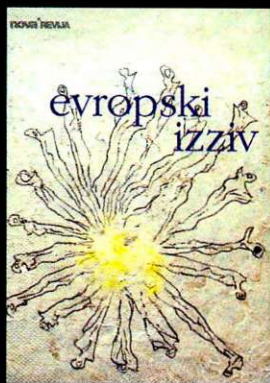

TUJINA
Obveščevalci,
politiki
in mediji

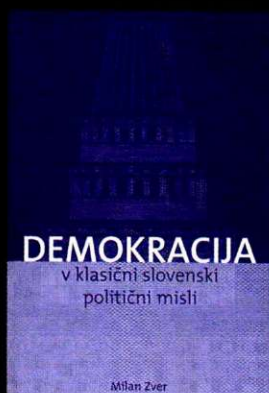
TONE KUNTNER
MATEI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot. 72 strani, 2.200 SIT

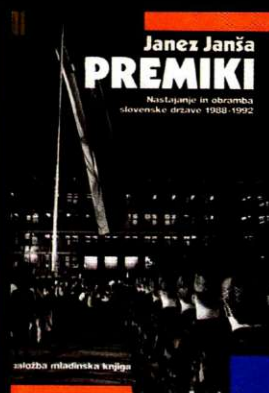
EVROPSKI IZZIV

Zbornik *Evropski izziv* je namenjen razmisleku o tem, kako se Evropa v obdobju integracijskih procesov in globalizacije kaže slovenskim razumnikom. 440 strani, 6.980 SIT

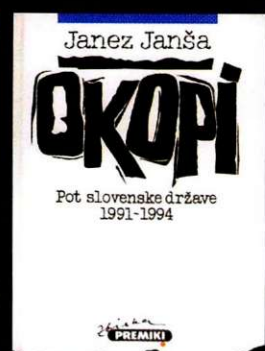
MILAN ZVER
DEMOKRACIJA

Avtor je razčlenil koncepte demokracije v politični misli na Slovenskem v prvi polovici 20. stoletja. 254 strani; 4.400 SIT

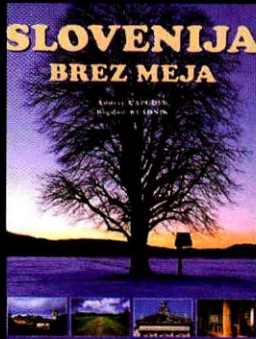
JANEZ JANŠA
PREMIKI

Knjiga, ki je bila prodana za več kot 61.000 izvodih. Nastajanje in obramba slovenske države 1988–1992. 363 strani, cena 2.200 SIT

JANEZ JANŠA
OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994. Prodana je bila za več kot 17.000 izvodih. 309 strani, 2.200 SIT

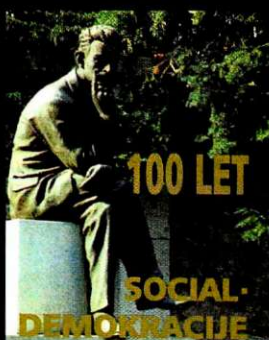
ANDREJ CAPUDER,
BOGDAN KLADNIK
SLOVENIJA BREZ MEJA

Slovenija se s svojimi kulturnimi in naravnimi lepotami pred vstopom v EZ predstavlja čez geografske meje. 200 strani, 10.850 SIT

MILAN ZAJC,
FRANCE KOZINA,
FRANCE DEJAK
UŠLI SO SMRTI

Poročila treh rešencev iz množičnega grobišča v Kočevskem rogu leta 1945. 244 strani, 3.906,00 SIT

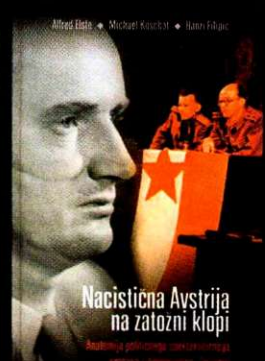
MILAN ZVER
100 LET
SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene mnoične oživitve konec prejšnjega stoletja. 125 strani, 2.200 SIT

JOŽE DEŽMAN,
MARJAN LINASI
MED KLJUKASTIM
KRIŽEM IN RDEČO ZVEZDO

Prikazuje čezmejno soočenje nacionalnih predsodkov, totalitarnističnih ideologij in partijskih diktatur. 210 strani, 4.991 SIT

ALFRED ELSTE, MICHAEL
KOSCHAT, HANZI FILIPIČ
NACISTIČNA
AVSTRIJA NA ZATOŽNI KLOPI

Anatomija spektakularnega političnega procesa. 264 strani, 5.300 SIT

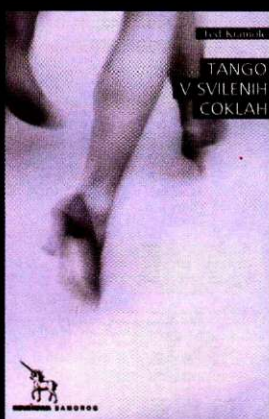
JAZ, ČAS IN
ZGODOVINA

Razmišljanja slovenskih intelektualcev o svojem izkustvu časa. V ospredju ni le vprašanje o enkratnosti lastnega življenja, ampak tudi individualno razmerje do civilizacije in sveta. 704 strani, 9.950 SIT

RUDI ŠELIGO
IZGUBLJENI SVEŽENI

Govori o človekovi usodi, kot jo, utelesajo trije glavni junaki: moderni poslovnež, poklicni revolucionar in pisec Tomaževega evangelija. 384 strani, 8.130 SIT

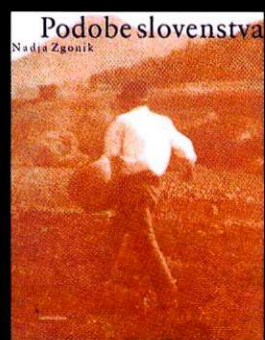
TED KRAMOLC
TANGO V SVILENIH
COKLAH

Ljubzenski roman o slikarju in modelu je delo karnadskega Slovenca, slikarja in pisatelja Teda Kramolca. 290 strani, 5.690 SIT

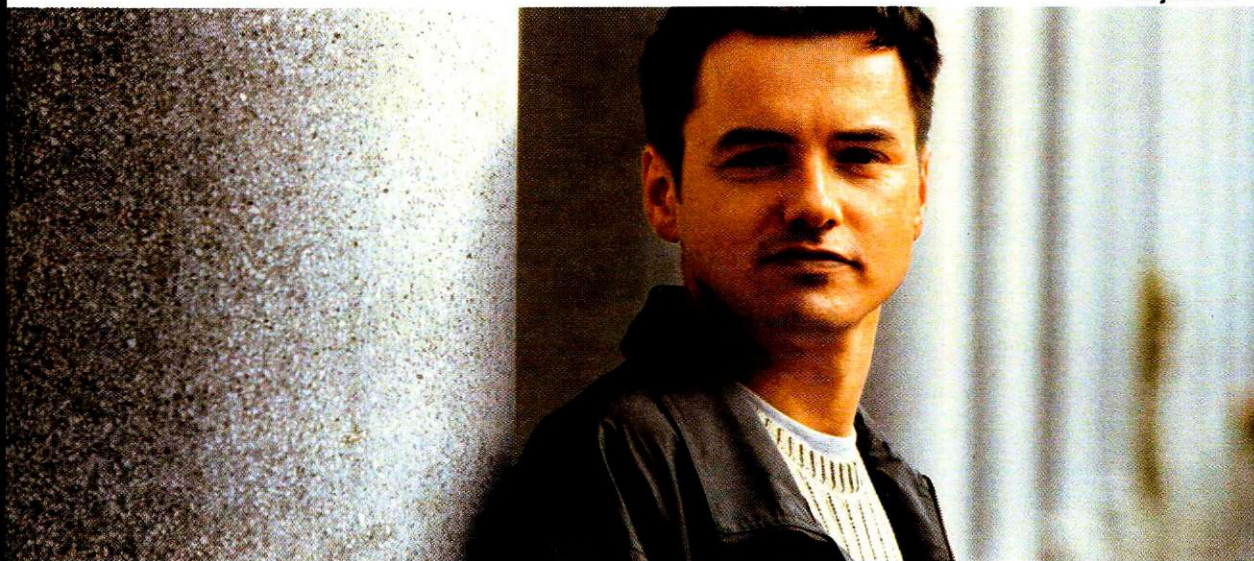
NEDELJKA PIRJEVEC
SAGA O KOVČKU

Avtorica skozi podobe in slike pripoveduje o življenju primorske družine v obdobju od začetka 20. stoletja do časa po drugi svetovni vojni. 380 strani, 8.340 SIT

NADJA ZGONIK
PODOBE
SLOVENSTVA

V knjigi lahko prvič na enem mestu preberemo o tem, kaj sploh pomeni nacionalna identiteta in kakšna so bila v zgodovini prizadevanja Slovencev za njeno vzpostavitve. 240 strani, cena: 8.960 SIT

Atentat na pravno državo

V naši mladi državi pogosto ugotavljamo, da pravna država ne deluje dobro in da se ljudje ne držijo zakonov v zadostni meri. Pogosto smo priče, da si zakone precej po svoje razlagajo državni uradniki ali celo vlada. Obstajajo tudi primeri, da se državni zbor, ki je v naši državi zakonodajalec, ne drži tistega, kar je sam pred tem pripravil in sprejel. Leta 2000 se je zgodilo celo to, da državni zbor ni hotel uzakoniti večinskega volilnega sistema, ki je zmagal na referendumu o volilnih sistemih. Večina v državnem zboru tega ni želela storiti, pa čeprav jo je k temu zavezovala tudi odločba ustavnega sodišča, ki je zahtevala uzakonitev večinskega volilnega sistema. Takrat je tranzicijska levica skupaj z ljudsko stranko spremenila ustavo in se tako izognila izglasovanemu referendumu o volilnih sistemih in odločbi ustavnega sodišča.

V ponedeljek pa smo bili priče pravemu atentatu na pravno državo. Državni zbor je namreč z glasovalnim strojem, ki ga premoreta liberalna demokracija in združena lista, zavrnil odlok o razpisu naknadnega zakonodajnega referenduma o tako imenovanem tehničnem zakonu o "izbrisanih". Tega bi državni zbor v vsakem primeru moral sprejeti, saj je tudi ustavno sodišče moralo ob njem priznati, da ni v ničemer sporen. Ustavno sodišče je namreč zavrglo zahtevo poslancev združene liste in liberalne demokracije za presojo ustavnosti odloka o razpisu referenduma. S svojim glasovanjem so poslanci združene liste in liberalne demokracije pohodili slovensko ustavo. V njenem 90. členu jasno piše: "Državni zbor lahko o vprašanjih, ki se urejajo z zakonom, razpiše referendum. Državni zbor je vezan na izid referenduma. Državni zbor lahko razpiše referendum iz prejšnjega odstavka na svojo pobudo, mora pa ga razpisati, če to zahteva najmanj tretjina poslancev, državni svet ali štirideset tisoč volivcev." V prej omenjenem primeru je referendum v skladu z ustavo zahtevala tretjina poslancev državnega zbora. In tudi ustavno sodišče je presodilo, da tu ni nič spornega. Kljub temu so se poslanci združene liste in liberalne demokracije odločili, da tega ne spoštujejo, in so zavrnilo razpis referenduma. S

tem so se postavili nad zakone in ustavo ter preperečili, da bi o t. i. tehničnem zakonu o "izbrisanih" ljudje odločali na referendumu. V 3. členu slovenske ustave namreč piše: "V Sloveniji ima oblast ljudstvo. Državljanke in državljani jo izvršujejo neposredno (kar pomeni z referendumom, op. p.) in z volitvami, po načelu delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno." Kršili pa so tudi 16. in 19. člen zakona o referendumu in ljudski iniciativi. Ravnanje LDS in ZL kaže, da so se znašli v položaju, ko ne vedo več, kako bi se rešili iz zagate. Referenduma se bojijo kot hudič križa, ker vedo, da bodo na njem doživeli nezaupnico, saj javnomnenjske ankete kažejo, da bi ljudje na referendumu t. i. tehnični zakon o "izbrisanih" odločno zavrnilo. Predsednik vlade in liberalne demokracije Anton Rop situacije ne obvladuje oziroma jo skuša obvladati z nezakonitim delovanjem. Ni privolil v kompromis, ki mu ga je ponujala koalicija Slovenija, da bi gordijski voz "izbrisanih" presekali z ustavnim zakonom. S tem bi bila ta problematika dokončno rešena. Za hrbtom koalicije Slovenija so ropovi poslanci že pred dnevi vložili v državni zbor nov sistemski zakon (čeprav je eden že v parlamentarnem postopku), ki naj bi za silo rešil položaj. S tem so kršili poslovnik državnega zbora, na kar jih je moral opozarjati celo predsednik parlamenta Borut Pahor, ki je kljub pritiskom skušal ohraniti vsaj še nekaj zakonitosti. Pravne strokovnjake in vse, ki kaj dajo na pravno državo, pa pri vsem tem močno boli glava.

Koalicija Slovenija, ki je očitno pripravljena na najrazličnejše scenarije, se je na to hitro odzvala in že v torek zjutraj v državni zbor vložila pobudo za začetek zbiranja podpisov v podporo predhodnega zakonodajnega referenduma o sistemskem zakonu o "izbrisanih", s čimer je spretno preprečila možnost, da bi državni zbor nadaljeval obravnavo sistemskega zakona in ga na hitro sprejel. Hkrati so v državni zbor vložili tudi predlog ustavnega zakona, s katerim bi bilo mogoče problematiko "izbrisanih" dokončno rešiti. Ta ustavni zakon bi nadgradil sedaj že znameniti 13. člen ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, in kar je v danem trenutku zelo pomembno, na ustavni zakon ni več mogoč noben referendum. Sedaj se postavlja vprašanje, ali ima vladajoča koalicija toliko volje, da bi se sporazumela o dokončni vsebini tega ustavnega zakona, saj je zanj potrebna dvetretjinska večina.

Zadnje dogajanje nedvomno spominja na pretekle čase. Zdi se, da skušajo nasledniki prejšnje revolucionarne oblasti, ki so danes na oblasti, v Sloveniji spet uvesti nekakšno revolucionarno pravo, kar pomeni, da velja zakon močnejšega (oziroma tisto, kar jim ustreza), demokratično sprejeta ustava in zakoni pa so le za okras.

Metod Berlec

Zdi se, da skušajo nasledniki prejšnje revolucionarne oblasti, ki so danes na oblasti, v Sloveniji spet uvesti nekakšno revolucionarno pravo, kar pomeni, da velja zakon močnejšega, demokratično sprejeta ustava in zakoni pa so le za okras.

9 Človekove pravice

O človekovih pravicah se govori po svetu in na Slovenskem zmeraj več, pa tudi same se z vsakim dnem bolj množijo.

11 Zmaga zdravega razuma

12 Ali B. B. odhaja?

Po ocenah političnih analitikov obstaja veliko možnosti, da Barbara Brezigar že maja odpotuje na novo delovno mesto v Haag. Nekateri upajo, da se to vendarle ne bo zgodilo.

16 Mešetarjenje z odlikovanji

Nekdanji predsednik Milan Kučan je v času svojega mandata najvišja državna odlikovanja podeljeval kot za stavo, med množico prejemnikov pa so bile tudi osebe in organizacije, za katere bi težko trdili, da so bile do njih upravičene. Vse skupaj je prišlo tako daleč, da so nekateri celo predlagali, da bi častni znak svobode, najvišje državno odlikovanje, preprosto odpravili.

18 Vlada izrinja parlament

20 Po Golobičevem scenariju

31 Obveščevalci, politiki in mediji

Kam je izginilo iraško orožje za množično uničevanje? Strah pred Huseinovim kemičnim, biološkim in morda celo jedrskim orožjem je bil v samem središču argumentov za lanski vojaški poseg Američanov in njihovih zaveznikov v Iraku. Toda orožja, o katerem so bili tako prepričani, niso našli. So bile ocene napačne in kdo je kriv?

34 Znano je, da storilci svoje žrtve sovražijo

Pogovor z Viktorjem Blažičem

Znano je, da storilci svoje žrtve sovražijo, da jim ne odpuščajo, da prej žrtve odpuščajo svojim rabljem, svojim storilcem, kot pa storilci odpuščajo. In tu je ta obremenitev kot strah pred povračilom. V tej obremenitvi se odraža nestrpnost, teža krivde, ki visi nad storilci in njihovimi dediči, česar pa ti nočejo priznati.

42 Nastanek "trinajstega bataljona"

44 Skrivnost volilnega odločanja

56 Postati rokometna velesila

Slovenija je na evropskem rokometnem prvenstvu na domačih tleh osvojila drugo mesto.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62

Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtičnik, Gasper Blažič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Ivo Žajdela, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, Esad Babadžić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babadžić, Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Florjančič tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Krekova banka d. d. Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102.

Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odljave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za tujino znaša 230 evrov oziroma 240 ameriških dolarjev.

Prizadeti odpuščajo, ne sovražijo

Z Jožetom Možino smo se pogovarjali o oddaji Dosje: Zamolčani – moč preživetja.

Pred časom smo na TVS spremljali vaš dokumentarni film **Zamolčani – moč preživetja**. Kot je znano, je pred predvajanjem oddaje prišlo do zapleta, saj naj bi programska direktorica Mojca Menart odločila, da se oddaja ne predvaja. Kaj se je dogajalo v zakulisju zgodbe?

Oddaja je bila umaknjena s sporeda v petek, 9. januarja, pozno popoldne s obrazložitvijo, da je 10 minut predolga, kar je bil in je še meglen izgovor, saj sem za omenjeno dolžino pravočasno in pisno zaprosil odgovorno urednico Informativnega programa, ki temu ni nasprotovala. Pa tudi če bi odgovorni v petek prvič slišali za tako dolžino, bi oddajo brez težav lahko predvajali, kar so potem s objavo na predvideni datum ob predvideni uri tudi dejansko dokazali. Po mojem mnenju je programska direktorica podlegla političnemu pritisku, saj, sodeč po strokovnih ocenah, oddaja ni bila predolga ne po režijski strukturi ne po vsebinski plati. Še več, dosegla je visoko gledanost, deležna je bila najbolj laskavih ocen v vseh slovenskih dnevnikih in številnih revijah. Oddaja je bila torej kakovostna in po tej plati programska direktorica ni imela razloga, da bi se mešala v dolžino, ki je bila dogovorjena. Kaj se je dejansko dogajalo v zakulisju in kdo je vlekel niti, pa ne vem, ker me ni bilo tam.

V javnosti je krožila informacija, naj bi bili pritiski, da se oddaja ne objavi, prišli z zveze borcev?

No, če je to res, bi se morali zvezi borcev ali posameznikom znotraj nje zahvaliti za nenadejano promocijsko podporo, saj je celoten zaplet kljub mučnim dnevom zame in predvsem za pričevalce v oddaji navsezadnje spodbudil k ogledu številne gledalce, ki bi oddajo sicer prezrli. Ne vem, od kod natančno so pritiski prišli, a če pogledamo dogajanje tik pred objavo in negativne reakcije, ki so začele kapljati po 10 dneh, je oddaja vzbudila le nekatere iz zveze borcev. Po moji oceni gre za manjši del oziroma tiste, ki se pri razkrivanju medvojne partizanske represije čutijo ogrožene. Za veliko večino partizanov smo namreč v oddaji ugotovili, da so se udeležili boja za osvoboditev domovine, kar je osebna odlika in trajna zgodovinska vrednost. Ti partizani, ki za vosovsko nasilje niso odgovorni, mirno spijo, dobil sem celo nekaj pisem partizanov, ki jih je oddaja pretresla in se od

takega divjanja distancirajo, podobno kot je storil partizan Janez Burkeljca, ki nastopa v oddaji. Tudi moji predniki in sorodniki, ki so sodelovali v partizanskem gibanju ali z njim, se za to, kar se je dogajalo, niso bojevali.

Kako komentirate nekatere očitke, med drugim izjave predsednika ZZB NOB Janeza Stanovnika, da je bila oddaja enostranska, v nekaterih delih neresnična in pravno nedopustna?

V teh ocenah je gospod Stanovnik veliko povedal o sebi in o načinu obravnave NOB, ki ga je vaju. Če standard poročanja o NOB desetletja po vojni primerjamo z objektivnimi, uravnoteženimi in pravnimi sklepi oddaje, je razlika očitna. V oddaji je namreč jasno in precizno predstavljen problem tistih žrtev partizanske represije, civilistov in partizanov samih, ki so zamolčani do danes; to so, sodeč po odzivih, razumeli skoraj vsi. Dokumentarec zamolčane žrtve postavlja ob bok drugim žrtvam, ki imajo vsaj priznan status in spominska znamenja. Gospod Stanovnik tega še ne zmore sprejeti. Potem ko je imelo politkomisarsko jedro v vseh medijih, šolstvu in politiki socialistične Slovenije vsaj 45 let v zakupu svojo resnico o dogajanju med vojno, je sedaj spotikanje ob blizu 5.000 zamolčanih žrtev in njihovih svojcev, ki so sploh prvič po skoraj 60 letih javno spregovorili o svoji stiski, slaba izkaznica predsednika ZZB, saj kaže na neprizanesljivost in nadaljevanje sovraštva do ljudi, ki si prizadevajo za dobro ime in grob svojih staršev. Ob tem, da prizadeti po vrsti ponavljajo, da ne sovražijo, ampak odpuščajo, čeprav od odgovornih niso slišali niti pojasnila, kaj šele opravičila. Razlog za tako krčevito in sovražno reakcijo je brzkone v dejstvu, da pri pobijanju civilnih oseb "v rundah" ni šlo za sistemsko napako, ampak je bila vosovska represija tolikšnega obsega pač del sistema samega. To dokazuje korespondenca partijskega vodstva, sploh pa učinki takih povelj na terenu. Število med vojno pobitih "izdajalcev" so ves čas po vojni prikrižali, in tudi po 13. januarju letos, ko smo povedali za število 4.098, so nad številom začudeni tudi borci sami. Če bi šlo le za ekscese, bi po vojni pač obsodili vsaj odgovorne za poboje družin, Romov in podobno. A tega ni bilo. V odporniškem gibanju, kot je bilo francosko, so odgovorne za zločine postavili pred sodišče takoj po vojni, pri nas pa zveza borcev v skrajnem primeru pod pritiski obsodi zločin brez zločincev. Nekatere izjave gospoda Stanovnika, ocena partijske zlorabe VOS in napovedi zbiranja informacij na lokalni ravni pa vendarle vzbujajo upanje, da želi borčevsko zvezo premakniti v pozitivno smer.

Mihaela Praprotnik

Tajkun
(Stran 8)

Filmi jo spravljajo
v solze
(Stran 10)

Jara kača izbrisanih
(Stran 14)

Dosanjane sanje
(Stran 15)

(Ne)primerljive plače
evroposlancev
(Stran 19)

Holdingsova
nedokončana zgodba
(Stran 24)

Jugogeneral Konrad
Kolšek izgubil tožbo
(Stran 26)

Šola po meri človeka
(Stran 27)

Evolucija angleščine
(Stran 30)

Ne pustiti gledalca
ravnodušnega
(Stran 39)

Prazgodovinsko steklo
(Stran 40)

Beli svet kralja Matjaža
(Stran 47)

Med dvema svetovoma
(Stran 48)

Zgodovinski uspeh
(Stran 55)

Božanski blisc
(Stran 60)

Deklaracija za mir
(Stran 62)

Etika, pravo in
demokracija
(Stran 65)

Na juriš, na juriš ...

Postkomunistična levica si s svojimi prizadevanji v primeru "izbrisanih" očitno zelo želi pridobiti 20.000 novih volilcev. Tako zelo, da je pretekli teden v prve bojne vrste poslala še predsednico Ustavnega sodišča RS Dragico Wedam Lukič. Slednja je mimogrede potožila, da so nekatere reakcije politike in komentariji presegli meje dobrega okusa in demokratičnega komuniciranja. Hja, prva odločba o "izbrisanih" je presegla vse to, pa še kaj zraven!

Banane

Pretekli teden so v ljubljanskem živalskem vrtu sklicali tiskovno konferenco, na kateri je nekaj vodstvenih medvedov, pardon, gospodov, povedalo, da je njihov živalski vrt tik pred bankrotom. Da razpada so rekli, da jim povsod nekaj pušča in da se bo prej ali slej vse skupaj sesulo. Samo za začetek bi, kot so rekli potrebovali 800 milijonov tolarjev, in sicer: 400 milijonov tolarjev za tekoče vzdrževanje (nabavo banan in podobno), 250 milijonov za dotrajan opičnjak in zverinjak, 75 milijonov tolarjev za ptičjo letalnico, 115 milijonov pa za obnovo vodovoda in kanalizacije. Ali bodo potrebovali tudi kaj denarja za medvedjak, niso povedali, je pa dejstvo, da so si tamkajšnji medvedje dobro postlali. Samo vrhovna medvedka, pardon direktorica, naj bi imela milijon tolarjev brutoplače, kar je toliko, da bi lahko z njimi plačala vsaj šest delavcev, vsakemu pa dala še kakšno banano in kokos za povrh. No, odgovorni v živalskem vrtu pravijo, da je milijon za direktorico mesečno le pljunek v morje v primerjavi s tistim, kar bi oni v živalskem vrtu dejansko potrebovali. Banane gredo namreč navzgor, njihova sponzorska sredstva pa navzdol. Res so reveži, zato se sprašujem, kje je zdaj Gros, ki je pred leti poslancem v parlamentu ponujal banane, nato pa čudno gledal, ker jih ni hotel nihče vzeti. Kapnilo mu je šele, ko je ugotovil, da v parlamentu v resnici sedijo medvedi. In to dobro plačani.

Kar se tiče Grosa, imam občutek, da mu na las podoben postaja celjski župan Bojan Šrot, ki je pred dnevi prišel na dan z nenavadno idejo, da bi slovenski parlament iz Ljubljane preselili v Celje. Občina bi bila, kot je dejal, pripravljena zagotoviti tako zemljišča kot denar, le da bi se bili vrli poslanci ljudstva pripravljene iz Ljubljane voziti v Celje. No, njegov predlog v parlamentu ni naletel na prijazna ušesa, kar pa še ne pomeni, da je ideja slaba. Če vprašate spodaj podpisanega, bi z njegovim predlogom lahko rešili vsaj dve muhi na en mah, in sicer tako, da bi slovenski parlament z vsemi medvedi vred preselili v Celje, v ljubljanskega pa bi preselili živalski vrt. Opičnjak, zverinjak in medvedjak namreč v parlamentu že imajo, tako da razlike ne bi opazil skoraj nihče. No, kar se razlik tiče, so bili prejšnji teden nadvse posrečeni v Hrvaški rokometni zvezi, kjer so trdili, da so brez zmage nad Janezi ostali samo zato, ker je Pajović nokavtiral njihovega Metličića. Napačno. V resnici je Pajović opravljal le strokovni okulistični pregled, kar pa je velika razlika.

Če nas torej hočejo Hrvatje zdaj prepričati, da so brez zlate kolajne ostali samo zato, ker se je Pajoviću okulistični pregled ponesrečil, je bolje, da novinarsko konferenco naslednjič skličejo v živalskem vrtu. Za banane bo poskrbljeno. **Aleš Kocjan**

diktafon

“Dobro se spominjam, ko sem imel trebuh še kot pralna deska.”

(Igralec Rob Lowe se pri gledanju svojih starih filmov nostalgичno spominja časov, ko je navduševal s svojo postavo.)

“Selitev DZ v Celje bi bila racionalna.”

(Celjski župan Bojan Šrot bi rad nekoliko razbremenil Ljubljano.)

“Zaradi teme o izbrisanih, ki je odprta in ki dobiva vrhunec v referendumu, nas bo še vse bolela glava.”

(Miran Potrč zdravi mačka zaradi izbrisanih, njegov poslanski kolega Aurelio Juri pa zaradi vatikanskega sporazuma.)

“Presunilo me je tudi, ko sem na televiziji videl, kako sta Danica Simšič in Borut Pahor v dvorani Tivoli tako medlo ploskala, kot da bi igrala Bangladeš in Zgornja Volta, ne pa Slovenija.”

(Zrnago pl. Jelincič je bil razočaran nad intenzivnostjo športnega navijanja veljakov združene liste.)

“V deželi Kranjski je zato nekaj gnilega, pa naše članstvo v Evropi gor ali dol.”

(Kolumnist dr. Miha Kovač zaznava neprijeten vonj po gnilobi. Je že tako, da riba smrdi pri glavi.)

“Pogosta pripomba učiteljic ravnateljem je, da jim dijaki mečejo žvečilne gumije v glavo.”

(Učiteljski sindikalist Branimir Štrukelj razkriva enega najelementarnejših problemov slovenskega šolstva.)

“V LDS smo se odločili, da bomo vsak dan komentirali vsako novo laž, ki jo izreče Janez Janša.”

(Bogdan Biščak ima veliko časa za hobije, kamor očitno spada tudi lov na vsako izrečeno besedo opozicijskega prvaka.)

“Nad organizacijo EP nisem navdušen. Ni mamo policijskega spremstva, v dvorani je hladno, parket je pretrd.”

(Rokometaš RK Prule in hrvaški reprezentant Vedran Zrnić se ni dobro počutil na rokometnem prvenstvu.)

“Zadovoljen sem, da je novi izbirni sistem tako dobro prestal preizkus in se potrdil prav pri imenovanju na enega najbolj občutljivih položajev, kot je generalni direktor policije.”

(Notranji minister Rado Bohinc je ponosen, da je ob pravem času vzpostavil nov način političnega kadrovanja.)

“A Janez Drnovšek vse pove?”

(Karmen Stavec ima rada skrivnosti. Če je treba, se izgovori tudi na skrivnostnega predsednika države.)

Nov cenovni udar

Čeprav je vlada v času božično-novoletnih praznikov sklenila, da se cene, ki so pod nadzorom države, do 1. maja 2004 ne bodo povečale, je le slab mesec pozneje obljubo prelomila. 1. februarja se je elektrika za gospodinjstva, javno razsvetljavo in manjše obrtnike podražila za štiri odstotke. Povprečna cena kilovatne ure za gospodinjiski odjem znaša tako 20,23 tolarja, hkrati pa se je podražila tudi priključnina. S tem je vlada ugodila zahtevam elektrodistribucijskih podjetij, ki so zahtevala skoraj 8-odstotno povečanje cen, to pa so utemeljevala s tem, da prihodki od prodaje energije ne zadoščajo za stroške naku- pa in uporabo omrežja. Elektropodjetja naj bi torej poslovno leto 2003 končala z izgubo v višini 6,6 milijarde tolarjev. Spomnimo, da se je cena elektrike povečala 1. maja lani, odstotek podražitve pa je bil skoraj enak letošnjemu. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da so elektropodjetja javna podjetja v državni lasti in da so na zaprtem slovenskem trgu tudi edini ponudniki električne energije. Povedano drugače, so popolni monopolisti. Dr. Miha Tomšič, nekdanji minister za energetiko, je za naš tednik že pred časom dejal, da

so podražitve neutemeljene, če pa bi do njih vseeno prišlo, glede na vse okoliščine na trgu ne bi smele preseči 2 odstotkov. Poleg tega je opozoril, da je v elektrogospodarstvu precej notranjih rezerv in da bi bilo vse drugače, če bi imeli pri trgovanju z električno energijo odprti trg. V tistih državah, kjer so monopol na tem področju odpravili, so tudi v elektrogospodarstvu opravili "temeljito shujševalno kuro, pri nas pa vidimo predvsem upravne reorganizacije in stolčkanje". Resnega povečanja učinkovitosti energetskega sistema še nismo doživeli, nobeno od novostanovljenih podjetij, organov in uradov pa doslej še ni dalo pozitivnih učinkov. V tem je torej razlog za izgube elektroenergetskih podjetij, ne pa v tem, da cene energije v Sloveniji precej zaostajajo za evropskimi, kot nam to pripovedujejo nekateri javni mediji. Tudi slovenske plače še zdaleč niso na evropski ravni, pa zato vladajoča koalicija ne reče, da bi jih bilo treba približati evropskim. V. K.

so podražitve neutemeljene, če pa bi do njih vseeno prišlo, glede na vse okoliščine na trgu ne bi smele preseči 2 odstotkov. Poleg tega je opozoril, da je v elektrogospodarstvu precej notranjih rezerv in da bi bilo vse drugače, če bi imeli pri trgovanju z električno energijo odprti trg. V tistih državah, kjer so monopol na tem področju odpravili, so tudi v elektrogospodarstvu opravili "temeljito shujševalno kuro, pri nas pa vidimo predvsem upravne reorganizacije in stolčkanje". Resnega povečanja učinkovitosti energetskega sistema še nismo doživeli, nobeno od novostanovljenih podjetij, organov in uradov pa doslej še ni dalo pozitivnih učinkov. V tem je torej razlog za izgube elektroenergetskih podjetij, ne pa v tem, da cene energije v Sloveniji precej zaostajajo za evropskimi, kot nam to pripovedujejo nekateri javni mediji. Tudi slovenske plače še zdaleč niso na evropski ravni, pa zato vladajoča koalicija ne reče, da bi jih bilo treba približati evropskim. V. K.

NSI razkrila kandidate

Letos bodo volitve v evropski parlament. Slovenija bo imela sedem poslancev, ki se bodo priključili posameznim političnim skupinam znotraj parlamenta. Glavna politična sila v evropskem parlamentu je EPP-ED, skupina Evropske ljudske stranke (krščanski demokratov) in Evropskih demokratov. V to skupino se bodo vključili poslanci iz Slovenske demokratske stranke, Nove Slovenije in Slovenske ljudske stranke. Kot kaže, bodo omenjene stranke na volitve odšle vsaka s svojo listo (še vedno pa obstaja možnost skupne liste SDS in NSi). Že v lanskem letu je imena kandidatov predstavila SDS, in sicer so to Miha Brejc, Jožef Jerovšek, Barbara Medved Špiletič, Milan Oražen Adamič, Matjaž Šinkovec, Peter Verlič in Milan Zver. Pred dnevi pa je svoje "adute" javnosti predstavila tudi NSi. Kot so zapisali v izjavi za javnost, predstavlja njihova kandidatna lista uravnoteženo spolno in izobrazbeno strukturo ter regionalno zastopanost. Pa poglejmo, kdo so ti ljudje. Povsem pričakovano je nosilec liste Lojze Peterle, ki že sedaj opravlja vlogo opazovalca v evropskem parlamentu in ki mu napovedi kažejo dobro podporo volivk in volivcev. Preostala imena na listi so nekoliko manj znana. Kandidati za poslance v evropskem parlamentu so še Ljudmila Nova, županja Moravč, Anton Kokalj, glavni tajnik NSi, Magdalena Šverc, docentka za pedagogiko in didaktiko, Janez Vasle, nekdanji svetovalec na slovenskem veleposlaništvu v Grčiji, Maruša Novak, podjetnica, in Jernej Pavlin, predsednik Mlade Slovenije, podmladka NSi. Po

modrosti tedna

"Obžalujem tudi, da smo že tretjič na neki izredni ali nujni seji za tako imenovane izbrisane. V tem času pa ni bilo rešenih na stotine stvari, nismo se zbrali na izredni seji za dohodnino, čeprav je odločba ustavnega sodišča stara sedem let. Za brezposelne, čeprav smo zakon vložili pred petimi leti in nikakor ne pride na vrsto, in tako naprej.

(Politik Janez Janša)

"Zgrožen sem, kako se tik pred vstopom v EU politiki ukvarjajo predvsem z izbrisanimi, namesto s četr milijona Slovencev, ki utegnejo kmalu ostati brez dela."

(Družboslovec dr. Lojze Sočan)

Lojze Peterle bo nosilec kandidatne liste NSi za evroposlanca.

besedah predsednika stranke Andreja Bajuka upajo, da bo poleg nosilca liste izvoljen še en njihov kandidat oziroma kandidatka. M.P.

Neskomna direktorica ZOO

Medtem ko naj bi bil po besedah vodstva ljubljanskega živalskega vrta ta na robu propada, zaradi česar bi mu bilo treba po pozivih vodstva čim prej pomagati, je pred kratkim v javnost prišel podatek o nič kaj skromni plači v. d. direktorice živalskega vrta Nine Kaiser. Njena brutoplača za prejšnji mesec je namreč znašala nekaj več kot milijon slovenskih tolarjev, kar je več, kot je plača ljubljanske županje Danice Simšič (okoli 950.000 tolarjev bruto). Kaiserjeva se pred očitki o previsokih prejemkih brani z besedami, naj bi bila njena brutoplača veliko manjša, in sicer naj bi znašala "le" 630.000 tolarjev bruto, medtem ko naj bi razliko do milijona predstavljali različni dodatki,

kot so za minulo delo, delovno obremenitev, stimulacijo in povračilo stroškov za prehrano in prevoz. Kakorkoli že obračamo različne izračune plače, ostaja dejstvo, da Kaiserjeva vsak mesec prejme okoli 700.000 tolarjev, kar glede na slovenske razmere, kjer povprečna plača znaša okoli 150.000 tolarjev, nikakor ni malo. Vodstvo ZOO pa bije plat zvona, naj jim nekdo priskoči na pomoč, ker naj ne bi imeli dovolj denarja niti za izplačilo plač. Za začetek vsem skupaj predlagamo, da najprej znižajo plačo Kaiserjevi, potem pa bo mogoče kdo tudi začutil potrebo, da jim priskoči na pomoč. A. K.

Tajkun

Ob novici, da Marjan Rekar vnovič menja delovno mesto, pred odhodom z mesta svetovalca predsednika uprave Adria Airways pa si je kupil še za 100.000 evrov delnic tega nacionalnega letalskega podjetja, človek ne more ostati miren. Pa ne samo zaradi 24 milijonov tolarjev, ki jih je vložil v nakup, ampak predvsem zato, ker je Rekar tipičen primer "tranzicijskega menedžerja", ki se seli iz enega podjetja v drugega, od enih državnih jasli k drugim. Spomnimo se ga kot "velikega sanatorja" Slovenskih železnic, v resnici pa je po njegovem odhodu v sistemu ostalo še večje finančno razsulo. Nato se je preselil v Slovensko razvojno družbo (SRD), kjer je nasledil Uroša Koržeta, v javnosti znanega kot grobarja podjetij. Tudi Rekar se v SRD ni proslavil, njegova zasluga je to, da javnost za marsikaj, kar se je dogajalo pri prelivanju državnega denarja v podjetja, ki so dobesedno zbežala pod okrilje SRD, ni izvedela. Med znamenitejšimi je

Marjan Rekar je slovenski tajkun, ki s hitro menjavo služb bogati na račun davkoplačevalcev.

bila tudi Adria Airways, družba, ki jo je v tistih časih vodil partijski veljak in zdajšnji predsednik sveta nacionalne RTV. Po odhodu iz SRD, kjer je še pred tem poskrbel za začetek likvidacije družbe, je Rekar odšel na Holding Ljubljana, družbo, katere večinski lastnik je mesto Ljubljana. Nekje vmes se je njegovo ime pojavljalo kot ime primernega kandidata za generalnega direktorja nacionalne RTV. V tistem času se je Rekar proslavil še kot vršilec dolžnosti direktorja Javnega podjetja Energetika, ki je tudi v večinski mestni lasti. Poleg tega je vodil družbo Stadion, d. o. o., ki naj bi v Ljubljani zgradila

sodoben in predvsem zelo drag nogometni stadion. Kaj kmalu se je poslovil z vseh funkcij in pristal v družbi Adria Airways, uradno kot svetovalec direktorja, neuradno pa naj bi vodil in nadziral predvsem več kot pol milijarde tolarjev vredno graditev hangarja za novo vladno letalo, ki naj bi bilo na brniškem letališču pristalo septembra lani. Letala ni, kako je

s hangarjem, ne vemo natančno, Rekar pa odhaja novim izzivom naproti. S 1. marcem naj bi prevzel mesto predsednika uprave družbe Siteep, ki je nastala z združitvijo Papa Telematike in Tegrada. Dejavnost družbe, ki naj bi jo vodil, je med drugim polaganje telekomunikacijskih vodov za Slovenske železnice, Telekom in Eles. Na novem delovnem mestu bo torej Rekar delal z družbami, ki so v večinski državni lasti, država pa ima tudi v družbi Siteep prek obeh državnih skladov – Kapitalske družbe in Slovenske

odškodninske družbe – pomembnejši lastniški delež, več kot petina pa je v lasti finančne družbe Triglav. Če smo še pred časom pisali, da je Rekar "človek za vse", pa danes vse skupaj postaja skrajno neokusno. Pa ne zato, ker bi imeli kaj proti Rekarju, ampak zato, ker je to tipičen primer ravnanja vladajoče elite v državi, ki na prava mesta postavlja prave ljudi, ki pridejo, opravijo, kar jim naložijo vrhovni vodje, in odidejo. Vsakokrat seveda bogatejši! Takšno bogatenje na račun slovenskih davkoplačevalcev pa je več, kot lahko prenese pošten državljan. Kar je preveč, je preveč!

Vida Kocjan

Fašizem

Slovenski politični prostor še nikoli v svoji zgodovini ni kazal tako protislovne podobe, kot jo kaže v začetku leta 2004. Že kontroverzna odločba ustavnega sodišča o izbrisanih, ki je bila izdana marca lani, je nakazovala, da se bodo tranzicijski tokovi usmerili v povsem novo smer, to pa je obujanje diskurza o (ne)strpnosti. Izraz "strpnost" je v javnosti to-

Poanta fašizma v Sloveniji pa je ravno v načinu etiketiranja političnih nasprotnikov.

likokrat omenjen, da se je povsem izvotlil. Videti je, da se tega dobro zavedajo tudi glavni plenilci tranzicije, zato so ob bok strpnosti postavili pojem, ki je sicer že star, a na neki način nov - fašizem. Tako nas v zadnjem času usmerjevalci javnega mnenja skušajo na vsak način prepričati, da je Slovenija dežela, v kateri vedrijo fašisti, ki manipulirajo z ljudmi in ustvarjajo ozračje nestrpnosti.

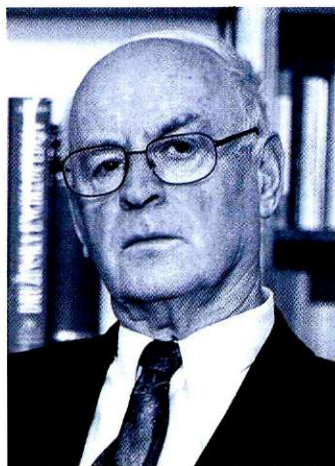
Zakaj sploh govor o fašizmu? Verjetno je za to najbolj kriva zadnja raziskava Politbarometra, ki je morda še najbolj neprijetno presenetila

namreč, da svojo priljubljenost gradi na populizmu in širjenju nestrpnosti do "grešnih kozlov", s čimer so mišljeni "izbrisani", podobno kot v nacistični Nemčiji Judje. Seveda poskušajo tranzicijski plenilci svoje primerjave legitimizirati s tem, da je "izbrisane" pravzaprav povzročila Demosova vlada, iz katere izhajata tudi Janša in Peterle (s čimer želijo opo-

zoriti na domnevne napake slovenske osamosvojitve). Zlasti slednji se bo pred volitvami v evropski parlament zagotovo soočil z zelo nizkimi udarci, ki bodo segali vse do Bruslja.

Vse to pa pokaže, v kakšnem fašističnem ozračju pravzaprav živimo. Poanta tega fašizma je prav v načinu etiketiranja političnih nasprotnikov. Gre torej za razliko med imaginarnim fašizmom, o katerem govori tranzicijska levica in ga pripisuje vsem svojim nasprotnikom, in realnim fašizmom, ki ga tranzicijska levica prek svojih glasil izvaja. Le-ta se najbrž zaveda, da si je z odpiranjem teme o "izbrisanih" zabila avtogol in sedaj ne more izstopiti iz začaranega kroga neplodnih polemik. Prav to pa je razlog, da so mnogi pripravljene spodnesti celo temelje slovenske državnosti, da bi se izvili iz neprijetnega položaja, hkrati pa obiskujejo partizanske proslave, na katerih se govori o temeljih slovenske državnosti in antifašističnem boju. Kakšno simbolno zvezo imajo omenjene proslave s tranzicijskim fašizmom, pa naj bralci presodijo sami.

Gašper Blažič

Dr. Janko Kos

Človekove pravice

Kje so meje teh pravic, kje njihova upravičenost, kje njihov temelj? Postale so samoumevna last evropsko-ameriške civilizacije, ne pa še islamskega sveta in postkonfucijanske Kitajske – dokler ju ne bo obvladal duh Zahoda. Nastale so iz evropskega razsvetljenstva, leta 1776 so prešle v ameriško Deklaracijo neodvisnosti. V tej beremo, da je Stvarnik napravil ljudi "enake", zato vsem pripadajo "naravne" in "neodtujljive" pravice. V podobni francoski deklaraciji iz leta 1789 Boga ni več, ljudje se kar "rodijo" z enakimi "naravnimi" pravicami in konec. Deklaracija OZN iz leta 1948 je bila sestevkev ameriških in francoskih idej, toda Boga v njej zagotovo ni več. Prav to je problem. Kako naj pripadajo ljudem "enake", "naravne", "neodtujljive" pravice brez Boga, ki ustvari človeka po svoji "podobi" in mu s tem podeli trajno, nesprejemljivo, "naravno" bistvo? Če Boga ni, takšno bistvo izgine in s tem pravice, ki izhajajo iz njega. Če bi si človek sproti izumljal svoje bistvo, ga z zgodovino spreminjal, z biološkimi posegi celo na novo oblikoval, bi si tudi sam določal pravice, te pa bi bile poljubne, samovoljne in začasne. Prav to sta hotela največja ateista 19. stoletja Marx in Nietzsche. Za Marxa že leta 1844 človek "kot tak" ne obstaja, so samo buržuji in proletarci, za vse enake človekove pravice so videz, prazne abstrakcije, ideološka prevara. Nietzscheju so pravice zahteva volje do moči, pravica je v moči in zato zmeraj pravica močnejšega. To pa je bila tudi Marxova misel – delavski razred ima pravico do revolucije, kar postaja z zgodovino največja moč, njegova pravica je uveljavitev te moči. Podobno so mislili nacionalsocialisti – pravica arijske rase je v njeni biološki moči in premoči. To misel je do konca domislil že Dostojevski, pri Slovencih Bartol. "Če ni Boga in nič ni resnično, je vse dovoljeno." Drugače povedano – zmeraj enako človekovo bistvo sploh ne obstaja, pravice si vsakdo lahko izmišlja sam, po svoji

potrebi in moči. Tej logiki je izrecno pritrnil največji ateist 20. stoletja Sartre. Če ni Boga, ostaja človek brez vnaprej določenega bistva, za vse obvezna etika izginja in z njo "neodtujljive" človekove pravice. Po Sartru je neiskrenost evropskih ateistov v tem, da odpravljajo Boga, ohraniti pa želijo "naravno" pravo s pravicami vred. In res, misel o človekovih pravicah je lahko nastala samo v Evropi iz judovsko-krščanske tradicije, oplojene s poznoantično filozofijo. Brez tega temelja je njihova veljava negotova.

Človekove pravice ogroža breztemeljenost. Od tod prihaja v konkretnih življenjskih položajih do nesoglasja, celo do nasprotja med tistimi pravicami, ki so bile v 18. stoletju razglašene za temeljne. V ameriški deklaraciji so to bile pravica do življenja, pravica do svobode, pravica do sreče. Francoska je za temeljne priznala pravico do svobode, pravico do lastnine, pravico do varnosti in odpora zoper zatiranje. Pravica do življenja se tu več ne omenja – kot uvod v skorajšnje usmrtitve pod giljotino? Ali kot dokaz, da se človekove pravice, brž ko jim zmanjka presežni temelj, med sabo začenejo izključevati, s tem pa razveljavljati. Odgovor na vprašanje, katera pravica je

praviloma močnejši. S tem postajajo pravice moč in igra moči.

V modernem svetu, nagibajočem se v nihilizem, dekadenco, anarhijo, se hote ali nehote zamolčuje, da obstajajo poleg osebnih pravic tudi skupnostne. Narodne, verske, državne in socialne skupnosti imajo pravice, ki niso navaden sestevkev osebnih pravic. Samo zato lahko govorimo o pravicah narodnostnih manjšin pa tudi o pravicah prav tako obstoječih večin. Ko zavračamo genocid, mislimo na pravico neke skupnosti do življenja. Židom so jemali to pravico ne kot posameznikom, ampak kot članom skupnosti. Od tod nova vprašanja za debato o človekovih pravicah. Kdo je izvir teh pravic – posameznik ali skupnost? Kakšna je pravica Židov do poseljevanja Palestine in kakšna pravica arabskih domačinov? Kakšna je pravica Slovencev, da živijo "na svoji zemlji", in kakšne so pravice priseljencev, ki niso avtohtona manjšina?

S tem se izkaže, da so temeljne pravice sicer "naravne" in zato absolutne, vendar samo v svoji abstraktni splošnosti. Brž ko jih prestavimo v konkretno zgodovinsko življenje, so odvisne od okolja, zgodovine in tradicije. Kakšne so torej pravice "izbri-

Odgovor je mogoč samo na ravni, ki jo je predsednik Evropskega sodišča za človekove pravice nedavno označil kot potrebo po razumnem ravnotežju med različnimi interesi posameznikov in skupnosti, s tem pa tudi med njihovimi različnimi pravicami – temeljnimi in delnimi, "naravnimi" in zgodovinskimi. Vse drugo vodi v demagogijo abstraktno razumljenih pravic samih na sebi.

bolj prava, ni več mogoč. Ko je smrt na kazen odpravljena in krivec obsojen na dosmrtno ječo, se mu prizna pravica do življenja, ne pa do svobode in sreče. Ko se splav dovoljuje, se otroku odreka pravica do življenja, pravica do svobode in sreče pa se prizna tistim, ki naj jim splav omogoči oboje. Ko se starši ločujejo, je otroku vzeta pravica do sreče, priznana pa enemu od staršev ali obema. Zakoni, ki urejajo uporabo temeljnih pravic, jih praviloma enim odrekajo in drugim dajejo. In ti so

sanih", pravice lovcev, pravice muslimanov na Slovenskem? Odgovor je mogoč samo na ravni, ki jo je predsednik Evropskega sodišča za človekove pravice nedavno označil kot potrebo po razumnem ravnotežju med različnimi interesi posameznikov in skupnosti, s tem pa tudi med njihovimi različnimi pravicami – temeljnimi in delnimi, "naravnimi" in zgodovinskimi. Vse drugo vodi v demagogijo abstraktno razumljenih pravic samih na sebi. Pravo ime za takšno demagogijo je vrednostni nihilizem.

O človekovih pravicah se govori po svetu in na Slovenskem zmeraj več, pa tudi same se z vsakim dnem bolj množijo. Pravice manjšin, pravice učencev, pravice staršev, pravice Romov, pravice "izbrisanih", pravice homoseksualcev, pravica do splava, pravica do evtanazije, pravica do džamij, pravice lovcev in še vseh drugih.

Ime in priimek?

Irena Kogoj-Regina.

Kje ste prišli na svet?

V Murski Soboti.

Kdaj?

4. julija.

Kako bi označili svoj značaj?

Kot mešano sadno solato, v kateri lahko najdeš tudi kakšno grenivko.

Ste bogati?

Čustveno sem zelo bogata, kar pa se materialnosti tiče, moram reči, da imam to srečo, da mi ničesar ne manjka.

Verjamete v Boga?

Ja, vendar na svoj lastni način.

S čim se prevažate?

Največ z avtom, potem pa z avtobusom, vlakom, rolerji in peš.

Na slovenskem izboru za Evrovizijo (EMA) ste si že zagotovili nastop v finalu.

Kaj si od njega obetate?

Moja pričakovanja so se nekako že uresničila, saj sem si želela priti v finale. Za naprej pa si želim tako dober nastop kot na predizboru in seveda to, da bo moja pesem poslušalcem pustila kar najboljši vtis.

Se vam zdi sedanji način izbora boljši od starega?

Ja, ker je ponujena možnost več tekmovalcem in s tem napetost narašča.

Zakaj ste se odločili, da boste svojo pesem odpeli v prekmurščini?

Ker je prekmurščina avtentično in tradicionalno narečje, ki je povrh vsega še zelo spevno. Ne nazadnje pa tudi zato, ker sem Prekmurka in to znam najbolje odpeti.

Kakšna se vam zdi konkurenca?

Vsi se trudimo po najboljših močeh. Slaba stvar pri takšnih tekmovanjih je to, da se glasbe nikakor ne da meriti, tako kot recimo v športu, kjer ti ura pove, da si bil najhitrejši in s tem najboljši. V glasbi težko določiš konkurenco, lahko jo določiš le glede na število oboževalcev, ki kličejo zate, a to so že druge zadeve, ki s samo glasbo nimajo veliko skupnega.

Glede na to, da ste iz Prekmurja, znate speči prekmursko gibanico?

Zdaj že lahko rečem, da jo znam, saj sem se je letos prvič lotila. Moram reči, da je bila odlična.

Kaj pa kaj drugega?

Pravijo, da sem specialistka v peki tort in da bi morala odpreti slaščiarno, če že ne restavracije.

Vaša najljubša jed?

Nasplošno zelo rada jem, pravzaprav uživam v hrani, vsekakor pa so mi najljubše testenine.

Pa pijača?

Si morate misliti – voda. No, ob kakšni posebni priložnosti mi je všeč kozarec šampanjca.

Skriti kotiček?

Postelja, tja se zavlečem, kadar želim imeti mir, včasim sem se v postelji tudi učila, tja grem tudi, kadar mi je hudo...

Hobi?

Vse po malem. Smučanje, rolanje, ležanje na plaži, reševanje križank, filmi in risanke, ples, rada hodim po trgovinah in si ogledujem stvari, čeprav ne kupim veliko, pravzaprav kupim bolj malo.

Najljubši kos oblačila?

Pizama.

Pesem, ki si jo najraje prepevate?

Ta čas je to Plave oči.

Vaše najljubše dnevno opravilo?

Spanje.

Imate kakšen recept za premagovanje žalosti?

Če bi ga imela, bi bila zdaj že bogata.

Pesnik, ki ga ne morete pozabiti?

Če bi izpostavila le enega, bi drugim naredila krivico.

Knjiga vašega življenja?

Galeb Jonatana Livingstona, ker sem jo prebrala v svojih zelo kritičnih letih in mi je zelo pomagala.

Film, ki vas je spravil v solze?

Teh pa je preveč, da bi jih naštela.

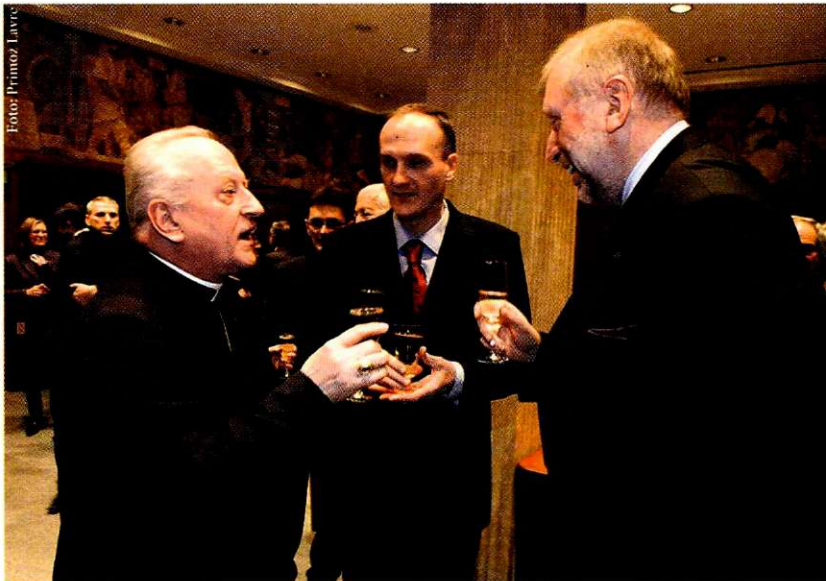
Filmi jo
spravljajo v solze
IRENA KOGOJ-REGINA

Zmaga zdravega razuma

Burno dogajanje v zvezi z razvitim sporazumom med Slovenijo in Svetim sedežem je očitno dobilo epilog. V sredo, 28. januarja, je državni zbor s 44 glasovi za in 12 proti ratificiral omenjeni sporazum, ki je bil podpisan že pred dobrima dvema letoma in ga je vlada v začetku leta 2002 poslala v presojo ustavnemu sodišču. Sporazum med Slovenijo in Svetim sedežem, ki ureja položaj Katoliške cerkve v Sloveniji, je tako mejnik v odnosih med državo in Cerkvijo, še posebej zato, ker so pogajanja o položaju Cerkve v Sloveniji trajala kar 12 let, z ratifikacijo sporazuma pa se je Slovenija pridružila državam, ki imajo odnos med Cerkvijo in državo urejen s sporazumom.

Trnova pot do sporazuma

Sporazum med Slovenijo in Svetim sedežem je kljub svojemu splošnemu značaju kar nekaj let buril duhove v Sloveniji, saj je bilo mogoče nešteto krat slišati namige, da je protiustaven in da bi pomenil uvedbo krščanstva kot državne religije. Pogajanja o besedilu sporazuma so se začela že sredi leta 1999, vendar je že leto dni kasneje prišlo do zastojev. Drugi krog pogajanj jeseni 2001 je prinesel javno objavo besedila sporazuma, kar je vzbudilo silovite reakcije, večina pa se jih je vrtela okrog vprašanja, v kakšnem razmerju sta državno in kanonsko pravo in kakšna pravna oseba je Cerkev (javnoppravna ali zasebnopravna). Omenjeno dilemo je pred leti za Dnevnik razjasnil nekdanji ustavni sodnik dr. Tone Jerovšek: "Oseba javnega prava mora imeti ta status izrecno podeljen, če ga nima, je oseba zasebnega prava." Mag. Matevž Krivic pa je po javni objavi besedila protestiral predvsem zaradi t. i. šolskega člena, ki naj bi dopuščal posege Svetega sedeža v slovensko šolstvo. Zaradi zapletov z vatikanskim sporazumom je bilo tako izrečenih kar nekaj ostrih kritik na račun LDS, zlasti s strani koalicijske partnerice ZL, ki je zahtevala ustavnopravno presojo omenjenega sporazuma. Ustavno sodišče je decembra 2003 v javnost posredovalo ugotovitev, da omenjeni sporazum ni v neskladju z ustavo, vendar pod pogojem, da Cerkev tudi na mešanih področjih upošteva slovenski pravni red.

Sporazum med Slovenijo in Svetim sedežem bo končno uredil razmerje med državo in Cerkvijo. Ljubljanski nadškof Franc Rode (levo) in zunanji minister Dimitrij Rupel (desno) sta bila po ratifikaciji sporazuma zadovoljna.

Zadnji ostanki stalinizma

Parlamentarna razprava ob ratifikaciji sporazuma med vlado RS in Svetim sedežem pa je pokazala, da je odnos do najštevilčnejše verske skupnosti v Sloveniji še vedno zelo ambivalenten. Tako je še vedno navzoč nekakšen strah pred "prevlado RKC nad laično družbo in ustavno zasnovo naše države", kot se je izrazil Miran Potrč, vodja poslanske skupine ZL. Poleg poslancev ZL so proti ratifikaciji sporazuma glasovali tudi poslanci SNS in nekoliko presenetljivo poslanci stranke mladih, čeprav sama stranka v izjavi za javnost aprila 2001 (izjava je objavljena na spletnih straneh, op. p.) izrecno ne nasprotuje sklenitvi sporazuma, ampak meni, da sporazum ni potreben. Povsem nasprotno menijo v koaliciji Slovenija. Lojze Peterle (NSi) je izrazil obžalovanje, da je samo ta država izrazila dvom o ravnanju partnerja in mu na neki način pripisala možnost, da bo ravnal proti zakonitemu redu, ki velja v Sloveniji. Ratifikacijo je poleg NSi podprla tudi SDS, ki je nagajanje pri pripravi sporazuma s Svetim sedežem označila za "zadnje trzljaje stalinizma na Slovenskem". Ratifikacijo sporazuma med Slovenijo in Svetim sedežem pa je že pozdravil vrh Katoliške cerkve v Sloveniji.

Korak naprej v odnosu s Cerkvijo

Kljub pomembnemu koraku, ki ga je z ratifikacijo sporazuma napravil državni zbor, pa sporazum med Slovenijo in Svetim sedežem ne prinaša nič bistveno novega. Sporazum je namreč splošne narave (po mnenju nekaterih pravnikov celo "vsebinsko prazen") in samo opredeljuje položaj Cerkve, medtem ko pušča nekatera vprašanja še odprta. Dejstvo pa je, da je zelo pomemben zato, ker zapolnjuje pravno praznino na področju razmerja med državo in verskimi skupnostmi, po drugi strani pa zmanjšuje maneverski prostor predvolilnih manipulacij, ki se nanašajo na Cerkev. Pri tem je ugodno tudi to, da sporazum dejansko ponuja alternativo t. i. strogi interpretaciji načela ločitve verskih skupnosti od države. Najpomembnejše pa je, da gre za prvi resen poskus urejanja razmerij med dvema institucijama na podlagi pravic verujočih (gre za svobodno izpovedovanje vere in s tem povezane dejavnosti, kar mora država omogočati). Nedvomno bo sporazum med Slovenijo in Svetim sedežem pripomogel tudi k večji kredibilnosti naše države v svetu. Lahko bi torej rekli, da je v vrtincu polemik in zavlačevanja vendarle zmagal zdrav razum.

Gašper Blažič

Dejstvo je, da je sporazum zelo pomemben zato, ker zapolnjuje pravno praznino na področju razmerja med državo in verskimi skupnostmi, po drugi strani pa zmanjšuje maneverski prostor predvolilnih manipulacij, ki se nanašajo na Cerkev.

Po ocenah političnih analitikov obstaja veliko možnosti, da Barbara Brezigar že maja odpotuje na novo delovno mesto v Haag. Nekateri upajo, da se slednje vendarle ne bo zgodilo.

Ali B. B. odhaja?

V naelektrnem ozračju, ki ga v zadnjih tednih povzroča problematika tako imenovanih izbrisanih, je nekako neopažena ostala novica, da se je vrhovna državna tožilka in nekdanja predsedniška kandidatka Barbara Brezigar prijavila za mesto nacionalnega predstavnika v evropskem uradu Eurojust, ki koordinira delovanje sodnih oblasti držav članic Evropske zveze. Če bo v Sloveniji dobila podporo za opravljanje te funkcije, bi Brezigarjeva svoj štiriletni mandat nastopila z vstopom Slovenije v Evropsko zvezo maja letos, seveda ob pogoju, da jo Janez Drnovšek predlagala za to funkcijo (poleg nje se za ta položaj poteguje še javnosti neznan višja državna tožilka Malči Gabrijelčič) in da nato na tajnem glasovanju v državnem zboru dobi 46 glasov poslancev.

Presenetljiva odločitev

Takšna odločitev Barbare Brezigar je za nekatere v pomladnih krogih presenečenje, to pa predvsem zato, ker si je Brezigarjeva na zadnjih predsedniških volitvah pridobila velik politični kapital (v drugem krogu je v dvoboju z Janezom Drnovškom dobila 44 odstotkov gla-

sov in nedvomno bi jih dobila še več, če bi imela takšne možnosti za predstavitev, kot jih je imel nekdanji predsednik vlade Drnovšek), ki bi ga lahko zdaj unovčila bodisi na hitro bližajočih se volitvah za evropski parlament, bodisi na jesenskih državnoborskih volitvah. No, Brezigarjeva očitno ni takšnega mnenja. Pravi namreč, da je prišla do spoznanja, da v Sloveniji čas še ni dozorel za nove ljudi in da se ji torej sodelovanje na volitvah za zdaj še ne izplača, po drugi strani pa je delo nacionalnega predstavnika v visokem pravnem uradu Evropske

zveze zanjo izziv. V preteklosti je namreč sodelovala v veliko primerih mednarodnega kriminala in očitno jo je to področje pritegnilo. To sta torej dva razloga, zakaj se je prijavila na mesto nacionalne predstavnice v Eurojustu, nedvomno pa jih je v ozadju še nekaj. Eden je verjetno ta, da si z velikim političnim kapitalom, ki ga je nabrala, zagotovo ne želi postati samo poslanska v državnem zboru ali poslanka v evropskem parlamentu (čeprav je to položaj, ki si ga želi mnogo slovenskih politikov) in so njeni cilji nekoliko višji, drugi, mogoče tehtnej-

ši razlog pa je, da se hoče vsaj za nekaj časa umakniti iz zamocvirjenega slovenskega političnega prostora (ki napade in diskreditira vsakega, ki ni po volji postkomunistični levici) in si malo oddahnniti. Za kaj takšnega v zadnjih nekaj letih ni imela veliko časa, saj ji je levica vsakokrat, ko se je pojavila priložnost, poskušala kaj podtakniti. Najvztrajnejši so bili aktivisti levice pri podjarjanju domnevne napake, ki naj bi jo bila storila s tem, ko zavrgla ovadbe zoper vpletene v zadevi Depala vas. Čeprav je Brezigarjeva ves čas svojo odločitev odločno branila

Vrhovna državna tožilka Barbara Brezigar mora za mesto tožilke v Haagu, če jo bo seveda Janez Drnovšek predlagal na to funkcijo, v državnem zboru zbrati podporo 46 poslancev.

Če bo postkomunistična levica podprla tožilko v Haagu, bo to nedvomno podpo

in poudarjala, da si je pred odločitvijo pridobila kar pet različnih pravnih mnenj, ki so govorila, da je treba ovadbo zavreči, so aktivisti tranzicijske levice vseskozi ponavljali, da je bila njena odločitev politična. Ko to očitno pri volilcih ni nateletelo na zaželen odziv (njena priljubljenost se v predsedniški tekmi zaradi tega ni prav nič zmanjšala), so ji poskušali nekateri mediji podkreditirati za lase privlečeno zgodbo o tem, kako naj bi bila z Janezom Janšo in nekaterimi drugimi sodelovala na sestankih, na katerih naj bi načrtovali aretacije policijskega vohuna Milana Smolnikarja pri Depali vasi leta 1994 (slednje je v Mladini trdil nekdanji šef specialne enote policije Vinko Beznik). Že na prvi pogled dokaj neverjetna zgodba se je sesula tisti trenutek, ko bi Mladina in Beznik morala predložiti trdnejše dokaze, kot so besede užaljenega upokojenega šefa policijskih specialcev, pa jih nista. Za povrh so vsi tisti, ki naj bi bili sodelovali na sestankih, ki jih je omenjal Beznik, to zanikali, nekateri pa zoper njega napovedali tudi tožbe. Tako od velike zgodbe ni ostalo praktično nič, trditve pa so se obrnile celo proti njihovem avtorju, ko je v intervjuju za Mladino bolj nehote kot hote priznal, da je v dneh, ko so odstavljali Janeza Janšo, ukazal polno bojno pripravljenost svoje enote, kar je bilo v nasprotju z zakonodajo. (Generalna državna tožilka Zdenka Cerar nam je že pred časom, ko smo jo povprašali, ali bo zaradi tega zoper Beznika sprožila

Novi sedež Eurojusta, kamor bi odšla Brezigarjeva, če bo dobila podporo predsednika države in parlamenta; njen mandat bi trajal štiri leta.

kazensko ovadbo, odgovorila, da kolegij tožilcev v njegovem dejanju ni odkril kaznivega dejanja.)

A to ni bilo vse. Vrh napadov na Brezigarjevo je sledil septembra lani, ko je Zdenka Cerar na zahtevo ekscentričnega Zmaga pl. Jelinciča nenavadno hitro sprejela odločitev, da bo odredila strokovni nadzor nad delom vseh okrožnih tožilcev, ki so sodelovali v zadevi Depala vas. Tisto, kar je bilo najbolj nenavadno pri tej odločitvi, je to, da po ustaljeni praksi tožilstvo javnosti ni obveščalo o uvedbah strokovnih nadzorov nad svojimi tožilci, zdaj, ko je šlo za primer, v katerem je sodelovala Barbara Brezigar, pa je svojo prakso nenadoma spremenilo, generalna državna tožilka pa je bila razloge za odredbo nadzora pripravljena pojasniti celo v najbolj gledani večerni informativni TV-oddaji Odmevi. In da bi bila mera polna, je Zdenka Cerar na koncu še sporočila, da javnost z izidi strokovnega nadzora ne bo seznanjena, kar pomeni, da je bilo vse skupaj namenjeno le diskreditaciji Brezigarjeve v javnosti, ki na ta način nikoli ne

bo imela pravice zvedeti, ali je bilo v ravnanju Brezigarjeve v primeru Depala vas res kaj spornega ali ne.

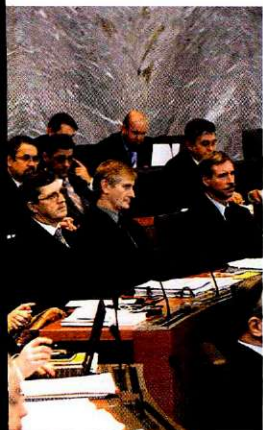
Podpora iz pragmatizma?

Glede na vse to seveda ne preseñeča, da si zeli Brezigarjeva po vseh napadih in diskreditacijah oditi v drugo, manj klavstrofobično in stresno okolje, kjer bo lahko v miru opravljala svoje delo, čeprav je po drugi strani škoda, da ne bomo mogli videti, kako bi ji bodisi na državnozbornskih, bodisi na "evropskih" volitvah uspelo unovčiti kapital, ki si ga je nabrala v zadnjih letih. Če sodimo po nekaterih anketah, bi bila lahko pri tem zelo uspešna. Po anketi je namreč kar 45 odstotkov vprašanih odgovorilo, da bi volilo listo, na kateri bi bila Barbara Brezigar, medtem ko bi bilo proti oziroma je ne bi volilo le 41 odstotkov vprašanih. Slednje poleg tega, da morda le ne drži mnenje Brezigarjeve, da Slovenci še niso pripravljeni na spremembe, kaže na to, da ji je kljub nenehnim napadom in diskreditacijam v javnosti uspelo ohraniti oziroma

še za en odstotek povečati priljubljenost, ki jo je imela konec leta 2002, in da bi na morebitnih volitvah igrala vse prej kot obrobno vlogo.

Seveda je za zdaj govorjenje o tem, ali bo Brezigarjeva maja v resnici odšla v Haag, pogojno, saj jo mora pred tem za to delovno mesto predlagati Janez Drnovšek (slišati je, da se bo to verjetno zgodilo), nato pa mora Drnovškov predlog z relativno večino (46 glasov) podpreti še državni zbor. Tu pa bi znale biti stvari še zelo zanimive. Dejstvo je namreč, da bi bilo za postkomunistično levico po eni strani najelegantnejše, da bi kandidatura Brezigarjeve podprla, saj bi se tako znebila zelo resne morebitne politične nasprotnice na bližajočih se volitvah, po drugi strani pa bi bilo lahko takšno glasovanje zanjo blamaža, saj verjetno ne podpreš kar tako kandidata, ki si mu v preteklosti vseskozi nasprotoval. Glasovanje v državnem zboru bo tajno, pri tem pa se lahko zgodi in skrije marsikaj. Odhod Brezigarjeve v Haag bi pomenil, da je levici z napadi nanjo uspelo doseči zastavljeni cilj; to je njeno izločitev iz volilnega boja. To pa je velika škoda, saj bodo na volitvah odločale malenkosti. Ob naraščajoči podpori koaliciji Slovenija bi bila Barbara Brezigar več kot dobrodošla, saj zadnje javnomnenjske ankete kažejo večje volilne premike in s tem resno možnost za večje politične spremembe. Zato bi bilo toliko bolje, če bi Barbara Brezigar posegla v slovenski volilni boj, saj je samo z vztrajnostjo mogoče nekaj doseči.

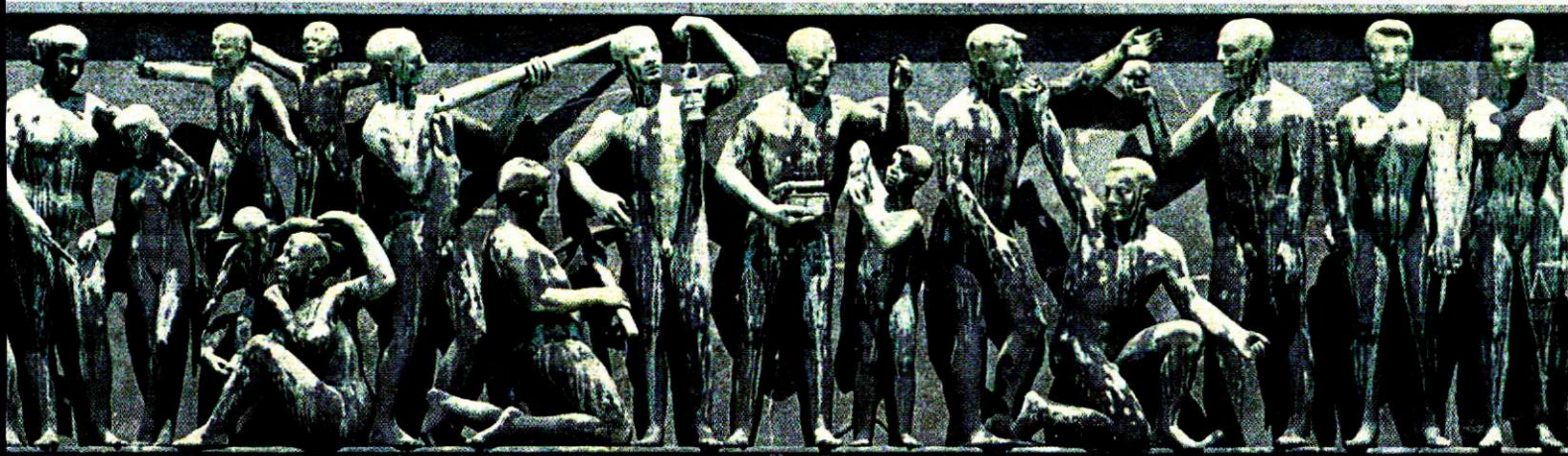
Aleš Kocjan

didaturo Barbare Brezigar za iz politične preračunljivosti.

Volilni kapital, ki si ga je Barbara Brezigar nabrala kot kandidatka na predsedniških volitvah, še ni splahnel. Škoda bi ga bilo zavreči.

V koaliciji Slovenija so pričakovali, da bo Brezigarjeva posegla v letošnji volilni boj. Kljub njeni sedanjí odločitvi upajo, da si bo premislila.

Jara kača izbrisanih

V ponedeljek je bila v državnem zboru izredna seja, ki pa ni prinesla nobenih rezultatov. To je bilo pričakovati že pred njenim začetkom, kajti niti znotraj vladne koalicije, kaj šele med koalicijo in opozicijo ni bil dosežen konsenz glede rešitev, zapisanih v sistemskega zakonu. Seja se je v ponedeljek pozno zvečer klavrno končala – brez določitve novega roka za zakonodajni referendum o t. i. tehničnem zakonu in z obstrukcijo poslancev iz vrst SDS, NSi, SLS in SNS.

Rešitve vprašanja t. i. izbrisanih še vedno ni videti. Potekajo pogovori, seje parlamentarnih odborov, sklicane so izredne seje, a vse zaman. Slovenske politične stranke ne najdejo soglasja glede rešitev, ki jih zagovarjajo. Najbliže so si bile, ko so tekli pogovori o tako rekoč edini korektni in sprejemljivi rešitvi – o sprejetju ustavnega zakona, pa še to upanje, ki je telo le nekaj dni, je zatrla vladna koalicija oziroma naveza LDS in ZL na čelu z ministrom za notranje zadeve Radom Bohincem, ki je pod mizo pripravljala novo besedilo sistemskega zakona, namesto da bi ves trud vložila v iskanje rešitve ustavnega zakona.

Medtem ko predsednik vlade nenehno zatrjuje, da je vladna

stran pripravljena na pogovore za sprejetje ustavnega zakona, hkrati hitijo s sprejemanjem sistemskega zakona na izredni seji, in to kljub opozorilom s strani opozicije, da je obravnava sistemskega zakona na izredni seji sporna, kajti sistemski zakon se že obravnava po rednem postopku in je bila njegova druga obravnava uvrščena na redno februarско zasedanje.

Koalicija Slovenija predlagala črtanje 1. člena

Ne glede na zapete pred izredno sejo je do nje vendarle prišlo in poslanci so se soočili z besedilom sistemskega zakona. Zatikati pa se je začelo že pri prvem členu. Koalicija Slovenija je predlagala črtanje tega člena, ki določa, kaj zakon ureja in na koga se nanaša. Mnenja je, da je ustavno sodišče z odločitvijo, naj MNZ izdaja odločbe o ugotovitvi stalnega prebivališča t. i. izbrisanim za nazaj, poseglo v tematiko ustavnega zakona za izvedbo Temelje ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti RS, ki v svojem 13. členu določa krog upravičencev, ki so bili do 25. 2. 1992 izenačeni v pravicah in dolžnostih z državljani RS. Zato je koalicija Slovenija predlagala, da bi se v ustavnem zakonu uredile pravice do stalnega prebivanja za vse upravičence, ki do 26. 2. 1992 niso sprejeli državljanstva RS in so s tem postali lahko pridobili največ od dne, ko so

zanj zaprosili, vračanje statusa za nazaj pa se ji ne zdi sprejemljivo.

Zavrjen odlok o razpisu referenduma o t. i. tehničnem zakonu

Burno razpravo o tem, kaj narediti z nesrečnim prvim členom predloga sistemskega zakona, je za nekaj časa pretrgalo glasovanje o odloku o razpisu referenduma o t. i. tehničnem zakonu. Ustavno sodišče je državnemu zboru namreč naložilo, da mora določiti nov dan glasovanja na referendumu. Zadnji rok za sprejetje novega roka za referendum je bil v ponedeljek, a se ga poslanci niso držali in tako niso določili novih rokov za izvedbo referenduma o t. i. tehničnem zakonu. Izigravanju poslancev vladnih strank (z izjemo SLS), ki se niso držali predpisanih rokov in s tem odločbe ustavnega sodišča, je sledila obstrukcija poslancev SDS, NSi, SLS in SNS, ki so tako zapustili parlamentarno dvorano. Kdaj bo referendum o t. i. tehničnem zakonu, še ni znano.

Bolj ali manj pa je jasno, da se bodo začeli zbirati podpisi za razpis predhodnega zakonodajnega referenduma o sistemskega zakonu. Koalicija Slovenija je že vložila pobudo z več kot 1.000 podpisi volivk in volivcev za začetek zbiranja podpisov v podporo predhodnemu zakonodajnemu referendumu. Pobudniki so mnenja, da bi morali izbrisan, ki bi želeli status stalnega prebivališča pridobiti za nazaj, pojasniti okoliščine, zaradi katerih si niso pravočasno pri-

dobili svojega statusa. Prav tako bi bili do njega za nazaj, to je do 25. 2. 1992, upravičeni tisti, ki so si ves čas prizadevali urediti svoj položaj, vendar ga zaradi objektivnih okoliščin in kršitev upravnih organov niso mogli. Vložena pobuda med drugim pomeni, da poslanci ne bodo mogli opraviti tretje obravnave sistemskega zakona.

Poleg že omenjene pobude je skupina poslancev s prvim podpisanim Francetom Cukjatičem v državni zbor vložila tudi predlog za dopolnitev ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine. Predlagatelj so mnenja, da bi bilo tako mogoče rešiti zaplete, do katerih je prišlo zaradi različnih tolmačenj nekaterih določb omenjenega ustavnega zakona. V predlogu ustavnega zakona je med drugim zapisano, da do stalnega prebivališča ne bodo upravičene osebe, ki po pozivu republiškega predsedstva niso prestopile iz nekdanje JLA oziroma iz sestave njenih organov, prav tako ne osebe, ki so delovale proti vrednotam, določenim v četrtem členu temelje ustavne listine, in jih varuje kazenska zakonodaja. Osebe, ki bi bile upravičene do stalnega prebivališča, bi bile glede na predlog ustavnega zakona upravičene do odškodnine v višini največ 150.000 tolarjev za gmotno škodo, ne bodo pa mogle uveljavljati odškodnin za nepremoženjsko škodo. In ne nazadnje, predlog ustavnega zakona predvideva tudi možnost revizij postopkov za izdajo dovoljenj za stalno prebivanje.

Mihaela Praprotnik

Državni zbor je ratificiral pristopno pogodbo Slovenije k Evropski uniji (EU). To je bil še zadnji korak, ki ga je bilo treba narediti pred 1. majem, ko bo Slovenija postala polnopravna članica EU.

Kar zadeva Slovenijo, njen vstop v EU ni bil nikoli vprašljiv. Že od prvih korakov samostojnosti je imela pred seboj cilj postati njena članica.

Fotografije Primoz Lavric

Dosanjane sanje

Takšno voljo so izrazili tudi Slovenci in Slovenke na referendumu marca lani, saj je bilo skoraj 90 odstotkov ljudi, ki so se referendumu udeležili, mnenja, da je prav, da se Slovenija priključi petnajsterici evropskih držav. Po referendumu je morala svojo nalogo opraviti še politika. In jo tudi je. 28. februar 2004 se bo prav gotovo zapisal v zgodovino slovenskega vključevanja v družino evropskih na-

rodov. Kako tudi ne, saj je na ta dan državni zbor ratificiral pristopno pogodbo Slovenije k Evropski uniji in s tem končal skoraj štirinajstletno pot priključevanja. Formalnosti s strani Slovenije so tako končane.

Vse se je začelo pred 14 leti

“Te pogodbe danes ne bi mogli ratificirati, če Slovenija ne bi bila samostojna država,” je v govoru ob ra-

tifikaciji pogodbe dejal Janez Janša. Danes, po 14 letih, se premalo zavedamo oziroma pozabljamo, kaj je pomenila objava pisateljske ustave v 57. številki Nove revije in program politične koalicije Demos. “Ne bi bilo 25. junija 1990, ne bi bilo 23. decembra 1990 ne 15. januarja 1992, ko smo dosegli mednarodno priznanje, tudi ne 28. januarja 2004 in ne 1. maja 2004, če ne bi prišlo taktat do pomembne politične volje, ki se je izrazila na prvih demokratičnih volitvah, na katerih so zmagale sile, ki so prišle pred slovenske volivke in volivce z jasno voljo, z jasnim programom, v katerem je bila samostojna in demokratična slovenska država zapisana na prvem mestu,” je spomnil Lojze Peterle in pri tem omenil dve ključni osebnosti (žal preminuli), zaslužni za to, kar je Slovenija danes. To sta Jože Pučnik, vodja koalicije Demos, in Rudi Šeligo, eden od avtorjev majniške deklaracije.

Slovenska politika zadovoljna

Besede, ki so jih ob ratifikaciji pristopne pogodbe izrekli slovenski

politiki, jasno izražajo mnenje, da je Slovenija pred 14 leti naredila pravilno potezo, ko se je odločila za življenje znotraj EU in za vključitev v najuspešnejši politični in mirovni projekt. Predsednik vlade Tone Rop se je v govoru ob ratifikaciji pristopne pogodbe dotaknil vprašanja, zakaj se je Slovenija odločila za pot včlanitve v EU, in vprašanju dodal odgovor, da je to storila zato, ker je to

za Slovenijo priložnost, da še bolje izkoristi potenciale, ki jih ima. Zunanji minister Dimitrij Rupel je v govoru spomnil, da se Slovenija pridružuje skupini držav članic, ki jih povezujejo skupne vrednote, interesi in cilji in hkrati tudi razlike. Da je vstop Slovenije v EU logičen in naraven korak v zorenju mlade države Slovenije, je prepričan minister za evropske zadeve Janez Potočnik. Za Slovenijo se začena novo poglavje, pred nami je precej nalog in izzivov, je številnim nazočim dejal predsednik države Janez Drnovšek in dodal, da se je treba zavedati, da se začena dnevni boj, ki je do sedaj tekkel samo v domači politiki, sedaj pa bo potekal tudi na evropskem prizorišču.

In če smo v zadnjem času na slovenski politični sceni res pričeli boju in strankarskim nesoglasjem, je bilo tokrat precej mirno in v znamenju vsestranskega zadovoljstva. To se je pokazalo pri glasovanju, saj je pogodbo o priključitvi Slovenije k EU podprlo 80 poslank in poslancev, nihče pa ni bil proti.

Mihaela Praprotnik

Ratifikacije se se udeležili najvidnejši predstavniki države.

Ključni akterji slovenske osamosvojitve menijo, da pomeni vključitev Slovenije v EU nadaljevanje razvoja slovenske državnosti, začete pred 14 leti.

K priključitvi Slovenije v EU je veliko pripomogel Janez Potočnik kot vodja pogajalske skupine.

5.000 strani popisane papirja

Pristopna pogodba je najboljše pogodbena v zgodovini. Skupno obsega kar 5.000 tiskanih strani. Razdeljena je na dva dela, na temeljni del pogodbe in akt o pristopu. Temeljni del vključuje preambulo in tri člene, s katerimi je določeno, da države novinke postajajo članice EU, in sicer pod pogoji, ki so zapisani v aktu o pristopu, določen je čas uveljavitve pogodbe, to je 1. maj 2004, in zapisani so vsi jeziki, v katerih pogodba obstaja. Sam akt o pristopu pa je sestavljen iz petih delov, priloženih pa mu je 18 prilog, devet protokolov in 44 deklaracij. Pet delov akta določa temeljna načela širitve, potrebne prilagoditve pogodb in zakonodaje EU in finančne pogoje vstopa desetih novih članic. Za vsako od novih članic so posebej pomembne priloge, ki konkretno določajo pogoje njihovega članstva.

Nekdanji predsednik Milan Kučan je v času svojega mandata najvišja državna odlikovanja podeljeval kot za stavo, med množico prejemnikov pa so bile tudi osebe in organizacije, za katere bi težko trdili, da so bile do njih upravičene. Vse skupaj je prišlo celo tako daleč, da so nekateri predlagali, da bi častne znake svobode, najvišje državno odlikovanje, preprosto odpravili.

Fotografije: Primoz Lavre in Dane Kostreč

Mešetarjenje z odlikovanji

Slovenija ima na področju podeljevanja državnih odlikovanj dva zakona – zakon o odlikovanju častni znak svobode, ki ga je državni zbor sprejel leta 1992, in zakon o odlikovanjih, ki ga je državni zbor sprejel leta 1995, vendar v praksi nikoli ni zaživel. Tako je za podeljevanje najvišjih državnih odlikovanj veljal samo zakon o odlikovanju častni znak svobode, ki pa si ga je nekdanji predsednik Milan Kučan razlagal precej po svoje in je odlikovanja podeljeval tudi tistim, za katere bi tež-

ko rekli, da so po zakonu do njega upravičeni. Kot je zapisano v zakonu, se častni znak svobode podeljuje za "izjemne zasluge pri obrambi svobode in uveljavljanju suverenosti Republike Slovenije", dobijo pa ga lahko državljani, štabi, enote in zavodi teritorialne obrambe, štabi in enote civilne zaščite, enote organov za notranje zadeve, podjetja in druge organizacije. Kučan je poleg vseh naštetih priznanja podeljeval tudi športnikom, umetnikom, društvom in tudi posameznikom, ki bi

jim težko pripisali kakšne posebne zasluge za slovensko osamosvojitve. Tako je denimo častni znak svobode iz njegovih rok predlanskim prejel predsednik Zveze združenj borcev NOB Ivan Dolničar, čeprav je splošno znano, da je del te organizacije nasprotoval slovenski osamosvojitvi. Odlikovanje je prejel tudi zloglasni režimski zgodovinar Janko Pleterški, ki je v času osamosvojitve trdoglavo vztrajal pri tezi, da Slovenija brez Jugoslavije ne more preživeti, in zloglasni zasliševalec duhov-

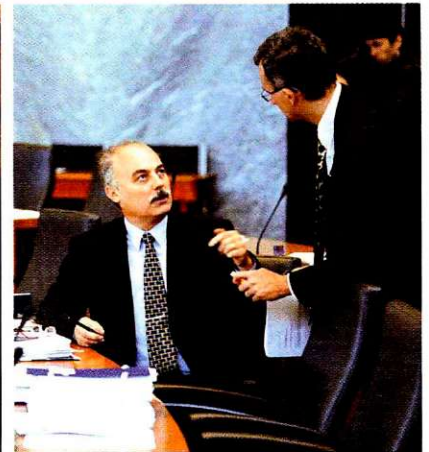
nikov Zdenko Roter, ki je kot uslužbenec Udbe kršil človekove pravice v nekdanjem režimu. Uvod v nezadovoljstvo je bila zagotovo podelitev zlatega častnega znaka svobode kmalu po osamosvojitvi dr. Ljube Bavconu, tvorcu jugoslovanske kazenske zakonodaje, po kateri je v jugoslovanskih zaporih gnilo nešteto političnih zapornikov, zaradi česar so svoja odlikovanja Kučanu vrnili osamosvojitelji Janez Janša, Igor Bavčar, Dimitrij Rupel, Jelko Kacin, France Bučar in Lojze Peterle.

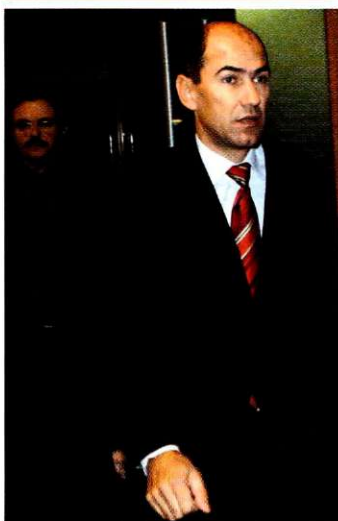
Nekdanji predsednik Milan Kučan s podeljevanjem častnih znakov svobode ni skoparil. V desetih letih jih je podelil kar 900, med njimi veliko ljudem in organizacijam, ki s slovensko osamosvojitvijo niso imeli nobene zveze ali pa so ji celo izrecno nasprotovali.

Za zdaj prevladuje vtis, da je predsednik države Janez Drnovšek pri podeljevanju najvišjih državnih odlikovanj preudarnejši, kot je bil Kučan.

Predlog Rudolfa Mogeta (LDS), da bi se častni znaki svobode preprosto odpravili, je naletel na ostro nasprotovanje opzijskih SDS in NSi in dela civilne družbe.

Janez Janša je poleg Igorja Bavčarja, Dimitrija Rupla, dr. Franceta Bučarja, Jelka Kacina in Lojzeta Peterleta Kučanu vrnil najvišje državno odlikovanje.

Inflacija odlikovanj

Poleg prej naštetih dobitnikov navisjih državnih odlikovanj je bilo za Kučanovo obdobje značilno, da so se odlikovanja delila kot po tekočem traku. V slabih desetih letih je kot predsednik države podelil več kot 900 najvisjih državnih odlikovanj – od tega skoraj sto zlatih častnih znakov svobode, 150 srebrnih častnih znakov svobode -, s čimer se je njihov pomen zminimaliziral. Samo v zadnjih tednih svojega mandata je v vsega enem mesecu podelil kar 36 dr-

Bo Pučnik posmrtno odlikovan?

V zadnjem času je slišati, naj bi zlati častni znak svobode posmrtno prejel lani umrli dr. Jože Pučnik. Kot je znano, je Pučnik za časa svojega življenja dejal, da odlikovanja ne bo sprejel, če mu ga bo podelil predsednik Milan Kučan.

žavnih odlikovanj ali več kot enega na dan. Zaradi takšnega načina podeljevanja najvisjih državnih odlikovanj seveda ne preseneča, da so se v nekaterih političnih krogih v Sloveniji v zadnjem času pojavila razmišljanja o odpravi častnih znakov svobode. Tako je poslanec LDS Rudolf Moge ob spreminjanju zakona o odlikovanjih (zakona, ki nikoli ni zaživel) predlagal, da bi se podeljevanje častnih znakov preprosto odpravilo, saj naj bi častni znaki izvirali iz obdobja, ki smo ga že preživeli. Takšnemu predlogu, ki ima delno tudi ideološko ozadje, so se v razpravi postavili po robu poslanci SDS in NSi, ki so se sicer strinjali, da na tem področju vlada nered, vendar pa po njihovem mnenju to še ne pomeni, da je treba častni znak svobode odpraviti, saj bi to, kot so dejali, pomenilo nedopustno brisanje slovenske osamosvojitvene zgodovine in poskus njenega razvrednotenja. Na koncu so se dogovorili, da se do tretje obravnave zakona, ki naj bi bila enkrat ta mesec, v zakon vnese kompromisna rešitev, po kateri bi častni znak ostal, vendar pa bodo njegovo podeljevanje zožili le na tiste posameznike, ki so dejansko sodelovali pri osamosvojitvi Slovenije, medtem ko bi vsi drugi priznanje prejeli po letu 1995 sprejetem in sedaj ustrezno spremenjenem zakonu o odlikovanjih.

Slednje se zdi za zdaj najboljša rešitev, ki jo podpira večina poslanskih skupin, saj je jasno, da častnega znaka ne moremo odpraviti, po drugi strani pa je tudi jasno, da bo treba področje podeljevanja najvisjih državnih priznanj ustrezno urediti. S slednjim se strinjajo tudi v Zvezi veteranov vojne za Slovenijo, saj njen predsednik Srečko Lisjak pravi, da je ločevanje med častnimi znaki, ki naj se podeljujejo izrecno za osamosvojitve, in drugimi priznanji nujno, če hočemo ohraniti prvotni (pravi) pomen častnih znakov, s tem pa tudi pomen celotnega procesa osamosvajanja.

No, za zdaj lahko le upamo, da si v LDS do tretje obravnave zakona ne bodo premislili in bodo podprli rešitev, ki naj bi na področju odlikovanj naredila red.

Ales Kocjan

Casni znak svobode RS mora ostati

Mag. Zlatko Halilović, nosilec častnega znaka svobode RS in dosedanji poveljnik Specialne enote policije

Kaj menite o zdaj že umaknjem predlogu LDS, da bi nehali podeljevati častni znak svobode, ker naj bi bilo to že preživeto?

S tem predlogom se ne strinjam. Strinjam pa se, da tega odlikovanja ne bi podeljevali tistim posameznikom in skupinam, katerih osebni prispevek ni v ničemer povezan z aktivno vlogo v času osamosvajanja. Predlagatelju zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o odlikovanjih Republike Slovenije sem zato predlagal, da se določbe sedaj veljavnega zakona vnesejo v morebitni novi zakon in se v prehodnih določbah zapiše, kdaj, komu in v katerih primerih se tudi v prihodnje podeljuje častni znak svobode Republike Slovenije.

Se vam zdi, da je bila v predlogu o odpravi častnih znakov svobode tudi želja po brisanju slovenske osamosvojitvene zgodovine?

Seveda. Izbris tega odlikovanja iz pravne zakonodaje v Republiki Sloveniji bi pomenil postopen izbris dosežkov leta 1991 in poteptanje vseh dosežkov preprostih ljudi, ki so z zavezanostjo slovenstvu, z visoko domoljubno zavestjo, s svojim odporniškim duhom in s programom prezirali vse nevarnosti zase, za svoje najbližje in svoj dom ter skozi stoletja gradili pot k samostojnosti in suverenosti te države. Kdor si upa igrirati čustva in spomine skozi zgodovino na tak plehek in nesramen način, da bi odpravil tako visoka odlikovanja za tako velike dogodke, je izgubil spomin ali pa živi v virtualnem svetu računalniških igrice, kjer s pritiskom na gumbe sam odloča o zmagovalcih in poražencih.

Dejali ste, da tovrstnih priznanj ne bi smeli podeljevati osebam, katerih vloga v času osamosvojitve je dvomljiva. Menite, da se je slednje v preteklosti dogajalo?

Mnenja sem, da bi se moralo odlikovanje častni znak svobode Republike Slovenije podeljevati tistim posameznikom in skupinam, ki so s svojimi dejanji, vlogo in aktivnost-

mi v času osamosvajanja bistveno pripomogli k uspešni razglasitvi samostojne in suverene Republike Slovenije. Osebno poznam primere, ko je bilo odlikovanje podeljeno osebam za obrobna dejanja v času osamosvajanja. Kakšni interesi so vodili predlagatelja k takšnemu dejanju in na neki način razvrednotenju tako visokega odlikovanja, mi niso bili nikdar razumljivi.

Kdo bi si po vašem mnenju takšno priznanje zaslužil, pa ga do zdaj še ni dobil?

Znano je, da so v bojih z enotami jugoslovanske armade sodelovali policisti, teritorialna obramba, civilna zaščita in prebivalci. Doseženi cilj pa je bil rezultat skupnih akcij, vojaških, političnih in diplomatskih. Zato pričakujem, da bodo v prihodnje častni znak svobode Republike Slovenije dobili tudi tisti posamezniki in družine, ki so skrivali orožje, sredstva in opremo za morebitne potrebe dolgotrajnejšega oboroženega odpora slovenskega naroda; tisti posamezniki in skupine, ki so sodelovali v neposrednih oboroženih spopadih, pa so bili nehote prezrti; tisti, ki so na diplomatskem in političnem področju zagotovili, da so neposredni vojaški spopadi trajali kar najkrajši čas, in vsi tisti, ki so bili zaradi svojega poguma ranjeni ali pa so postali žrtve te nesmiselne vojne.

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo se bosta spremenila položaj in vloga državnega zbora kot zakonodajnega organa in vlade kot organa izvršilne oblasti. Kakšno bo v prihodnje razmerje med omenjenima organoma, v temelju določa marca lani sprejet 3. a člen Ustave RS, podrobneje pa bo določeno s t. i. zakonom o sodelovanju med vlado in parlamentom v zadevah EU.

Vlada izrinja parlament

Lanskega marca je bil sprejet 3. a člen Ustave RS. V njem je določeno, da vlada sproti obvešča državni zbor o predlogih evropskih aktov in odločitvah ter o svoji dejavnosti, da lahko državni zbor o tem sprejema stališča, vlada pa jih upošteva pri svojem delovanju. Nadalje isti ustavni člen določa, da razmerje med državnim zborom in vlado podrobneje ureja zakon, ki se sprejme z dvetretjinsko večino glasov navzočih poslancev.

Prav o tem zakonu so poslanci in poslanke razpravljali na januarski seji pred tednom dni. Vse poslanske skupine (razen Slovenske nacionalne stranke) so izrazile mnenje, da je zakon nujno potreben in da je njegova vsebinska forma v takšni obliki, kot je, primerna za sprejetje. Da bodo stranke v prvi obravnavi podpr-

le zakonski predlog, je bilo pričakovano, kajti predlog je nastal po večmesečnih usklajevanjih in dogovarjanju med političnimi strankami. Odprti pa sta, kot je bilo mogoče razbrati iz razprav predstavnikov posameznih poslanskih skupin, dve vprašanji, in sicer, ali naj za zadeve EU pristojni delovni telesi državnega zbora zasedata javno ali tajno in kako zavezujoča naj bodo za vlado stališča o zadevah EU, ki jih bo sprejel državni zbor.

Kako razumeti besedo "upošteva"

Že ob sprejemanju omenjenega ustavnega člena se je v ospredje postavilo vprašanje, kakšno naj bo razmerje med državnim zborom in vlado, kako naj bo državni zbor vezan na odločitev svojega lastnega parlamen-

ta, kadar bo zastopal stališča države v Evropi in pri sprejemanju evropskih zakonov. V prvih razpravah je bilo mogoče opaziti, da gredo želje o ureditvi odnosov v dve smeri, in sicer v smeri ohranjanja velike svobode vlade pri upoštevanju stališč državnega zbora, medtem ko na drugi strani obstaja težnja, da se v nekaterih zadevah vlada bolj jasno obveže glede stališč, ki jih sprejema nacionalni parlament.

Sam 3. a člen ustave ne rešuje tega vprašanja, zato je treba sprejeti zakon, ki bo natančneje opredelil vprašanja razmerja med DZ in vlado. Zdajšnje besedilo zakonskega predloga predvideva, da enkrat letno državni zbor sprejema stališča o političnih usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v okviru EU. To bodo samo načelna stališča za vlado in ne za-

vezujoča. Neke vrste varovalka pri tem naj bi se skrivala v 6. členu zakonskega predloga, po katerem bi dve delovni telesi nacionalnega parlamenta, delovno telo za evropske zadeve in delovno telo za zunanjo politiko, vsako zadevo sproti obravnavali, vsak predlog sproti preučili in dali vladi smernice, ki pa za vlado prav tako ne bodo zavezujoče. V zakon je vključena tudi možnost, da lahko državni zbor vendarle sprejme za vlado bolj zavezujoča stališča. To se bo lahko zgodilo, če bo posamezni odbor, ki bo presodil, da gre za pomembno zadevo, zahteval sklic seje državnega zbora, pri čemer bo državni zbor podal mnenje o določeni zadevi, to pa bo v končni fazi stališče RS in bo za vlado lahko zavezujoče. Povedano drugače: državni zbor bo lahko o ne-

Kakšna bo vloga in položaj nacionalnega državnega zbora, bo določil zakon o sodelovanju med DZ in vlado o zadevah EU. Bo lahko DZ tudi v prihodnje sprejemal za vlado zavezujoča stališča?

Z vstopom Slovenije v EU bo vlada prevzela vlogo zakonodajnega organa na ravni EU, saj je svet EU, ki združuje vlade, v EU osrednji zakonodajalec.

13. a člen ustave določa le to, da vlada upošteva sprejeta stališča DZ, nič pa ne govori o zavezanosti vlade do sprejetih stališč DZ.

Samo SNS proti zakonskemu predlogu

Poslanci SNS niso podprli zakonskega predloga o sodelovanju med DZ in vlado o evropskih zadevah (tako kot niso podprli pristopne pogodbe Slovenije k EU). Svojo odločitev komentirajo, da bo z zakonom prišlo le do koncentracije moči, izključila pa se bo zakonodajna veja oblasti. Po mnenju SNS se s predlogom zakona izključuje tudi pravica do obveščanja, saj menijo, da ne bosta niti državni zbor niti javnost vedela ničesar o sprejemanju odločitev, zaradi česar bo prihajalo do zameglitev in nepravilnosti.

ki zadevi, o kateri bo razpravljajal, sprejel stališče, ki bo lahko pomenilo usmeritev za nadaljnje ravnanje, lahko pa bo to stališče pomenilo vsebinsko obvezno naročilo, kar pomeni, da glede tega vprašanja za Slovenijo niso sprejemljive drugačne rešitve kot take, kakršne je sprejel državni zbor.

Kolikšna naj bo vladna fleksibilnost

Navedene vsebinske rešitve se zdijo precej posrečene, še posebej kar zadeva varovana načela delitve oblasti na nacionalni ravni, kajti ne glede na to, da bo z vstopom Slovenije v EU nacionalna vlada dejansko postala neke vrste zakonodajalec, je treba paziti, da tudi nacionalni parlamenti ohranijo vpliv na sprejemanje t. i. evropskih zakonov, seveda prek nacionalnih vlad. Ali bo tudi v končnem besedilu zakona ostalo tako določeno razmerje med vlado in državnim zborom, je danes težko napovedati, kajti na predlog za-

kona je mogoče vložiti dopolnila, kar pomeni, da se lahko zakonska vsebina še spremeni. Predlogi za spremembe tako že prihajajo predvsem z vladne strani. Zdi se, da se sednja boji, da bi jo državni zbor preveč omejeval pri njenem poslanstvu, in si želi imeti čim bolj proste roke. Tako namreč lahko razumemo njene težnje, da DZ na plenarnem zasedanju ne bi sprejemal zavezujočih stališč. Negativno se je na ta vladni predlog odzvala predvsem opozicija, ki meni, da bi v tem primeru lahko prišli do položaja, ko bi se vloga državnega zbora dejansko razblinila, kar bi posledično pomenilo, da bi bilo kršeno tudi temeljno demokratično načelo, da ima v Sloveniji oblast ljudstvo, izvršuje pa jo prek svojih poslancev oziroma prek državnega zbora.

Javno ali tajno zasedanje delovnih teles za EU

Drugo nedorečeno vprašanje v besedilu zakonskega predloga pa je, ali naj bodo seje dveh delovnih teles državnega zbora, pristojnih za EU, zaprte ali odprte za javnost. Stališče vlade je, da bi bilo treba vse zadeve EU, ki jih bo pokrival zakon o sodelovanju med vlado in parlamentom v zadevah EU, obravnavati enako, in sicer na zaprtih sejah, s čimer pa se opozicijska stran ne strinja. Kaj pa evropska praksa? V evropskih državah velja splošni trend, da se o evropskih zadevah za zaprtimi vrati odloča le v posamičnih primerih. S strani opozicije je prišla opazka, da je nemogoče, da bo Slovenija doma nekaj skrivala, v Bruslju pa se bo o isti zadevi delalo transparentno. Zaprte seje bi tako po mnenju opozicijske strani prišle v poštev le, kadar bi razpravljali o pogajalskih izhodiščih.

Mihaela Praprotnik

(Ne)primerljive plače evropsolancev

Vprašanje, kako urediti plače poslancev evropskega parlamenta, že dalj časa dviguje prah. Pripravljen je bil t. i. poslanski statut, ki bi poenotil plače in uredil izplačevanje potnih stroškov, a ga zunanji ministri Evropske unije na zasedanju v Bruslju konec januarja niso potrdili.

To ne pomeni nič drugega, kot da bo sistem poslanskih plač v evropskem parlamentu tudi v prihodnje tak kot doslej. Še naprej bo na eni strani skupina poslancev, ki bodo mesečno prejemali plače v višini tudi do 11.000 evrov (gre za brutoplačo), na drugi strani pa poslanci, katerih plača se bo gibala okoli 2.000 evrov bruto. Razlog za tolikšne razlike med plačami poslancev evropskega parlamenta je v ureditvi, ki določa, da dobivajo poslanci plače v vrednosti plač poslancev v nacionalnih parlamentih. Povedano drugače, slovenski poslanci v evropskem parlamentu bodo dobivali tolikšno plačo kot poslanci v slovenskem. Novi statut, ki pa je bil zavrnjen, naj bi določil nova merila, na podlagi katerih bi vsi poslanci dobivali enako plačo, in sicer v višini polovice plače sodnika Sodišča evropskih skupnosti. V tem primeru bi plača vsakega evropskega poslanca znašala približno 9.000 evrov bruto ali 5.600 evrov neto. V nasprotju s sedanjim sistemom, po katerem se plače evropsolancev izplačujejo iz nacionalnih proraču-

nov, bi se po novem statutu sredstva zagotavljala iz proračuna EU.

Najvišje plače italijanskih poslancev

Kot že rečeno, so razlike med plačami evropsolancev precejšnje. Najbolje plačani so poslanci iz Italije, saj njihova mesečna plača znaša 11.000 evrov mesečno. Za njimi so poslanci Avstrije in Velike Britanije. Najnižje so plače španskih poslancev, ki znašajo 3.000 evrov bruto. Slovenski poslanci bodo glede na plače, ki jih bodo prejemali v drugi polovici leta, seveda v primerjavi s starimi in novimi članicami. Izračuni kažejo, naj bi slovenski poslanci prejemali plačo v višini 4.000 evrov bruto. Slabo pa se bo pisalo poslancem iz Latvije, Slovaške in Madžarske, za katere kažejo izračuni mesečni brutodohodek v višini 1.000 do 800 evrov. Ko govorimo o plačah poslancev evropskega parlamenta, najkot zanimivost omenimo še plače komisarjev. Mesečna višina se vrtila od 15 do 24 tisoč evrov, kar pomeni, da bo Janez Potočnik z imenovanjem za komisarja postal eden izmed najboljše plačanih Slovencev.

FM 102.1
99.5
stereo
RDS

Radio VIVA

M.Sobota tel: 02/537-1949

Slavica Klavžar
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
http://www.radio-viva.com
e-mail: viva@radio-viva.com

Računsko sodišče je obglavljeno, njegovo delo ohromljeno, novih poročil o pregledu smotrnosti in pravilnosti gospodarjenja z denarjem davkoplačevalcev pa vsaj še nekaj mesecev ne bo. Vladajoče politike to ne moti; v volilnem letu ji to v celoti ustreza. Morebiti bi se izkazalo kaj, kar bi jim lahko škodilo.

Foto: Primož Lažar

dalje torej, sodišče ne bo izdajalo nobenih poročil o revizijah. Niti tistih ne, katerih osnutki so že pripravljene za sprejetje. Teh pa je kar nekaj. Zdenka Vidovič je tudi opozorila, da čakanje na predsednika že nekaj časa hromi delo ustanove, potek mandatov in s tem odhod preostalih računskih sodnikov pa bo povzročil tudi kršenje zakonskih določil.

Nadzora ni, panike tudi ne

Ustanova je torej povsem ohromljena, panike pa nobene. V opoziciji so Cviklovo neizvolitev in dejansko obglavljenje te vrhovne revizijske ustanove označili z besedami, da je pri glasovanju tudi vladajoča koalicija držala figo v žepu. Če bi namreč gla-

Po Golobičevem scenariju

Četudi je predsednik države v preteklih mesecih objavil kar dva poziva za vodenje računskega sodišča, ki je po zakonu najvišja nadzorna ustanova v državi in edina, ki bedi nad porabo davkoplačevalskega denarja, novega predsednika do 31. januarja 2004, ko se je iztekel devetletni mandat Vojku Antončiču, slovenski parlament ni izglasoval. Spominimo, da je po prvem pozivu za predsednika ustanove Janez Drnovšek poslancem v potrditev predlagal Florjano Bohl, a je poslanci niso potrdili, po drugem pozivu pa se je med šestimi prijavljenimi kandidati po posvetu z vodji poslanskih skupin odločil za Milana M. Cvikla.

Razlogov ne raziskujejo

Ko so poslanci konec januarja na tajnem glasovanju odločali o Drnovškovem predlogu za predsednika sodišča, Milan M. Cvikl ni prejel zadosti glasov. Namesto potrebnih 46 glasov poslancev jih je zanj glasovalo le 42, 30 poslancev je glasovalo proti, 18 pa se jih glasovanja ni udeležilo. Izrazito podporo pred glasovanjem so za Cvikla vsaj javno napovedali vsi poslanci LDS in DeSUS (skupaj 38), medtem ko so se v SLS bolj zavzemali za kandidatko Silvo Jamnik. Na parlamentarnem odboru, kjer so poprej obravnavali predlog za Cviklovo imenovanje, so kan-

didaturo podprli prav vsi poslanci iz vrst LDS, ZLSD, SLS, DeSUS in SMS, poslanci SDS in NSi pa so se glasovanja vzdržali. Kandidat za predsednika računskega sodišča po neuspehu komentarjev za javnost ni dajal, zanimivo pa je, da niti novinarji in večina občil razlogov, kaj se je zgodilo in čemu je Drnovškov predlog "padel" že drugič, niso iskali. Po novici, da Milan M. Cvikl za vodenje računskega sodišča ni prejel zadostne podpore, je vse skupaj potihnilo in poniknilo v pozabo. Florjano Bohl, ki je novembra "pogorela" pri glasovanju, so novinarji bolj oblegali in predvsem izvrtali njeno veliko razočaranost. Pri Cviklu še tega ni bilo. Ker pa se je 31. januarja mandat Vojku Antončiču iztekel, se je postavilo vprašanje

kako naprej. Strokovnjaki so dejali, da predsednik računskega sodišča svojo funkcijo sicer lahko nadaljuje, da pa tega ne morejo nadaljevati vrhovni državni revizorji. Časnik Finance je celo objavil, da to pomeni, da tudi poročil o pregledih revizorjev posameznih proračunskih porabnikov ne bo več, saj tako osnutke, predloge kot revizijska poročila lahko izdajajo le revizorji. Zdenka Vidovič, druga namestnica predsednika računskega sodišča, je Cviklovo neizvolitev označila kot veliko katastrofo in velikanski zastoj pri delu ustanove. Poleg tega je v teh dneh potekel mandat tudi trem drugim vrhovnim državnim revizorjem, še zadnji med njimi – Silvi Jamnik, pa se mandat izteče konec februarja. Po tem datumu, od marca

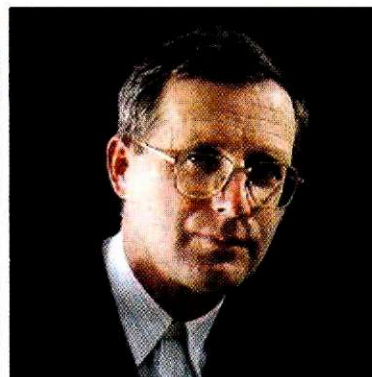
sovali vsi poslanci vladajoče koalicije, bi Milan M. Cvikl, ki se je sicer za to mesto v nasprotju z nekaterimi drugimi kandidati prijavil sam, moral dobiti dovolj glasov. Vse to dogajanje vodi k ugotovitvi, da je bila akcija načrtovana. Spominimo, da so novinarji časnika Finance še pred nedavnim o tem, kdo naj bi bil najprimernejši kandidat za predsednika računskega sodišča, vprašali tudi Gregorja Golobiča, uradno predsednika sveta LDS, neuradno pa že vsa leta glavnega kadrovnika v državi, in ta Cvikla ni omenjal kot kandidata. Glede na to, da je bil Cvikl dolga leta tudi v samem vrhu LDS, predvsem pa blizu državnim finančam, ki so jih ti vodili, je tudi nelogično, da bi se Cvikl odločil za samostojno akcijo

Predsednik sveta liberalne demokracije Gregor Golobič je vnovič dokazal, da je bil in ostaja glavni kadrovnik v državi.

Milan M. Cvikl ni bil izvoljen, vendar kaže, da je vedel, v kaj se podaja. Škodilo mu ni, koristilo pa morda!

Redna vladajoča politika se na mnenje najeminentnejših profesorjev v državi, med katerimi je nedvomno prvi prof. Ivan Turk z Ekonomske fakultete v Ljubljani, poživlja.

in se predlagal sam. Toliko politične modrosti je že premogel, da je vedel, da je brez politične podpore največje vladajoče stranke njegov uspeh pri kandidiranju jalovo dejanje.

Drnovšek obžaluje

Dogodke v parlamentu je po neizvolitvi Milana M. Cvikla komentiral tudi Janez Drnovšek. Nad Cviklovo neizvolitvijo je izrazil obžalovanje in dejal, da je po njegovem prepričanju Cvikl zelo kakovosten in strokoven kandidat in da imamo v državi malo takšnih strokovnjakov. Njegovo neimenovanje je razočaranje ali presenečenje tudi zato, ker mu je pred glasovanjem večina poslanskih skupin izražala podporo. Predsednik države je pričakoval, da bi bili lahko kakršni koli pomisleki glede Cvikla izraženi že na posvetih s poslanskimi skupinami v začetku januarja, a teh ni bilo. Drnovšek upa, da negativna izkušnja z dvema propadlima glasovanjema v državnem zboru ne bo vplivala na kakovostne kandidate, ki bi se želeli prijaviti na tretji poziv. Predsednik države je se dejal, da je slišal tudi nekatere ocene, da je bil 44-letni Cvikl morda preveč samostojen in preveč svojeglav. Vendar sam meni, da mora biti predsednik računskega sodišča prav takšen.

“Ne sme biti samo marioneta vladne ali druge politike, ampak resnično samostojen in neodvisen strokovnjak, ki dobro pozna javne finance in ki bo objektivno vodil nadzor nad porabo javnih sredstev,” meni Drnovšek. Predsednik države je se izrazil upanje, da bo v tretjem poskusu državni zbor odgovorno pretehtal svojo odločitev in da bomo le prišli do pravega

Vladajoča koalicija se je odločila in zavestno obglavila vrhovno državno revizijsko ustanovo v državi, zaradi česar je v tej ustanovi zavladało popolno brezvladje. Očitno je, da želijo vladajoči s tem ustaviti nekatere preglede nekaterih proračunskih uporabnikov, da jim njihovi izsledki ne bi škodili na bližajočih se volitvah.

predsednika računskega sodišča. Dodal je še, da ne želi, da bi negativna izkušnja po dveh pozivih vplivala na kakovostne strokovne kandidate, da se ne bi prijavili na tretji poziv.

Išče se človek z avtoriteto – na papirju!

Delno ima predsednik države prav. Predsednik računskega sodišča resnično ne sme biti marioneta vladajoče politike, pač pa mora biti človek z avtoriteto. Te pa Milan M. Cvikl, če sodimo po dosedanem delu in mnenju poznavalcev njegovega dela, nima. Četudi ta čas opravlja funkcijo direktorja Centra za finančno upravljanje v Novi Ljubljanski banki, je strokovni javnosti bolj znan kot nekdanji državni sekretar na ministrstvu za finance, in to v času, ko so revizorji računskega sodišča ugotovili, da upravljanje in ravnanje z denarjem davkoplačevalcev na ministrstvu ni bilo prav zgledno. Državni sekretar za področje vodenja proračuna in javnih financ je namreč postal leta 1998. Poslanec Andrej Bajuk, tudi predsed-

nik parlamentarnega odbora za nadzor proračuna in javnih financ, je bil eden redkih, ki je še pred glasovanjem povedal svoje mnenje o dosedanem delu Milana M. Cvikla. Dejaj je, da je Cvikl povsem neprimeren kandidat za vodenje najvišje državne revizijske institucije, saj se ni strokovno ukvarjal z revizijo javnih financ, prav tako pa je bil eden ključnih akterjev “zamegljevanja” javnih financ v času, ko je bil na mestu državnega sekretarja na finančnem ministrstvu pod vodstvom Mitje Gasparija (sedanjega guvernerja Banke Slovenije), da je prišlo do t. i. izravnalnega primanjkljaja.

Škoda velika, Golobič (spet) na delu

Zdaj se bo torej vse začelo znova. Vojko Antončič ob vseh drugih prejšnjih opisanih dogodkih ustanovo lahko vodi le še tri mesece. To je do konca aprila 2004. V tem času mora predsednik republike objaviti nov poziv, nato pa najpozneje v 30 dneh po končanem razpisu poslanec državnega zbora predlagati novega kandidata. Šele na-

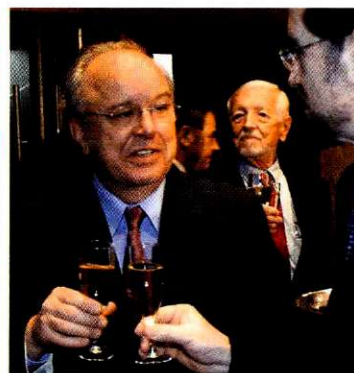
to se začne parlamentarni postopek. Izvolitev ali neizvolitev torej. V tem času pa bo računsko sodišče mirovalo. Kaj vse se bo v tem času zgodilo ali pa kar izgubilo (na primer katero od poročil revizijskih pregledov), pa je seveda posebno vprašanje. Verjetno lahko na vse te zaplete gledamo tudi v tej luči. Da bi obstoječa vladajoča koalicija potrdila tistega kandidata, za katerega dva najverodostojnejša profesorja s tega področja v državi menita, da je edini primeren in da ima edini največ “pojma” o delu računskega sodišča (gre za kandidatko Romano Logar), pa ne moremo pričakovati. Gregor Golobič je namreč spet stopil na prizorišče in Romano Logar, pooblaščen državno revizorko in neodvisno strokovnjakinjo za to področje, posredno nemudoma diskvalificiral. Njeno ime je umazal v članku, objavljenem v časniku Finance, ki se je sicer nanašal na razmere v Davčnem uradu Republike Slovenije (DURS). S tem je dal vedeti, da je politika daleč nad stroko in da bo obveljalo to, kar bo sklenil on! **Vida Kocjan**

Četudi bi bila Romana Logar, neodvisna državna revizorka, po mnenju obeh profesorjev edina pristojna in je najbolj strokovno podkovana oseba za vodenje računskega sodišča, je Gregor Golobič odločil drugače. Pohitel je in njeno ime znova oblatil v javnosti.

Vojko Antončič se bo kot predsednik računskega sodišča “sončil” še najmanj tri mesece, četudi ustanova v tem času ne bo izdajala poročil o pregledu smotnosti in pravilnosti porabe denarja proračunskih uporabnikov.

Poslanec Andrej Bajuk je do dela računskega sodišča že vsa leta zelo kritičen; takšen je bil tudi do Milana M. Cvikla. Na njegovo delo v preteklosti je imel veliko pripomb.

Primer Tobačne Ljubljana je le zadnji v vrsti množičnega odpuščanja delavcev. Medtem ko vlada stoji križem rok, je čedalje več zaposlenih potisnjenih na cesto.

Do zmanjševanja delovnih mest oziroma odpuščanja prihaja iz različnih razlogov. Najpogostejši so stečajni in prisilne poravnave, sanacije slabo poslujočih podjetij z zniževanjem stroškov dela, zniževanje stroškov dela tudi v uspešnih podjetjih zaradi povečevanja dobička, selitev proizvodnje v države s cenejšo delovno silo in odločitve tujih lastnikov.

Stečajev in prisilnih poravnav, zaradi katerih so se številni delavci znaš-

Delovna mesta izginjajo

li na cesti, smo vajeni že vse od začetka devetdesetih let. V zadnjem času se pojavljajo predvsem v t. i. delovno intenzivnih panogah, kot so tekstilna, obutvena in lesna industrija. V teh panogah strošek dela predstavlja zelo velik del končnega stroška proizvoda. Zato ta podjetja zaradi slovenske cene dela, ki je mnogo višja kot cena dela npr. v Romuniji ali na Kitajskem, svojih izdelkov ne morejo več prodajati po konkurenčnih cenah. Možnosti sta le dve: ali podjetje doma zapre proizvodnjo in jo preseli v države s cenejšo delovno silo ali pa propade celotno podjetje z vsemi delovnimi mesti vred. Selitve proizvodnje v države s cenejšo delovno silo so se v Sloveniji začele intenzivneje pojavljati šele v zadnjem času. Poprej so se podjetja tega koraka lotevala le redko, saj je država prek svojega močnega vpliva v gospodarstvu skušala v čim večji meri preprečiti takšno početje. Oblast je s tem skušala zadržati čim višje število delovnih mest, toda dejansko je s tem povzročila več škode kot koristi. Zaradi umetnega zadrževanja delovnih mest, ki ga je mogoče izvajati le na kratek rok, so propadla že številna slovenska podjetja in s tem smo izgubili tudi tista delovna mesta, ki bi jih v nasprotnem primeru lahko

ohranili doma (delovna mesta v upravi, trženju, razvoju). Toda država z izgubo delovnih mest in podjetij izgublja tudi veliko davčnih prihodkov, medtem ko se večajo njeni odhodki za pomoč brezposelnim, kar še povečuje javnofinančne težave.

Ni novih delovnih mest

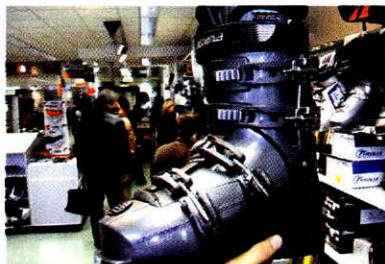
Selitev dela proizvodnje in tudi odmiranje določenega dela proizvodnje sta naravna procesa, ki sta navzoča povsod v razvitem svetu. Dokler poteka v normalnem obsegu, se je proti njima nesmiselno bojevati, saj se s tem povzroča večja škoda kot korist. Resničen problem, ki Slovenijo loči od številnih drugih držav, ni v ohranjanju obstoječih delovnih mest. Poglavitna težava je, da ni ustvarjanja novih, obetavnejših delovnih mest, ki bi nadomestila izgubljena delovna mesta. Če pogledamo samo v ZDA, lahko vidimo, da je tam vsako leto odpravljenih na milijone delovnih mest, toda hkrati je ustvarjenih tudi na milijone novih. Pri nas pa delovna mesta izginjajo v dosti večji meri, kot nastajajo nova. Vlada ne stori nič konkretnega, da bi domače in tuje vlagatelj spodbudila k odpiranju novih podjetij in novih delovnih

mest. Nasprotno, s čedalje višjimi davčnimi in neverjetno zapleteno birokracijo vlagatelje odvrča od zaposlovanja. Dokler si bo vlada zatiskala oči v prepričanju, da lahko slovenska tekstilna industrija preživi tudi s slovenskimi stroški dela (ki so v veliki meri visoki tudi zaradi neverjetno visokih davkov), ob hkratnem dejstvu, da praktično nima v svetu uveljavljenih blagovnih znamk, in čeprav so svojo proizvodnjo v vzhodno Evropo in Azijo preselile tudi najuglednejše francoske in italijanske znamke, zagotovo ne bo bolje. Nihče v vladi se namreč resno ne ukvarja z odpiranjem delovnih mest.

Zmanjševanje stroškov

Do zmanjševanja števila zaposlenih prihaja tudi v podjetjih, ki ne zapirajo svojih vrat in ne selijo svoje proizvodnje na tuje. Razlog je v želji

izboljšati izide poslovanja z zmanjševanjem stroškov, kar je najlažje doseči z odpuščanjem zaposlenih. Prihranki so lahko na tem področju veliki, ker so stroški dela v Sloveniji visoki. K temu v veliki meri prispevajo davki in prispevki na plače, ki so med najvišjimi v Evropi (višjo obremenitev del ima le še Nemčija). To je še en razlog, zakaj lahko vladi pripišemo odgovornost za zmanjševanje števila delovnih mest. Vendar je res tudi to, da je v marsikaterem nekdanjem podjetju še vedno zaposlenih več ljudi, kot bi bilo glede na obseg poslovanja potrebno. V nekdanjem sistemu je bilo pač značilno, da se je v večini podjetij zaposlovalo čezmerno (vsak zaposleni je običajno v podjetje pripeljal še vrsto sorodnikov) ne glede na potrebe in brez vsake usmeritve k doseganju čim višje produktivnosti. Družbena lastnina pač ni

Država prisilno ohranja stara delovna mesta, namesto da bi pomagala ustvarjati nova.

Indijski lastniki so zaprli proizvodnjo televizorjev v velenjski Elektroni.

spodbujala ljudi k doseganju čim boljših rezultatov. Zato so številna podjetja v nov tržni sistem zakoračila obremenjena s prevelikim številom zaposlenih (še posebej v primerjavi s tujo konkurenco). Večina menedžerjev zaradi pritiskov okolja in politike in zaradi lastne samopodobe ni takoj zmogla bolečih, a nujnih ukrepov glede prilagajanja števila zaposlenih. To je bil tudi eden glavnih razlogov, zakaj smo v Sloveniji izgubili toliko nekoč velikih gospodarskih sistemov. Največje težave so imeli tisti, ki so ob razpadu nekdanje države izgubili velik del poslov, vendar kljub temu niso

Odločitve tujih lastnikov

Do zapiranja delovnih mest prihaja tudi zaradi odločitev tujih lastnikov. Pri tem pogosto ne gre za zmanjševanje stroškov v okviru posamičnega obrata (saj so stroški že tako minimizirani), ampak za posledice globalnih kalkulacij (krčenje stroškov z združevanjem obratov ipd.).

Tobačna je le zadnji, najbolj razvpit primer med tovrstnimi. Pred nedavnim se je svojo proizvodnjo v Sloveniji odločil zapreti tudi Bayer, kar je posledica Novartisovega prevzema Leka in Bayerjevih notranjih odločitev. Jeseni je novica o odpušcanju delavcev prišla iz Elektronike Velenje, ki je v večinski lasti indijsko-britanske družbe. V Velenju je pred nekaj leti francosko podjetje prevzelo tudi izdelovalca kablov za avtomobilsko industrijo Eko. Vendar so Francozi proizvodnjo zelo hitro prenesli v Romunijo. Del proizvodnje v Sloveniji (na Koroskem) je zaprl izdelovalec strešnikov Bramac. Coca Cola pa je zaprla proizvodnjo v Žalcu, vendar jo je kmalu zatem (verjetno tudi zaradi negativnih odzivov v javnosti) delno prenesla na podjetje VINO Brežice. Vse to kaže, da trditve o pomenu izvora lastnikov v slovenskih podjetjih le niso tako iz trte izvite. Kolikor bo v prihodnjih letih večina slovenskih podjetij prešla v tujo last, se lahko bojimo dodatnih množičnih odpušcanj. Za proizvodnjo bo Slovenija tako ali tako predraga, za podporne službe pa ne bo potrebe, saj jih imajo prevzemniki že doma.

Sklenemo lahko, da je izginjanje delovnih mest normalen pojav. Toda navdse problematično je, da pri tem ne nastajajo nova, perspektivnejša delovna mesta. Vlada bi se morala namesto prisilnemu ohranjanju neperspektivnih delovnih mest posvetiti ustvarjanju novih. Nekaterih dejstev, kot je to o odmiranju tekstilne proizvodnje, žal ni mogoče spremeniti. Lahko le odlagamo soočenje z resnico. A čim dlje bomo odlagali to soočenje, hujše bodo posledice. Čim kasneje se bo vlada resnično lotila reševanja tega žgočega problema, več bo brezposelnih in manj denarja v državnem proračunu. Najboljša delovna mesta pa bodo še naprej bežala mimo Slovenije. Denis Vengust

V primeru tobačne tovarne se je pokazalo, da je izvor lastništva vendarle pomemben.

zmanjševali števila zaposlenih. Seveda takšna podjetja niso vsa propadla takoj. Nekatera so težave občutila kasneje ali šele v zadnjem času. Do najpogostejšega zmanjševanja stroškov z zmanjševanjem števila delavcev prihaja prav pri podjetjih v težavah, saj so vodstva le-teh prisiljena ukrepati. Toda v zadnjem času prihaja do zmanjševanja števila zaposlenih tudi v podjetjih, ki poslujejo uspešno, nekatera celo z zelo visokim dobičkom. Tega v Sloveniji nismo bili vajeni. Vendar je to pač posledica dejstva, ki je navzoče povsod v svetu, da zasebni lastniki ne zahtevajo le dobička, temveč čim večji dobiček. Maksimiranje dobička pa je mogoče le ob nenehnem krčenju stroškov. Čeprav se marsikomu takšno ravnanje zdi moralno sporno, je ekonomsko povsem upravičeno. Kajti nenehno krčenje stroškov poveča dobiček običajno le v prvi fazi. Kasneje, ko stroške znižajo tudi druga konkurenčna podjetja, je to že nuja, ki ne prinaša nobenega dodatnega dobička, ampak le ohranja prejšnjo raven. V zadnji fazi pa podjetje lahko celo propade, če poprej ni pravočasno znižalo stroškov. Pri tem se lahko spomnimo na več slovenskih podjetij, ki so se pred nekaj leti uspešno poslovale, a jih zaradi nezadostnega nadzora nad stroški danes ni več.

Verjetno ste že opazili, da se v svojih komentarjih skušam izogibati dajanju izrecnih mnenj o posameznih delnicah oziroma vsaj nakupnih in prodajnih priporočil glede posameznih vrednostnih papirjev. Verjamem pa, da marsikdo pogrša prav to. Mnenja in priporočila glede posameznih delnic bi vsekakor dodala privlačnost vsebini borznih komentarjev. Toda po drugi strani sem prepričan, da je takšna mnenja zelo težko podati objektivno, in četudi se še tako trudiš, te bo marsikdo razumel narobe.

Nasploh sem prepričan, da se pri borznem komentiranju in priporočilih glede posameznih papirjev pojavlja veliko nehygiene, kar nikakor ne velja le za domači trg, temveč tudi za največje zahodne borze. Kolikor se omejimo le na domače razmere, lahko pozoren opazovalec ugotovi, da se tudi pri nas pogosto prek medijev skuša vplivati na tečaje posameznih papirjev. V nekaterih primerih avtorji komentarjev sami hvalijo delnice, ki so v njihovem portfelju ali v portfeljih njihovih strank (kdo je povezan s kom, pa je skoraj nemogoče ugotoviti). Spet v drugih primerih nekateri posamezniki vplivajo na svoje kolege, da v komentarjih, člankih ali izjavah omenjajo in navijajo prav za njihove delnice. Največkrat pa gre preprosto za to, da so mediji lačni "vročih namigov" borznih poznavalcev, le-ti pa znajo to dejstvo obrniti v svoj prid. Ne želim, da me kdo narobe razume, toda občutek imam, da se novinarji in uredniki pogosto sploh ne zavedajo, da z objavljanjem takšnih izjav omogočajo veliko podpihovanje nekaterih tečajev, s tem pa tudi nemajhne dobičke posameznikom. V Sloveniji smo imeli že kar nekaj primerov, ko so nekatere delnice zrasle visoko v nebo zaradi močno podprte posredne in neposredne propagande nekaterih borznikov v medijih. Najznačilnejši primer so govornice o prevzemih. Pogosto se pri marsikaterem podjetju pojavijo brez vsakršne podlage, edini razlog je želja nekaterih posameznikov naplahtati manj uke vlagatelje, da bi sebi zagotovili čim višji zaslužek.

Toda vsega skupaj ni mogoče preprosto končati s sklepom, da ne kaže zaupati množici borznih mnenj in priporočil, ki se pojavljajo v medijih. Težava je namreč v tem, da je na borzi pomembnejše to, kar ljudje mislijo, da je res, kot tisto, kar drži v resnici. Zato lahko obširna propaganda dvigne tečaje delnic, četudi za to ni nobenega utemeljenega razloga. Samo v zadnjih mesecih je bilo več primerov, pri katerih je mogoče utemeljeno domnevati, da so tečaji močno zrasli (tudi za več kot 100 odstotkov), v veliki meri predvsem zaradi načrtnega podpihovanja s strani nekaterih akterjev (pri tem jim je močno pomagalo tudi vsesplošno stanje na borzi). Odločitev, ali slediti javnim napotkom borznikov in raznim vročim zgodbicam, je torej vse prej kot lahka. Ni mogoče podajati splošnih pravil, saj so si primeri med seboj zelo različni. Edini napotek je lahko ta, da je na borzi še posebej pomembno misliti s svojo glavo.

Denis.Vengust@email.si

Želite postati naročnik tednika

DEMOKRACIJA

Pokličite nas na telefon 01/434-54-63

Holdingsova nedokončana zgodba

Svetnik mestne občine Ljubljana (MOL) Miha Jazbinšek je pred nedavnimi vložil tri kazenske ovadbe na Vrhovno državno tožilstvo RS, točneje skupini tožilcev za posebne zadeve. Ovadbe so nastale kot posledica nereševanja sumljivih poslov v zvezi z nezakonitim preoblikovanjem Holdinga Ljubljana, z delitvijo nekdanj skupnega občinskega premoženja in z odtujitvijo javne lastnine.

Prva na seznamu ovadenih je nekdanja županja Viktorija Potočnik, ki jo ovadba sumi nezakonite delitve premoženja med MOL in občinami, ki so nastale na območju mesta Ljubljane, neizvršene dokončne delitve premoženja, predvsem javne infrastrukture, in navidezne dokončne delitve tega premoženja v okviru holdinga. Poleg nje so zaradi suma sotorilstva ovadeni tedanji župani primestnih občin; odvetnik Miro Senica zaradi suma pomoči in zaradi istega suma minister za okolje Janez Kopač kot tedanji predsednik odbora za gospodarstvo. Zaradi suma sprejetja protipravne pogodbe o ustanovitvi Holdinga Ljubljana je Jazbinšek ovadil tudi takratne člane nadzornega sveta holdinga. Nazadnje je ovadba doletela tedanjega v. d. direktorja holdinga Petra Cerarja zaradi suma protipravnega sprejetja aktov v zvezi z ustanovitvijo sedmih javnih podjetij in zaradi domnevnega protipravnega sprejetja sklepov glede odtujitve javne infrastrukture v lasti MOL in s prenosom le-te na holding. Vseh ovadenih funkcionarjev je kar 54.

Namesto modrega molčanja

Jazbinšek je razložil, da je bil povod za ovadbe samohvala Potočnikove o po njenem mnenju dobro iz-

vedeni delitvi občinskega premoženja. Kot da to ne bi zadostovalo, se zgrešena politika in projekti holdinga za leto 2004 nadaljujejo oz. so njegovi cilji legalizacija lastnega delovanja za nazaj. Sedanja županja Danica Simšič se na tej podlagi pripravlja na popoln prevzem oblasti v holdingu in sedmih javnih podjetjih mimo mestnega sveta, je Jazbinšek obrazložil svoje ukrepanje.

Peter Cerar naj bi bil, če sledimo obrazložitvi ovadbe, s sprejetjem skoraj identičnih sklepov za sedem javnih podjetij (Žale, VO-KA, Snaga, Parkirišča, LPP, Ljubljanske Tržnice in Energetika) zlorabil svoj položaj v. d. direktorja holdinga z namenom, da holdingu pridobi veliko finančno korist (skupna vsota osnovnega kapitala omenjenih podjetij v višini več kot 36 milijard tolarjev, če ne pristejemo letnih prilivov), s čimer bi povzročil premoženjsko škodo ljubljanskim občinam. Miha Jazbinšek sumi tudi, da je imel Cerar namen pridobiti koristi od statusnih sprememb javnih podjetij (prenehanje d. o. o., kadrovanje v nadzorne svete, usmerjanje investicij), s čimer bi takratna vladajoča koalicija (LDS, ZL) v MOL mimo pristojnosti in predpisov pridobila vzporedno oblast. Kadrovanje in nadzor nad ustanovljenimi družbami je

po mnogih indikacijah potekalo, kot da gre za zasebne ustanove, mimo občinskih svetov in raznih komisij.

Zlorabe ob ustanovitvi holdinga

Slo naj bi za uzurpacijo pristojnosti lastnika, MOL, s strani holdinga. Cerar naj bi bil zlorabil svojo legitimacijo s sprejetjem ustanovitvenih aktov, ki jih smejo sprejeti le pristojni občinski organi. Glede na pravno podlago, ki jo je Cerar uporabil, so bile nastale družbe ustanovljene z namenom pridobitniške dejavnosti, tako da je brez pravne podlage nato uporabil naziv "javno podjetje", kar je po Kazenskem zakoniku "neupravičena uporaba tuje firme, vzorca ali modela" (238. člen). Cerar je opustil določbe, za opravljanje katerih javnih služb so družbe ustanovljene, zato je opravljanje javnih služb v teh družbah ostalo kot nepooblaščenno opravljanje zatečenih dejavnos-

Miha Jazbinšek vidi v ovadbah edini način za zakonito rešitev vprašanja v zvezi s Holdingom Ljubljana.

Za Dimitrija Kovačiča iz opozicijske SDS bo mogoče rešiti sedanje kritično stanje šele po naslednjih volitvah.

Vika Potočnik (LDS), Metka Tekavčič (ZLSD), Janez Kopač (LDS): politični veljaki bodo morali odgovarjati za svoje vloge pri ustanavljanju holdinga.

ti, nadaljuje Jazbinšek. Dobiček družb, ki so postale zavezanci za plačilo 25-odstotnega davka, naj bi pripadal holdingu, toda šele po plačilu davka. S tem so bile oskodarane tako družbe kot občine, saj so javna podjetja v lasti občin in tako po zakonu oproščena plačevanja davka. Cerar je v ustanoviteljskih aktih navedel, da je holding v celoti v denarju zagotovil osnovni kapital družb, v resnici pa je to storilo mesto Ljubljana s stvarnim premoženjem (javno infrastrukturo), nikakor pa ne holding. Z možnostmi povečanja osnovnega kapitala, ustanavljanja podružnic in možnostjo prenosa ali prodaje poslovnega deleža je Cerar vpeljal možnost sovražnega prevzema in privatizacije družb.

Namesto da bi preprosto spremenil ime ustanovitelja družb z navedbo občin naslednic, je Cerar stvar pojmoval, kot da je po novem njihov ustanovitelj Holding Ljubljana. Da je mesto Ljubljana 1994 poslovne deleže sedmih družb povežalo v osnovni kapital holdinga, še ne pomeni, opominja Jazbinšek, da se je odreklo lastništvu in ustanoviteljstvu. Cerar je popolnoma nezakonito nadomestil sklepe o preoblikovanju javnih podjetij, za člane nadzornih svetov ome-

njenih družb pa imenoval izključno koaliciji LDS in ZL vdane člane.

Drugi so vedeli

Po Jazbinsku so župani nekdanje skupne ljubljanske občine vedeli za Cerarjeve akte in sodelovali vsaj pri imenovanju članov nadzornih svetov. Prav gotovo so župani krivi za napeljevanje pri kadrovanju v nadzorne svete, Potočnikova pa tudi pri pripravi Cerarjevih ustanovitvenih aktov. Sestavo aktov o ustanovitvi d. o. o. je izvedla pravna pisarna Mira Senice, ki je zato osumljen pomoči. Tudi člane nadzornih svetov sedmih družb Jazbinšek sumi pomoči in zlorabe položaja. Po mnenju Mihe Jazbinska v zadevi "obstajajo elementi organiziranosti združbe z notranjimi pravili ravnanja". Pri ustanovitvi holdinga je delovala združba "na zasebni in podjetniški način ... z namenom pridobiti holding trajno v svojo dejansko posest". Že računsko sodišče je pri reviziji poslovanja ugotovilo spornost same pravne oblike holdinga, t. j., da ni moč v zadostni meri doseči ciljev njegove ustanovitve. Sistem holdinga je v bistvu izločen iz sistema MOL, saj so si župani prisvojili pravice spremljanja in nadziranja gibanja cen za uporabo javnih dobrin in imenovanje članov skupščine holdinga.

Nazadnje se je Jazbinšek odločil za odmevno dejanje, s katerim skuša doseči sprejetje svojih predlogov o holdingu, ki jih je koalicija v mestnem svetu že odbila brez vsebinskih ugovorov. V končni fazi je po Jazbinskem mnenju nujno treba začeti postopke za likvidacijo holdinga in spremembo pogodbe o njegovi ustanovitvi, saj zanj ta ukrepa predstavlja edino zakonito rešitev položaja.

Jazbinšek ni osamljen

Toda Jazbinskove ovadbe so samo zadnji in najodmevnejši odziv opozicije v mestnem svetu na dolgoletne nepravilnosti in mahinacije. Svetnik Dimitrij Kovačič (SDS) se strinja, da pomenijo ovadbe dodaten pritisk na razčiščevanje nečednih poslov vladajoče koalicije, čeprav po njegovo ovadeni niso vsi storilci kaznivih dejanj, temveč le "sočasni sopotniki", medtem ko med ovadenimi ni vseh vpletenih. Kovačič je spomnil, da je že januarja 2002 Svetniški klub SDS policijo in tožilstvo seznanil z neza-

Vila Bled ponos na blejskega turizma bodo, kot kaže, končno prenovili v duhu ohranjanja nekdanjega blišča.

Usoda Vile Bled

"Dežela kranjska nima lepšga kraja" je napisal Prešeren o Bledu, mi pa dodajamo, da nima niti dražje lokacije od tiste ob Blejskem jezeru.

Iz tega izhajajo dalj časa trajajoče težave vlade pri prodaji Vile Bled, nekdanje Titove rezidence. Vrednost objekta so namreč ocenili na dve milijardi tolarjev, za takšno vsoto pa v Sloveniji ni bilo kupca. Da pa prestižna, celo zgodovinska vila ne bi ostala neuporabna in začela propadati, je država vendarle s podjetjem Grand hotel Toplice Bled, ki sodi v okvir poslovne skupine Sava, sklenila dogovor o vlaganjih v delno prenovo objekta v vrednosti 400 milijonov tolarjev. Prenova, ki naj bi se začela že te dni, je krvavo potrebna, saj bi sicer hotelski objekt lahko izpadel iz ugledne verige Relais & Chateaux, ki združuje grade in graščine najvišjega ranga, s tem pa izgubil položaj na trgu.

Do širitve objekta in del, ki bi spremenila zunanjo podobo, naj ne bi prišlo. Med drugim bodo obno-

vili dvigala, celovito prenovili nastanitveni del in opremo, uredili bodo konferenčne prostore in koncertno dvorano, obnovili napeljave, delno prenovili kuhinje in uredili tudi program "wellness".

Da pri prenovi ne bo šlo za grobe posege v smislu spreminjanja izvirne podobe hotela, bo poskrbel zavod za varstvo kulturne dediščine oz. državna komisija za arhitekturo 20. stoletja. Tako bo Vila Bled obnovljena v slogu petdesetih let; izvirno pohištvo bodo restavriral, zamenjali bodo le za goste neustrezno pohištvo. Da bo zagotovljena resnost naložbe, je podjetje Grand hotel Toplice Bled postalo najemnik za nedoločen čas (prejšnja pogodba mu je zagotavljala upravljanje do leta 2014) pa tudi najemnina ne bo več simbolična kot doslej, saj bo znašala tri milijone tolarjev letno.

Vprašanje prodaje blejskih hotelskih zmogljivosti pa seveda s tem ni končano. Na Bledu je še več vil v državni lasti, za katere se postavljajo vprašanje, ali bodo sploh dobile kupce. Država bo očitno imela z njimi še precej dela. **M. V.**

konitostmi ob nakupu SIB. Kovačič ugotavlja, da je bilo ukrepanje pristojnih organov vse prej kot učinkovito, verjetno iz političnih razlogov. Strinja se tudi, da bi bilo sistem holdinga najbolje čimprej odpraviti, čeprav za nepravilnosti ni kriv sistem, pač pa posamezniki pod zaščito vladajočih. Toda koalicija na čelu z županjo ne kaže volje, da bi do tega prišlo, ampak želi "dosedanjo molzno kravo še bolj ozeti". Kovačič se dodaja, da je treba vlado, ki je občanom povzročila toliko škode in ki očitno kani nadaljevati s svojim negospodarnim ravnanjem, zamenjati. Realistično namreč vidi rešitev sedanjega stanja šele po naslednjih volitvah, če bodo občani sprevideli, kako jih koalici-

ja LDS-ZL vleče za nos. Da se prikrivanje podatkov v zvezi s holdingom nadaljuje, je opozoril tudi Jože Zagožen (SDS), ki je na seji nadzornega sveta holdinga 27. januarja zahteval od v. d. direktorice Zdenke Grozde (to je Jazbinšek ovadil kot nekdanjo članico nadzornega sveta) podatke o njeni plači in plači direktorjev odvisnih podjetij. Grozdetova ga je zavrnila, češ da so podatki zaupne narave; te bi Zagožen lahko dobil na štiri oči pod zavezo molčečnosti. Zagožen sedaj poziva županjo k spoštovanju zakona o dohodkih v javnem sektorju iz 1994, ki obvezuje k seznanjanju javnosti s plačami in delovno uspešnostjo direktorjev javnih ustanov, kamor holding hočeš nočeš sodi.

Mitja Volčanšek

Včasih se zdi prav neverjetno in hkrati krivično, da se morajo borci za narodov blagor bojevati za svoje pravice še dolgo po storjenem plemenitem dejanju.

Pred približno letom dni je Srečka Lisjaka, junaka osamosvojitvene vojne in predsednika Zveze veteranov vojne za Slovenijo, novogoriško sodišče obsodilo zaradi domnevnega obrekovanja nekdanjega "jugogenerala" Konrada Kolška.

Šele po letu dni pa se stvari le urejajo. Glede na to, je bil Kolšek nekdanji poveljnik 5. vojaškega območja JLA v Zagrebu (1989—1991), ki je vodilo tudi napad na Slovenijo, je ob-

Oficir JLA izgubil

sodba Lisjaka na prvi stopnji (kazen dveh mesecev zapora in preizkusna doba enega leta) pravzaprav načelno razvrednotila vsa tedanja prizadevanja naših vojnih veteranov in hkrati pritrdila Kolšku (kot generalpolkovniku in načelniku uprave generalštaba JLA) oziroma tedanji militaristični politiki JLA. Le-ta je imela namreč tedaj izdelane in pripravljene vojaške načrte za preprečitev morebitnih nacionalnih trenj znotraj nekdanje Jugoslavije. Tako so denimo leta 1990 začeli izdelovati in naslednje leto tudi končali načrt Bedem, za katerega so delali tudi štabne preizkuse. Šlo je namreč za načrtovano delovanje v kriznih razmerah in armada je bila v tem načrtu

namenjena tudi za notranje posredovanje. V izjavi za POPTV je v tem kontekstu Lisjak izjavil, da so zanesljivo obstajali načrti, po katerih se je nadaljevala vojna na Hrvaškem in v Bosni, s Kolškovim podpisom. Kot poveljujoči se pod pripravljeni načrt podpisesh, in četudi poveljujočega zamenjajo, načrti še vedno obstajajo. Njegov naslednik lahko po tem načrtu še naprej deluje ali pa ga delno spremeni in kot takega uporabi. Konrad Kolšek, ki je 26. junija 1991 izdal ukaz za vojaški pohod na državne meje, je seveda zanimal obstoj teh načrtov. S tem pa je pravzaprav izkazal neomajno lojalnost JLA, ki je že davno ni več. Hkrati je od Lisjaka zahteval odškodnino

(800.000 tolarjev), saj naj bi bil Lisjak ogrozil njegovo eksistenco in zmanjšal ugled v Sloveniji. Pravo ravna sicer docela eksaktno in nikakor ne dopušča subjektivnih dopolnil, a je bila ta drža s civilizacijskega vidika zagotovo licemersko pranje lastnega imena in preteklih dejanj.

Oprostilna razsodba

Tej absurdnosti (domnevna razzalitev Kolškove časti) se je Srečko Lisjak nemudoma zoperstavil s pritožbo na višjo instanco, ta pa ga je nedavno oprostila. Koprsko sodišče je namreč razsodilo v prid Lisjaku ter ga oprostilo sleherne krivde in kazni. Šlo je torej za vsebinsko nerazumljive Kolškove očitke Lisjaku,

ki objektivno niso mogli škodovati časti ali pa denimo dobremu imenu. Zatorej ob koncu tega sodnega procesa lahko ugotovimo, da je šlo za poskus sistematičnega diskreditiranja celotne skupine pripadnikov, ki so bili v odločilnih trenutkih pripravljeni zastaviti lasten obstoj in življenje za domovino – Slovenijo. Upokojeni generalpolkovnik Konrad Kolšek pa v njej očitno še nadalje ne najde pravega miru in zdaj denimo "benti" proti Natu. Zanj je namreč še vedno edina in prava alternativa območni varnostni sporazum oziroma pakt za jugovzhodno Evropo. Po domače povedano: združiti se in obuditi "jugoslovanski" pakt.

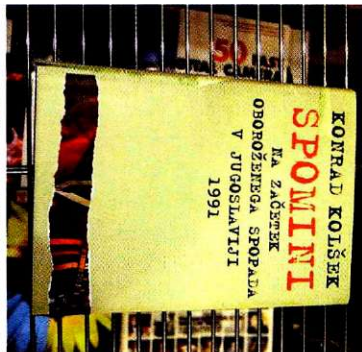
Lovro Kastelic

Srečko Lisjak: "Poskušal sem dokazati, da so ti načrti vendarle obstajali. Kolšek jih namreč v svoji knjigi omenja. Imajo kodne oznake S 1, S 2, Bedem in tako naprej. Tudi vojno v Sloveniji so začeli po teh načrtih."

Koprsko sodišče je razsodilo v prid Srečku Lisjaku ter ga oprostilo sleherne krivde in kazni. Šlo je torej za vsebinsko nerazumljive Kolškove očitke Lisjaku.

Konrad Kolšek je kot poveljnik 5. armadnega območja v Zagrebu vodil napad na Slovenijo. Kasneje je izdal knjigo, v kateri je skušal svojo takratno vlogo olepšati.

Nekdanji general JLA Konrad Kolšek je od Srečka Lisjaka zahteval odškodnino, saj naj bi bil slednji s svojimi izjavami ogrozil njegovo eksistenco in zmanjšal ugled v Sloveniji.

Po meri človeka

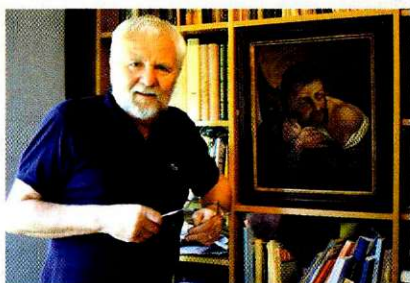
Iniciativni odbor za šolo po meri človeka s prvim podpisanim dr. Hubertom Požarnikom je napisal izjavo za javnost z naslovom Državlanska pobuda za šolo po meri človeka.

V njej so objavili zdajšnje družbenoetične in moralne poudarke, ki vplivajo na težaven učno-vzgojni proces otroka, pri tem pa hkrati terjajo precejšnjo mero starševske potrpežljivosti. Slovenskemu šolstvu in učiteljstvu sicer priznavajo številna prizadevanja k izboljšavi vzgojno-

izobraževalnih trendov, pozitivno pritrjujejo zdajšnji zasnovi devetletke, ugotavljajo pa, da je po prvih mesecih novega šolskega leta obveznost učencev v zadnji triadi devetletke celo večja kot v osemletki, saj imajo učenci med drugim tri dodatne izbirne predmete. Pobudniki se torej zavzemajo za takšno spremembo šolske zakonodaje, ki bo omogočila razširitev ponudbe izbirnih predmetov in hkrati razbremenila učence. Zato naj se tistim učencem v zadnji triadi osnovne šole, ki zunaj šole obiskujejo na primer tuj jezik, tečaj računalništva, glasbeno, plesno ali baletno šolo ter treninge različnih športnih panog – in ta pouk izvajajo strokovno usposobljeni učitelji in mentorji po potrjenih programih –, ta dejavnost prizna kot enakovredna enemu izmed

šolskih izbirnih predmetov; učencem v zadnji triadi osnovne šole, ki obiskujejo župnijski verouk, pa naj se le-ta prizna kot alternativen obveznemu izbirnemu predmetu verstva in etika. Župnijski verouk naj poteka tudi v prihodnje zunaj šole. Cilji pobudnikov so utemeljeni v Ustavi Republike Slovenije, v mednarodno veljavnih deklaracijah in dokumentih, v naši zakonodaji in v katoliških dokumentih o pravicah staršev pri vzgoji svojih otrok.

Poteka tudi že zbiranje podpisov za podporo omenjeni državljanski pobudi, hkrati pa vsa katoliška laiška združenja, gibanja in druge ustano-

Hubert Požarnik in petnajst podpisnikov je prepričan, da bo Pobuda za šolo po meri človeka pripomogla k večjemu spoštovanju različnosti.

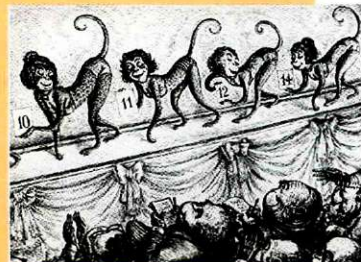
ve ter posameznike pozivajo, da se pobudi pridružijo in jo javno ter dejavno podprejo s svojim podpisom. Podpisano izjavo lahko pošljete na naslov: SKLS, Iniciativni odbor za šolo po meri človeka, Slovenska cesta 19, 1000 Ljubljana ali pa po elektronski pošti na skls@siol.net. Kontaktna oseba za podrobnejše informacije o pobudi je predsednik Iniciativnega odbora g. dr. Hubert Požarnik, Pod hrasti 69, Ljubljana, tel. 01/283-14-85. **Lovro Kastelic**

zasavske glose

Priznanja

Pred leti sem v eni izmed glos zapisal, da so v Zagorju različne komisije že skoraj vsakemu drugemu občanu podelile kakšno od priznanj. Tako radodarni so pri tem, kot je bil naš nekdanji predsednik Milan Kučan (mimogrede, je res nekdanji glede na vse finančne in druge ugodnosti, ki jih je še vedno deležen?). Seveda pa je bil veliko radodarnejši do tistih, ki so bili njemu po meri.

In kako je v Zagorju? Nočem reči, da prejetih kulturnih, športnih in drugih priznanj in nazivov častnih občanov ali občinskih plaket mnogi Zagorjani s svojim delovanjem niso zaslužili. Nikakor ne. Vendar so jih resnično podelili že toliko, da prav vsa priznanja že pošteno izgublajo "težo". Da tudi v javnosti pomenijo čedalje manj, priča tudi manj prispelih predlogov na razpise. Tako je bilo menda tudi ob razpisu za plakete in priznanja Slavka Gruma, ki jih občina Zagorje podeljuje posameznikom in skupinam za dosežke na kulturnem področju. Kot je slišati, naj bi komisija prejela celo manj predlogov, kot jih je na koncu izbrala ali določila za dobitnike visokih kulturnih priznanj. Med njimi naj bi bil celo nekdo, ki je lani nehotе povzročil solze. In da ne bi solze tekle tudi letos...

Protest

Zagorski župan in poslanec Matjaz Švagan je na zadnji seji občinskega sveta javnosti znova povedal, da najostreje protestira proti temu, da bi bila v Trbovljah sežigalnica. Da bo proti temu, naj bi Cementarna Lafarge Trbovlje in Termoelektrarna Trbovlje sežigali odpadla olja, kostno moko in drugo svinjarijo, v nasprotju s preostalima zasavskima županoma storil vse, da do sežiganja ne bi prišlo. Po njegovo bi bila to še ena in dokončno slaba podoba Zasavja, ki že tako velja za vse prej kot okolju prijazen predel zelene Slovenije. Nasprotoval mu je Aleksander Mervar, direktor Termoelektrarne-toplarnе Ljubljana, sicer pa njegov strankarski kolega, češ da se ne da nič storiti, če omenjeni podjetji pridobita za sežiganje odpadkov v svojih pečeh vso potrebno dokumentacijo in če to delata v skladu z veljavno zakonodajo (če pri tem še kaj zaslužita, toliko bolje). K besedi se je priglasil še Alojz Pavlovič, nekoč prvi predsednik SDS v Zagorju, sedaj pa član svetniške skupine LDS, in dejal, da ne verjame, da se bo tokrat spoštovala okoljevarstvena zakonodaja. Saj se po njegovo niti vsa pretekla leta ni, o čemer jasno pričajo podatki o nadpovprečni umrljivosti otrok v tem okolju in nadpovprečno velikem številu obolelih na dihalih.

"Tudi sam imam otroke in vnuke, ki boleajo za bronhialno astmo, za najrazličnejšimi alergijami, in ko vprašam zdravnike, kako naj jim pomagam, mi rečejo, naj se preselim iz Zasavja. Na srečo meni gmotni položaj to omogoča, kaj pa preostane drugim, ki denarja nimajo?"

Večkrat sem v zasavskih glosah kritičen do lokalne oblasti, tudi do Matjaža Švagana, vendar pa mu tokrat v njegovih prizadevanjih izrekam podporo. Upam le, da bo svoj protest naslovil še na vladajočo stranko, ki ji pripada in ki ima v svojih vrstah tudi okoljevarstvenega ministra Janeza Kopača, ki lahko o tem marsikaj pove. Strinjam se tudi s še enim njegovim predlogom, ki ga je podal strankarskemu kolegu Mervarju (mimogrede, živi v najlepšem predelu Izlake, ki veljajo za pravo oazo čistega zraka in za elitni predel Zasavja, kamor se preseljujejo bogati Zasavčani), češ, če je okoli sežigalnice vse tako zakonsko "poslihtano" in nenevarno, naj jo zgradijo kar v ljubljanski kotlini, ne pa v Zasavju, ki je okrog in okrog obdano s hribovjem.

Igor Gošče

Podjetni policisti

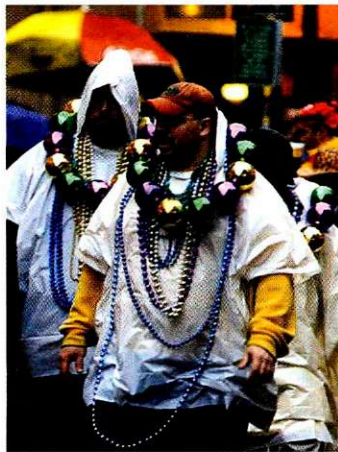
Avstralski policisti so v iznajdljivi akciji prijeli več deset tatov, ki so jih dobesedno zvalili na limanice. V mestu Wollongong v avstralski zvezni državi Novi južni Wales so policisti odprli lažno zastavljalnico, v katero so najrazličnejši tatiči kar sami prinašali ukradeno blago. Policija je tako odkrila kar 3.000 ukradenih predmetov, ki so jih vlomilci zastavili, da bi si kupili mamila. Policija je zastavljalnico s pomočjo zava-

rovalnic vodila štiri mesece, zbrala pa je dovolj dokazov za 150 ovadb bodisi zaradi posesti ukradenih stvari, bodisi zaradi trgovanja z mamili.

Predebeli Američani

Po raziskavi inštituta RTI International in Centra za nadzor in preprečevanje boleznih je debelih skoraj 65 odstotkov Američanov, ki za 14 kilogramov ali več presegajo normalno telesno težo. Njihovi zdrav-

stveni stroški zaradi boleznih, povezanih s čezmerno telesno težo, so v letu 2003 znašali 75 milijard dolarjev, od česar so polovico morali pokriti ameriški davkoplačevalci.

Zasegli heroin

Turška policija je v Carigradu zasegla tono heroina in aretirala sedem oseb, kar naj bi bil rekorden zasег tega mamila v Evropi. Policija je heroin zasegla v kleti majhne tovarne sladkorja v četrti Buyukcekmece v evropskem delu mesta, pri tem pa so zasegli tudi opremo za pakiranje mamila. Organi pregona so osumljence spremljali zadnje tri mesece. Eden od sedmerice prijelih naj bi bil organizator poslov, preostali pa naj bi bili lastniki tovarne. Policija išče še tri osumljene, ki naj bi bili lastniki mamila. Po navedbah mamilo izhaja iz Afganistana in Pakistana in je bilo namenjeno v Evropo,

čez Turčijo naj bi le potovalo. Dodajmo, da stane kilogram heroina v Turčiji od 8.000 do 9.000 evrov, medtem ko v Evropi stane več kot 30.000 evrov. Pri tem je zanimivo, da je turška policija v zadnjih enajstih mesecih zasegla skupaj 3,5 tone heroina.

Obletnica Sao Paula

Največje brazilsko mesto Sao Paulo, to je danes gospodarsko in kulturno središče Brazilije in za brazilske razmere tudi bogato mesto, praznuje 450. obletnico ustanovitve. V metropoli so ob tej priložnosti pripravili številne kulturne in zabavne prireditve, ki so se začele s koncertom v mestnem središču, na njem pa je nastopil zvezdnik brazilske glasbe Caetano Veloso. Mesto je

imelo leta 1890 le 65.000 prebivalcev, danes pa je največje mesto v Južni Ameriki. Po uradnih podatkih ima 10,4 milijona prebivalcev, po neuradnih pa celo več kot 18 milijonov. Po ulicah Sao Paula se vsak dan vozi pet milijonov avtomobilov in 10.000 mestnih avtobusov, v zraku nad mestom pa leti tudi po 450 helikopterjev. V mestu je približno 1,5 milijona revežev, ki živijo v barakarskih naseljih – favelah. Velik problem je tudi kriminal.

Vse za lepoto

Italijanski premier Silvio Berlusconi je priznal, da je bil nekaj časa odsoten zaradi lepotne operacije na obrazu. Italijanski časniki pa so na prvih straneh objavili njegovo izjavo: "Bil sem na generalki." Časniki pri tem dodajajo, da je Berlusconijeva lepotna operacija brez primere; noben premier namreč doslej še ni opravil lepotne opera-

cije na obrazu, ki naj bi ga pomladila. Poseg, pri katerem so sodelovali ameriški plastični kirurgi, ki so se lotili njegovih vek, obraza in vratu, naj bi bili opravili 28. decembra. Operacija naj bi bila potekala na zasebni kliniki Ars medica di Gravesano, kjer je premier rezerviral več kot polovico drugega nadstropja, da bi si zagotovil maksimalno zasebnost in se izognil neprijetnostim.

Zdrava vitamina E in C

Najnovejša raziskava, objavili so jo v ZDA, je pokazala, da vsakodnevno uživanje velikih odmerkov vitaminov E in C zmanjšuje tveganje za Alzheimerjevo bolezen pri starejših ljudeh. V raziskavi je sodelovalo 4.740 ljudi, ki so imeli leta 1995, ko se je začela raziskava, 65 let. V prvi stopnji raziskave so ugotovili 200 primerov Alzheimerjeve bolezni, med tistimi, ki so jemali vitamina

E in C, pa so ugotovili za 78 odstotkov manjše tveganje za bolezen kot pri tistih, ki vitaminov niso jemali. Na koncu raziskave so 104 udeleženci raziskave zboleli za Alzheimerjevo boleznijo, stopnja tveganja pri tistih, ki so jemali vitamine, pa je bila za 64 odstotkov nižja. Med raziskavo so tudi ugotovili, da majhni od-

merki teh vitaminov ali pa tudi veliki odmerki samo enega vitamina niso imeli varovalnega učinka.

Stolpnica se je podrla

V predmestju Kaira se je podrla 12-nadstropna stolpnica, potem ko je spodnja nadstropja zgradbe zajel

Vzgojni vitez

Britanska kraljica Elizabeta II. namerava direktorja Microsofta Billa Gatesa, ustanovitelja računalniškega podjetja Microsoft, povzdigniti v viteza. Gatesa, najbogatejšega Zemljana, naj bi ta čast doletela zaradi njegovega prispevka k razvoju britanskega gospodarstva in zaradi njegovega boja za zmanjšanje revščine v svetu. Gates, ki je nad novico seveda navdušen, zaradi tega, ker ni britanski državljan, ne bo mogel uporabljati naziva "sir", lahko pa si bo na konec imena pridral kratico KBE (kar ustreza poimenovanju za odlikovanje Knight Commander of the British Empire, vitez britanskega imperija). Pri tem je zanimiva še Gatsova odločitev, da namerava kljub bogastvu (to znaša okrog 46 milijard dolarjev) in slavi svojim otrokom zapustiti samo 10 milijonov dolarjev. Prepričan je, da ne bi bilo dobro, če bi njegovi otroci življenje začeli z ogromno denarja.

požar. Po poročanju je umrlo več ljudi, v ruševinah stolpnice pa je bilo ujetih tudi nekaj gasilcev, ki so gasili požar v spodnjih nadstropjih, kjer so večinoma pisarne.

Nesreča se je zgodila v predmestju Nasr City nedaleč od kairskega letališča, kjer prevladujejo nakupovalna središča in živi višji sloj prebivalstva. Tovrst-

ne nesreče so v Egiptu dokaj pogoste, predvsem zaradi slabe graditve in nedovoljene dograditve dodatnih nadstropij. Podobna nesreča se je nazadnje zgodila maja lani, ko je v sedemnadstropni stavbi, ki se je podrla, umrlo najmanj sedem ljudi.

Krvoločna kraljica

Britanska kraljica Elizabeta II. je med britanskimi varuhi živali vzbudila veliko ogorčenja, ko je s sprehajalno palico lastnoročno ubila faza-

na. Do incidenta naj bi bilo prišlo na enem od lovskih pohodov kraljeve družine na kraljičinem posestvu Sandringham. Ko je lovski pes prinesel kraljici ustreljenega fazana, ga je ta vzela psu iz gobca in ga nekajkrat udarila s palico. Žival se je še nekaj minut zvijala v smrtnih krčih, kraljica pa je to po pripovedovanju očividcev mirno opazovala in se s prijatelji hihitala. 77-letna Elizabeta II. v nasprotju s številnimi drugimi člani britanske kraljeve družine sama nikoli ne poseže po orožju, čeprav se zelo navdušuje nad lovskimi pohodi. Andrew Tyler, predstavnik organizacije Animal Aid, je dogodek komentiral s tem, da je ubijanje za zabavo nesprejemljivo, tudi če se ga udeležuje kraljica. Najnovejši dogodek pa kaže grozljivo slo kraljeve družine po ubijanju ptic. Dodal je še, da ta dogodek

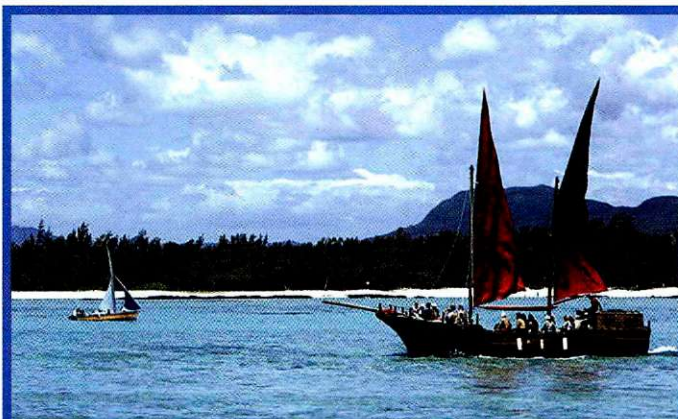
sploh ni nobena novost, saj naj bi bili fotografi že v preteklosti ujeli kraljico, kako fazanom zavija vratove.

Najljubša srebrna

Lastniki avtomobilov po vsem svetu se pri nakupu novega avtomobila najraje odločijo za srebrno barvo. V Evropi so na vrhu lestvice priljubljenosti srebrno bela, siva, svetlo modra, svetla turkizna in nežen odtenuk rumenozelene barve, medtem ko močne kovinske barve niso več med najbolj zaželenimi. Nežne barve za svoja vozila izbirajo tudi moški. Po napovedih izdelovalcev barv za avtomobile bodo poleg pastelnih odtenkov za avtomobile v prihodnje modne še rdeča, oranžna in rumena barva. V Severni Ameriki in Aziji se kupci avtomobilov že zdaj čedalje raje odločajo za živahne in vesele barve.

Največ nepismenih

Nigerija, najbolj obljudena država v Afriki z okoli 130 milijonov prebivalcev, se uvršča tudi med devet držav sveta z največ nepismenimi. Na tem seznamu, ki ga je objavil UNESCO, so še Egipt, Brazilija, Bangladeš, Indija, Indonezija in Kitajska. Nigerijski minister za izobraževanje

Nasilni morski pirati

Center za boj proti piratstvu Mednarodnega urada za pomorstvo (IMB) je objavil podatek, da je bilo v letu 2003 kar 445 primerov modernega pomorskega piratstva, kar je za petino več kot leto prej. Pri tem je bilo ubitih najmanj 21 mornarjev, kar je dvakrat več kot leto poprej. Zelo zaskrbljivo je tudi naraščanje ugrabitev ladijskih posadk in uporaba strelnega orožja pri napadih piratov. Za odkupnino je bilo ugrabljenih 359 mornarjev, kar je skoraj dvakrat več kot leto poprej, v sto primerih pa so pirati na ladje vdrlji s strelnim orožjem. Žarišče piratskih napadov se naprej ostaja indonezijski arhipelag. Samo na tem območju je bilo 121 napadov. Dosti bolje ni niti v Bengalskem zalivu pred Bangladešem, kjer je bilo lani 58 piratskih napadov. Na območju Afrike pa je najnevarnejše območje morje pred Nigerijo, kjer se je lani število piratskih napadov glede na leto 2002 potrojilo na 39 primerov. IMB je najbolj zaskrbljen nad varnostjo na pomorski poti v Malaki, morski ožini med Indonezijo in Malezijo, ki je ena izmed najprometnejših poti na svetu. Lani so samo v tej ožini, ki je ponekod široka vsega tri kilometre in jo letno prečka najmanj 50.000 ladij, zabeležili 28 napadov.

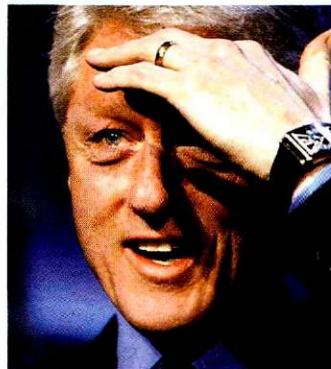
Fabijan Osudji je dejal, da se bo vlada zavzemala za zmanjševanje števila nepismenih in za enakopravne pogoje šolanja fantov in deklet.

Clinton neracionalniški tip

Nekdanji ameriški predsednik Bill Clinton, ki je najbolj zaslužen za razcvet svetovnega spleta v ZDA, je med osemletnim mandatom v Beli hiši poslal le dve sporočili po elektronski pošti. To je odkril predsednik sklada za predsedniško knjižnico v Little Rocku, kjer bodo shranili 40 milijonov elektronskih sporočil Clintonove administracije. Skip Rutherford je odkril, da je tudi od teh dveh sporočil

Clinton v bistvu poslal le enega – v vesolje –, pa še to s pomočjo svojega osebja. Sporočilo je prejel astronaut in nekdanji senator John Glenn, ki je krožil okoli Zemlje 40 let po prvem poletu v vesolje. Drugo elektronsko sporočilo pa je bilo samo poskusno; z njim naj bi ugotovili, ali predsednik sploh zna poslati elektronsko sporočilo. Clinton naj bi bil raje komuniciral po telefonu in po pošti, za internet pa ni imel časa, čeprav je njegova uporaba doživela pravi razcvet v času Clintonovega predsednikovanja med letoma 1993 in 2001.

Vrtni palčki

Fenomen izginjanja vrtnih palčkov z vrtoev je star že 20 let. Ne gre le za njihovo izginotje, pač pa za zanimive potegavščine, saj nekateri presenečeni lastniki dobijo celo razglednice od nepričakovane "osebe" – od svojega vrtnega palčka, ki jim sporoča, da je na primer na počitnicah v Queenslandu. Navedeni primer je prvi, ki ga je opisal folklorist Bill Scott sredi osemdesetih let dvajsetega stoletja v Avstraliji. Palček je bil na svoje mesto vrnjen čez dva tedna, s seboj pa je "prinesel" še spominek s počitnic: bil je pobarvan z rjavo kremo za čevlje, kot bi se sončil. Tudi Barbara Austin je za 50 dni izgubila svojega vrtnega prijatelja. Medtem so v njegovem imenu na njen naslov prihajale razglednice. Palček se je vrnil z albumom fotografij in zemljevidom, kjer je bila orisana njegova pot skozi 28 držav. Potoval je s petimi človeškimi sopotniki, fotografiran pa je bil pred znamenitostmi, ki so jih popotniki z njim obiskali. Najverjetneje so se zelo zabavali.

Spomin na vraževerje

V vasi Linkolnshire so v temeljih stare kmečke hiše našli zakopano čarovniško stekleničko. Vsebovala je upognjene igle, človeške lase in morda tudi urin in naj bi varovala hišo pred uroki. Predpostavljajo, da je iz leta 1830 in predstavlja dokaz, da so strahovi pred hudobnimi silami obstajali dosti dlje, kot so sprva domnevali. Našli so jo med gradbenimi deli; nekaj časa je steklenička, podobna črnilniku, čakala v kredenci lastnika, ne da bi ji pripisovali kakšen poseben pomen. Kot izjemno redko najdbo so jo prepoznali šele v arheološkem muzeju. Šlo je za povračilni urok čarovnici, ki naj bi deloval tudi, če človek ni vedel, kdo je čarovnica. V Britaniji so čarovnice najbolj preganjali kakih stolet od poznega 16. stoletja dalje, kar je pomenilo, da so usmrtili na stotine žensk, ki so jih povezovali s črno magijo. Stekleničke, kot je najdena, so bile najpogostejše v poznem 17. stoletju, ko se je strah pred čarovnicami najbolj razbohotil. Najbolj znani procesi so bili v North Berwicku 1591 in v Pendlu leta 1612.

Evolucija angleščine

Jezikovne polemike se razvijajo tudi med teoretiki tega svetovnega jezika. Predvsem jih skrbi dejstvo, da uporaba formalne angleščine postopoma izginja. Prav tako jih skrbi, da se drastično spreminja oziroma siromaši pisani jezik. Po mnenju nekaterih nepravilno izražanje pomeni, da človek ne zna prav razmišljati. Toda niso vsi enakega mnenja – nestandardna angleščina je izrazno zelo polna, kar kaže na to, da smo le priče izrednim spremembam na tem področju. Rusi imajo svoj jezik zelo radi, primerja jezikoslovec John McWhorter, in se še vedno učijo poezijo na pamet, italijanski politik pa so razvili jezik, ki bi se marsikomu zdel anahroničen. Priznava, da formalni jezik ni tako nujno potreben, in ne predlaga nobenih hudih izobraževalnih reform, opozarja pa pred izgubljanjem izraznega bogastva, saj se s tem tvega izguba nečesa resnično dragocenega. "Porcelan smo zamenjali za papirnate krožnike," je še dejal, "kar je velika škoda, ki pa je morda neizogibna."

Med zavezniki

Med privrženci Michaela Jacksona vdanost raste sorazmerno z njegovim pogrežanjem v čedalje hujše težave. Seveda se množi tudi število brezobzirnih oportunistov, ki si želijo medijske pozornosti na račun svoje domnevne privrženosti zahajajoči popzvezdi. Nabralo se je tudi veliko število Afroameričanov, ki so prepričani, da z Jacksonom pravosodni organi ravnajo pristransko, ker je črnega rodu. Večina njegovih privrženecv pa so predvsem bele ženske srednjega razreda, stare manj kot 35 let, ki Michaela skorajda mistificirajo. Pripisujejo mu sveto nedolžnost in so prepričane, da so vrednote velikodušnost, človečnost in ljubezen preganjane. V medijih se pogosto pojavljajo kritike, da so Jacksonove privrženke večinoma motene, kar le-te vračajo, čeprav priznavajo, da imajo marsikatero skupno lastnost. Veliko jih prihaja iz ločenih družin ali pa so izgubile katerega od staršev. Mnoge med njimi imajo prehranjevalne motnje. Predvsem pa vse skušajo zapolniti neki primanjkljaj v svojem življenju.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

S to naročilnico se zavežem,
da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

Zavezniški vojaki z zaščitno opremo proti kemičnemu in biološkemu orožju v lanski iraški vojni: grožnja iraškega orožja za množično uničevanje so jemali zelo resno.

Fotografije: Reuters

Obveščevalci, politiki in mediji

Kam je izginilo iraško orožje za množično uničevanje? Strah pred Huseinovim kemičnim, biološkim in morda celo jedrskim orožjem je bil v samem središču argumentov za lanski vojaški poseg Američanov in njihovih zaveznikov v Iraku. Toda tako prepričani, niso našli. So bile ocene napačne in kdo je kriv?

Pred iraško vojno v svetu ni šlo toliko za vprašanje, ali Irak orožje za množično uničevanje ima ali ne. Prevladovalo je prepričanje, da ga ima, vprašanje je bilo samo, koliko ga je, ali gre za realno svetovno varnostno grožnjo in ali je ta grožnja tolikšna, da opravičuje preventivno vojno.

Tudi začetek napada je stalno spremljalo vprašanje, kdaj bo sledil Sadamov protiudarec s kemičnim ali biološkim orožjem. Tak protinapad so takoj po začetku vojne pričakovali v sosednjem Kuvajtu, vendar se ni zgodilo nič. Ko so se zavezniške vojaške sile brez resnega iraškega odpora bližale predmestjem Bagdada, se je govorilo o nekakšni rdeči liniji, ki jo je določil Sadam Husein. V trenutku, ko bi zavezniške sile prestopile to linijo, bi enote iraške republikanske garde uporabile kemično orožje. Ameriška tretja pehotna divizija in marinci so linijo prestopili, toda zgodilo se ni nič. Tudi v zadnjih trenutkih Sadamovega režima, ko diktator z uporabo orožja za množično uničevanje ne bi imel več česa izgubiti, se ni zgodilo nič, čeprav je Husein

v letih pred tem brez pomislekov uporabljal kemično orožje proti Irancem in proti lastnim državljanom kurdskega rodu.

Kje je kemično orožje?

Režim je padel, njegovi voditelji pa so začeli drug za drugim padati v roke zmagoviti vojni koaliciji. Toda niti podatki ujetnikov niti lastno iskanje na terenu in s pomočjo zaplenjenih dokumentov Američanov in njihovih zaveznikov ni pripeljalo do tako iskanega orožja za množično uničevanje. Odkritih je bilo mnogo sledi dejavnosti, povezanih z nekdanjim razvojem tega kemičnega in biološkega orožja, vendar orožja (razen nekaj zakopanih kemičnih granat), ki so ga pričakovali, ni bilo.

Bolj kot čas mineva, bolj se oddaljuje tudi verjetnost, da bi zavezniki v Iraku de-

jansko našli kaj takega, kar bi ustrezalo prevladujočim domnevam iz časov pred zadnjo iraško vojno. Zavezniški voditelji pa si glede sklepov, ki naj bi jih iz tega potegnili, niso povsem enotni. Zanimivo je, da o obstoju iraškega orožja za množično uničevanje danes niso več najbolj prepričani ameriški voditelji, ampak britanski premier Tony Blair.

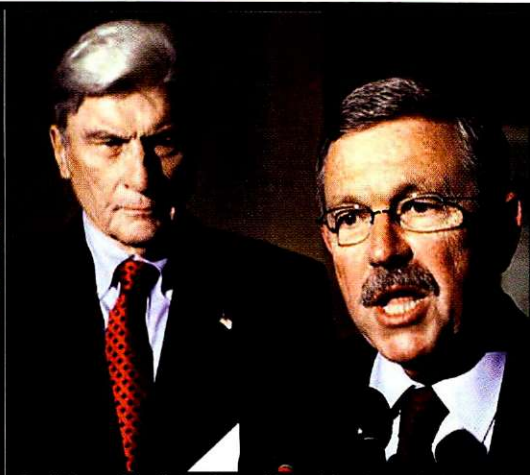
Ameriški sekretar za obrambo Donald Rumsfeld je postal previdnejši v svojih izjavah. Medtem ko je še konec marca lani trdil, da ZDA vedo, da je iraško orožje za množično uničevanje v okolici Bagdada in Tikrita, se je že dva meseca kasneje na glas spraševal, ali niso Iranci orožja morda že pred vojaškim spopadom sami uničili. Britanski premier Tony Blair je bil v tem času še vedno "absolutno prepričan o obstoju orožja za množično uničevanje". Še 25. januarja je v intervjuju za britanski Observer dejal, da "verjame, da so bili obveščevalni podatki pravilni". Ameriški predsednik George Bush je v svojem letošnjem poročilu o stanju v državi in zvezi z Irakom omenjal le še "aktivnosti, povezane z orožjem za mno-

Napad na WTC 11. septembra 2001: so začele obveščevalne službe preценjevati varnostne grožnje, ker so teroristično grožnjo enkrat tako usodno podcenile?

Donald Rumsfeld, ameriški sekretar za obrambo: morda je Husein kemično in biološko orožje uničil se pred začetkom vojne.

David Kay, nekdanji glavni ameriški preiskovalec za iraško orožje: krive so napačne ocene obveščevalcev, pa ne samo ameriških.

»zično uničevanje», ne pa več dejanskega obstoja takega orožja.

Iščejo se krivci

Neuspešno iskanje orožja za množično uničevanje je medtem predvsem za ameriško in britansko javnost postalo politična tema, pri kateri se zdi mnogim potrebno najti krivca. So krivi obveščevalci, ki so svoje vlade preskrbovali z napačnimi podatki? Ali so krivi politični voditelji, ki so pritiskali na obveščevalce ali predstavljali javnosti njihove podatke na izkrivljen način? Ali pa so morda krivi mediji, ki so najprej napihnilo iraško grozno, potem pa – ko orožja ni bilo – hiteli brez pravih dokazov iskati krivce med obveščevalci in politikami?

V iskanju krivcev so jo vsaj za zdaj še najbolje odnesli politiki. V ZDA je David Kay, nekdanji glavni ameriški preiskovalec za iraško orožje, za izključne krivce samokritično razglasil obveščevalce, iz vrst katerih sam izhaja. V Veliki Britaniji pa je neodvisni preiskovalec sodnik lord Hutton, ki je preiskoval afero Kelly, našel krivca v medijih, točneje v britanskem BBC.

David Kay, ki je razglasil svoj neuspeh in se umaknil s položaja, je izrecno zavrnil možnost, da bi na ameriške obveščevalce pritiskali njihovi nadrejeni ali celo sami politični voditelji. Odločno je zavrnil domneve, da bi si na primer Bush želel napasti Irak in bi bili ameriški obveščevalci zato prepričani, da morajo na vsak način najti dokaze o iraškem orožju, pa čeprav jih nekoliko prikrojijo. Kay je poudaril, da so njegovi sodelavci kot vir svojih napačnih ocen omenjali premalo podatkov in lastno napačno sklepanje, nihče od njih pa ni omenil pritiska politikov ali drugih nadrejenih. Kay je dodal, da bi bil pravzaprav na neki način vesel, če bi šlo za pritisk nadrejenih, ker bi potem vsaj poznali vzrok za napake in bi lahko tak vzrok odstranili – z zamenjavo krivcev.

Je morda obstajal pritisk drugačne vrste? Ameriška CIA je komaj prebolela boleče napake z 11. septembra, ko je prevladalo prepričanje, da je usodno podcenjevala grozno ameriški nacionalni varnosti. Se je zdaj problem obrnil in so začeli zaradi strahu podatke o sovražniku precenjevati, ta-

ko da so videli orožje za množično uničevanje tudi tam, kjer ga ni bilo?

Orožja si ni izmislil Bush

Toda to ni bil samo problem Američanov. Obveščevalni službi Nemčije in Francije, katerih vladi sta odločno nasprotovali vojaškemu posegu v Iraku, sta prav tako kot CIA potrjevali obstoj iraškega orožja za množično uničevanje. Ju je zavedla CIA? Če ju je, še toliko slabše zanju, saj bi to pomenilo, da ne znata samostojno zbirati podatkov ali kritično presojati podatkov, ki jih zberejo drugi. Gotovo pa Francozi in Nemci niso bili pod pritiskom, da morajo najti iraško orožje – pritisk Chiraca ali Schröderja, nasprotnikov vojne, bi bil lahko kvečjemu nasproten: da morajo pokazati, da orožja ni.

V obstoj orožja za množično uničevanje so prav tako trdno verjeli mednarodni inšpektorji v Iraku. Le kaj naj bi si mislili drugega, potem ko jih je Husein sredi devetdesetih let izgnal iz Iraka? Le zakaj naj bi jih izgnal, če ne zato, ker bi hotel pred njimi nekaj skriti?

Prav tako si problema iraškega

Zmota ali manipulacija?

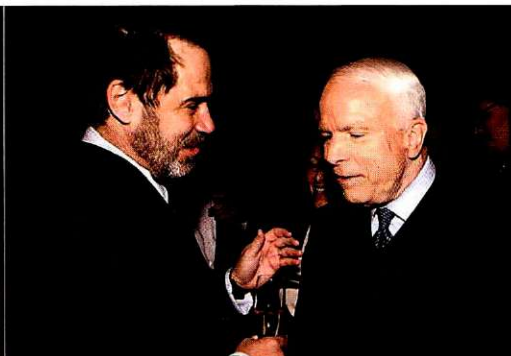
Ameriški predsednik Bush za zdaj ni sprejel Kayeve ocene o veliki zmoti v obveščevalnih službah. Namesto tega je presodil, da je treba v okviru preiskav, ki že potekajo, o tem najprej zbrati več podatkov. Mnogi drugi ameriški politiki razmišljajo drugače. Bushev strankarski kolega, republikanski senator McCain, je prejšnji teden predlagal ustanovitev nove – nestranske – preiskovalne komisije, ki bi preučila napake obveščevalcev, kar Busheva vlada vsaj za zdaj zavrača. Mnogi republikanci in opozicijski demokrati so si enotni v zahtevi po temeljiti preiskavi, vendar so njihovi politični motivi različni. Republikanci verjamejo, da bi preiskava pokazala na napake v obveščevalnih službah, kar bi bilo ne le bistveno z vidika nacionalne varnosti, ampak bi tudi zavarovalo predsednika Busha in njegovo politično ekipo pred obtožbami, da je začel vojno z lažno utemeljivjo. Prav slednje pa bi radi s pomočjo preiskave dokazali nekateri demokrati: od predsedniškega kandidata Howarda Deana,

Britanski premier Tony Blair in ameriški predsednik George Bush: prve preiskave so zavrnile obtožbe o krivdi političnih voditeljev za namerno manipulacijo.

Bill Clinton: že nekdanji ameriški predsednik je omenjal, da ima Husein ogromne količine biološkega in kemičnega orožja in da ga namerava tudi uporabiti.

John McCain, ameriški republikanski senator, je prepričan, da bi neodvisna preiskava pomagala pri odpravljanju napak v delovanju obveščevalnih služb in hkrati zavarovala Busha.

ki je vojni nasprotoval in očita podpredsedniku Cheneyju, da je pritiskal na CIA, do kandidata Johna Kerryja, ki je vojaški poseg sicer podpiral.

Podobno domnevo o vladajočih politikih, ki naj bi z manipuliranjem s podatki napihnilo iraško grozno, je maja lani objavil novinar britanskega BBC Andrew Gilligan. Nekatere njegove ocene so se kasneje izkazale za točne, druge ne. Njegov vir je bil strokovnjak za biološko orožje pri britanskem obrambnem ministrstvu David Kelly. Čeprav je BBC poskušal obvarovati anonimnost svojega vira, se je Kellyjevo ime znašlo v javnosti.

(v tem primeru David Kelly), ampak bi morali za to prej najti dokaze. Vodstvo BBC se je po objavi Huttonovega poročila opravičilo Blairovi vladi, s svojih položajev pa sta se poleg novinarja Gilligana umaknila tudi predsednik sveta BBC in njegov generalni direktor. Mnogi britanski novinarji so bili pri tem šokirani, v Huttonovem poročilu pa so videli celo hud udarec svobodi medijev.

Čeprav so s Huttonovim poročilom glavni krivec v Veliki Britaniji postali mediji, Blairova vlada nima velikih razlogov za zadovoljstvo. Britanska javnost namreč o stvareh pre-

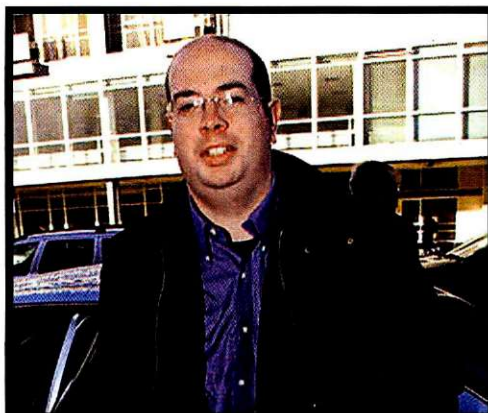
bombo kar na Veliko Britanijo, kar je bilo seveda daleč od resnice. Blairova vlada je to dobro vedela, vendar teh napačnih razlag ni demantirala. Je lahko tudi takšen molk (ob pravem času) oblika politične manipulacije?

Je (ne)obstoj orožja pomemben?

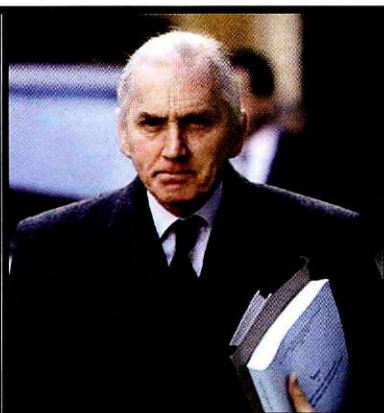
Toda ali napačne domneve o iraškem orožju, ki ga dejansko ni bilo, čeprav naj bi bilo razlog za vojno, res zmanjšujejo legitimnost iraške vojne v očeh javnosti? V ZDA prav gotovo ne, saj dve tretjini Američanov tudi danes menita, da je bila odločitev za vojno popolnoma pravilna. Že samo strmoglavlje-

menilo, če bo učinek Huseinove atakcije sčasoma zbledel, ZDA pa bodo še vedno plačevale visoko človeško in finančno ceno za zasedbo Iraka.

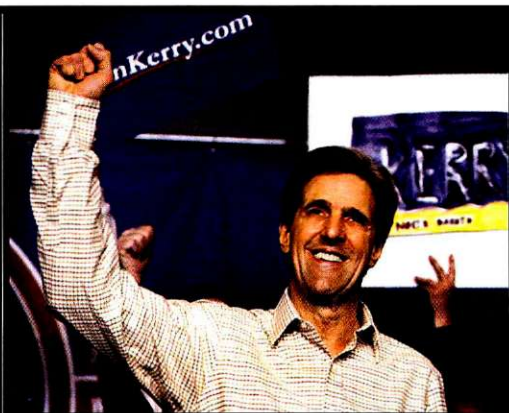
Popolne resnice o iraškem orožju za množično uničevanje ne bomo verjetno nikoli izvedeli. Deloma tudi zato, ker ZDA lani ni uspelo pravočasno obvladati vseh posledic svoje hitre vojaške zmage, tako da so mnogi iraški dokumenti izginili v vsesplošnem plenjenju. Kot danes domneva Kay, pa niti Iranci sami niso dobro vedeli, kaj imajo in česa ne. Poveljniki enot Huseinove republikanske garde so sicer vedeli, da sami nimajo kemič-

Andrew Gilligan je Blairovo vlado obtožil manipulacije: prodorno novinarstvo ali ustvarjanje namišljenih afer?

Lord Hutton je za afero Kelly obtožil BBC zaradi objavljanja nepreverjenih obtožb na račun vlade.

John Kerry, demokratski predsedniški kandidat. Zdi se, da (ne)obstoj iraškega orožja ne bo glavna tema predsedniških volitev.

Kelly nato očitno ni vzdržal hkratnih pritiskov medijev in svojih nadrejenih. 18. julija so ga našli mrtvega in ugotovili, da je naredil samomor.

Krivda BBC?

Preiskava pod vodstvom sodnika lorda Huttona je Blairovo vlado oprala krivde za Kellyjevo smrt, zato pa je kot vir problemov izpostavila ravnanje BBC. Po Huttonovi oceni mediji ne bi smeli kar objavljati obtožb, ki jih navaja kakšen njihov vir

soja nekoliko drugače. Zdaj ima javnost, kot kaže vrsta anket, manj zupanja v BBC kot prej, toda še manj zaupanja ima v Blairovo vlado.

Kot piše nekdanji britanski obrambni minister Malcolm Rifkind v britanskem Guardianu, se je BBC v resnici oddaljil od svojih nekdanjih visokih standardov objektivnosti, ki naj bi jih kot javni medij vzdrževal, in se približal senzacionalističnemu slogu komercialnih medijev. Toda hkrati je prepričan, da zaradi napak BBC ne bi smeli pozabiti na napake Blairove vlade.

Problematičen na primer ostaja obveščevalni podatek iz poročila, ki ga je lani objavila Blairova vlada, da bi lahko Sadam Husein v roku 45 minut uporabil svoje orožje za množično uničevanje. Obveščevalci so imeli pri tem v mislih taktično orožje z majhnim dometom, vendar je bil ta podatek v različici poročila, ki ga je pred vojno objavila Blairova vlada, izpuščen. V nekaterih medijih se je tako pojavila interpretacija, da lahko Husein v 45 minutah vrže kemično

nega orožja, hkrati pa so bili prepričani, da ga ima kakšna druga enota. Menda naj bi bili tudi znanstveniki lagali Huseinu o svojih dosežkih pri razvoju orožja, da bi si pridobili njegovo naklonjenost in denar. Ali in zakaj je bil del orožja uničen brez nadzora mednarodnih inšpektorjev, ostaja uganka. Mnoge Sadamove poteze so bile verjetno manj posledica njegove racionalne presoje kot diktatorske vzvišenosti in samovšečnosti ter vsesplošne korumpiranosti njegovega režima. Vse to je nazadnje tudi pripomoglo k njegovemu koncu.

Pri letošnjih ameriških predsedniških volitvah se za zdaj zdi, da te dileme ne bodo odločilne. Med demokratskimi predsedniškimi kandidati je zagovornik iraške vojne Kerry v prednosti pred "mirovniškim" Deanom. Zdi pa se tudi, da bosta gospodarstvo in zdravstvo za volivce pomembnejši temi kot Irak in orožje, ki ga ni mogoče najti. Morda bi se lahko to spre-

negi tiranskega Sadamovega režima je bila zanjo zadostno opravičilo. V Veliki Britaniji prav tako ostaja po starem: javnost je bila glede vojne že prej razdeljena na dva približno enaka dela in podobna delitev se ohranja tudi danes.

Gjyle Vishaj

RUMENE STRANI

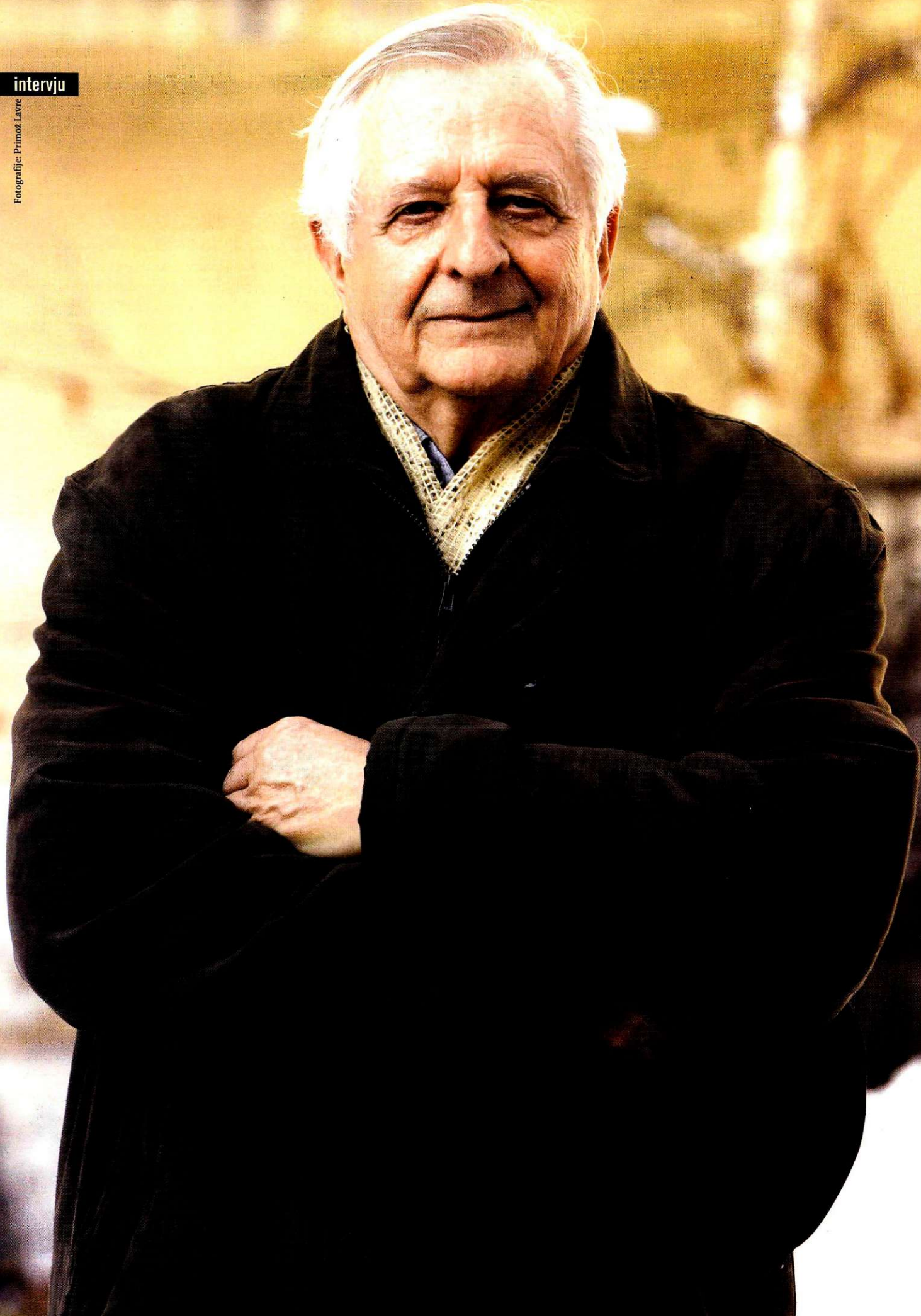
SLOVENIJA TEL

www.rumenestrani.com

im
INTER
MARKETING

intervju

Fotografije: Primož Lavre

Po poklicu je predmetni učitelj. Bil je urednik za učbenike pri založbi Mladinska knjiga, urednik pri založbi Delo, redaktor v dnevniku Delo. Zaradi sodelovanja pri pripravi Kocbekovih Odgovorov (1975) in zaradi objav v zamejski reviji Zaliv je bil aretiran in obsojen na dve leti zapora. Po vrnitvi iz zapora in dveletni brezposelnosti je bil knjižničar v Mestni knjižnici in v Narodni in univerzitetni knjižnici vse do upokojitve. Bil je član Bavčarjevega odbora za varstvo človekovih pravic, sodelavec revije 2000, Nove revije, od leta 1990 je objavljaj v Delu, Slovencu in Demokraciji. Je tudi soustanovitelj Svetovnega slovenskega kongresa in krščanskodemokratske stranke. Leta 1993 je prejel Jurčičevo nagrado. Napisal je knjigi Videnja in Svinčena leta.

V kratkem bo izšla vaša nova knjiga Seme na razdora. V njej se ukvarjate s komunistično revolucijo med drugo svetovno vojno in njenimi posledicami. Pri tem vas še posebej zanimajo vzroki za nastanek protirevolucije. S tega vidika je predmet vaše obravnave spomenica, ki jo je aprila 1942 napisal dr. Lambert Ehrlich in jo prvega maja izročil italijanskim vojaškim oblastem. S čim je ta spomenica pritegnila vašo pozornost?

Ta spomenica je bila dolgo časa nekakšna zgodovinska skrivnost. Njenega izvirmika se

To se vidi iz njene vsebine, saj je zelo ne navadna. Dr. Ehrlich se obrača na italijanske vojaške oblasti, ne na komisariat; to se pravi ne na civilno fašistično, ampak na vojaško oblast. V spomenici prihaja na dan s predlogom o ustanovitvi nekakšnih redarstvenih oddelkov, ki naj bi se pod italijanskim upraviteljstvom zoperstavili komunističnemu – vovskemu terorju. Ehrlich opozarja predvsem na to, da je ta teror naperjen proti Slovincem, in navaja tudi vse njegove žrtve, ki segajo še v leto 1941, ko ni bilo še nobenega protikomunističnega oboroženega oddelka. Poleg Osvobodilne fronte se je namreč začelo organizirati vzporedno Mihailovičevo odporniško gibanje. Kot je razvidno iz tistega seznama, je vodstvo komunistične partije ukazalo Varnostno-obveščevalni službi (VOS), da je začela izvajati atentate na protikomunistične Slovence. Takrat še ni bilo nobenih dejanskih nasprotnikov Osvobodilne fronte. OF se je razglasila za edino pravo odporniško – narodnoosvobodilno gibanje; vse, kar bi se v tej smeri delalo zunaj nje, bi bilo po njeno narodno izdajstvo. To je bila zelo samozvana postavitev sebe za razsodnika, kaj je in kaj ni osvobodilo gibanje ali kdo vanj spada in kdo ne. V skladu s to politiko je ravnala udarna pest partije – VOS, teroristična organizacija, ki je izvajala atentate na drugačne in ki jo je ustanovil Kardelj.

Druga značilnost spomenice je, da se je Ehrlich na italijanske oblasti obračal kot na regularno okupacijsko oblast, kar pa v resnici ni bila. Ljubljansko pokrajino so Italijani anektirali. To ni bila regularna okupacija, ki bi priznavala značaj začasnosti. Vendar je zanimivo, da se je Ehrlich nanjo kot začasno obračal in da je celo v tej spomenici opozoril

Italijani to pozrli, ker jim je očital nepravno aneksijo Ljubljanske pokrajine.

No, Ehrlich je znan tudi po tem, da je že leta 1941 predlagal organiziranje podtalnega upora proti okupatorju zunaj Osvobodilne fronte.

To je predlagal, še preden je bila ustanovljena Osvobodilna fronta. Ta je bila dejansko ustanovljena enkrat poleti 1941. Sem pa ne štejem Protiimperialistične fronte, ki ni bila mišljena kot narodnoosvobodilna, odporniška organizacija. Ehrlich je nekdanjemu banu Dravske banovine Marku Natlačenu, ki je bil najvišji predstavnik nekdanje oblasti v Sloveniji in tudi prejšnje najmočnejše vladajoče stranke, predlagal ustanovitev podtalne odporniške vlade, kar pa je Natlačen zavrnil, češ da nima za to pooblastila begunske jugoslovanske vlade. Ehrlich je bil tako rekoč prvi, ki je prišel na dan s to idejo.

Naj se vrnem še k najvažnejšemu delu spomenice. Ehrlich je Italijanom tudi očital, da so v sozartoti s komunisti proti slovenskemu narodu in da samo pomagajo netiti naš notranji razdor. Očital jim je, da je tako kot komunistom tudi njim cilj uničenje slovenskega naroda, skratka, očital jim je poskus genocida. Zanimivo je, da so Italijani tudi ta očitek pozrli, čeprav bi ga za kaj takega italijansko vojaško sodišče lahko obsodilo tudi na smrt, recimo zaradi žalitve italijanskih oboroženih sil. Zanimivo pri tem pa je, da so to smrtno kazen – atentat nanj izvršili slovenski komunisti oziroma VOS.

V knjigi omenjate še eno podobno spomenico, ki jo je takratni ljubljanski škof Gregorij Rožman 26. septembra 1942 poslal predstavniku italijanskih zasedbenih ob-

Znano je, da rablji svoje žrtve sovražijo

Pogovor z Viktorjem Blažičem

ni dalo najti. Nisem dobil izvirmika, ampak njen prepis v arhivu. Priskrbel mi ga je Franc Miklavčič. To je bil pravzaprav prepis obveščevalca, ki je delal za Britansko obveščevalno službo (BIS) in je o tej spomenici poročal kot o dogodku. Prepis naj bi bil dobeseden.

Zakaj je bila spomenica tako dolgo skrivnost?

Italijane na njihovo začasnost na tem ozemlju. Oporekal je Italijanom pravico do aneksije, saj v spomenici piše, da je ta aneksija z mednarodnopravnega stališča neveljavna, ker bo o tem odločala lahko samo mirovna konferenca. Opozoril jih je, da je za to še vedno pristojna mednarodno priznana jugoslovanska vlada. Lahko se samo čudimo, da so

lasti. visokemu komisarju Grazioliju. V njej je med drugim opozoril Italijane, da ne spoštujejo Slovincem obljubljenе avtonomije.

Rožmanova spomenica je nekakšna pritožba. Pritožba nad tem, kar je prinesla velika italijanska ofenziva poleti 1942. V tej ofenzivi so sodelovali tudi oboroženi oddelki vaških straž ali na novo ustanovljene slovenske pro- »

» tikomunistične milice. In tisti, ki so šli v to, so pričakovali, da bo ta ofenziva, podprta z domačimi ljudmi, ki bolj poznajo razmere, zadržala partizansko gverilo. To se ni zgodilo, saj je ta gverila po ofenzivi nastopala še bolj ofenzivno. Rožman, ki je bil po svoji prvi dolžnosti le cerkveni knez, pa se je po sili razmer ukvarjal s čisto realnopolitičnimi zadevami. On je prav tako kakor Ehrlich kot cerkveni človek vstopil v politično dogajanje, v čisto politično ravnanje, ker je očitno predvojna strankarska politika odpovedala. Ta tako imenovana Slovenska zaveza, koalicija tradicionalnih strank, ki se je ustanovila kot neki zametek odporiške organizacije, se nikakor ni mogla dogovoriti o enotnem nastopu. Vosovski teror je med dejanskimi in potencialnimi nasprotniki komunizma naredil tolikšno paniko, da je prišlo do omenjenega obračanja na italijanske vojaške in politične oblasti. Iz odporiške organizacije je kot posledica tega nastala slovenska protikomunistična milica in s tem tudi kolaboracija. Se pravi, da je iz nekega zametka odporiškega in osvobodilnega boja nastala stran naše notranje vojne kot samoobrambni odziv na komunistični, prav tako notranje slovenski teror. To je bil obrat v čisto drugo smer, kot je bilo prvotno zamišljeno, in ta obrat je bil usoden.

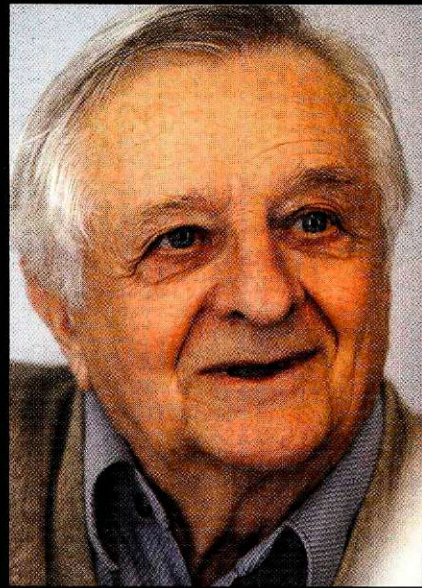
Škof Rožman se je v tej spomenici pritoževal, da so bili nasledki te ofenzive povsem drugačni od pričakovanih. Se pravi, da so italijanske vojaške sile izvajale množične represalije in teror kar počez, da so požigale nebranjene hiše in vasi ter pobijale tudi nedolžno prebivalstvo. V internacijo so odpeljali cele množice povsem neudeženega prebivalstva,

Njim ni bilo v interesu, da bi se tu vzpostavil popoln mir, saj bi jih potem premestili na vzhodno fronto – v Rusijo, kjer pa te lagodnosti ni bilo in bi tam množično umirali.

cele družine, izpraznili so cele vasi. Rožman se je poleg teh pritožb predvsem zavzemal, da bi se te represalije omilile, da bi ljudi spuščali iz taborišč in da bi olajšali življenje v Ljubljanski pokrajini zaradi vojaških prometnih zapor. Rožman je pričakoval, da bo prišlo do umiritve razmer, zgodilo pa se je prav nasprotno.

Ko sva že pri Rožmanu, kako ga ocenjujete v danem zgodovinskem trenutku?

Že prej sem dejal, da je on prevzemal naloge, ki po funkciji niso bile njegove. Njegova izvirna naloga ni bila realnopolitična, torej boj proti komunističnemu terorju. Njegov nastop bi moral biti bolj moralnega značaja, se pravi predvsem nastop moralne avtoritete. V mislih imam obsodbo streljanja talcev. Znano je,

OF se je razglasila za edino pravo odporiško – narodnoosvobodilno gibanje; vse, kar bi se v tej smeri delalo zunaj nje, bi bilo po njeno narodno izdajstvo. To je bila zelo samozvana postavitev sebe za razsodnika, kaj je in kaj ni osvobodilo gibanje ali kdo vanj spada in kdo ne. V skladu s to politiko je ravnala udarna pest partije – VOS, teroristična organizacija, ki je izvajala atentate nša drugačne in ki jo je ustanovil Kardelj.

da ni javno obsodil streljanja talcev, čeprav so to od njega nekateri zahtevali in je bilo to moralno dejanje že na poti, pripravljalo se je. Potem pa je prišlo do zaporednih atentatov VOS, med drugim umor dr. Lamberta Ehrlicha, in tako je pod vtisom teh dogodkov obsodil samo vosovski revolucijski teror, ne pa tudi italijanskega državnega terorja. Škof je sicer za-

vzel na prvi pogled obetavno stališče, da bi pri italijanskih oblasteh kot nekakšen priprošnjik marsikaj dobrega dosegel z zavze-manjem za žrtve represalij. Če pa bi obsodil italijanski okupacijski teror in še posebej streljanje talcev, bi bilo njegove priprošnjiške vloge seveda konec, najbrž pa tudi njegove škofovske navzočnosti v Ljubljani.

Rožman je poskušal številne ljudi rešiti pred streljanjem.

Seveda. Pri italijanskih oblasteh se je zavzemal tudi za Toneta Tomšiča, enega ključnih mož slovenskih komunistov, da gaš ne bi ustrelili kot talca. Pri tem mu ni uspelo, vendar se je očitno odločil za ta način delovanja. To je bila njegova usodna zmeta, podobno

kot pri vseh tistih, ki so se pred totalitarnim komunizmom zatekali k drugemu totalitarizmu, ki je samo različica enega in istega zla.

Mislite, da je v tistem času obstajala realna možnost vmesne opcije?

Bila je. Jasno pa je, da bi ta vmesna opcija terjala veliko večji napor, veliko več političnega in strateškega razmisleka in morda še veliko večje žrtve. Zakaj govorim o tej usodni zmoti? Poleg vsega drugega tudi zaradi tega, ker italijanski okupator niti ni bil zainteresiran, da se tako partizanski narodnoosvobodilni odpor kakor tudi njegov revolucijski teror zatre. V tistem času je bilo za italijansko vojsko udobneje sedeti tukaj in od časa do časa uprizoriti lov za nekaj tisoč gverilcev pa požigati nebranjene vasi in streljati največkrat tudi neoborožene ljudi. Njim ni bilo v interesu, da bi se tu vzpostavil popoln mir, saj bi jih potem premestili na vzhodno fronto – v Rusijo, kjer pa te lagodnosti ni bilo in bi tam množično umirali. Prav v tistem času je čez slovensko ozemlje potoval z ruske fronte v Italijo vlak samih ranjencev in zmrznjenecv, kar je bilo nekaj grozotnega, saj so bili številni od njih brez udov. Italijanska soldateska se je Rusije smrtno bala. Poleg tega je najbrž tudi nekaj resnice na tem, kar je v svoji spomenici zapisal dr. Ehrlich.

V knjigi precejšno pozornost namenjate obdobju povojnih pobojev. Objavljate pričevanje človeka, ki se je rešil iz kočevskega brezna, analizo Nikolaja Tolstoja o odgovornosti britanskega vojaškega poveljstva v Celovcu za izročitev domobrancev Titovim partizanom, pišete o slovenskem holokavstu. Nedvomno bo Slovence ta čas še dolgo obremenjeval.

Mislím, da ta obremenitev sega dlje, kot si mislimo. Nestrpnost do Cerkve, ki jo še danes zaznavamo, je samo eden izmed nasledkov, ki jih je partijski režim storil Katoliški cerkvi. Če berete knjigo spominov škofa Vovka, vidite, kaj vse je povojni režim storil katoliški duhovščini in katoliškim vernikom. Znano je, da storilci svoje žrtve sovražijo, da jim ne odpustajo, da prej žrtve odpustajo svojim rabljem, svojim storilcem, kot pa odpustajo storilci. In tu je ta obremenitev kot strah pred povračilom. V obremenitvi se odraža nestrpnost, vsa teža krivde, ki visi nad storilci in njihovimi dediči, česar pa ti nočejo priznati. Dokler ne bo prišlo do razbremenitve, dokler ne bo vsa zgodba o teh strašnih pomorih v vseh svojih umazanih podrobnostih prišla na dan, toliko časa se bo obremenitev vlekla naprej in toliko časa bomo vsi, tako krivci kot njihove žrtve, ujetniki tega stanja duha.

Poglejte, poslanec Potrč je ob ratifikaciji sporazuma s Svetim sedežem govoril o nevarnosti klerikalizacije. Ta njihov jezik je seveda jezik v jeziku. Če to prevedete v realen jezik, kaj je s tem dejansko misljeno, seveda ne gre za nobeno klerikalizacijo javnega življenja. Pri tem je navzoč strah, da bi Cerkev spet pridobila takšno družbeno moč, da bi morali tisti, ki so jo preganjali, polagati račune. Potrč pa temu s svojo sprevrženo logiko prenašanja lastne krivde na žrtve reče klerikalizacija.

Ob lanskem sprejemanju zakona o vojnih grobiščih je imel državni zbor možnost, da bi te sence preteklosti vsaj nekoliko popravil, vendar je bil zakon sprejet s preglasovanjem vladajočih poslancev. Še posebej je bil sporen napis na spomenikih Žrtve vojne in povojnih usmrtitev, ki je nesprijemljiv za opozicijo in prizadete. Zanimivo pri tem je, da se je pol leta kasneje z zamudo oglasil filozof dr. Tine Hribar in menil, da bi bil napis žrtvam vojne in revolucije "edino pravilni, dejanskemu stanju stvari in resničnemu spominu ustrezni napis".

O tem, kaj bi bilo treba narediti, pravzaprav pišemo že več kot deset let. Če se Tine Hribar oglasi s tem predlogom, potem je očitno, da morajo pri nas o posamezni stvari spregovoriti "prava usta" in seveda v za to izbranim času, šele potem zadeva postane relevantna. Poglejte, koliko se je o tem pisalo, zahtevala se je izdaja mrliških listov, tudi v vašem tedniku, pa nobenega odziva. Ko pa o tem po desetih letih spregovori Tine Hribar, se kar nenadoma vsa tako imenovana javnost ukvarja s tem.

In Hribar za naš osrednji časnik takoj postane osebnost leta.

Še vedno pa Hribar ne zahteva tistega, kar bi naša država morala storiti. Povojni poboji še vedno niso uradno potrjeni, še vedno se uradno niso zgodili. Tudi osamosvojena slovenska oblast ni sprejela politične izjave v parlamentu, s katero bi resničnost teh pomorov potrdila. Mišljena je izjava, v kateri bi bili temeljni podatki, kdaj se je to zgodilo, v kakšnih okoliščinah, kdo so bili naročniki pomorov in kdo izvajalci, kdo so bile žrtve in koliko jih je bilo. Gre za podatke, ki bi bili potrebni, brez kakšnega obsojanja. Tega sedanja oblast še ni storila in na to moramo opozarjati, da to stori, kajti na tej podlagi se lahko izvršujejo s tem povezane pravne posledice. Recimo okoli petnajst tisoč ljudi nenadoma izgine. Za njimi ostanejo vdove, otroci, posestva, in če teh ljudi ni, potem zadeve ostanejo neurejene. Sprava, ki sta jo svoj čas vneto zagovarjala Hri-

barja in se je zgodila v Kočevskem rogu med Kučanom in nadškofom Šuštarjem, je bila res samo na simbolni ravni. Simbolna sprava pa je zelo vprasljiva, če se ne izvede tudi dejanska, se pravi, če se ne rešijo vse dejanske, realne zadeve, ki izhajajo iz tega; se pravi sprava, ki da dejansko zadoščenje žrtvam in ki tudi zahteva odgovornost do storilcev teh dejanj.

Na Hribarjeva razmišljanja se je odzval dr. Janez Stanovnik in poudaril, da se mu zdijo prepri o ustreznosti napisa na spomenike žrtvam povojnih pobojev poskus prikaza "zmage premagancev in poraza zmagovalcev".

No ja, to je oče naroda upesnil. Izida vojne se pač ne da spremeniti, to je zgodovina. Stanovnik se je v medijih obregnil ob oddajo Zamolčani – moč preživetja, ki je bila predvajana na nacionalni televiziji. Pri tem se spet srečujemo z znanim pomislekom, češ da se ob tem ne govori tudi o drugih žrtvah. Oddaja pa se posveča čisto določenim žrtvam, govori o zamolčanih, ki so bili žrtve partizanskega nasilja med vojno. In tisti, ki so jih do

Očitno morajo pri nas o posamezni stvari spregovoriti "prava usta" in seveda v za to izbranim času, šele potem zadeva postane relevantna.

sedaj zamolčevali, sedaj protestirajo, češ, o drugih skupinah pa se tu ne govori. Kot da je avtor oddaje, novinar Jože Možina, tisti, ki nekaj skriva. V oddaji ne govori o katerih koli žrtvah, ampak o zamolčanih, in to zato, ker so bile zamolčane. Štirideset let smo poslušali samo o eni vrsti žrtev, ki so padle. Vseskozi smo priče znanemu moralnemu relativizmu: brž ko spregovorite o nekem zločinu, za to logiko to ni zločin sam po sebi. Zločin, ki je ne glede na vse okoliščine zlo dejanje: če nekdo ubije mater ob njenem malem otroku, je to eden najhujših prestopkov zoper človečnost, in če se to zgodi v vojni, je to vojni zločin, ki ne zastara. Tu se govori o tem, da je nekdo nekoga neoboroženega in nebranjene ubil in da je to zločin ne glede na to, kaj so zlega storili še drugi ali da so bili drugi še slabši.

Vrniva se k Hribarju. Pred časom je bila zanimiva njegova izjava na nacionalni televiziji, ko je dejal, da želi s to debato na neki način pomagati desnici pred naslednjimi volitvami.

Mislím, da to ni pravi človek, ki bi pomagal desnici, če je včasih prav iz njegovega doma prihajal znani poziv "Ustavite desnico!". Ne vem, kako se bo sedaj nekdo nekam postavil in začel uravnovešati slovenski politični prostor kot jeziček na tehtnici. Prej kot o urav-

novešanju bi bilo treba govoriti o demokratični normalizaciji naših političnih razmer, se pravi predvsem o odpravi še vedno močne težnje po enostranski, monopolni politični prevladi. To pa bo takrat, ko se bo slovenska kontinuitetna levica vzdružila gledati na svoje politične nasprotnike kot na razredne sovražnike ali na pomladno stran, kot da gre za neko zaroto. Samo spomnimo se knjige Spomenke Hribar Svet kot zarota, ko je o Jansí, o ključni osebnosti osamosvojitve, pisala kot o nekakšnem notranjem sovražniku.

Po zadnjih javnomnjenjskih anketah kaže, da opoziciji pomaga razprava o t. i. izbrisanih. Zdi se namreč, da je šla vladajoča garnitura pri tej problematiki predaleč, na kar je opozorila opozicija, sedaj pa se to kaže v nezadovoljstvu ljudi, ki to izražajo z manjšo podporo vladnim strankam.

To je nekakšna inercija. Če glasovalni stroj kakor vladna stran leta in leta vozi čez opozicijo, čisto vsako njeno zadevo zavrne, in to samo zato, ker je prišla od opozicije, od

opozicije pa ne sme nič obveljati, se ustvari prepričanje v vnaprejšnji uspeh. V primeru izbrisanih so podpihovalci njihovih zahtev poskrbeli za psihološka zavarovanja. Oni so se čutili dobro zavarovane z ustavnim sodiščem; kdo pa se bo upal kaj reči čez ustavno sodišče, ki ga je treba spoštovati. A tu je še drugo zavarovanje s človekovimi pravicami, ki jih je sploh treba spoštovati, in pouk o tem, kaj je pravna država. Zanimivo je, da nas o pravni državi poučujejo taki kot Miran Potrč, ki je bil v svinčenih sedemdesetih letih funkcionar nepravne države, nepravne režima, ki je v tistem času odstavljajal tehnokrate, centre odtujene moči, nacionaliste in podobno. Med njimi sem bil tudi sam. Tako lahko najdete slike teh mož na kakšni sliki v Delu iz sedemdesetih let, ko so na kakšni partijski konferenci brali svoje preganjavične referate, danes pa nas poučujejo o pravni državi, demokraciji in človekovih pravicah. Tudi to je ena teh perversij, ki smo jim priče. Podoben primer je Janez Kocijančič, ki nas poučuje o demokratičnih medijih. Vladajoča elita je torej menila, da se je dovolj psihološko zavarovala, da se ne bo nihče upal reči kaj zoper ustavno sodišče in človekove pravice. In se je ušela. Ljudstvo si je to upalo, in kar je bilo morda

» presenečenje, opozicija se je upala. Verjetno so pričakovali, da se bo tudi opozicija dobrikala tistim, ki naj bi postali novi državljani in s tem novi potencialni volivci.

Vi ste se skupaj s še nekaterimi kmalu po lanski odločbi ustavnega sodišča na to odzvali na posebni tiskovni konferenci.

Res je. Na tiskovni konferenci sem podaril, da je pravica vsake suverene države, da določi pogoje, pod katerimi lahko v tej državi živijo priseljenci. Ti pogoji so atribut suverene države; če država tega nima, ni suverena. Nekateri pa so prelom iz začetka devetdesetih razumeli, kot da Slovenija ni nova država, temveč da je samo eden izmed odcepljenih delov nekdanje države in da so vse pravice, ki so jih uživali v prejšnji državi, avtomatično ostale in se kot take samoumevno nadaljujejo. Na tisti tiskovni konferenci sem spomnil na načrtovani miting resnice, katerega cilj je bil dvigniti na noge čim več priseljencev in z njimi vred izzvati nemire, ki bi dali vojski možnost, da bi posredovala. Takrat se je morala slovenska oblast zavarovati pred tistim potencialom, ki bi ga bilo mogoče zlorabiti za netenje notranjega upora, kakor se je to zgodilo s Srbi na Hrvaškem. In zaradi tega je bil potreben ukrep, da se tisti, ki si niso posebej uredili svojega statusa, premestijo v kategorijo tujcev. Seveda je pri naši birokraciji mogoče, da se je zgodila tudi kakšna krivica. Te krivice je treba individualno odpraviti. Mislim, da temu nihče ne oporeka in pri tem stališču je vztrajala tudi opozicija. A ko se je sprejemal tako imenovani tehnični zakon o izbrisanih,

vladajoča koalicija ni želela o tem nič slišati. Priče smo nezmernosti, ko naj bi pravico za nazaj za stalno prebivališče podelili kar vsem počez, to gre v tisoče, in ti bi potem lahko prav na hitro pridobili še državljanstva. Podobno smo priče nezmernosti pri namerava-

Spremenilo se bo šele takrat, ko bo v naš prostor prišel kapital, ki bo imel namen vzpostaviti resen alternativni dnevnik, ali pa takrat, ko bo znova vzpostavljen medijski sklad, ki bo poskrbel za zagon takega dnevnika.

ni džamiji. Ne bi gradili svetišča, ki bi ustrezalo številu islamskih vernikov pri nas, ampak gre za izzivalni monstrum, ki bi segal do neba, to, kar delajo v čisto islamskem svetu.

Pri tem je zanimivo, da prejšnja komunistična oblast načrtovane veliko manjše džamije v bližini ljubljanski Žal ni dovolila zgraditi. Sedaj njihovi nasledniki po več kot tridesetih letih zaviranja brez zadržkov podpirajo graditev predimenzionirane džamije.

Verjetno jih zanima predvsem denar. Kot je slišati, naj bi ta denar prišel iz tujine.

V kakšnem smislu jih zanima ta denar?

Gre za petrodolarje.

Hočete reči, da bi naši oblasti ta denar ustrezal?

Nedvomno bi kaj kanilo tudi njim. Danes delajo to namerno, da s tem izzivajo tudi katoličane. Podobno kot je z zadevo s t. i. izbrisanimi. Prepričani so bili, da temu izzivanju ne bo nihče nasprotoval oziroma da bo šlo za obrobne proteste, ki jih bo mogoče preprosto obvladati.

Dotakniva še medijev, v katerih ste zelo doma. Se vam zdi, da delni prihod tujega kapitala v slovenski medijski prostor in zagon novih tiskanih medijev kaj vpliva na večjo medijsko pluralnost?

Na ta način ne. Značilno za naše razmere je, da zdaj kot gobe po dežju nastajajo tedenski tabloidi, vsi pa z enako, v glavnem zabavno vsebino, in ponujajo nam jih celo zastoj. Tistega, kar bi zares potrebovali, resen politični dnevnik, ki bi bil nekakšna alternativa Delu, pa ni. Tako se ne bi dogajalo, da bi si Delo lahko privoščilo cenzuro, ki spominja na čase, ko je bil ta dnevnik še glasilo SZDL. Veliko stvari je, ki jih Delo ne objavi oziroma jih po vsem videzu ne sme objaviti. Pred časom je dr. Janez Jerovšek napisal tekst za Sobotno prilogo Dela kot odgovor na pisanje zgodovinarja dr. Boža Repeta. Zaman si ta prispevek iskal na straneh Sobotne priloge, čeprav bi to prispevalo k uravnoveženosti in kvaliteti časopisa. To kaže, da bi slovenski prostor nujno potreboval nov dnevnik, ki bi zajemal širši krog bralcev, saj je jasno, da imajo tedniki, zlasti resni, omejen doseg bralstva. Pri dnevnikih ne gre samo za komentarje in mnenja, ampak so pomembne predvsem informa-

cije. Kako so prirejene, kako so podane. Lahko so tudi na pol ali v celoti zamolčane. Na podlagi informacij pa si ljudje največ ustvarjajo svoje mnenje; to je prepričevanje, ki nekako nezavedno prihaja skozi zadnja vrata zavesti. Pogosto pa se zgodi, da je kakšna pomembna informacija v naših časopisih skoraj popolnoma skrita v kakšnem neuglednem kotičku.

Se vam zdi, da kljub uredniškim spremembam v posameznih tiskanih medijih ni pravih premikov?

Mislim, da pravega premika še ni. Delo še vedno ostaja Delo. Podobno bo verjetno še veliko časa pri Dnevniku, in to kljub delnemu tujemu lastniku. Spremenilo se bo šele takrat, ko bo v naš prostor prišel kapital, ki bo imel namen vzpostaviti resen alternativni dnevnik, ali pa takrat, ko bo znova vzpostavljen medijski sklad, ki bo poskrbel za zagon takega dnevnika. Seveda pa sedanji oblasti tak sklad ne ustreza. In ko ga je v času Bajukove vlade takratni kulturni minister Rudi Šeligo vključil v nastajajoči zakon o medijih, ga je njegova naslednica na tem mestu, ki prihaja iz združene liste, takoj vrgla ven.

Metod Berlec

Ne pustiti gledalca ravnodušnega

Prelestna Tanja Ribič

Kam segajo začetki tvoje igralske poti?

Za to pot sem se odločila razmeroma pozno, šele na koncu gimnazije. Stairala sem v filmu Ljubezni Blanke Kolak in se navdušila nad filmom.

Kaj obsega tvoj igralski repertoar vlog, v katerih si se pojavila?

Imam srečo, da sem se lahko preizkusila v zelo širokem spektru vlog; od takšnih, da so ljudje jokali z menoj, do takšnih, da so se tolkli po kolnih. Moje poslanstvo je ne pustiti gledalca ravnodušnega.

Ti je bolj pri srcu film ali gledališče? Zakaj?

Z gledališčem sem bila, preden sem naredila sprejemne izpite, bolj na vi in sem predvsem sanjala o filmski karieri, vendar sem se kaj kmalu seznanila z realno situacijo na naši filmski sceni. Na akademiji pa je ves proces ozaveščanja igralca povezan z gledališčem in nehote postaneš njegov pripadnik. Tako sem se tudi jaz zaljubila v gledališče. Gledališče mi je kruh, film pa poobedeck.

Za predstavo Elizabeta je zagreta Teatra 55 si prvič sedla na režiser-

Tanja Ribič, pevka, igralka, žena, mama in še marsikaj drugega (v vsaki izmed vlog seveda odlična), je v svoji igralski karieri prejela številne nagrade, med katerimi je tudi njej ljuba ljubezen občinstva.

V eni izmed predstav

ski stolček. Kakšna je v tvojih očeh razlika med igro in režijo?

V režijski svet sem vstopila z očmi gledalca in izkušnjami igralca. Zdi se mi, da vem, katere prekate v srcu moraš odpreti, da pride zgodba do gledalca, in kako narediti promet na odru ter pritegniti pozornost gledalca. Posebej v predstavi Elizabeta je zagreta je to zelo pomembno, saj se igra dogaja v dveh hotelskih sobah sočasno.

Kakšna je tvoja definicija dobrega igralca (igralke)?

Univerzalne formule ni. Pa naj vseeno poskusim; talent, senzibilnost, smisel za improvizacijo, emotivnost, humor, igrivost, dobra dikcija, delavnost, disciplina, šarm, obvladovanje telesa, iznajdljivost v prostoru in še marsikaj.

V filmu Kajmak in marmelada igraš z Đurom. Je skupno zasebno življenje s soigralcem v takem primeru prednost ali težava?

Če bi mi bilo težko igrati z Đurom, se tega sploh ne bi lotila. To je čisti užitek, rada igram z dobrimi igralci, z dobrimi režiserji in rada sem

v Đurovi družbi, vse to mi je bilo omogočeno v enem mahu.

Mnogi gledajo na film Kajmak in marmelada kot na prelomnico slovenskega filma. Kako gledaš na to ti?

Mišliš, da res? Če je tako, hm, je moj občutek, da smo naredili nekaj velikega, pravi.

Je bilo tvoje delovanje na glasbenem področju stranski projekt ali name-ravaš delati še naprej v tej smeri?

Ne vem. Če me stvar zamika, se je lotim. Nikoli si ne rečem: zdaj bi pa naredila ploščo ali pa zdaj bi poskusila režirati. Mora obstajati konkretna zadeva, za katero se "nakurim". V filmu Kajmak in marmelada pojem na soundtracku, ker me je povabil Loša, ki ima res nos, kaj bo dobro. On je na primer prvi napovedal filmu tolikšen uspeh.

Kje vidiš prednosti in slabosti življenja igralka, kot si ti?

Prednost je ta, da imamo skoraj dva meseca počitnic, pomanjkljivost pa, da so konci tedna delavni in da nimamo ustaljenega urnika. Sicer pa se ne morem pritoževati (smeh).

Barbara Kavtčičnik

RADIO OGNJIŠČE

RADIO ŠTIRIH GONGOV

**Koncert sodobne duhovne glasbe
'KRISTUS, UPANJE SLOVENIJE'.**

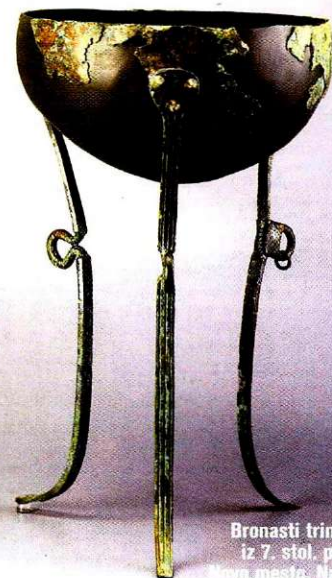
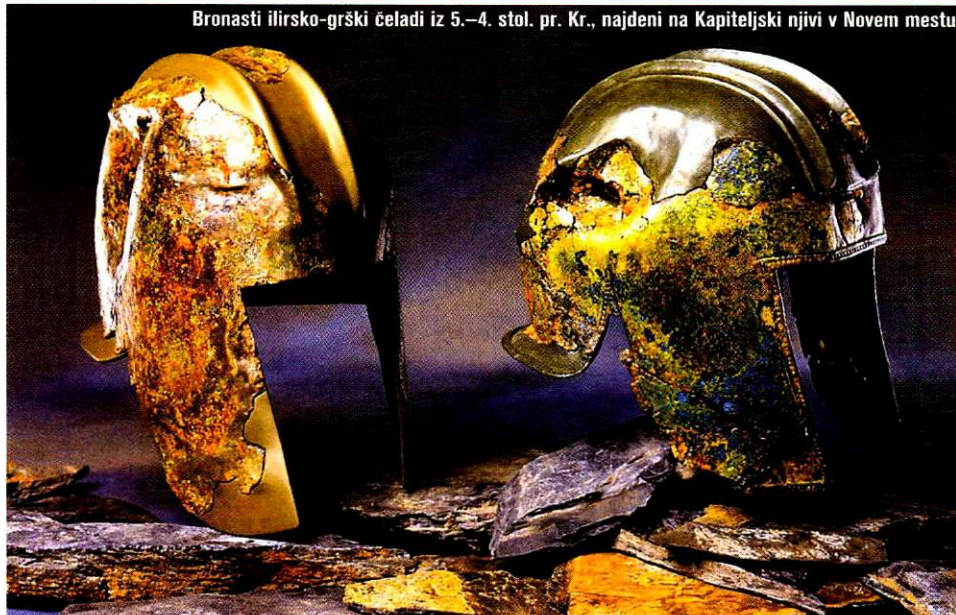
Cankarjev dom v Ljubljani.
Nedelja, 29. februarja ob 15h in 19h.

Sodelujejo: Nada in Dečo Žgur s prijatelji (glasbeni projekt NIČ NI NEMOGOČE), Najstniki iz mladinskih maš Life teen, Vokalna skupina Gloria, p. Janez Ferlež, Sašo & Robi, Judita Kavčnik, Pavle Ravnohrib, Gregor Čušin in radijski napovedovalci.

01/512-11-26 <http://radio.ognjisce.si>

Bronasti ilirsko-grški čeladi iz 5.–4. stol. pr. Kr., najdeni na Kapiteljski njivi v Novem mestu

Bronasti trinožnik iz 7. stol. pr. Kr., Novo mesto, Nandija

Prazgodovinsko steklo

V Narodnem muzeju v Ljubljani je do konca aprila na ogled razstava Prazgodovinsko steklo in jantar Novega mesta. Razstavljeno je arheološko bogastvo predmetov iz pozne bronaste in železne dobe, ki so jih izkopal na območju Novega mesta. Število steklenih jagod, raznolikost njihovega okrasja in barvnih kombinacij, ki jih ni najti nikjer drugje v Evropi, navaja na sklep, da je steklo nastajalo prav na Dolenjskem.

Območje Novega mesta je že nekaj desetletij eno največjih arheoloških najdišč v Sloveniji. Najprej je tam 14 let izkopal Tone Knez, po njegovi smrti pa je delo prevzel in z izkopavanji sistematično nadaljuje Borut Križ. Na ozjem območju Novega mesta je znanih 13 arheoloških najdišč, ki časovno segajo od mlajše kamene dobe (kamnite sekire iz Ragovega) do srednjega veka. Največ izkopanin je iz Kapiteljske njive, kjer arheološke raziskave potekajo že dobri dve desetletji.

Kapiteljska njiva leži na dokaj izravnanim vrhu hriba. Največja nekropola na območju Novega mesta, ki leži v neposredni bližini

prazgodovinskega gradišča, obsega prek 50 žarnih grobov pozne bronaste dobe, 15 doslej raziskanih starejšeželeznodobnih gomil z več kot 500 skeletnimi grobovi iz časa med 8. in 4. st. pr. Kr. in 690 žganih latenskih grobov med 3. in 1. stol. pr. Kr. Območje arheološ-

kega spomenika meri nad 30.000 m². Intenzivna kmetijska obdelava je zemeljske dragotine močno poškodovala, zato danes na teh površinah ne orjejo več. Med najdbami izstopajo grško-ilirske čelade, uvožena lončenina, figuralno okrašeni situli in

bronasti pas, mahaira in množica steklenega in jantarnega nakita.

Sedež halštatskih knezov

Novo mesto je bilo sedež halštatskih knezov, saj kar nekaj grobov izstopa s svojimi izjemnimi pridatki med sicer solidno bogatimi grobovi. Knežjih grobov od drugih ne loči njihova lega v gomili, saj leže skupaj z drugimi, le da so nekoliko večji, loči jih število in značaj pridatkov. V moških knežjih grobovih se pojavlja bronasta ali železna oprema za jezdenega konja, obrambno orožje (oklep, čelada, ščit), kovinsko posodje, med katerim posebno mesto pripada figuralno okrašenim situlam, in izjemni uvoženi izdelki. V ženskih knežjih grobovih pa se poleg kovinskih posod in uvoženih predmetov pojavljajo izdelki iz plemenitih kovin, predvsem iz zlata, ter množica bronastih, steklenih in jantarnih okrasnih predmetov.

Najstarejši primerki steklenih predmetov izvirajo iz žganih, poznobronastih grobov, ki so bili najdeni na Mestnih njivah, nato pa še na Kapiteljski njivi. Stekleni predmeti so nakitnega značaja, saj se pojavljajo izključno v obliki steklenih jagod, ki so povečini izdelane iz modrega stekla v več odtenkih.

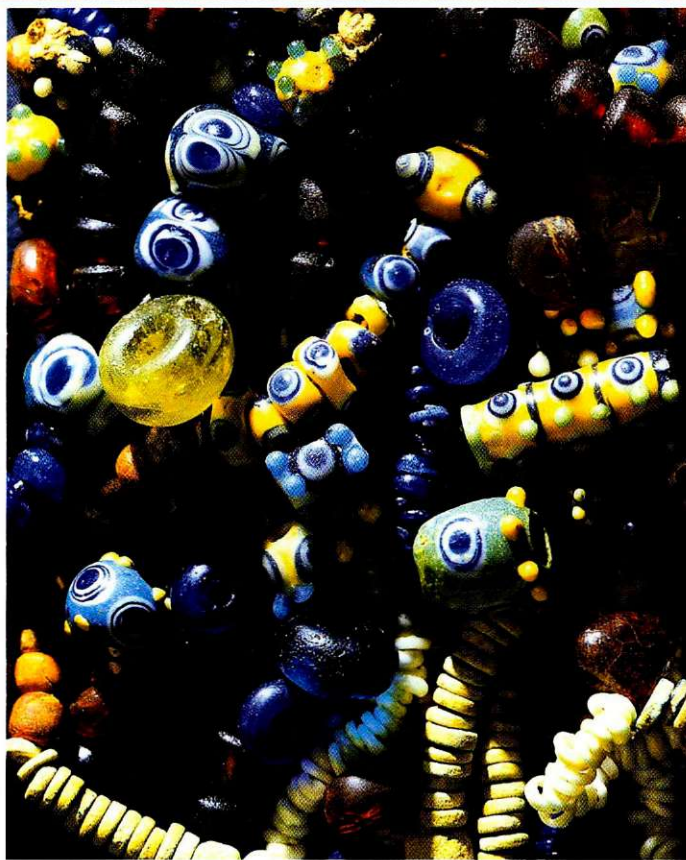
Miniaturni ovnovi glavici, 5.–4. stol. pr. Kr., Kapiteljska njiva v Novem mestu

V času pozne bronaste dobe se pojavijo še modre steklene jagode z očesci iz manj obstojnega belega in rumenega stekla. Zelo redke so jagode z izrastki. Pogosta staljenost jagod priča, da so bile sežgane na grmadi skupaj s pokojniki.

Z zamenjavo načina pokopa in morda z novimi priselki na Dolenjsko količina steklenega in jantarnega gradiva v grobovih drastično narašča vse od 8. stol. pr. Kr. pa tja do sredine 4. stol. pr. Kr., ko se s keltsko okupacijo spremeni način pokopavanja. Iz skeletnega pokopa pod velikimi zemljenimi gomilami v starejši železni dobi pokop v mlajši železni dobi postane spet žgan in plan. Vsekakor je to čas največjega razcveta in moči dolenjske halštatske skupine. Organskih ostankov pokojnikov ni, saj jih je agresivna zemlja v celoti razgradila.

Raznobaravno steklo in jantar

Pridatek ženskih grobov starejše železne dobe so lončenina in seveda nakit. Med najpogostejše pridatke halštatskih grobov v Novem mestu sodi lončenina. To so vretenca za predenje in tkanje, piramidalne uteži za statve in različne oblike lončenega posodja. V halštatskem obdobju so bile lončene posode uporabljene izključno kot pridatek za popotnico v ono-

stranstvo in ne kot žare.

Najpogostejši nakit so ogrlice iz raznobaravnega stekla in jantarja, ki se pojavljajo v velikih količinah v celi vrsti bogatih pa tudi revnejših grobov. Steklen nakit spremlja ženske grobove ves čas starejše železne dobe, od njenega začetka v 8. stol. pr. Kr. pa vse do prehoda v mlajšo železno dobo v 3. stol. pr. Kr. Doslej imamo ovrednotene

404 skeletne grobove, med temi je 120 grobov, ki kot pridatek vsebujejo steklene in jantarne jagode.

Ovnove glavice

Steklene jagode so okrogle oblike, valjaste, diskaste, obročaste, lahko so okrogle s štirimi presekanimi stranicami, lahko so v obliki kvadra ali pa so oblikovane amforasto. Nekatere imajo izrastke kot

bradavice, izbokline, pritaljene obročke. Okrašene so z valovnico, z enojnimi ali dvojnimi očesci različnih barv in odtenkov. Prevladuje modra barva (kobalt) v različnih odtenkih, mlečnobela, rumena, turkizno zelena in črna, zelo redko pa tudi rjava. Izjemne jagode so tiste, kjer so očesca plastično izvlečena v obliki izrastkov in ti izrastki so večbarvni. Nekaj posebnega so ovno-ve glavice, ki se pojavljajo v sedmih grobovih starejše železne dobe; vseh takih najdišč v Sloveniji je enajst.

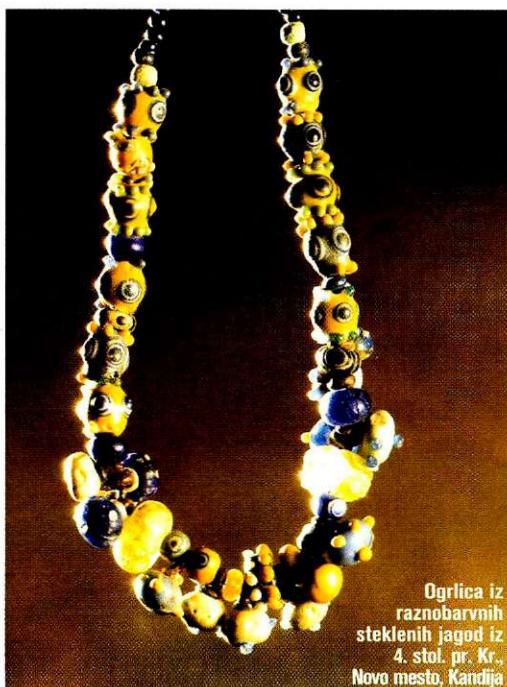
Presenetljiva je velika količina jantarnega nakita. Izdelki se pojavljajo od začetka starejše železne dobe v 8. stol. pr. Kr. in vse do začetka našega štetja. Analize so potrdile baltski izvor jantarja. V naše kraje je torej prišel po t. i. jantarni poti, ki je vodila od Baltika do severnega dela Jadrana. Rdečega stekla niso znali izdelati, zato je to barvo nadomestil jantar.

Nakit, podoben današnjemu

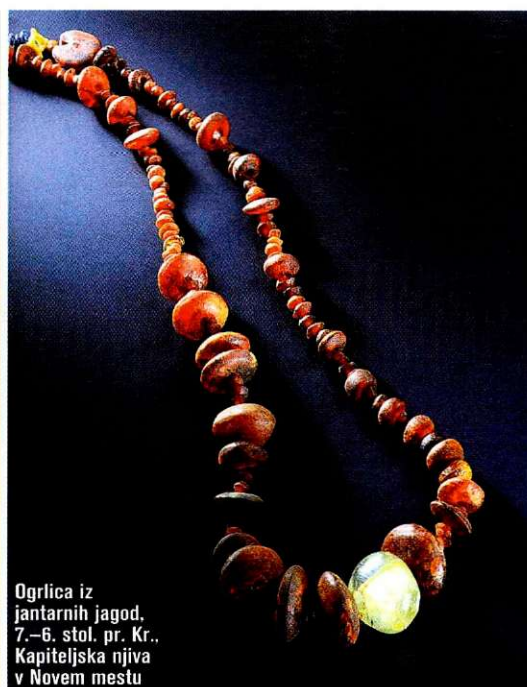
Na razstavi, ki je prava paša za oči, je na ogled več kot 120 predmetov. Takšna množica steklenega in jantarnega nakita kaže, da sta bila Dolenjska in predvsem Novo mesto v železni dobi eno glavnih evropskih središč za proizvodnjo steklenih in jantarnih izdelkov. Več kot očitno je, da je steklo nastajalo izvorno na Dolenjskem. Doslej kakšne delavnice še niso našli, verjetno zato, ker so bile majhne in na krajih današnjih naselij. Ti grobni pridatki so edini pričevalec o življenju prazgodovinskih Novomeščanov. Doslej so našli cele le štiri steklene zapestnice, več kot šestdeset pa so jih našli stopljenih. Nekateri okraski so tako majhni, da so v vitrinah pod povečevalom. Prav osupljivo je, kako je prazgodovinski stekleni in jantarni nakit, ki je na ogled na razstavi, »moderen« še danes, saj se skoraj nič ne razlikuje od današnjega nakita.

Razstava je nastala na pobudo strokovnjakov iz Nemčije in je lani najprej nekaj mesecev gostovala v muzeju v Hochdorfu, kjer jo je videlo več kot 20 tisoč obiskovalcev.

Ivo Žajdela

Ogrlica iz raznobarvnih steklenih jagod iz 4. stol. pr. Kr., Novo mesto, Kandija

Ogrlica iz jantarnih jagod, 7.–8. stol. pr. Kr., Kapiteljska njiva v Novem mestu

Potem ko so Italijani "končno" pregnali drugi Štajerski bataljon, vodila ga je velika trojica Franc Rozman-Stane, Dušan Kveder-Tomaž in Peter Stante-Skala, iz taborišča na hribu Pugled, vzhodno od Ljubljane, se je ta umaknil na gozdno območje Kremenjek, vzhodno od črte Stična-Krka.

V tem času so bile razmere za partizanjenje na Dolenjskem precej ugodne, saj Italijani zlepa niso izvajali operativnih akcij, razen, kot smo videli, v primeru Pugleda, ko so jih izzvali. Nekaj drugega je bilo v nemški okupacijski coni, kjer so Nemci vojaško reagirali na vsak znak o upor-

Rozmanovi partizani so oropali tudi stiške menihe.

“Trinajsti bataljon” 4. del

nikih. Zato je bila Dolenjska leta 1942 prava topla greda za organiziranje in izvajanje komunistične revolucije. Prav zaradi takšnih razmer pod italijanskim dokaj milim okupacijskim sistemom se je revolucija v Ljubljanski pokrajini v tem obdobju razvila v pošastne razsežnosti.

Rozman in Kveder sta kot predhodnika na Štajersko poslala Borisa Čizmek-Bora in ga opremila s pisnimi navodili, v katerih med drugim piše: “Vse izdajalce morate pobiti.” Tako izrecnega ukaza za Nemce oziroma za okupatorja v teh navodilih ni bilo. Čizmek in Rudi Knez-Silas, poveljnika 1. Štajerskega bataljona, sta Rozmanova navodila dosledno izvajala. 28. maja je njuna enota pri Blagovici umorila dve osebi in izropala njuno hišo. Še pred tem so v svoji enoti ubili tri ljudi. Tudi v Savinjski dolini so ubili “nekaj” ljudi. V začetku junija so na Mrzlici požgali planinski dom in lovsko kočo na Gozdniku (vse te podatke navaja v svoji knjigi o Drugi grupi odredov Ivan Ferlež).

Ko se je bataljon premikal proti Kremenjeku, je “na poti naletel na dva vohuna, ki sta jih zasledovala”, kot navaja v svoji knjigi Jože Mekin-

da. Ko zapiše, da sta prejela “zasluženo plačilo”, dodaja: “V bataljonu pa se je takrat udomačil za tak postopek izraz, da je odšel v ‘trinajsti bataljon’ ali da ga je ‘povohala Matilda.’”

15 žrtev zločinskega ukaza

Na Kremenjeku je drugi Štajerski bataljon vodstvo preimenovalo v I. partizansko brigado. Ker so bile aprila 1942 zveze z ljubljanskim “glavnim poveljstvom” (Leskoškom in Kidričem) nekaj časa pretrgane, do bataljona ni prišel ukaz, da je preimenovan v II. grupo odredov (druga pomeni po območju štajerska, prva je bila namenjena Gorenjski, tretja pa Dolenjski), tako da je do preimenovanja v II. grupo odredov prišlo šele 1. maja.

Aprila je Rozmanova “brigada” razvila precejšnjo aktivnost. Takoj na začetku je odšla 3. četa Ristovega bataljona v Trebnje, da bi tam “likvidirala narodnega izdajalca”, lesnega trgovca Ivana Bana. Ker ga niso našli doma, so se pomaknili na Gradišče, se tam v zidanicah napili, zvečer pa polegli na skednjo domačije Antona Vidmar-

ja na Blatnem klancu oziroma Košučju, zaselku zahodno od Trebelnega. 11. aprila zjutraj so jih obkolili Italijani. Padlo je 10 partizanov. Italijani so se hudo znesli nad domačimi, ki po pisanju Zorana Hudalesa v knjigi *Občina Trebnje v NOB* sploh niso vedeli, da imajo na skednjo “goste”. Italijani so požgali skednjo in Vidmarjevo hišo, zakonca Vidmar pa ustrelili na domačem pragu, tako da je Jožefa Vidmar skoraj v celoti zgorela; petnajsetnemu sinu je le s težavo uspelo pobegniti.

Ko so se drugi partizani umikali, so pri Barbovem mlinu spet na-

leteli na Italijane in dva ustrelili. Ti so zato požgali Zoretovo hišo in Zorabčev vinski hram v Dolenjem Zabukovju. Ko so se preostali vrnili v taborišče, je tam že bil komandir Oskar, ki je s prizorišča napada na Blatnem klancu zbežal. “Španca” Rozman in Kveder sta ga obsodila na smrt in dala ustreliti. Bil je trinajsta žrtev Blatnega klanca oziroma “akcije za likvidacijo” Ivana Bana.

“Kaznovanje” grešnih kozlov

Toda “špancema” to ni bilo dovolj oziroma zanj življenja niso bila pomembna. Spet so morali biti za nesrečo krivi drugi, da se je zakrilo nesmiselno početje “I. partizanske brigade”. Določila sta Simonovo četo (Janko Sekirnik-Simon), da “maščuje padle partizane” in da “obračuna s podlezem, ki jih je izdal Italijanom” (Mekinda).

Med potjo na kraj zločina je četa na Medvedjeku streljala na italijansko vozila, nato pa odšla proti Blatnemu klancu. Prisluhnimo Mekindii: “Ponoci je odšla četa na Blatni klanec. Na vse strani je razposlala obveščevalne patrolje in začela s pozivovanjem, kdo je izdal partiza-

Peter Stante-Skala, eden od trojice “velikih”

ne. Osvobodilna fronta je bila tudi v tem kraju dobro organizirana, tako da izdajalca ni bilo težko najti.

Kmalu je Bt, ki je bil v patrolji, prinesel vest, da je že izvedel za izdajalca. Bila je Amalija Planinšek s Pristave nad Dolnjimi Ponikvami /služkinja pri Križmanu v Primštalu/.

Takoj so poslali močnejšo patroljo po izdajalko, toda od terenskih delavcev Osvobodilne fronte so izvedeli, da je ni doma in da naj počakajo do večera. V mraku so obkolili njeno hišo. Izdajalka, sluteč, da jo iščejo, je begala iz izbe v izbo in iskala skrivališče. Ko je stopila v hišo patrolja z naperjenimi puškami, je obstala. Partizani so jo vprašali, ali je ona Amalija Planinšek. Vsa nervozna je pritrdila. Nato so jo spraševali, ali se spominja partizanov, ki so počivali pred petimi dnevi pri cerkvi pod Blatnim klancem. /.../ Šele pod težo dokazov je priznala. Komisar Srečo /Zajc/ ji je povedal, da je s tem zagrešila zločin nad slovenskim narodom in da mora za to prejeti zaslužen kaznen. In bila je kaznovana za svoj zločin kot narodna izdajalka."

Krvavi ples "špancev"

Ta opis "obračuna z narodnim izdajalcem" iz Mekindove knjige dokaj verno opiše potek "likvidacij", ki so jih nekje od tega trenutka naprej Rozmanovi in drugi partizani izvajali tako rekoč kot po tekočem traku. Huda pa v svoji knjigi navaja, da so Italijani takrat na Blatnem klancu na skupino Rozmanovih partizanov verjetno naleteli po naključju. V bližini se je namreč zadrževala četa Dolenjskega bataljona. To naj bi prav takrat prijavil domačin Lunder iz Zabukovja. Ko naj bi Italijani iskali to četo, naj bi po naključju naleteli na Rozmanovo skupino, ki je precej okajena "počivala" na Vidmarjevem sklednju. Tudi Lundra so "obsodili na smrt in takoj justificirali". To je bila petnajsta žrtev Rozmanove akcije "likvidacije narodnega izdajalca" Bana v Trebnjem. Mimogrede, na Trebnjem so tragedijo na Blatnem klancu, ki ji je botroval predvsem alkohol, ne pa "narodno izdajstvo", po vojni razglasili za "krajevni praznik". Toda tudi to še zdaleč ni bilo vse. V tem času sta "spanca" nadaljevala svoj krvavi ples. 15. aprila ponoči so parti-

zani na Mirni ustrelili Alojza Uhemnika, njegovo ženo in 15-letno hčerko. Še pred tem, 6. aprila, so prav tako na Mirni domači partizani ustrelili Franca Kolenca, njegovo ženo in 4-letno hčerko.

Partijska vojska

Hud zločin so Rozmanovi partizani storili 13. maja v Šentvidu pri Stični, ko so umorili štiri ljudi. Zvečer so vpričo žene v hiši ustrelili Franca Hrena, uglednega vaškega odbornika. 18- in 16-letna sinova so odgnali s seboj in ju neznanu kje ubili. Ugrabili so tudi še ne dvajsetletno Marijo Urbančič, zaposleno na občini Šentvid, in jo ubili. Nekaj kasneje so v Šentvidu ugrabili še Janeza Zupanciča. Ko ga je 13-letni sin Jernej šel iskat, so ubili tudi njega. Bli-

zu domače vasi Podboršt so ustrelili 19-letno Marijo Omahen. Tone Kastelic iz Sada se je oborožil in šel sam v gozd, vendar so ga partizani blizu Primskovega izsledili in ubili. Rozmanova "brigada" je 16. aprila poslala "glavnemu poveljstvu" poročilo, v katerem je med drugim zapisala: "Likvidiranih je bilo 16 denunciantov in izdajalcev." V posebnem poročilu, ki ga je II. grupa poslala Centralnemu komiteju KPS, pa med drugim piše: "Pristopili smo takoj k reorganizaciji Partije, formirali smo celice po četah in bataljonski komitet, ki je bil sestavljen iz celičnih sekretarjev z bataljonskim sekretarjem na čelu. /.../ Ves komandni sestav, to je: komandirji vodov, komandirji in komisarji čet, kakor tudi bataljonski komandanti in komisarji so člani Partije, od katerih je štiri petine bilo sprejetih pri nas. /.../ Vse politično delo v grupi je v skladu z načeli OF. /.../ Številno skojevcev v celi grupi se je povzpelo na 110 članov. Skupno število organiziranih partijcev in skojevcev je 227, to je skoro polovico. /.../ VOS je formiran ..." Tudi ti podatki govorijo, da je bilo partizanstvo leta 1942 (in tudi kasneje) izrazita komunistično-revolucionarna vojska. Borci so bili ves čas indoktrinirani s partijskimi in revolucionarnimi cilji. Kdor danes govori, da so bili partiza-

Rudi Knez-Silas in Boris Čizmek-Bor, komandant in politikomisar 1. Štajerskega bataljona leta 1942. Franc Rozman-Stane jima je pisno ukazal, da morajo pobiti vse izdajalce, in tega sta dosledno izvajala. Silas tako, da so ga morali celo sami ubiti. Toda ukaz za morilsko pot je dal Rozman.

ni eno (npr. borci proti okupatorju in "nič več"), in da niso nič imeli s komunizmom in z revolucijo, ne govori resnice in očitno ne bere obširne partizanske literature, iz katere je to popolnoma jasno razvidno.

Mekinda in tudi drugi avtorji zapisov o Rozmanovem Štajerskem bataljonu in II. grupi odredov večkrat poudarijo, da je iz te Rozmanove enote "izšel močan komandantski kader". To seveda pomeni, da je bila kontinuiteta močna in da so s tistim, kar so se naučili pri "veliki trojici" (Rozman, Kveder, Stante), nadaljevali v svojih novih enotah. To seveda ni navadno sklepanje, ampak literatura o tistih enotah to potrjuje.

Rozmanovi "sprevodniki"

Zaradi akcij Rozmanovih partizanov so se začeli Italijani hudo znašati nad okoliškim civilnim prebivalstvom. V okolici Stične so požigali gospodarska poslopja in vozili ljudi v internacijo. Požgali so vsa poslopja na Viru, domače pa odvedli v internacijo. Požgali so tudi domačijo v Stični, dve v Ivančni Gorici in eno na Pristavi, domačine pa odpeljali v internacijo. 22. aprila sta "spanca" zapisala v precej obsežno poročilo tudi, kako naj bi Italijani v iskanje njune "brigade" poslali nekega vohuna. Patrolja ga je aretirala, govoril naj bi pri-

morsko narečje. "Bil je likvidiran" (Mekinda). Dolga roka obeh "špancev" je segla celo do Novega mesta, saj sta v istem poročilu navedla, da je patrolja blizu Novega mesta ustrelila "krošnjarka Simonca Stipa iz Livna", ki naj bi "vohunil" pri kmetih.

Mekinda navaja, da so Rozmanovi partizani izvajali akcije tudi na cesti Ivančna Gorica—Žužemberk, po kateri je med drugim vozil avtobus, "ki so ga partizanske enote vedno pregledale". Tu je naredil piko, iz drugih virov pa vemo, da so med enim takšnih "pregledov" 8. maja v omenjenem avtobusu blizu Zagradca ustrelili Franca Požuna, uglednega organista in očeta šestih otrok. 15. maja so na domovih v Zagradcu ugrabili tri ljudi, Maksa Gudricha, delavca v zagraški elektrarni, Marijo Vrancič, poštno uradnico, in poštarja Antona Grma. Ubili so jih blizu Orlake in slabo zagreblji, tako da so noge gledale ven. Ko so jih domačini prekopavali, so v grobu našli tudi truplo nekega berača.

Ropanje in umori

14. maja ponoči so v Stični ustrelili 22-letnega Alojza Janežiča samo zato, ker ni hotel v partizane. Umrli je v materinem naročju. Isto noč so morilci odšli v Gabrje, kjer so iz kleti, kamor se je skrila, za lase privlekli 21-letno Marijo Janežič in jo pred hišo ustrelili. Dva dni kasneje so ubili potovko Marijo Ceglar iz Gabrja, nekaj kasneje pa še v Bojanskem borštu Franca Korošca s Studenca (bil je zastopnik zavarovalnice, doma s Kapele na Štajerskem). V tem času so borci II. grupe izvedli dva velika rop pri samostanu v Stični. Najprej so ukradli sedem govedi, potem so oračem, ki so orali na samostanskem polju, odvzeli štiri konje. Iz Ljubljane pa so prišle na železniško postajo v Ivančni Gorici tri vagonke pošiljke, ki so jih poleg italijanskih vojakov raztovorili in odpeljali v gozdove.

28. aprila so Italijani pri Radohovi vasi ustrelili prvih pet talcev. S streljanjem talcev so začeli izključno zaradi delovanja Rozmanove enote.

Nadaljevanje prihodnjic
Ivo Žajdela

Pod tem naslovom je nekdanji urednik Sobotne priloge Dela Janko Lorenci objavil daljši komentar v časopisu Delo, v katerem razpravlja o temah in problemih, ki naj bi bili pomembni za jesenske volitve. Naštevata strankarsko dogajanje, odnose s Hrvaško in vstop v Evropsko unijo in Nato, gospodarstvo in različne afere.

Če odštejemo trditve, kot je na primer ta, da je desnica zaslutila v izbrisanih udarno volilno temo ali da lahko kljub porazu desnice ksenofobne teme preživijo, in tako dalje, bi lahko rekli, da bodo našteje teme, čeprav vprašljivo ovrednotene, vsekakor dejavniki v volilni kampanji. Vendar našteje teme in jih politično pobarvati pač ni nobena posebno težavna analiza, nikakor pa to ni "skrivnost volilnega odločanja", saj navedene teme niso nikdar bile nobena skrivnost, ampak je o njih bilo zelo veliko govora.

Ključ volilnega odločanja

Če je vprašanje skrivnosti, potem si predstavljaj nekaj, o čemer ni bilo govora, ali pa nekaj, kar je bilo namenoma napačno predstavljeno, zato da je resnica skrita. Na to vprašanje imam drugačen odgovor kot gospod Lorenci, čeprav bi ga namesto skrivnosti rajši imenoval ključ volilnega odločanja. Ključ volilnega odločanja ima dve plati, psihološko in realno. K psihološki plati štejem vrednostno matrico prejšnjega režima in načrtno me-

šanje pojmov desnica in leвица, k realni plati pa denar in nadzor nad mediji. To je "skrivnost" volilnega odločanja, zaradi katere so prenovljene komunistične stranke na oblasti že več kot deset let.

Načrtno mešanje pojmov

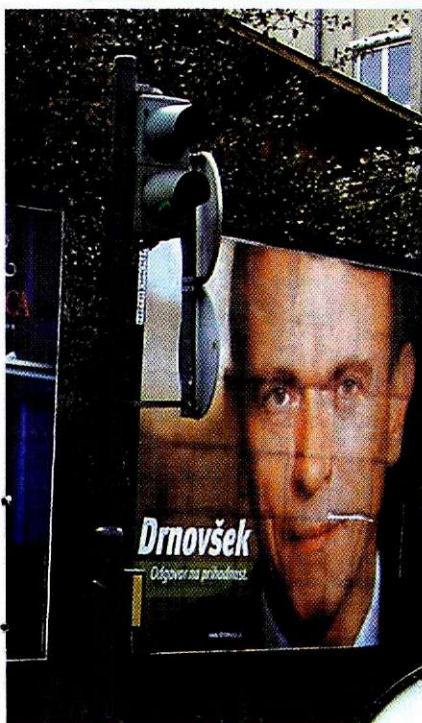
O načrtnem mešanju pojmov leвица in desnica je lucidno pisal dr. Jože Pučnik. O vrednostni matrici prejšnjega režima, ki se vedno odraža način razmišljanja prejšnjega števila Slovencev, je pisal dr. Janez Jerovšek. Poenostavljeno, v evropskem prostoru se ima leвица za napredno, desnica pa za nazadnjaško. Če se razglasiš v medijih za levičarja, marsikdo misli, da si napreden, saj verjamejo, kar mediji poročajo, ne glede na to, kaj je dejansko res. Slovenska provincialna vrednostna matrica pa v tem primeru še dodatno deluje približno takole: Tito in Kardelj sta bila levičarja, Hitler in Mussolini pa desničarja. Ker imamo demokracijo, moramo tolerirati tudi desničarje, ki pa so nesposobni in ksenofobni.

Naj mi nihče ne očita, da s to oceno pretiravam. Ali se še spominjate kampanje časopisa Delo, kjer so bili Janša in njegovi somišljeniki opisani kot fašistoidni? Kampanja se je vlekla mesece in mesece, prav tako kot tudi medijski umori članov Bajukove vlade in gonja o avnojskih sklepkih, kjer je bil vsak, ki ni sprejel (post)komunistične interpretacije Avnoja, v medijih ocenjen kot sovražnik ljudskih množic. Prav tako smo bili pred dnevi v Mladini pričre nizkotnemu primerjanju Janše s Hitlerjem.

Leвица napredna, desnica nestrpnna?

Medijsko kreirana podoba levice in desnice v Sloveniji je, da je leвица napredna, socialna in sposobna, desnica pa je fašistoidna, ksenofobna in nesposobna. Dejansko stanje je seveda prav nasprotno. Slovenski "levičarji" se na eni strani ponašajo z modernimi marksističnimi ideologi, na drugi pa vodijo gospodarstvo tako, kot so ga v času Marxa in industrijske revolucije pred 150 leti vodili takratni kapitalisti, to je socialno popolnoma brezobzirno in brez kakršnegakoli upoštevanja vrednot, državnih interesov in patriotizma. Slovenska "leвица" ni leвица, pač pa je kapitalistična desnica iz sredine 19. stoletja. Prav tako tudi slovenska "desnica" ni nikakršna desnica v kakršnem koli nazadnjaškem političnem pomenu, ampak zajema (social)demokratsko in krščansko demokratsko usmerjene volivce. Njim sorodne evropske stranke imajo večino v evropskem parlamentu. Slovenski "levičarji" (beri: brezobzirni marksistični kapitalisti) je nimajo.

Jasno je, da ta psihološki trik, ta zamenjava pojmov levice in desnice ne bi mogla biti uspešna, če ne bi imela dosledne podpore v medijih. Ta podpora je posledica političnega nadzora nad me-

diji. V Sloveniji so mediji pod nadzorom skladov, katerih nadzorni odbori so bodisi pod nadzorom vlade, prejšnje politične elite ali bank, te pa so spet pod nadzorom vlade. Tako je krog sklenjen, nadzor pa ni transparenten, tako da bi bil vsem na očeh, pač pa deluje na podlagi formalnega in neformalnega razumevanja.

Skrivnostno financiranje volitev

To so torej prave "skrivnosti" volilnega odločanja. Njim je, kot

vlada po transparentnosti svojega odločanja na 45. mestu, za vsemi vladami evropskih držav, za Mehiko, za Filipini itd., le vladi Rusije in Venezuele sta za nami. Sedaj se pri nas na vrat na nos ustanavljajo različni protikorupcijski uradi, forumi, etični forumi, itd., mediji objavljajo dolge prispevke na to temo, ves hrup pa je naravnana na medijsko zanikanje dejstva, da smo v transparentnosti odločanja na svetovnem repu. Dejanski položaj ostaja seveda nespremenjen. Tistim, katerim je netransparentnost ustrezala v preteklih letih, jim ustreza tudi danes. Jasno pa je, da ima netransparentnost odločanja velik vpliv na politiko in s tem na volitve. Če bi napisal kaj bolj določenega, bi tvegal tožbe zaradi razžaljenja časti. Zato bom le napisal, da mi zaradi splošne in dokumentirane netransparentnosti podatki niso znani in da zato ne morem biti določnejši, kar pa bo bralec že razumel.

Spremembe so mogoče kljub medijskemu neravnotežju

Vprašanje, ki ga novinar Lorenci ni postavil, postavljam pa ga jaz, je, kako naj sedanja opozicija dobi volitve v tako neizenačenem okolju. Naši mediji nam pravijo, da so na Zahodu mediji in denar

na Zahodu, zato je že sedaj jasno, da bodo prenovljene komunistične stranke spet dobile večino na volitvah. Dejstvo pa je, da trditev o medijih in denarju ne drži. Medijska podpora in denar sta res zelo vplivna dejavnika, nista pa odločilna. Pri nas je dokaz za to kampanja gospe Barbare Brezigar. Vemo, da je izgubila za šest odstotkov. Vendar šest odstotkov ni veliko do zmage in zato je njena kampanja dokaz, da je mogoče tudi z omejenimi sredstvi in ob nasprotovanju medijev odločilno posegati v politični boj. Tudi v tujini ni drugače. Vemo, da nihče od pol ducata demokratskih kandidatov za predsednika ZDA nima zbranih niti 10 odstotkov finančnih sredstev, ki jih že ima sedanji predsednik Bush, pa zato ne vržejo puške v koruzo, ampak poskušajo to obrniti v svojo korist.

Z resonanco nad monopole

Kako naj torej opozicija dobi naslednje volitve ob tem, da nima denarja in da nimamo pluralističnega medijskega prostora in objektivnega poročanja? Na to bodo seveda morali odgovoriti prvaki opozicije. Moj odgovor pa je:

Denar: dejstvo, da opozicija nima denarja, da pa ga imajo prenovljene komunistične stranke preveč,

rabiti mit o biblijski trdnjavi Jerihi, ki se je sesula zaradi resonanice, ki je nastala zaradi trobent oblegovalcev, ki so trobile s frekvenco nihanja zidov trdnjave. Ugotoviti je treba, kaj je lastna frekvenca nihanja RTVS, in potem se bo vpliv prenovljenih komunistov v RTVS sesul v prah. Kako se to naredi, je volilna skrivnost.

Začne se s koreninami

Mediji še enkrat: v Evropi to ni v navadi, v ZDA pa vsi kandidati za kakršne koli položaje uporabljajo metodo "baby kissing", to je, da javno ujčkajo dojenčke, ki jim jih v ta namen prinašajo somišljeniki. To počno zato, da bi pokazali volivcem, kako so prijazni tudi do nemočnih bitij. Pri nas se je temu poskušal približati nekdanji predsednik Milan Kučan, ki naj bi bil šel na vsako "pasjo procesijo". Koliko mu je to koristilo, ne vem, vsekakor pa mislim, da politiku neposreden stik z državljani lahko le koristi. Tak pristop opozicijskih politikov bi tudi šel v brk vsem sovražno razpoloženim medijem.

Za konec pa napotek vsakemu bralcu, ki si želi konkretnih navodil: prebere naj zahteve opozicije in zahteve civilne pobude Barbare Brezigar. Nekaj je treba

Ključ volilnega odločanja ima dve plati, psihološko in realno. K psihološki plati stejem vrednostno matriko prejšnjega režima in načrtno mešanje pojmov desnica in levica, k realni plati pa denar in nadzor nad mediji. To je "skrivnost" volilnega odločanja, zaradi katere so prenovljene komunistične stranke na oblasti že več kot deset let.

rečeno, treba prišteti še denar. Tu pa ima novinar Lorenci prav, denar je zares skrivnost. Dejstvo je, da je pred dvema letoma International Institute for Management Development v Ženevi, ki uživa svetovni ugled, navedel v svojem letnem poročilu, da je slovenska

vse in da se brez tega volitev ne da dobiti. Ta trditev je kot mnoge druge naravnana na pranje slovenskih možganov, in sicer po naslednjem vzorcu: pri nas imajo vladajoče stranke medije in denar na svoji strani, na Zahodu so mediji in denar vse, mi smo tudi

mora opozicija obrniti v svojo korist. Z drugo besedo, iz tujega denarja je treba kovati dobiček. Kako se to naredi, je volilna skrivnost.

Mediji: časopisi so opoziciji sovražni, medijska trdnjava, za katero se bije boj, pa je RTVS. Za zmago v tem boju je treba upo-

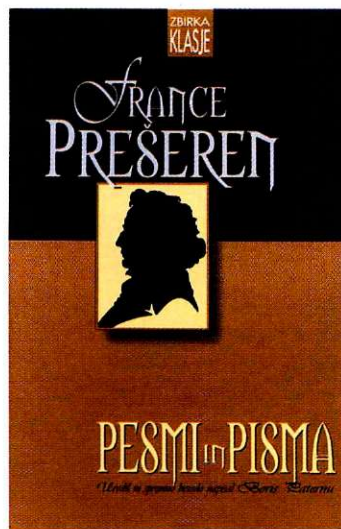
storiti, potem pa naj o njihovi utemeljenosti prepriča vsaj tri znanke ali znanke. To je pristop civilne družbe k spremembi oblasti ali "grass roots campaign", ko se ideje širijo kot korenine v podzemlju, katerim nič – niti mediji in denar – ne more do živega.

Mag. Andrej Aplenč

France Prešeren

DZS

Založba DZS je v zbirki *Klasje* izdala "Prešernovo" knjigo *Pesmi in pisma*. Izbral, uredil, spremno besedo, razlage in opombe je napisal dr. Boris Paternu. Knjiga uvodoma nosi krajšo Paternujevo študijo *Prešernovo mesto v slovenski književnosti*. Sledi izbor pesmi in pisem.

Razlag in opomb je za več kot sto strani. Čeprav so napisane strokovno, je Paternu uporabil jezik, ki bo razumljiv vsakomur. Marsikomu bo zelo koristen tudi dodatek, ki vsebuje pregled Prešernovega življenja in dela, vzporednice k Prešernovemu življenju in delu in bibliografijo. Čeprav je knjiga namenjena predvsem študijskim namenom, bo prav zaradi izčrpnih dodatkov dobrodošla vsakomur, ki se želi s Prešernom spoznati nekoliko temeljiteje.

Ivan Čampa

Založba Karantanija

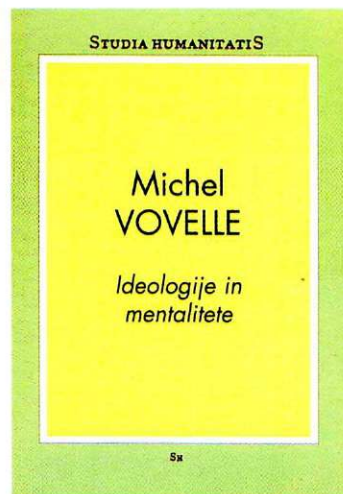
Ivan Čampa (1914—1942) je kot predvojni pesnik rad uporabljal sonet, ki je bil takrat v vnovičnem razmahu. Ta oblika mu je najbolj uspela v zbirki z ljubezensko tematiko *Šotor v zatišju* (1941). Napisal je tudi nedokončan roman v verzih *Ivje se iskri* ter nekaj povesti, med drugim *Mlin v grapi* (1940), ki jo je v zbirki *Slovenska knjižnica* ponatisnila založba Karantanija. *Povest v grapi* se dogaja v tihi in od sveta zapuščeni grapi, po kateri teče mrzla in srebrno bistra Iska, ki jo obkrožajo sanjajoče smreke. Po-

vest odlikuje dokaj prepričljiva predstavitev osrednjih oseb v njihovih značajih in ravnanjih.

Ideologije in mentalitete

Studia humanitatis

Michel Vovelle je eden vodilnih francoskih zgodovinarjev. Njegova študijska področja so socialna zgodovina, zgodovina mentalitet, zlasti 18. stoletja in francoske revolucije. *Ideologije in mentalitete* so kompozicija člankov, referatov in predavanj, ki so prispevek k "novi zgodovini" oziroma k "zgodovini mentalitet" v obdobju, ki je v Franciji nasledilo obdobje "socialne zgodovine". Zgodovina mentalitet je polje raziskovanja posredništev in dialektičnih razmerij med objektivnimi okoliščinami življenja ljudi in med načini, kako si o njih pripovedujejo in kako jih zi-

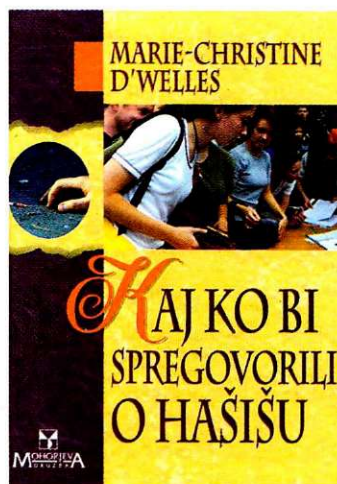

vijo. Razcvetu zgodovine mentalitet gre zasluga, da smo se začeli bolj neposredno spoprijemati z realnim v vsej njegovi kompleksnosti.

O problematiki drog

Mohorjeva družba Celje

Marie-Christine d'Welles, francosko novinarko srednje generacije, je presenetilo dejstvo, da so se mamila v tej ali oni obliki tako zelo razširila med mladimi, kakor so ji odkrili pogovori s fanti in dekleti iz različnih družbenih okolij po vsej Franciji. Te pogovore je najprej zapisala brez komentarja. Po uspehu prve knjižice je v drugi *Kaj ko bi spregovorili o hašišu* navedla vrsto

podatkov o drogah, od "najnežnejših" do najmočnejših. Prevodu njenih zapisov je založba dodala spoznanja dr. Bogdana Polajnerja, univerzitetnega diplomiranega psihologa, za naše slovensko okolje. Na podlagi poznanj in treznih razmišljanj postavlja smeri zahtevne poti iz odvisnosti v človeško osvobodjenost in rast zrelosti za starše in mlade, ki so se zapletli v lepljive mreže.

Črtice Lide Turk

Goriška Mohorjeva družba

Črtice, ki so zbrane v knjigi *Le šepet je, ki ga slišimo o Njem*, so izhajale od marca 1999 do septembra 2001 v tržaškem verskem mesečniku *Naš vestnik* pod psevdonom Kriška. Založba je opazila njihovo izpovedno in literarno moč in jih zdaj natisnila v ubrani celoti z izrazitejšim avtorskim pečatom. Avtorica je Lida Turk, ki se je doslej posvečala zbiranju in ohranjanju kolektivnega spomina iz polpretekle primorske zgodovine. Črtice niso avtobiografski zapisi faktografskega značaja, temveč refleksivna proza, ki se sicer napaja ob spominih na resnična doživljanja, a jih prikazuje v subjektivno ponotranjenih podobah. Z občutljivostjo človeka, ki goji navezanost na preteklost, sočutje do bližnjega in spoštovanje do božjih skrivnosti, je prikazala trenutke in osebe, ki so zaznamovali njeno rast in izoblikovali njen odnos do sveta.

Janez Menart

Založba Sanje

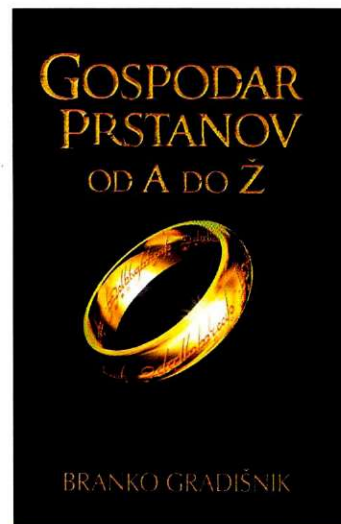
Pod naslovom *Pesmi in balade* je založba sanje izdala zvočno knjigo na zgoščenki s pesmimi pred dnevi preminulega pesnika Janeza

Menarta. Zgoščenka vsebuje izbor iz Menartovega obsežnega pesniškega opusa. V 73 minutah lahko poslušamo 38 pesmi, ki jih berejo: prvih 26 sam pesnik, druge pa mojstri govornice besede Pavle Ravnovrhrib, Polde Bibič, Ivan Rupnik in Boris Kralj. Štiri pesmi spremlja na lutnji Boris Šinigoj. Zgoščenki je dodana knjižica na 70 straneh, v kateri so pesmi tudi natisnjene, dodano pa je še Menartovo posebno razmišljanje o tej zvočni knjigi ter zapis o pesnikovem življenju in delu.

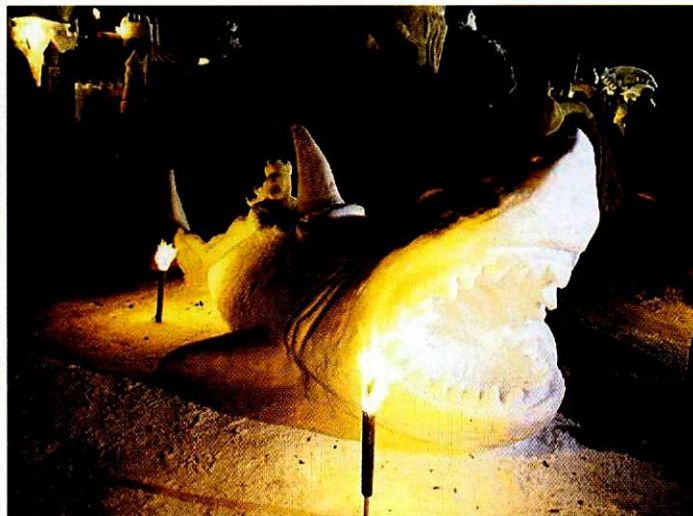
Gospodar prstanov

Založba Mladinska knjiga

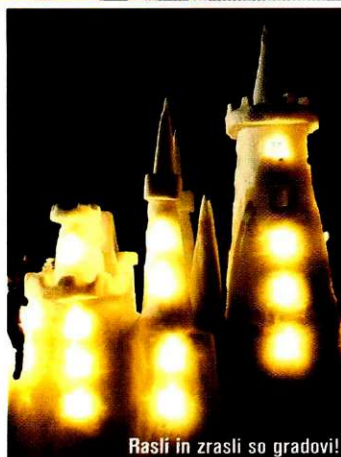
Prevajalec trilogije *Gospodar prstanov* Branko Gradišnik je svoje delo zdaj okronal še s finalom: leksikonom *Gospodar prstanov od A do Ž*, ki je hkrati globoko osebno delo. Sad poglobljenega študija je kar 2.400 gesel. Geselski del knjige je sestavljen iz teh delov, ki so vsak zase abecedno urejeni: *Splošna in uvajalna gesla*, *Geslovník* in *Anglesko-slovenski iskalnik*. Priročnik je namenjen predvsem bralcem, ki bodo vanj pogledali, kadar bodo med branjem *Gospodarja prstanov* naleteli na kaj, kar bo zahtevalo osvetlitev. Vsebinska pa je dovolj zanimiva tudi za listanje brez reda in načrta – v goli

bralski užitek torej. Delo *Gospodar prstanov od A do Ž* pa je hkrati odgovor na vihar kritik, ki ga je sprožila objava Gradišnikovega prevođa prvega dela *Gospodarja prstanov*, ko je "poslovenil" številna imena pravljicnih junakov. I. Ž.

Vsakoletna graditev snežnih gradov ob vznožju gore Pece je na Koroškem postala tradicionalni zimski praznik. Letos so že dvanajstič zrasle snežene mojstrovine in znova se je obudila legendarna pravljica o kralju Matjažu.

Rasli in zrasli so gradovi!

Kralj Matjaž je bil navdušen.

žrebanju nagrad pokroviteljev. Pri oceni so se upoštevali izvirnost, umetniški vtis, tehnična dovršenost in drugi elementi, ki celovito dopolnjujejo podobo gradu.

Družabno tekmovanje je potekalo od jutranjih ur do sončnega zahoda, ko je s priziganjem bakel in razglasitvijo najboljših gradov pravljичno dogajanje doživelo vrhunec. Takrat se je kralj Matjaž, legendarni vojskovodja, podal med svoje podložnike in si poleg gradu med obiskoalkami izbral

Beli svet kralja Matjaža

Vsako leto v Podpeci nad Črno na Koroškem konec januarja zraste čudovita bela vasica, polna imenitnih sneženih skulptur. Gradovi Kralja Matjaža so eden največjih, najodmevnejših in najbolj obiskanih zimskih turističnih dogodkov na tem koncu Slovenije. Prireditve skupaj pripravljajo občina Črna, Park kralja Matjaža in okrepčevalnica Pri Matjažu.

Letos je sneženo pravljico obiskalo več kot tri tisoč obiskovalcev, ki niso le izkazovali svojih arhitekturnih in graditeljskih spretnosti, temveč so se zabavali tudi ob spremljajočih dogodkih, kot so igre na snegu, iskanje zakladov, pevcin in harmonikarji, za najmlajše pa so priredili otroške delavnice.

Zadnji konec tedna v januarju

Tokrat je na sobotni zidavi gradov sodelovalo rekordno število

ekip – 89. Vsega skupaj je bilo okoli šesto graditeljev, ki so v Podpeco prišli iz vse Slovenije in tudi iz tujine. Za graditev je bila kot vsako leto dovoljena le uporaba snega, vode in šibja ter orodja za zidavo (vedra, žagice, lopate). Vsaki eki-

pi je pripadel prostor v velikosti 5 x 5 metrov, ob prijavi pa so morali člani ekipe oddati skico gradu in pripraviti kratko predstavitev. Nagrajeni so bili trije najboljši gradovi po izboru občinstva, druge ekipe pa so sodelovale pri

svojo Alenčico. Zabava se je nadaljevala v velikem šotoru, kjer so obiskovalci okušali koroške dobrote in uživali ob glasbi Milana Kamnika in Boštjana Konečnika.

V nedeljo so se v Matjaževi vasi zabavali predvsem otroci. Organizatorji so jim pripravili Snežni popek in različne igrice. Nedvomno so bili sneženi objektni kralja Matjaža največji in najlepši doslej.

Doživite zimo!

Čudovito domišljjsko mesto privablja obiskovalce še tedne po prireditvi, če je seveda vreme naklonjeno in če ni preveč odjuge. Vabljeni ste torej na Koroško, pod mogočno Peco, kjer vas čaka neponovljiva zimska pravljica. Doživite jo in prav gotovo vam bo še dolgo ostala v spominu ter vas naslednje leto znova privabila v naše kraje. Doživite zimo v Parku kralja Matjaža!

Barbara Kavtčičnik

Navdiha ni manjkalo.

Med dvema svetovoma

THE LAST SAMURAI

Zgodba Poslednjega samuraja je postavljena v drugo polovico 19. stoletja. Stotnik Nathan Algren, igra ga Tom Cruise, je v letih po koncu ameriške državljanske vojne razočaran nad svetom. Bitke, ki jih je некоč bojeval, se zdijo oddaljene in nesmiselne. Življenje je postavil na kocko za čast in domovino, zdaj pa se je svet spremenil.

Namesto poguma in požrtvolnosti mu zavladata koristoljubje in sebičnost, o časti pa ni več ne duha ne sluha. Na drugem koncu sveta se neprijaznim časom upira drug vojak, Kacumoto (Ken Watanabe), zadnji vodja samurajev, ki že stoletja posvečajo svoje življenje cesarju in domovini. Tako kot se je spre-

menil ameriški Zahod in potisnil v kot Indijance, vpliv sodobnih časov načanja tudi tradicionalno Japonsko in izpodriva vrednote, ki so jim samuraji dolgo zvesto služili. Toda Kacumoto se ne bo vdal brez boja. Poti obeh bojevnikov se prepleteta, ko mladi japonski cesar, ki se hoče približati Zahodu in okrepiti gospodarske stike, najame Algre-na, da bi izuril prvo japonsko sodobno naborniško vojsko. Cesar poskuša izkoreniniti samuraje, samuraji pa na Algrena naredijo močan vtis in srečanja z njimi ga nepričakovano zaznamujejo. Njihova neomajnost ga spomni, kakšen je bil некоč. Znajde se v žarišču ostre bitke med dvema dobama in dvema svetovoma, njegovo edino vodilo pa je njegova lastna čast.

Od tradicionalnega k sodobnemu

Režiser Edward Zwick, ki je že

Režija:	Edward Zwick
Producenti:	Tom Cruise, Tom Engelman, Marshall Herskovitz, Scott Kroopf, Paula Wagner, Edward Zwick
Scenaristi:	Marshall Herskovitz, John Logan, Edward Zwick
Igrajo:	Tom Cruise, Ken Watanabe, Billy Connolly, Tony Goldwyn, Seizo Fukumoto
Premiera:	5. 2. 2004
Distribucija:	Ljubljanski kinematografi

leta 1989 posnel dramo Glory o ameriški državljanski vojni, v časa koncu 19. stoletja pa je postavljen tudi njegov film Jesenska pripoved, je s Poslednjim samurajem uresničil sanje svojega življenja. Od nekdaj so ga privlačili japonska kultura in japonski filmi. Ko je bil star 17 let, je prvič videl Sedem samurajev Akira Kurosava. "V tem filmu je vse, kar mora režiser vedeti o podajanju zgodbe, o razvijanju likov, o snemanju akcijskih prizorov, o dramati. Ko sem ga vi-

del, sem se odločil, da bom preštudiral vse njegove filme. Tedaj še nisem vedel, ampak tako se je začela moja pot filmarja," pravi Zwick. Posebno zanimivo se mu zdi obdobje, ko se je Japonska po 200-letni osamitvi prvič spet srečala z Zahodom. Sedemdeseta leta 19. stoletja so čas rojstva sodobne Japonske. "To je bil čas prehoda od tradicionalnega k sodobnemu, ki v nobeni kulturi ne mine gladko. Vsaka podoba, vsaka pokrajina, vsaka soba pripoveduje zgodbo o

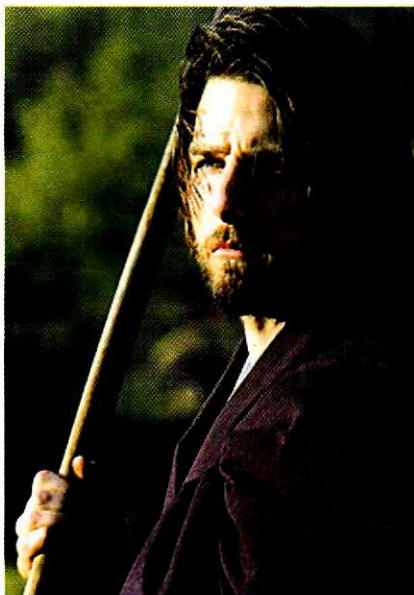
Škrat

Nekega božičnega večera pred mnogimi leti se je majhen otroček v sirotišnici neopazno splazil v božičkovo vrečo z igračami in tako po pomoči pristal v božičkovi delavnici na severnem tečaju.

Novi oče Buddyja, igra ga Will Ferrell, takoj vzame za svojega in ga vzgaja kot škrata. Toda ko Buddy zraste in postane trikrat višji kot drugi škrati, je jasno, da ne sodi v njihov svet. Poiskati mora svojo pravo družino, svoje mesto na svetu, zato se odpravi v New York, kjer naj bi bile njegove korenine in nje-

gova družina. Pred njim je popolnoma nov svet in kmalu spozna, da mu v velikem mestu ne bo z rožicami postlano, še posebej če je odrasel moški našemljen v škrata.

Tu se ne počuti nič bolj doma kot na severnem tečaju. Buddy poišče svojega pravega očeta Walterja (James Caan), deloholika, ki iz-

prepletanju starega in novega. Moški s polcilindrom se sprehaja ob ženski v kimonu. Nekdo strelja s puško, nekdo vihti meč." Vojna in čast sta temi, ki se ju Zwick v svojih filmih pogosto dotika.

Globoko ga je ganila knjiga *The Nobility of Failure* (Plemenitost neuspeha) Ivana Morrisa, zgodba o Saigu Takamoriju, ki je pomagal ustvariti novo japonsko vlado, nato pa se ji je uprl. Njegovo lepo in tragično življenje je bilo navdih za zgodbo o poslednjem samuraju.

Ko se je fevdalna Japonska začela spreminjati in se je začel razvijati kapitalizem, so stari običaji in vrednote, ki so jih poosebljali samuraji,

izgubili veljavo. Samuraji so podobno kot v Angliji vitezi varovali vladarje, šogune, katerim so prisegli zvestobo. Zavzemali so visok položaj na družbeni lestvici. Imeli so svoj kodeks časti, bušido ("bojevnikovo vedenje"), ki je med drugim poudarjal zvestobo, pogum, trdnost in požrtvovalnost. Ko je Zahod ponudil Japonski sodobno orožje, za samuraje in njihove legendarne meče ni bilo več prostora. Kacumoto, zadnji vodja samurajev, ki je še ostal, in peščica njegovih zvestih bojevnikov se oklepajo svojih načel v družbi, ki jih ne priznava več. Vzporedno z njihovim bojem se odvija Algrenovo duhovno potovanje. Algren prepotuje dolgo pot v dobesednem in prenesenem pomenu, da najde sebe in svoje vrednote.

daja otroške knjige. Walter ne verjame Buddyjevim besedam, da je njegov oče; edino, v kar z gotovostjo verjame, so njegovi posli in denar, s katerim je obseden. Buddy spozna tudi novo mamo in izve, da ima desetletnega polbrata, ki ne verjame ne v božič ne v škra-

te in ne v božička. Videti je, da so vsi pozabili, kaj pravzaprav pomeni božič. Prazniki pa so pred v vrati in Buddy se z vsokratovsko resnostjo odloči, da bo osvojil svojo družino in božič spet približal ljudem.

Monika Maljevič

ELF

Režija:	Jon Favreau
Producenti:	Jon Berg, Todd Komarnicki, Shauna Robertson
Scenarist:	David Berenbaum
Igrajo:	Will Ferrell, James Caan, Bob Newhart, Edward Asner
Premiera:	12. 2. 2004
Distribucija:	Ljubljanski kinematografi

na kratko

Tretji del fantastične drame *Gospodar prstanov: Kraljeva vrnitev je na slovesnosti, ki je v noči na pretekli ponedeljek potekala v Los Angelesu, prejel štiri zlate globuse*, in sicer za najboljši film v kategoriji drama, za glasbo in najboljšo filmsko pesem, Peter Jackson pa za najboljšo režijo. Ljubezenska komedija *Zgubljeno s prevodom Sofie Coppola* je prejela tri globuse: kot najboljša komedija, Coppolova za scenarij in Bill Murray kot najboljši igralec v komediji. Med tujimi deli so za najboljšega razglasili afganistanski film *Osama* režiserja Sedigha Barmaka. Film pripoveduje o Afganistanu iz obdobja talibanov, in sicer prek zgodbe dekleta, ki se je primorano izdajati za fanta, da bi uslo usodi tamkajšnjih žensk.

Največji favorit, ep o državljanjski vojni *Mrzla planina* (*Cold Mountain*) z osmimi nominacijami, med drugim v kategoriji drama, se je moral zadovoljiti samo z enim zlatim globusom, ki ga je prejela Renee Zellweger za najboljšo stransko žensko vlogo. Skrivnostna reka, film Clint Eastwooda o treh prijateljih, ki jih povezuje tragičen zločin, je dobila dva zlata globusa: glavni igralec Sean Penn, ki se na slovesnosti ni pojavil, in Tim Robbins za stransko vlogo. Charlize Theron, ki se je v *Pošasti* (*Monster*) spremenila v odvratno serijsko morilko, je prejela zlati globus za najboljšo igralko v drami. Hollywoodska veteranka Diane Keaton je prevzela svoj drugi zlati globus, tokrat za nastop ob Jacku Nicholsonu v komediji *Something's Gotta Give*. Michael Douglas je dobitnik letošnje nagrade Cecila B. DeMilla za življenjsko delo. Njegov oče, filmski veteran Kirk Douglas, je omenjeno nagrado prejel leta 1968.

Pretekli torek je **Ameriška akademija filmskih znanosti in umetnosti razglasila nominirance**, ki se bodo potegovali za letošnje zlate kipce – oskarje. Slovenski film (A)torzija v režiji Stefana Arsenijeviča je dobil nominacijo za oskarja v kategoriji kratki igrani film. Tretji del sage *Gospodar prstanov: Kraljeva vrnitev* je dobil 11 nominacij, z eno manj mu sledi pustolovski film *Gospodar in bojevnik*. Oba sta nominirana tudi v kategoriji najboljši film in najboljši režiser. Za najboljši film so nominirani še *Skrivnostna reka*, *Seabiscuit* in *Zgubljeno s prevodom*.

Za najboljšega glavnega igralca so nominirani Johnny Depp za *Pirate s Karibov*, Ben Kingsley za *House of Sand and Fog*, Jude Law za *Mrzlo planino*, Bill Murray za *Zgubljeno s prevodom* in Sean Penn za *Skrivnostno reko*. Za najboljšo glavno žensko vlogo se bodo za oskarja potegovali Charlize Theron za *Pošast*, Naomi Watts za *21 gramov*, Samantha Morton za film *In America*, Diane Keaton za *Something's Gotta Give* in Keisha Castle-Hughes za *Whale Rider*. Oskarja za režijo bo dobil eden od nominiranih kandidatov. Ti so Peter Jackson za *Gospodarja prstanov: Kraljeva vrnitev*, Clint Eastwood za *Skrivnostno reko*, Peter Weir za *Gospodarja in bojevnika*, Sofia Coppola za *Zgubljeno s prevodom* in Fernando Meirelles za *Božje mesto*. Slovesna podelitev oskarjev, 76., bo v nedeljo, 29. februarja, v dvorani Kodak Theatre v Hollywoodu. Prireditelj, ki jo bo že osmič vodil 55-letni igralec Billy Cristal, bo v živo prenašala televizijska mreža ABC.

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

6.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.25
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	BORIS A. NOVAK: PRIZORI IZ ŽIVLJENJA STVARI, LUTKOVNA PREDSTAVA
10.00	NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE
10.35	JASNO IN GLASNO: VREDNOTE, KONTAKTNA ODDAJA
11.20	MLADI VIRTUOZI: PIANIST JURE ROZMAN
11.35	HUMANISTIKA
12.05	MČLEODOVI HČERI, AVSTRALSKA NAD., 18/22
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	OSMI DAN
14.00	DUŠAN JOVANOVIČ: AVTOSTOP, IZVIRNA TV IGRA
15.00	VSADKANJEM IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	PLEME, ANG.NAN., 5/26 (VPS 16.50)
17.10	IZ POPOTNE TORBE: SKLEDA (VPS 17.15)
17.35	BOGASTVO GLOBIN, NORVEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3 (VPS 17.40)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ (VPS 20.00)
20.55	PRAKSA, AMERIŠKA NAN., 13/22 (VPS 20.55)
21.35	ZVOČNOST SLOVENSKE DUŠE: JESENI (VPS 21.35)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.05	DNEVNIK, ŠPORT, PONOVITEV
0.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.15	BOGASTVO GLOBIN, NORVEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3, PONOVITEV
2.05	MUZIKANT IZ BEZNICE, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 02.05)
4.05	POLNOČNI KLUB, PONOVITEV
5.35	KONCERT SLOVENSKE SKUPINE KVINTON, PONOVITEV (VPS 05.30)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK: POD DROBNOGLEDOM - NAGYÖT' ALATT
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 27/158
10.30	VIDEOSTRANI
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
16.15	TV PRODAJA
16.45	VIDEOSOPTICE, PONOVITEV
17.15	OSEBNO, POGOVORNA ODDAJA (VPS 17.15)
17.50	SKOZI ČAS (VPS 17.45)
18.00	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 28/158 (VPS 18.00)
18.25	ZELENE ŠIRJAVE, NEM. FILM, 1/2, PONOVITEV (VPS 18.25)
20.00	LOVCI NA IZGUBLJENE ZAKLADE, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3 (VPS 20.05)
20.50	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: LJUBLJANA (VPS 21.00)
21.20	ODVETNIŠKE ZDRAHE, ANGLEŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 4/6 (VPS 21.30)
21.50	USPEŠNICA, AMERIŠKI FILM (VPS 22.05)
23.25	EP V UMETNOSTNEM DRŠANJU - PLESNI PARI, POSNETEK IZ BUDIMPEŠTE (VPS 23.35)
0.55	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 2/13, PONOVITEV (VPS 01.05)
1.45	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 5. sezona, ponovitev 6. dela am. nad.
10.10	Varuhi luke, 5. sezona, ponovitev 25. dela avstralske nanizanke

11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 7. del ameriške nadaljevanke
13.50	MLADI IN NEMIRI, 3. sezona, 74. del ameriške nadaljevanke
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 204. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 5. sezona, 26. del avstralske nani.
16.55	Hal: Da, draga?, 2. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Nori na petek: Guinessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
20.55	Majhne radosti, dokumentarna oddaja
21.50	Osbournovi, 2. sezona, 13. del dokumentarne serije
22.20	Space Jam, ameriški film
23.55	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.00	Dogodivščine Jackie Chana Jackie Chan Adventures, risana serija
7.25	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.15	Maševanje ljubezni, ponovitev 9. dela španske nadaljevanke
9.10	Skrivnost ljubezni, ponovitev 104. dela venezuelske nadaljevanke
10.00	TV prodaja
10.30	Čudež življenja, ponovitev 101. dela venezuelske nadaljevanke
11.20	Družinske vezi, ponovitev 31. dela brazilске nadaljevanke
12.15	Trenja, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 32. del brazilске nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 102. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 105. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 10. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Akcija: Ful gas, ameriški film
21.50	Igra smrti, hongkongsko-ameriški film
22.40	XXL premiere
22.45	Igra smrti, hongkongsko-ameriški film
0.30	24UR, ponovitev
1.30	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
10.00	Poslovni dnevnik, oddaja o gospodarstvu
11.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
11.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
18.00	Šola na Jupitru, pon
18.30	Razgledovanja, potopisna reportaza, pon
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Dražen Zecić, prvi samostojni koncert v Sloveniji, dvorana Tabor, prvic
21.00	Predah v gibanju, gost: Jože Dezman, vodi: Jana Debeljak
22.00	A to je to!, poučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
22.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
23.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaz Kosi
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
08.00	TV prodaja
08.30	Risanke
09.00	TV prodaja
09.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
10.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.30	TV prodaja
11.00	Videalisti, glasbene lestvice

12.00	TV prodaja
12.30	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	MTV European Music Awards 2003, posnetek
16.45	Rad igram nogomet
17.15	Automobile
17.30	Sijaj, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 124. del italijanske telen.
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Rad igram nogomet
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Kako preživeti, 12. del
21.00	Komet 13, zabavnoglasbena oddaja
22.00	Zaslišanje, ameriška kriminalna drama, 1990
00.30	TV prodaja
01.00	Videostrani

SOBOTA,

7.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 07.20
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
7.35	POD KLOBUKOM
8.15	KINO KEKEC: DNEVI OTROŠTVA, KITAJSKI FILM (VPS 08.15)
9.55	TEDENSKI IZBOR
9.55	NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ
10.45	POLNOČNI KLUB
12.00	TEDNIK, PONOVITEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	BORIS JURJASEVIČ: RAHEL STIK, KRATKI IGRANI FILM AGRFIT (VPS 13.20)
13.50	TEDENSKI IZBOR
13.50	MARCEL BUH - JURJI PERVANJE: VRTIČKARJI, TV NANIZANKA, 4. EPIZODA: ZELENA MAFIJA
14.20	RAD IMAM LUCY, AMERIŠKA ČB NANIZANKA, 161. EPIZODA
14.45	MČLEODOVI HČERI, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 20/22 (VPS 14.40)
15.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
15.55	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKA TV (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.15	OZARE (VPS 17.15)
17.20	ŠIV V ČASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/13 (VPS 17.20)
17.45	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 17.50)
18.15	ČEBELICA MAJA, RISANA NANIZANKA, 23/26 (VPS 18.20)
18.40	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ŠPORT
19.35	UTRIP
19.50	VREME
20.00	PREŠERNOVA PROSLAVA, PRENOS (VPS 20.00)
21.00	PORTRETI PREŠERNOVIH NAGRAJENCEV (VPS 21.10)
21.40	PRVI IN DRUGI (VPS 21.40)
22.05	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.35	OZ, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 5/8 (VPS 22.35)
23.30	DNEVNIK, ŠPORT, PONOVITEV
0.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.10)
0.30	EMA 04: PREDIZBORI, PONOVITEV (VPS 00.30)
4.30	ORGANIZACIJA, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 04.30)
6.10	ŠIV V ČASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/13, PONOVITEV

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.35	TV PRODAJA
9.05	GLASBENO JUTRO: THE ENGLISH BRASS ENSEMBLE, A. CIVIL IN E. GRIEG (VPS 09.10)
9.35	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
10.10	ADELBODEN: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (M), PRENOS 1. VOZNIJE (VPS 10.10)

11.30	SVETOVNI POKAL V BIATLONU: SPRINT (Ž), POSNETEK IZ OBERHOFA (VPS 11.30)
12.50	ADELBODEN: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, VELESALOM (M), PRENOS 2. VOZNIJE (VPS 12.50)
13.50	SVETOVNI POKAL V BIATLONU: SPRINT(M), POSNETEK IZ OBERHOFA (VPS 15.45)
15.40	OBERSTDORF: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH POLETIH, PRENOS (VPS 13.50)
17.30	EP V UMETNOSTNEM DRŠANJU - ŽENSKA, POSNETEK IZ BUDIMPEŠTE (VPS 17.15)
19.50	SKOZI ČAS (VPS 19.50)
20.00	STEFAN LORANT - ČLOVEK V SLIKAH, PORTRET FOTOGRAFA, NIZOZEMSKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.05)
20.50	DANIEL DERONDA, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 4., ZADNJI DEL (VPS 21.00)
21.45	PREPOVEDANO OBMOČJE, AMERIŠKI FILM (VPS 21.50)
23.15	SOBOTNA NOČ (VPS 23.20)
1.15	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 3/13, PONOVITEV (VPS 01.20)
2.05	VIDEOSTRANI

Kanal A

8.55	TV prodaja
9.25	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 200. dela ameriške nadaljevanke
10.15	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 201. dela ameriške nadaljevanke
11.05	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 202. dela ameriške nadaljevanke
11.55	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 203. dela ameriške nadaljevanke
12.45	Obala ljubezni, 3. sezona, ponovitev 204. dela ameriške nadaljevanke
13.35	Goodyear liga, oddaja
14.00	Dannyjeve zvezde, v živo
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.55	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.55	Goodyear liga, Pivovarna Laško : Reflex, prenos kosarke
18.40	Napad skritih kamer, dokumentarna serija
19.10	Simpatije, 6. sezona, 2. del ameriške nanizanke
20.00	Kriminalka: Varuhi sefa, ameriški film
21.50	Znova na prostosti, 20. del ameriške nanizanke
22.45	Božične rozine, ameriški film
0.30	Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Katika in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.10	Vrbja vas, sinhronizirana risana serija
8.35	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
8.45	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.50	Obuti maček, sinhronizirana risana serija
9.15	Mjav! Mjav!, sinhronizirana risana serija
9.25	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.50	Alica v čudežni deželi, sinhronizirani risani film
10.45	Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
11.10	Rudijevo moštvo, risana serija
11.35	Dogodivščine Jackie Chana, risana serija
12.05	Šolska kosarkarska liga
13.00	Najpomembnejša tekma, ameriški film
14.25	Močno zdravilo, 3. sezona, 18. del am. nan.
15.20	Diagnoza: umor, 7. sezona, 21. del am. nan.
16.15	Zvezde v divljini: Hoskins in tigr, dokumentarna oddaja
17.15	24UR - vreme
17.20	Osnove romantične komedije, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Bean, angleško-ameriški film
21.40	Moricel v mestu, ameriški film
23.40	24UR, ponovitev
0.40	Nočna panorama

TevePika

10.00	Spekter, študentska oddaja, pon
11.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaz Kosi
12.00	Na Piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
13.00	Saša slasčice iz zabavne pečice, vodi: Saša Lendero, pon
14.00	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
14.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
18.30	Zeleni vodnik, oddaja o hortikulturi, pon
19.00	Predah v gibanju, gost: Jože Dezman, vodi: Jana Debeljak, pon

20.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, prvič
20.30	A to je to!?, oddaja o kuhanju *da padeš dol*, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
21.00	Šola na Jupitru, pon
21.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
22.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
22.30	Veliko platno, oddaja o filmu, pon
23.00	Aktualno: pogovor z dr. Janezom Potočnikom, Ministrom za evropske zadeve, pon
00.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaž Kosi, pon
01.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 120. dela
09.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 121. dela
10.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 122. dela
10.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 123. dela
11.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 124. dela
11.30	Za vas in mesto, ponovitev
12.30	Štiri tace, ponovitev
13.00	TV prodaja
13.30	Angleška nogometna liga, prenos
15.30	TV prodaja
16.00	Raketa pod kozolcem, ponovitev
17.30	Moderna orožja, ponovitev
18.30	Automobile
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Brazil, Angleška ZF komedija, 1985
22.25	Angleška nogometna liga, posnetek
00.15	TV prodaja
00.45	Videostrani

NEDELJA,

8.2.2004

Slovenija 1

7.05	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.20
7.30	ŽIV ŽAV: MEDVEDEK, RISANA NANIZANKA, 6/26; TRNOVO ROBIDEVJE, LUTKOVNA NANIZANKA, 7/8; GRIMMOVE PRAVLJICE, RISANA NANIZANKA, 22/26 (VPS 07.30)
9.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, PONOVITEV
9.55	IZVIR(NJ), ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI (VPS 09.55)
10.25	POMAGAJMO SI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 10.25)
10.55	SIROTE DIVJINE, AVSTRALSKA POLJUDNOZNAKSTVENA SERIJA, 4/6 (VPS 11.00)
11.25	OZARE, PONOVITEV
11.30	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 13.15)
13.15	SKRITA KAMERA
13.20	ČLOVEK IN POL
13.30	NEDELJSKO OKO
13.40	GLAS LJUDSTVA
13.45	KULINARIKA
13.55	PET MINUT SLAVE
14.00	PLANETV
15.00	ČLOVEŠKI FAKTOR
15.10	VABILO ZA DVA
15.30	TRIKOTNIK
15.45	ŠPORT NA DANAŠNJI DAN
15.55	FENOMENI
16.00	GLASBENI DVOBOJ
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 16.50)
16.45	AKCIJA
16.50	LORELLA
17.05	PREDMET POŽELENA
17.20	DRUŽABNA KRONIKA
17.35	VSAKDANJIK IN PRAZNIK (VPS 17.35)
18.30	ZREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ŠPORT
19.35	ZRCALO TEDNA
19.50	VREME
20.00	ODA PREŠERNU, SLOVENSKI FILM (VPS 20.00)

21.30	POVODNI MOŽ, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 21.30)
22.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.30	KO SE TRENUTEK FILMA SREČA S TRENUTKOM IGRALCA, PORTRET ŠTEFKE DROLC (VPS 22.35)
23.45	BES, AMERIŠKI ČB FILM (VPS 23.25)
1.20	DNEVNIK, ŠPORT, PONOVITEV
2.20	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVITEV

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
9.30	TV PRODAJA
10.05	ADELBODEN: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), PRENOS 1. VOŽNJE (VPS 10.05)
11.15	TV PRODAJA
12.00	CARMINA SLOVENICA: SCIVIAS (VPS 12.05)
12.50	ADELBODEN: SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, SLALOM (M), PRENOS 2. VOŽNJE (VPS 12.50)
13.50	OBERHOF: SVETOVNI POKAL V BIATLONU, ZASLEDOVALNO 10 KM (Ž), VKLJUČITEV V PRENOS (VPS 15.45)
15.40	OBERSTDORF: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH POLETIH, PRENOS (VPS 13.50)
17.30	LIGA PRVAKINJ V ROKOMETU: IKAST - KRIM ETA MALIZIA, POSNETEK IZ IKASTA (VPS 16.25)
18.45	SVETOVNI POKAL V BIATLONU: ZASLEDOVALNO 12,5 KM (M), POSNETEK IZ OBERHOFA (VPS 18.00)
19.50	SKOZI ČAS (VPS 18.50)
20.00	TIHI UPORNIKI - KITAJSKI MUSLIMANI, AVSTRILSKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.05)
20.45	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 3/22 (VPS 21.00)
21.35	IZ BALETNEGA ARHIVA
21.35	VEČNA BALETNA DOMAČIJA: PIA IN PINO MLAKAR (VPS 21.50)
22.35	V. UKMAR - P. MLAKAR: LEPA VIDA, BALET (VPS 22.50)
23.15	ODVETNIŠKE ZDRAHE, ANGLEŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 4/6, PONOVITEV (VPS 23.30)
23.45	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 4/13, PONOVITEV (VPS 00.00)
0.35	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 70. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 71. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 72. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 73. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 74. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde, posnetek
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.55	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.50	Čarovnice, 3. sezona, 11. del ameriške nan.
17.40	Izganjalna vampirjev, 6. sezona, 19. del ameriške nanizanke
18.30	Planet 10
19.00	Non Stop Music
20.00	Družinski film: Najboljša varuska 2, am. film
21.40	Odvetnik z ulice, 2. sezona, zadnji del am. nan.
22.35	Goodyear liga, posnetek košarke
0.25	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
8.10	Vrba vas, sinhronizirana risana serija
8.35	Moj prijatelj Roki, sinhronizirana risana serija
8.45	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.50	Obuti maček, sinhronizirana risana serija
9.15	Mjav! Mjav!, sinhronizirana risana serija
9.25	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.50	Happy ni mali zajček, sinhronizirani risani film
10.45	Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
11.10	Rudjevo moštvo, risana serija
11.35	Dogodivščine Jackie Chana, risana serija
12.00	Šolska košarkarska liga, ponovitev
12.55	Zarotnika, ameriški film
14.40	Močno zdravilo, 3. sezona, 19. del am. nan.

15.35	Diagnoza: umor, 7. sezona, 22. del am. nani.
16.30	Oborožen in nedolžen, ameriški film
18.15	24UR - vreme
18.20	Triki Jamieja Oliverja, 2. sezona, 12. del angleške dokumentarne oddaje
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Majhno mesto, ameriški film
21.40	Športna scena
22.40	Občutek za pravico, ameriški film
0.20	24UR, ponovitev
1.20	Nočna panorama

TevePika

9.30	Sašine slaščice iz zabavne pečice, vodi: Sasa Lendero, pon
10.30	Zelena bratovščina, pon
11.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
12.00	A to je to!?, oddaja o kuhanju *da padeš dol*, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
12.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
13.00	Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program z turističnimi informacijami
17.00	POP TRAX, oddaja o najnovejši pop glasbi, vodi: Matjaž Kosi
18.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, CINDI, pon
18.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: koronarna bolezen in depresija, pon
19.00	Na Piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
20.00	Draženi Zečič, prvi samostojni koncert v Sloveniji, dvorana Tabor
21.00	Predah v gibanju, gost: Jože Dežman, vodi: Jana Debeljak, pon
22.00	A to je to!?, poučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
22.30	Zrela leta z Melanjo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
23.00	Spekter, študentska oddaja, pon
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Pokemoni, sinhronizirane risane serije
11.00	Rokomet, moja igra
11.30	Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.30	Automobile
14.00	Sijaj, ponovitev
14.30	TV prodaja
15.00	Angleška nogometna liga, prenos
17.00	Ekskluzivni magazin
17.30	Komet 13, ponovitev
18.30	Nas vrt
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Raketa pod kozolcem, ponovitev zabavnoglasbene oddaje
21.30	Reporter X
22.00	Angleška nogometna liga, posnetek
00.00	K 1, športni program
01.00	TV prodaja
01.30	Videostrani

PONEDELJEK,

9.2.2004

Slovenija 1

6.10	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.30	TEDENSKI IZBOR
6.30	UTRIP
6.45	ZRCALO TEDNA
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: SKLEDA
9.20	PLEME, ANGLEŠKA NANIZANKA, 5/26
9.45	ODDAJA ZA OTROKE
10.00	RAZPOKE V ČASU: ČAROBNI NAPOJ, 6/17
10.35	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
11.00	IGRANI FILM
12.30	PRVI IN DRUGI
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	OBZORJA DUHA
14.05	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
15.00	VSAKDANJIK IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.55	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	RADOVEDNI TAČEK: KOST (VPS 16.50)
17.00	THOMAS IN THET, KRATKI DOKUMENTARNI FILM (VPS 17.00)
17.15	ZGODBE STAREGA MEDVEDKA, RISANKA, 6/26 (VPS 17.15)
17.30	VRNITEV V DIVJINO - OPIČJI POSLI, ITALIJANSKA DOKUMENT. ODDAJA (VPS 17.35)
18.25	ZREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.35	ZREBANJE ASTRA (VPS 18.35)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	JULIJA, AVSTRILSKA NAD., 4/13 (VPS 20.00)
20.55	GOSPODARSKI IZZIVI (VPS 20.55)
21.25	PODOBA PODOBE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.45	GLADIATORJI 2. SVETOVNE VOJNE, ANG. DOKUMENTARNA SERIJA, 4/13 (VPS 22.50)
23.40	DNEVNIK, ŠPORT, PONOVITEV
0.30	DRUGI ZAMEJSKE TV (VPS 00.35)
0.55	VRNITEV V DIVJINO - OPIČJI POSLI, ITALIJANSKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PON.
1.50	GOSPODARSKI IZZIVI, PONOVITEV
2.20	PODOBA PODOBE, PONOVITEV
2.45	DRUGA PLAT LJUBEZNI, KANADSKI FILM (VPS 02.50)
4.50	ČUKI IN ŠTORKLJE, PONOVITEV KONCERTA SLOVENSKE POP SKUPINE (VPS 04.50)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	PRIMORSKI MOZAIK, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV
10.00	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 28/158
10.20	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
13.00	TV PRODAJA
13.30	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVITEV SKOZI ČAS (VPS 17.30)
17.30	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 29/158 (VPS 17.45)
18.10	VELIKA RDEČA DIVIZIJA, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 18.15)
20.00	KONČNICA (VPS 20.05)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
21.55	DRAŽEN ŠTADER: SLADKO ŽIVLJENJE, KRATKA TV IGRA (VPS 22.00)
22.20	VIDEOPOTNICE (VPS 22.30)
22.50	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.15	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 5/13, PONOVITEV (VPS 00.25)
1.10	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 5. sezona, ponovitev 7. dela am. nad.
10.10	Varuhi luke, 5. sezona, ponovitev 26. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 8. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 75. del am. nad.
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 205. del am. nad.
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 5. sezona, 27. del avstralske naniz.
16.55	Hal! Da, draga?, 2. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Filmski ciklus Stevensa Seagala: Na lovu za pravico, ameriški film
21.40	Mikser: Vsi zupanovi možje, 3. sezona, 24. del ameriške humoristične nanizanke
22.10	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
22.40	Domače kraljestvo, 4. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
23.10	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.30	Dogodivščine Jackiea Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maševanje ljubezni, ponovitev 10. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 105. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 102. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 32. dela brazilske nadaljevanke
12.40	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 33. del brazilske nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 103. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 106. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 11. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Prestopniki, ameriški film
22.35	Sedma nebesa, 7. sezona, 1. del ameriške nan.
23.30	XXL premiere
23.35	Na kraju zločina, 1. sezona, 19. del ameriške nanizanke
0.25	24UR, ponovitev
1.25	Nočna panorama

TevePika

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
08.00	TV prodaja
08.30	Risanke
09.00	TV prodaja
09.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
10.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.30	TV prodaja
11.00	Videalisti, glasbene lestvice
11.45	Automobile
12.00	TV prodaja
12.30	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Angleška nogometna liga, ponovitev
16.45	TV prodaja
17.00	Kako preživeti, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 125. del italijanske telen.
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Moderna orožja, dokumentarna oddaja
21.00	Agencija, 13. del ameriške nanizanke
21.45	Dezela tigrov, ameriška vojna drama, 2000
23.35	K1, športni program
00.35	TV prodaja
01.05	Videostrani

Kanal III

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Drazen Zečić, prvi samostojni koncert v Sloveniji, dvorana Tabor
11.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
12.00	Sola na Jupitru, pon
12.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, CINDI, pon
13.00	Zeleni vodnik, oddaja o hortikulturi, pon
13.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
14.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.00	Zrela leta z Melanijo Šter, oddaja za tretje življenjsko obdobje, pon
17.30	Klepčar z jasnovidko Maručo, živo
18.00	Sanijska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Salamon
21.00	A to je to!?, oddaja o kuhanju 'da padeš dol', vodi: Alenka Strnad - Reza, prvič
21.30	Košarka - 1A liga moški, posnetek tekme
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	Vita fit, oddaja o zdravem načinu življenja, pon
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

TOREK,

10.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	RADOVEDNI TACEK: KOST
9.15	THOMAS IN THET,
9.15	KRATKI DOKUMENTARNI FILM
9.30	ZGODBE STAREGA MEDVEDKA, RISANKA, 6/26
9.40	MARSUPILAMI, RISANA NANIZANKA, 2/26
10.05	RISANKA
10.10	SPREHODI V NARAVO
10.35	VRNITEV V DIVJINO - OPIČI POSLI,
10.35	ITALIJANSKA DOKUMENTARNA ODDAJA
11.25	VSAKDANJIK IN PRAZNIK
12.20	PODOBA PODOBE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	ALPE-DONAVA-JADRAN,
13.15	PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
13.45	GOSPODARSKI IZZIVI
14.15	GLADIATORJI 2. SVETOVNE VOJNE,
14.15	ANGLEŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 4/13
15.05	JULIJA, AVSTRIJSKA NADALJEVANKA, 4/13,
15.05	PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK:
15.55	POTEPANJA - BARANGOLŠOK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	PRAVLJICE MIKE MAKE:
16.55	ZAKAJ IMAJO KRAVE ROGE?,
16.55	OTROŠKA NANIZANKA, 15/26 (VPS 16.50)
16.55	ZLATKO ZAKLADKO: TRAVNIŠKA SOLATA (VPS 16.55)
17.10	KNJIGA MENE BRIGA - ART SPIEGELMAN:
17.10	MAUS, I., II., PONOVITEV (VPS 17.10)
17.40	REKA, KI TEČE PO SVOJE,
17.40	DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.40)
18.10	PRISLUHNI MO TIŠINI (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	MEDNARODNA OBZORJA (VPS 20.00)
20.55	POD ŽAROMETOM (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	ZADEVA MARCORELLE, FRANCOŠKA DRAMA (VPS 22.50)
0.25	DNEVNIK, ŠPORT, PONOVITEV
1.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.35	REKA, KI TEČE PO SVOJE,
1.35	DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
2.05	PRISLUHNI MO TIŠINI, PONOVITEV
2.35	MEDNARODNA OBZORJA, PONOVITEV
3.25	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV
4.40	ZADEVA MARCORELLE, FRAN. DRAMA, PON.

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	GLASNIK, ODDAJA O KULTURI TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	DOBER DAN, KOROŠKA
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 29/158
10.25	VIDEOSTRANI
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
13.45	TV PRODAJA
14.15	OBERHOF: SVETOVNI POKAL V BIATLONU,
14.15	POSAMIČNO 15 KM (Ž), PRENOS (VPS 14.15)
16.25	TEDENSKI IZBOR
16.25	DRAŽEN ŠTADER: SLADKO ŽIVLJENJE,
16.25	KRATKA TV IGRA
16.50	STUDIO CITY
17.50	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
18.20	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.35	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 30/158 (VPS 18.30)
19.00	DANIEL DERONDA, ANGLEŠKA LITERARNA
19.00	NADALJEVANKA, 2/4, PONOVITEV (VPS 19.00)
19.50	SKOZI ČAS
20.00	FRASIER, AM. NAN., 21.EPIZODA (VPS 20.05)
20.25	VERA BRUEHNE, NEMŠKA NADALJEVANKA, 1/2 (VPS 20.30)

22.40	PURIMSKI ČUDEŽ, POLJSKI FILM (VPS 22.50)
23.40	VIDEOSPOTNICE (VPS 23.45)
0.10	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 6/13,
0.10	PONOVITEV (VPS 00.15)
1.05	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 5. sezona, ponovitev 8. dela am. nad.
10.10	Varuhi luke, 5. sezona, ponovitev 27. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 9. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 76. del am. nad.
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 206. del am. nad.
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 5. sezona, 28. del avstralske nanizanke
16.55	Hal: Da, draga?, 2. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 8. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Akcija: Zadnji preživeli, ameriški film
21.50	Mikser: Vsi zupanovi možje, 3. sezona, 25. del ameriške humoristične nanizanke
22.20	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
22.50	Domace kraljestvo, 4. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
23.20	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.30	Dogodivščine Jackiea Chana
7.30	Jackie Chan Adventures, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maševanje ljubezni, ponovitev 11. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 106. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 103. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 33. dela brazil. nad.
12.45	Sedma nebesa, 7. sezona, ponovitev 1. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 34. del brazilske nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 104. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 107. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 12. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
21.00	Življenjska zgodba: Izdana ljubezen, am. film
22.40	XXL premiere
22.45	Na kraju zločina, 1. sezona, 20. del am. nan.
23.35	24UR, ponovitev
0.35	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Košarka - 1A liga moški, posnetek tekme, pon
11.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: koronarna bolezen in depresija, pon
11.30	Vita fit, oddaja o zdravem načinu življenja, pon
12.00	Samozdravilna energetska metoda Rudja Kljariča, prvič
12.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
18.00	Zakon o vrtcih, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	POP TRAX, oddaja o največjih pop glasbi, gostja: Tinkara Kovač, vodi: Matjaž Kosi
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, knjižnica Otona Župancica Ljubljana, prvič
21.30	Aktualno: pogovor z Janezom Stanovnikom, prvič
22.30	A to je to!?, oddaja o kuhanju 'da padeš dol', vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon

23.30	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Salamon, pon
00.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
08.00	TV prodaja
08.30	Risanke
09.00	TV prodaja
09.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
10.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.30	TV prodaja
11.00	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.30	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Angleška nogometna liga, ponovitev
16.45	TV prodaja
17.00	Ekskluzivni magazin, ponovitev
17.30	Naš vrt, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 126. del italijanske telen.
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Glasbena ustvarjalnost oseb z motnjami v duševnem razvoju, reportaža
20.00	Adijo, ljubimec, ameriška komedija, 1999
21.50	Ubijte Carterja, ameriški akcijski triler, 2002
23.30	Ekskluzivni magazin, ponovitev
00.00	Automobile
00.15	TV prodaja
00.45	Videostrani

SREDA,

11.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	PRAVLJICE MIKE MAKE: ZAKAJ IMAJO KRAVE
9.10	ROGE?, OTROŠKA NANIZANKA, 15/26
9.35	BABAR, RISANA NANIZANKA, 12/13
9.35	SMER VESOLJE, RISANA NANIZANKA, 26.,
9.35	ZADNJA EPIZODA
10.00	ZLATKO ZAKLADKO: TRAVNIŠKA SOLATA
10.15	KNJIGA MENE BRIGA - ART SPIEGELMAN:
10.15	MAUS, I., II.
10.40	REKA, KI TEČE PO SVOJE,
10.40	DOKUMENTARNA ODDAJA
11.10	PRISLUHNI MO TIŠINI
11.40	IZVIR(N), ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI
12.10	POMAGAJMO SI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
12.40	KULINARIKA Z LEONOM
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
13.40	ŠIV V CASU, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA
13.40	SERIJA, 7/13
14.05	MEDNARODNA OBZORJA
15.00	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MALE SIVE CELICE, KVIJZ (VPS 16.50)
17.45	RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE (VPS 17.45)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	SEDMI PEČAT: OSUMLJEN, AM. FILM (VPS 20.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	SVETO IN SVET (VPS 22.55)
23.55	DNEVNIK, ŠPORT, PONOVITEV
0.45	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.50)
1.05	RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE, PONOVITEV
2.00	ARTEMIZIJA, FRAN. FILM, PON. (VPS 02.10)
3.35	SVETO IN SVET, PONOVITEV
5.10	THE LUCKY CUPIDS, PONOVITEV KONCERTA
5.10	SLOVENSKE ROCKABILLY SKUPINE (VPS 05.10)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: LJUBLJANA
9.30	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANE, AMERIŠKA NANIZANKA, 30/158
10.25	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
14.15	OBERHOF: SVETOVNI POKAL V BIATLONU, POSAMIČNO 20 KM (M), PRENOS (VPS 14.15)
16.25	TV PRODAJA
16.55	LOVCI NA IZGUBLJENE ZAKLADE, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/3, PONOVITEV
17.50	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
18.20	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.35	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 31/158 (VPS 18.30)
19.00	KONČNICA, PONOVITEV
20.05	ATENE: EVROLIGA V KOŠARKI (M), AEK - UNION OLIMPIJA, VREMOS (VPS 20.05)
22.00	EVROPSKO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRŠANJU, REVJA, POSNETEK IZ BUDIMPEŠTE (VPS 22.00)
0.00	VIDEOSPOTNICE (VPS 00.00)
0.30	ČLOVEK S PLANETA X, AM. ČB FILM (VPS 00.30)
1.35	SEDEM SREČ, AM. ČB NEMI FILM (VPS 01.35)
2.35	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 5. sezona, ponovitev 9. dela ameriške nadaljevanke
10.10	Varuhi luke, 5. sezona, ponovitev 28. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 10. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 77. del ameriške nadaljevanke
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 207. del am. nad.
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 5. sezona, 29. del avstralske nan.
16.55	Ha! Da, draga?, 2. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 9. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Vroč Ruby Wax, angleška pogovorna oddaja
20.50	Mikser: Vsi županovi možje, 3. sezona, 26. del ameriške humoristične nanizanke
21.30	Raymonda imajo vsi radi, 3. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
22.30	Domatce kraljestvo, 4. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
23.00	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.30	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maševanje ljubezni, ponovitev 12. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 107. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 104. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 34. dela brazil. nad.
12.45	Preverjeno, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 35. del brazilske nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 105. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 108. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 13. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Vse za službo, ameriški film
21.45	Tretja izmena, 4. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
22.40	XXL premiere
22.45	Na kraju zločina, 1. sezona, 21. del am. nan.
23.35	24UR, ponovitev
0.35	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Zakon o vrtech, pon
10.00	Štiri tacke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
10.30	A to je to!?, oddaja o kuhanju *da pades dol*, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
11.00	Sasine slaščice iz zabavne pečice, vodi: Saša Lendero, pon
12.00	Aktualno: pogovor z Janezom Stanovnikom, pon
13.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.30	Veliko platno, oddaja o filmu, prvič
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: dr. Peter Gregor, vodi: Jana Debeljak, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	ABCD, svet avtomobilizma, prvič
20.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapez
21.00	A to je to!?, poučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, prvič
21.30	Šola na Jupitru, živo
22.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
22.30	Klepet z jasnovidko Maručo, pon
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, vodi: Urška Hlebec, pon
00.00	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
08.00	TV prodaja
08.30	Risanke
09.00	TV prodaja
09.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
10.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.30	TV prodaja
11.00	Automobile
11.15	Glasbena ustvarjalnost oseb z motnjami v duševnem razvoju, reportaža
11.45	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.30	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Preprosto nepremagljiv, ameriška romantična komedija, 1999
16.45	TV prodaja
17.00	Agencija, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 127. del italijanske telenovele
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Lisice, 13. del jugoslovanske serije
21.00	Sijaj
21.30	Družinske zadeve, ameriška kriminalna komedija, 1989
23.30	Reporter X, ponovitev
00.00	TV prodaja
00.30	Videostrani

ČETRTEK,

12.2.2004

Slovenija 1

6.00	TELETEKST TV SLOVENIJA do 06.15
6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	DOBRO JUTRO (VPS 07.00)
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ
9.55	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.35	RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
11.30	SIROTE DIVJINE, AVSTRALSKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 4/6
11.55	MATI, SOPROGA, IGRALKA, VELIKA UMETNICA: PORTRET ANČKE LEVARJEVE (VPS 11.55)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME

13.20	RDEČI ŠPORTNI COPATI, AMERIŠKI FILM, PONOVITEV (VPS 13.15)
15.10	TRANZICIJSKI DON KIHOT, DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV (VPS 15.05)
15.55	MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	ENAJSTA ŠOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE (VPS 16.50)
17.25	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.25)
18.10	RESNIČNA RESNIČNOST (VPS 18.10)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.40	ŠPORT, VREME, MAGNET
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - BRANE MOZETIČ: BANALJE (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER: G. VERDI: REKVIEM; MARKO MUNIH, SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN SLOVENSKI ZBORI (VPS 22.50)
0.05	DNEVNIK, ŠPORT, PONOVITEV
0.55	DNEVNIK ZAMEJSE TV (VPS 01.00)
1.15	ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVITEV
1.55	RESNIČNA RESNIČNOST, PONOVITEV
2.25	TEDNIK, PONOVITEV
3.20	OSMI DAN, PONOVITEV
3.50	KNJIGA ŽIVLJENJA, AMERIŠKO-FRANCOSKI FILM, PONOVITEV (VPS 03.55)
5.20	BLACK BALLOON, PONOVITEV KONCERTA SLOVENSKE FUSION JAZZ SKUPINE (VPS 05.25)

Slovenija 2

7.45	TELETEKST TV SLOVENIJA do 08.00
8.00	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 31/158
10.25	VIDEOSTRANI
11.00	TV PRODAJA
11.30	VIDEOSTRANI - VREMENSKA PANORAMA
13.45	TV PRODAJA
14.15	OBERHOF: SVETOVNI POKAL V BIATLONU, ŠTAFETA 4 X 6 KM (Ž), PRENOS (VPS 14.15)
16.15	TIHI UPORNIKI - KITAJSKI MUSLIMANI, AVSTRIJSKAGOLŠOK
10.00	DICK VAN DYK DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
17.00	VIDEOSPOTNICE, PONOVITEV
17.30	SKOZI ČAS (VPS 17.25)
17.45	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 32/158 (VPS 17.40)
18.10	HISA NA GRICU, KANADSKI FILM (VPS 18.10)
20.00	SMUČARSKI MAGAZIN (VPS 20.05)
20.25	NOVO MESTO: EVROLIGA V KOŠARKI (M), KRKA - ŽALGIRIS, PRENOS (VPS 20.25)
22.30	POSEBEN POGLEDE: TISTI, KI ME LJUBIJO, POTUJEJO Z VLAKOM, FRAN. FILM (VPS 22.35)
0.25	VIDEOSPOTNICE (VPS 00.30)
0.55	POD RUŠO, AMERIŠKA NADALJEVANKA, 7/13, PONOVITEV (VPS 01.00)
1.45	VIDEOSTRANI

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Xena, 5. sezona, ponovitev 10. dela am. nad.
10.10	Varuhi luke, 5. sezona, ponovitev 29. dela avstralske nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Xena, 5. sezona, 11. del ameriške nadaljevanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 78. del am. nad.
14.40	Obala ljubezni, 3. sezona, 208. del am. nad.
15.30	TV prodaja
16.00	Varuhi luke, 5. sezona, 30. del avstralske nanizanke
16.55	Ha! Da, draga?, 2. sezona, 7. del ameriške humoristične nanizanke
17.25	Sami doma, 2. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Oh, ta sedemdeseta, 5. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Krimi: Laž na preizkušnji, ameriški film
21.40	Tajni agenti, 1. sezona, 6. del angleške nan.
22.40	Naravnost fantastično, 4. sezona, zadnji del angleške humoristične nanizanke
23.20	Šov Jerryja Springerja, pogovorna oddaja

Pop TV

7.30	Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Maševanje ljubezni, ponovitev 13. dela španske nadaljevanke
9.40	Skrivnost ljubezni, ponovitev 108. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Čudež življenja, ponovitev 105. dela venezuelske nadaljevanke
11.50	Družinske vezi, ponovitev 35. dela brazilske nadaljevanke
12.45	Tretja izmena, 4. sezona, ponovitev 22. dela ameriške nanizanke
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Družinske vezi, 36. del brazilske nadaljevanke
15.55	Čudež življenja, 106. del venezuelske nad.
16.55	Skrivnost ljubezni, 109. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 14. del španske nad.
19.00	24UR
20.00	Trenja
21.30	Popolni četrtak: Prijatelji, 10. sezona, 1. del ameriške nanizanke
22.10	Na kraju zločina: Miami, 1. sezona, 2. del ameriške nanizanke
23.05	XXL premiere
23.10	Avtopsija: Ko se mrtvi razkrijejo, dokumentarna oddaja
0.05	24UR, ponovitev
1.05	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, knjižnica Otona Županciča Ljubljana, pon
10.00	Na Piki aktualna pogovorna oddaja, vodi: Brane Šalomon, pon
11.00	ŠKL, šolska košarkaška liga, prvič
12.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, pon
12.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov
17.30	Vita fit, oddaja o zdravem načinu življenja, prvič
18.00	Naš vrt, svetovna oddaja za vrtnarje, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	24 UR, prenos v živo
20.00	Sasine slaščice iz zabavne pečice, vodi: Saša Lendero, živo
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, prvič
21.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
22.00	Spekter, studentska oddaja, prvič
23.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.30	POP TRAX, oddaja o najnovjši pop glasbi, gostja: Tinkara Kovac, vodi: Matjaz Kosi, pon
00.30	Video top 30, lestvica glasbenih spotov

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
08.00	TV prodaja
08.30	Risanke
09.00	TV prodaja
09.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
10.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.30	TV prodaja
11.00	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.30	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Življenje ob jezeru, ponovitev
14.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
15.00	Družinske zadeve, ameriška kriminalna komedija, 1989
16.45	TV prodaja
17.00	Lisice, ponovitev
18.00	Sto izlozb, sto strasti, 128. del italijanske telenovele
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Izmišljeni, ameriška komedija, 1996
23.50	Automobile
00.05	TV prodaja
00.35	Videostrani

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
	Ponovitve:
23.00	Doživljaj gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičejo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec' Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitve:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec' Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	Slovenecem po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitve:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelji
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz založbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
17.00	1. Zdravstvena 2. O solstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitve:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenecem po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luč v temi, 3. Vstani in hodi 2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in senca
	Ponovitve:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
	Ponovitve:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Založba Družina
10.00	Poročila
10.15	Doživljaj gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditev
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijaška oddaja 2.-4. Skavtski potep
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitve:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Zadnja kolumna, posvečena rokometnim pravilom, je nalezela tudi na nekatere očitke, in to precej upravičeno. Športnega prijatelja je motilo predvsem to, da sem se znašal nad sodniki, kot da bi bili oni edini krivci za premajhno priljubljenost rokometu. Kot protiargument mi je navedel preprosto dejstvo, da so pravila že od nekdaj takšna, zato se ni treba čuditi nad vsako odločitvijo.

Zgodovinski uspeh

Seveda je televizijskim komentatorjem najlaže kar počez udrihati čez sodnike, še posebej takrat, kadar ne sodijo tako, kot bi si želeli. Dejstvo je, da vedno obstaja užaljena stran, ki je prepričana o zaroti. Morda je res čas, da nehamo jokati kot majhni otroci, če nam ukradejo žogo ali dve, saj na koncu ponavadi zmaga boljši. Počasni posnetki prekrškov naših nad Nemci na prvem srečanju so dokazali, da so bile pogostejše izključitve na slovenski strani precej upravičene. Kasnejši prvaki so bili preprosto hitrejši, kar so potrdili tudi v drugo, ko so nas premagali s skoraj takšno lahkoto kot prvič. Tudi toliko opevane naklonjenosti gostitelju tokrat ni bilo, saj so bili sodniki do konca objektivni. Gostje so dobili vsak prekršek, ki so si ga zaslužili. Našim ni pomagalo dejstvo, da so imeli vozovnico za Atene, ki smo si jo vsi skupaj tako zelo želeli, že v žepu. Zdi se mi, da je bil podarek na obljubljeni olimpijadi morda celo malce pretiran, saj je šlo za evropsko prvenstvo in ne kvalifikacije za naslednji veliki turnir. Navsezadnje smo se na eno olimpijado že uvrstili in vemo, kakšen je bil končni izid. Zakaj tolikšno navdušenje nad tem, če ni nobenega poroštva, da nam bo v Grčiji uspelo? Toda sistem v rokometu je tako čuden, da se tudi najboljše reprezentance iz Evrope, ki je daleč najmočnejša rokometna celina, ne morejo

prebiti na končni turnir največjega športnega dogodka. V nasprotju s svetovnim prvenstvom v nogometu, ki je še vedno nekaj posebnega, rokometni mondial še zdaleč ne zbujata takšne pozornosti svetovne javnosti. Morda zato tolikšna gonja za olimpijskimi igrami, ki so nekakšen presežek v svetu rokometu. Še sreča, da so Nemci ugnali Dance, ki prav tako nimajo vozovnice za Atene, saj bi se v nasprotjem zelo težko prebili do želenega cilja. Hrvaška v polfinalu je bil najboljši izbor, saj smo postali Slovenci specialisti za države iz nekdanjih skupnih republik. Ko se je poškodoval Pero Metličić, ki je duša hrvaškega moštva, je bila polovica dela opravljena. Drugo je postoril neverjetni Kavtčičnik, ki je postal prvi junak naše reprezentance. Brez

srečanju jasno, da tam ne bo kruha. Tudi obramba se ni veliko naučila, saj so zadetki padali na podoben način kot prvič. Tiselj očitno ni mogel najti novega motiva, potem ko je njegovim fantom uspelo, kar so načrtovali, v nasprotju z Nemci, ki so izgubili že nekaj velikih finalov in si še enega spodrsljaja preprosto niso hoteli privoščiti. Zdi se logičen scenarij, saj gre za najmočnejšo ekipo na svetu, ki zadnja leta pač ni imela sreče. Poleg tega imajo Nemci najmočnejšo ligo, v kateri igrajo najboljši igralci iz drugih držav. Kljub slabši uvrstitvi v Sloveniji so ji še naprej najbližje Hrvati, ki tokrat niso imeli sreče zaradi poškodb, računati pa je treba tudi na Dance, Špance in Ruse. Seveda je zdaj poglavitno vprašanje, ali so naši sposobni ohraniti takšno

Ne smemo pozabiti, kakšen uspeh je finale evropskega prvenstva, o katerem smo pred leti lahko le sanjali. Govoriti izključno o olimpijadi bi bilo v tem trenutku krivično do naših rokometišev, ki so dosegli zgodovinski uspeh.

njegovega deleža bi se nam verjetno ponovila zgodba iz preteklosti, ko smo se ustavili na predzadnji stopnici. Tudi tokrat so odpovedali nekateri nosilni igralci, ki so že dovolj zreli za najvišje domete, kar velja tudi za Pajovića in Vugrinca. Seveda je bil eden premalo za osvojitev naslova evropskih prvakov, ki je šel v Nemčijo. Finale so zaznamovali vztrajni poskusi po sredini, kot da ne bi bilo že po prvem

raven igre do olimpijskih iger in naši mladi državi prinesli prvo moštveno medaljo v športih z žogo. Kot že rečeno, pa ne smemo pozabiti, kakšen uspeh je finale evropskega prvenstva, o katerem smo pred leti lahko le sanjali. Govoriti izključno o olimpijadi bi bilo v tem trenutku krivično do naših rokometišev, ki so dosegli zgodovinski uspeh.

Vid Kavtičnik je bil na evropskem prvenstvu v rokometu izbran v najboljšo postavo prvenstva. Med najboljšo sedmerico sta dva Nemca, po en Slovenec, Hrvat, Francoz, Rus in Danec.

Najboljši igralec šestega evropskega prvenstva je bil Hrvat Ivano Balić, ki je navdušil z raznovrstno igro na položaju organizatorja igre. Svojo nagrado pa si zaslužijo tudi združeni slovenski navijači, ki so nosili svoje ljubljence vse do finala. Čeprav so mnogi mnenja, da rokometna različica združenih slovenskih navijačev ni bila na ravni nogometne, pa je treba priznati, da je proiz-

Postati rokometna velesila

vedla precej manj poceni sovraštva, kot smu mu bili priče na nogometnem obračunu med sosedama.

V Ljubljani precej mirno

Tekma v Ljubljani je minila skoraj brez incidenta, če odštejemo surovo pretepanje hrvaške družine nekje pod Rožnikom. Drugače pa se je znova izkazalo, da je Celje veli-

ko bolj rokometno mesto od metropole. Ozračje pod Golovcem je bilo nekako bolj slovesno, kar ni nič čudnega, če vemo, da je to matična dvorana rokometnega kluba Lasko, ki tvori okostje reprezentance. Delitev na Celjane in Ljubljančane je bila tokrat v drugem planu, kar se je videlo tudi na igrišču, kjer so fantje dihali kot eden. Čutiti je bilo, da

so igralci prijatelji tudi zunaj igrišča, kar v nekaterih drugih primerih našega moštvenega športa ni bila praksa. Samo spomnimo se košarkarjev, ki so se v prostem času celo preteпали. Rokometasi so tudi sicer veliko prijaznejši drug do drugega, kar je tudi posledica neusmiljenega odnosa na igrišču. Še enkrat se je namreč izkazalo, da gre za izrazito

grob šport, v katerem lahko pride tudi do najhujših nesreč, kot je bila Metličičeva. Čeprav je bil hrvaški reprezentant skoraj ob oko, je z lahkoto sprejel opravičilo našega Pajoviča, ki je bil nad posledicami vsaj tako zgrožen kot Metličičevi soigralci. Na srečo ni bilo sovražnih izpadov, ki so postali stalnica v športnih obračunih z našimi sosedi.

Najboljše desno krilo rokometnega prvenstva je bil Vid Kavtičnik iz Slovenije.

Najboljši strelec prvenstva je bil Mirza Džomba (Hrvaška), ki je dal 45 golov.

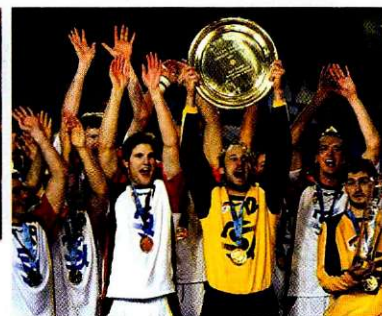
Ob koncu prvenstva so za najboljšega vratarja razglasili Heninga Fritza (Nemčija).

Slovenija je dosegla izreden uspeh. Še nobena slovenske moštvena ekipa ni bila srebrna.

Vesetje ob doseženem je bilo neizmerno. S tem se je Slovenija uvrstila tudi na olimpijske igre in svetovno prvenstvo.

Nemci so bili v finalu premočni in so zaslužno osvojili evropsko lovoriko.

Slovenska reprezentanca je imela ves čas prvenstva dobro podporo navijačev.

Pohvale organizatorjem

Nič čudnega torej, da so tuji funkcionarji in drugi udeleženci iz tujine

na vsa usta hvalili organizacijo prvenstva, ki je bilo resnično na visoki ravni. Vse skupaj je zelo dobra popotnica za Zorana Jankovića, ki je v igri za predsednika Mednarodne rokometne zveze. Vse torej kaže, da bomo šli v Evropo kot ena od rokometnih velesil, kar nam doslej ni uspelo v nobenem drugem kolektivnem športu.

Esad Babačić

Organizacija evropskega rokometnega prvenstva v Sloveniji je bila dobra. Nekaj težav je bilo edino z vstopnicami.

Reprezentance po uspešnosti

1. NEMČIJA
2. SLOVENIJA

3. DANSKA
4. HRVAŠKA
5. RUSIJA
6. FRANCIJA
7. ŠVEDSKA
8. SRBIJA IN ČRNA GORA
9. MADŽARSKA
10. ŠPANIJA
11. ČEŠKA
12. ŠVICA
13. ISLANDIJA
14. PORTUGALSKA
15. UKRAJINA
16. POLJSKA

Prejšnja rokometna prvenstva:

Portugalska, 1994:

1. ŠVEDSKA
2. RUSIJA
3. HRVAŠKA ...
10. SLOVENIJA

Španija, 1996:

1. RUSIJA
2. ŠPANIJA
3. JUGOSLAVIJA
11. SLOVENIJA

Italija, 1998:

1. ŠVEDSKA
 2. ŠPANIJA
 3. NEMČIJA
- Slovenija ni nastopila.

Hrvaška, 2000:

1. ŠVEDSKA
2. RUSIJA
3. ŠPANIJA ...
5. SLOVENIJA

Švedska, 2002:

1. ŠVEDSKA
2. NEMČIJA
3. DANSKA ...
12. SLOVENIJA

Naj rokometasi

Najboljši igralec: Ivano Balić (Hrvaška) **Najboljši vratar:** Hening Fritz (Nemčija) **Najboljše desno krilo:** Vid Kavtčnik (Slovenija) **Najboljše levo krilo:** Edvard Kokšarov (Rusija) **Najboljši levi zunanji igralec:** Nikola Karabatić (Francija) **Najboljši desni zunanji igralec:** Volker Zerbe (Nemčija) **Najboljši krožni igralec:** Michael Knudsen (Danska) **Najboljši strelec prvenstva:** Mirza Džomba (Hrvaška, 45 golov)

na kratko

CASTRO RAZOČARAN

Kubanski voditelj Fidel Castro je razočaran, ker so mu grške oblasti kar dvakrat dale vedeti, da na bližajočih se olimpijskih igrah v Atenah ni zaželen. Najprej mu namreč grške oblasti niso odobrile izdaje vstopnega vizuma za v Grčijo, nato pa ga je pred kratkim s seznama povabljenih gostov spustil še grški premier Kostas Simitis. Svoje razočaranje je Castro razkril grškim novi-

mojo deželo. Jaz k vam ne morem na olimpijske igre, ker mi vaša država ni izdala vstopnega vizuma," je novinarjem potožil Castro. Kot je znano, se Grki dosledno držijo odločitev Evropske unije in zaradi kršenja človekovih pravic na Kubi z vlado v Havani nimajo uradnih stikov.

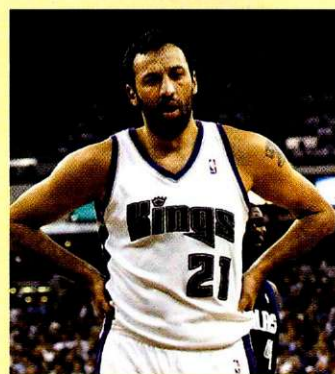
DIVAC: IGRAJO NAJ NAJBOLJŠI

Podobno kot Castro si bo olimpijske igre po televiziji ogledal odlični jugoslovanski košarkar Vlade Divac, ki si že več kot petnajst let služi kruh v najmočnejši ligi na svetu NBA. Pa ne zato, ker ga v Atenah ne bi marali, ampak zato, ker je zavrnil možnost, da bi v Atenah zaigral za izbrano vrsto Srbije in Črne gore. Eden najboljših centrov na

Castro si bo lahko Ol ogledal le po televiziji.

svetu je za beograjski radio B 92 dejal, da je reprezentanci doslej že "dal dovolj", tako da je prišel čas, da od-

Skromni Vlade Divac

loži reprezentančni dres. "Za reprezentanco bi morali igrati najboljši, jaz pa ta čas nisem najboljši center Srbije in Črne gore," je dejal Divac, ki igra za moštvo Sacramento Kings.

FIBA PODPISALA PROTIDOPINŠKI KODEKS

Mednarodna košarkarska zveza (FIBA) je pretekli teden končno sprejela dolgo pričakovani protidopinski kodeks Svetovne protidopin-

ške agencije (WADA), s čimer so se končali nekajmesečni zapleti okoli tega vprašanja med obema organizacijama. Na slovesni prireditvi v Lozani je generalni sekretar FIBA Patrick Baumann predsedniku WADA Dicku Poundu izročil pismo o nameri. "FIBA je bila zmeraj ena ključnih organizacij v boju proti prepovedanim poživilom. Prav zaradi tega smo zadovoljni, da smo ta proces uspešno pripeljali do konca in se bomo skupaj z WADA bojevali proti dopingiu," je dejal Baumann.

Kodeks WADA so že v lanskem letu sprejele številne mednarodne zveze in državne vlade. V pravilniku je natančno določeno, kakšne sankcije sledijo morebitni zlorabi prepovedanih poživil. Med drugim bo WADA vsem športnikom, ki bodo pravila kršili prvič, za dve leti prepovedala nastopati na mednarodnih prizoriščih.

Fotografiji: Reuters

Siddharta zaželena tudi v nekdanji Jugi

Skupina Siddharta je po lanskim večinoma razprodanim koncertih na vrhuncu svoje priljubljenosti v Sloveniji. Glasbena vrednost te zasedbe ne izhaja iz povprečja glasbene industrije v Sloveniji, ki vedno za nekaj let zaostaja za drugim svetom. Gre za zelo resen in izredno kakovostno dodelan projekt, če povzamemo zvok albuma, ki resnično navduši, in omenimo, da se spot predvaja na britanski MTV. Siddharta se je tako po oceni naših in hrvaških glasbenih kritikov zares zelo odmaknila pravi konkurenci, vsaj kar se tiče območja nekdanje Jugoslavije. Zelo zanimivo je, da dobre kritike prihajajo s strani naših južnih sosedov, ki zelo redko oz. nikoli ne predvajajo slovenskih izvajalcev. Po njihovem mnenju je najboljša pesem na albumu RH Rain.

The Darkness spremenili besedila

The Darkness so znova posneli nekatere skladbe na albumu, tako da preklinjanje ne bo uzalilo nekaterih kupcev. Sicer je njihov album Permission to Land postal najbolje prodajani album v ZDA – ko je vseboval še vse kletve. Ko so besedila spre-

menili, je recimo v neki pesmi besedo f... zamenjala duck, v neki drugi pa je namesto a... nastala arm. Justin Hawkins je dejal: "Ali imaš nesmiseln pristop ali pa poveš nekaj, kar je še vedno smiselno. Jaz imam raje bedast, torej nesmiseln pristop."

Timberlakeova avtobiografija

Justin Timberlake je pripravljen, da javnosti predstavi svoje življenje v knjigi. Septembra bo izšla njegova avtobiografija. Pevčevi spomini bodo izšli pri londonskem Transworldu. Timberlake ni izdal, ali je soglašal z multimilijonskim dogovorom, ko je dejal:

"Mogoče, gotovo. Nimam pojma." Kot poroča MTV, naj bi za tisk poskrbela ekipa, ki stoji tudi za Madonni- no kontroverzno knjigo Spolnost.

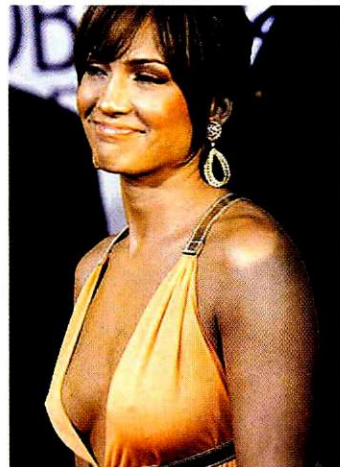
Kylie ima svojo lutko

Kylie Minogue je oblikovala lutko, ki je v bistvu pomanjšana različica pevke. Igrača je popoln model minipevke. Glava naj bi bila popolna kopija njenega obraza, ki so ga skenirali na šablono. Kylie je dejala: "Že leta poslušam vprašanja, kdaj bo na trgu punčka Kylie. No, zdaj je končno tukaj in jaz sem presrečna. Upam, da bodo moji oboževalci soglašali, da je bilo vredno počakati, kajti zelo smo se trudili, da smo uredili vsako malenkost." Kylie je pomagala oblikovati punčko s pomočjo stilista Willa Bakerja. Punčke, izdeluje jih Jakks, so naprodaj od včeraj.

J. Lo po maline

Film Gigli z Jennifer Lopez je postal vodilni film po številu nominacij za zlato malino. Se hollywoodski "leporitnici" lahko zgodi še kaj hujšega? Isti teden, ko je Jennifer Lopez potrdila, da je naredila konec svoji v medijih priljubljeni zvezi z Benom Affleckom, je Gigli, film, na snemanju katerega se je rodila njuna romanca, postal vodilni po številu nominacij za nagrado zlata malina, ki jo v Združenih državah podeljujejo najslabšim filmom preteklega leta. Čeprav se Jennifer kaže kot glavna favoritka za najslabšo igralko, ima hudo konkurenco. Tu so namreč Angelina Jolie za film Beyond Borders pa angelčka Drew Barrymore in Cameron Di-

az za film Charliejevi angelčki. Mimogrede, favorit med moškimi je Sylvester Stallone, ki si je v svoji karieri prisluzil že 30. nominacijo za zlato malino, kar je več kot katerikoli igralec v zgodovini podeljevanja te nagrade.

Pink ne mara Beyonce

V dokaj hladnem Londonu sta pred nekaj dnevi Beyonce in Pink snemali reklamo za akcijo Pepsi Cole. Ker je ubogo Beyonce začelo zebsti, je nase navlekla toplo krzno. Dogodek je poskrbel, da je Pink, sicer ljubiteljica živali, nagubala čelo in se zgrozila nad kolegico. Zaradi velikega honorarja se je Pink vendarle pred kamerami poleg svoje kolegice morala smejeti, kasneje pa je novinarjem izjavila, da je nošenje krzna grda stvar, vendar naj vsak dela, kar pač hoče. Še sreča, da je končano snemanje spota, v katerem obe igrata nevarni gladiatorki, saj bi se lahko na prizorišču med

njima zgodilo še kaj huidega. Dobro razpoložena Beyonce je dejala, da je London postal njen drugi dom, edino, kar jo moti, je hladno vreme.

Agnetha Føltskog se vrača

Agnetha Føltskog, članica nekdanje skupine ABBA, se je odločila, da bo znova stopila v snemalni studio.

Pred natančno 30 leti je bila ABBA tista skupina, ki je zmagala na tekmovanju za pesem Evrovizije. Morda je prav to spodbudilo Agnetho, da po 17 letih premora razveseli svoje oboževalce z novo ploščo. Ga. Føltskogova je podpisala pogodbo z Warner Music Scandinavia. Album se bo imenoval My Coloring Book, izdali pa naj bi ga po besedah predsednika WMS Jonasa Siljemarka v drugi četrtini tega leta.

Magnifico z novo skladbo

Verjamate v usodo? V usodno žensko, moškega? Odgovor na to je gotovo odvisen od posameznika. Če pa vas zanima, kaj si o svoji usodi oz. usodni ženski misli sam Magnifico, prisluhnite njegovemu singlu,

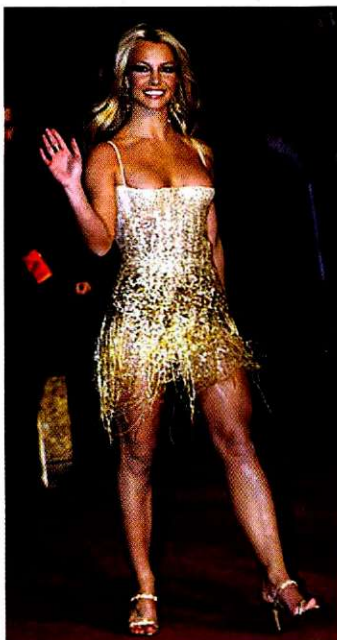
ki tako po superuspešnici Hir Aj Kam Hir AJ Go kot drugi singel prihaja z njegove pred kratkim izdane plošče Export - Import. Pesem z naslovom Nisi za mene ti je tako kot

prejšnja obarvana s sedaj že kar precej značilnimi Magnificovimi vložki in vplivom balkanske glasbe. Glasbo in besedilo za nekoliko počasnejšo skladbo je napisal Magnifico sam, pri aranžmaju pa je sodeloval z bratom Schatzijem.

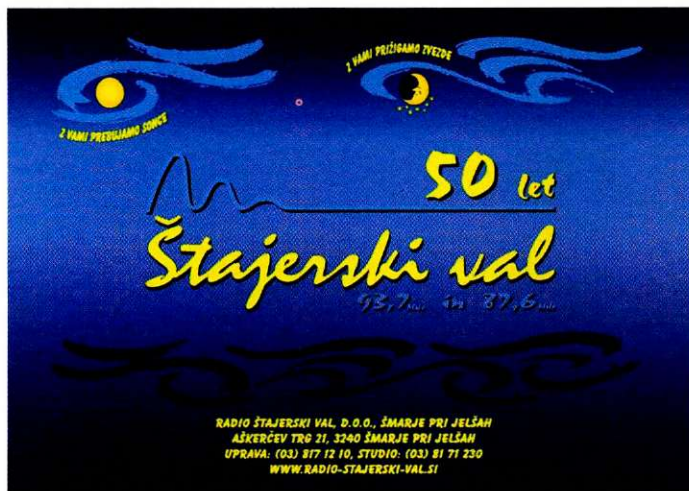
Strupena Britney

Prejšnji teden je na ameriški televiziji MTV svojo premiero doživel nov videospot glasbene popprinceske Britney Spears. Dekle je konec prejšnjega leta izdalo svoj četrti album *In The Zone* in po precej uspešnem prvem hitu iz albuma *Me Against The Music* je sedaj posnela že drugi, še bolj strupen videospot za pesem *Toxic*.

Ob svetovni premieri tega videospota so predvajali tudi dokumentarno oddajo o nastanku oz. snemanju, v katerem ne manjka poljubljajna in tudi (skoraj) čisto nage Britney, saj je oblečena le v previdno namočene diamante. Britney pravi, da ima spot v sebi nekaj odštekanega,

cirkuškega, vibracijo, kakršno sama čuti v pesmi. Za spremembo si boste poleg plavalase Britney lahko ogledali še njeno rdečelaso in črnolaso različico. Seveda brez poljubljanja ne gre. Tokrat se Britney poljublja z več kot sto kilogramskim računalniškim programerjem, za katerega je bil to, kot je dejal, vrhunec življenja.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
Loke 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

EVJ
ELEKTROPROM

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

horoskop

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Piše se vam svetla kariera. Vsaj ta teden vam bo šlo vse kot po maslu. Pazite samo, da ne boste nasledli vabi z denarjem in naredili česa nezakonitega. Mirna vest je vredna več kot ves denar. Doma boste imeli cel kup opravil, ki kot nalašč počakajo vas.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Privoščili si boste notranjo inventuro, po čemer boste svoje zveze z ljudmi lahko pogledali s povsem druge perspektive. Ugotovili boste, da ste premalo uravnoteženo imeli radi tako druge kot sebe. Proti koncu tedna se boste počutili dosti bolje.

Oven (21. marec – 20. april)

Imeli boste nekaj težav, ko boste skušali najti smisel nekega dela, ki ga opravljate že dalj časa. S partnerjem se bosta pogovorila in pot naprej vam bo bolj jasna. Res je, da je ljubezen zelo močna sila v človekovem življenju in da se ob njej lahko sprostite.

Bik (21. april – 21. maj)

Začnete že uživati življenje iz sebe! Pomislite malo in videli boste, da je veliko več odvisno od vas, kakor si predstavljate. Morda gre prav zaradi vaše pasivnosti vaš odnos s partnerjem skozi malce težavnejše obdobje. Zavihajte torej rokave!

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

V začetku tedna boste imeli malce zmede v glavi predvsem zato, ker bi si želeli podaljšanega konca tedna. Potrudite se, da ne boste pometali pod preprogo vsega samo iz tega razloga. Poleg tega pa morate rešiti še spor s sodelavcem.

Rak (22. junij – 21. julij)

Soočali se boste s svojimi najglobljimi občutki, ki jih redko pustite na dan. V olajšanje vam bo služba, kjer se boste sprostili v pogovoru s sodelavci. Vsekakor vam nekoliko preseda domača rutina, a za zdaj ni druge izbire kot potrpeti.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Dom in gospodarjenje z zasebno lastnino bo še naprej imelo najpomembnejše mesto na vašem urniku. Če kaj kupujete ali prodajate, vam podatki, ki jih imate, morda ne bodo dovolj in si boste morali utreti pot do manj dostopnih informacij.

Devica (22. avgust – 21. september)

Morali se boste držati svojih odločitev, če želite izpeljati naloge, kakor bi radi. To pa ne pomeni, da se morate pri tem držati ustaljenih vzorcev mišljenja. Cilj in pot sta dva različna pojma. Pripravite se na to, da bodo ljudje okoli vas te dni precej zahtevni.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Kaže, da boste samske tehtnice spet šle na zmenek s čudakom, ki ima zelo drugačen pristop k življenju in ljubezni kot večina ljudi. Pomislite, ali njegovi nazori niso drugačni tudi od vaših. Sicer pa vam bo finančno dobro šlo, stroški bodo nizki.

Škorpjon (23. oktober – 21. november)

Družabno življenje vas uničuje, kar je preveč, je preveč. Ves čas premišljate, s kom bi se bilo dobro povezati, da prišli do takega in takega človeka. To je odveč, saj imate dovolj šarma in mere, da se bi lahko bolj sprostili. Malo bolj verjemite vase.

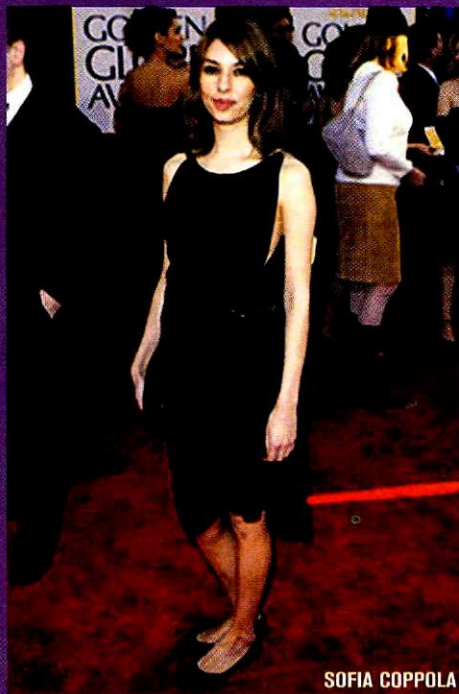
Strelec (22. november – 20. december)

Vznemirjeni boste in v prvem hipu ne boste mogli dojeti zakaj. Izberite bolj duhoven pogled na stvari, in ko boste vse razumeli, boste laže spremenili svoje ravnanje. Potrudite se, da boste razvalni razmeram primerno. Držite se in ne obupajte.

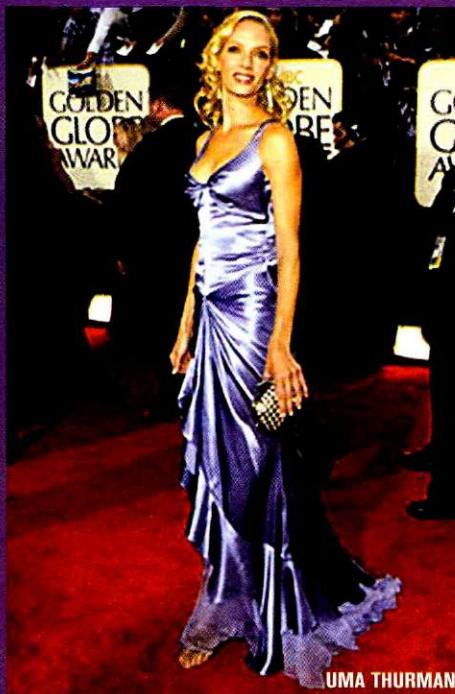

Kozorog (21. december – 19. januar)

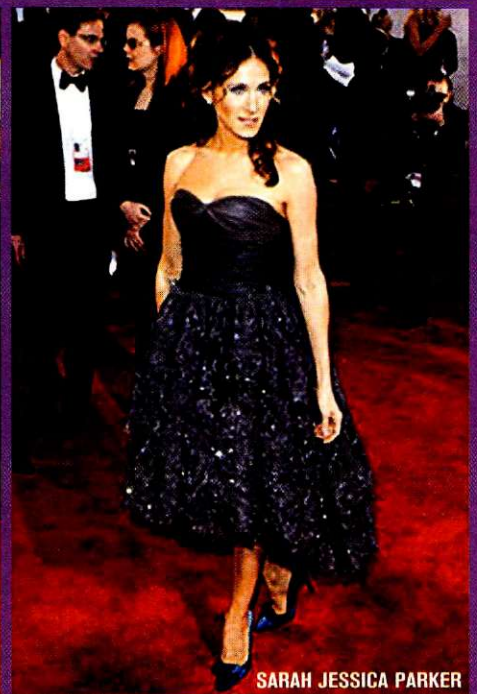
Včasih jemljete stvari preveč osebno, tega res ni treba početi, saj vam v resnici nihče nič neče. Še posebej ker obupno iščete rešitev iz svoje dileme. Morali bi se sprostiti in se nekoliko bolj odpreti navzven, saj vas bo sicer psihično zdelalo.

SOFIA COPPOLA

UMA THURMAN

SARAH JESSICA PARKER

Božanski blišč

V Hollywoodu, kjer velikost zvezde velja toliko kot njen najnovejši film, je moda edini kraj, ki se spogleduje s preteklostjo. Od leta 1940 pa do danes so podelitve prestižnih filmskih nagrad postale priljubljene in so pridobile zavidljivo stopnjo bleščavosti. Letošnja tema večera je bila vrnitev v 30. in 40. leta.

Glavno zapoved letošnje popolne toalete na 61. podelitvi zlatih globusov so bili valoviti lasje, bleščeča polt, obleke pastelnih barv, veliki uhani in lasni okraski. Večina zvezd z nekaj izjemami, ki so zgrešile (nikar si ne spenjajte las v konjski rep in ne imejte ravnih, zalizanih las), je bila videti popolno in glamurozno. In moški v temnih oblekah in smokingih s kravato so bili popolni džentelmeni.

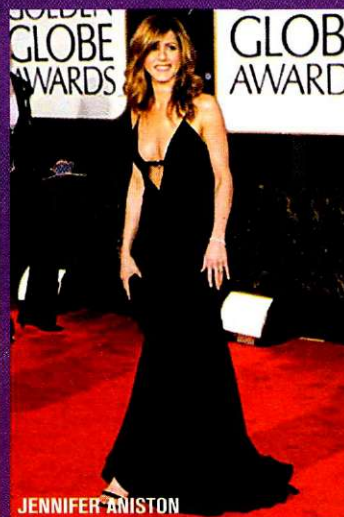
Po sezonah barvitosti se je na rdečo preprogo vrnila večna črna. Oblekle so jo mnoge mlade zvezde, med njimi Jennifer Aniston, vinta-

ge Valentino in nakit Freda Leightona, in Christina Ricci, ki je končno uspešno končala boj z odvečnimi kilogrami, v vintage Madame Gres. Po pričakovanjih so blestele zvezdnice nanizanke Seksa v mestu. Največja modna ikona Sarah Jessica Parker v Karlu Lagerfeldu za Chanel Couture in nakitu Bulgari ni razočarala, ampak je pokazala, da ostaja zvesta svojemu slogu. Vendar jo je tokrat prekosila njena soigralka Kim Cattrall, ki je blestela v vintage Valentinu iz leta 1969. Nežen in očarljiv make up je izbrala Charlize Theron v limonastem Christianu Diorju,

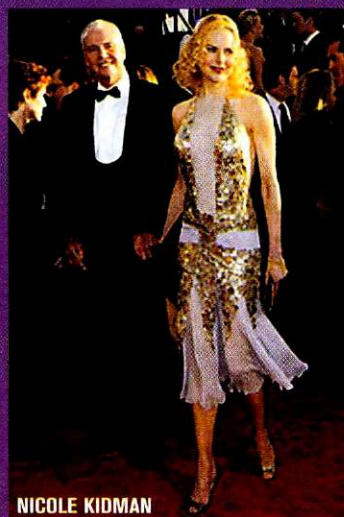
katere lepoto so poudarili še rahlo valoviti kodri. Uma Thurman je prišla na podelitev v svoji najbolj priljubljeni barvi, vijolični. Tokrat je zanjo satenasto obleko oblikovala modna hiša Versace, nakit Van Cleef & Arpels in torbica Bottege-Veneta pa sta bila v klasičnem hollywoodskem slogu. V bleščeči toaleti Toma Forda iz njegove zadnje kolekcije za modno hišo Yves Saint Laurent in zlatem obročku je sijala Nicole Kidman. Vedno brezhibna in preprosta Sofia Coppola je izžarevala lepoto v črni obleki Az-zedine Alaia. **Monika Maljevič**

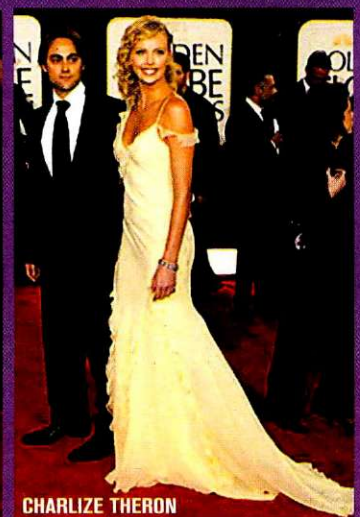
KIM CATTRAL

JENNIFER ANISTON

NICOLE KIDMAN

CHARLIZE THERON

KNJIŽNI KLUB SAMOROG

Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana

**ČLANSTVO V KLUBU SAMOROG
VAS NE OBVEZUJE K NAKUPU**

**CENEJŠE VSTOPNICE V GLEDALIŠČIH
IN DRUGIH KULTURNIH USTANOVAH**

**POPUSTI PRI NAKUPU KNJIG
IN CD PLOŠČ OD 10 - 50%**

telefon: 01 433 40 74, e-mail: info@samorog.com, www: samorog.com

DEMOKRACIJA	PISMENA IZJAVA O KAKI STVARI	RUSKI UČENJAK (MIHAIL)	GRŠKI TEOLOG (SPIRIDON)	PUBLICIST IN PESNIK VIDMAR	NACE SIMONČIČ	KRAJ PRI OPATJI	KENAN EVREN IZREDNA LEPOTA	GESLO	PANAMSKI POLITIK (ARNULFO)	NEKDANJI HRVAŠKI KOŠARKAR TVRDIČ	ZVEZNA DRŽAVA NA JUGU NIGERIJE	ULITI IZDELEK, ULITEK	KOSTNICA
PREBIVALEC SL. KRAJA SLATNIK													
SPRAV- LJANJE KAM S SŪNKI													
NA ZID NANESENA MALTA					ARTILERIST				SLOVENSKI PESNIK (JOŽE)				
PRIPADNIK LJUDSTVA MONOV				PREPOST PLUG	AMERIŠKA IGRALKA (LINDA)	REŠEVALNI GORSKI ČOLN	AM. PEVEC (FRANKIE) SLIKAR MAVEC					ČLOVEK, KI MENDRAVO HODI	IVAN CANKAR
VELIKO FINSKO JEZERO, INARI						PISMENO POTRDILO IONIN OČE						DORIS DRAGOVIČ LUKNJAČ	
PLETENO OBLAČILO ZA NA NOGO									MEHIŠKI ŠAHIST (CARLOS) KATRAN				
AVSTRILSKI GENERAL (JOHANN LUDWIG)								PIŠAR (SLABŠALNO) 4. IN 22. ČRKA					
VENEC. KRONA							VREDNOSTNI PAPIR				RUSKA PEVKA PUGAČOVA		
AMERIŠKA IGRALKA GARD- NERJEVA				SAMO HUBAD			ČASOVNA ENOTA				VEČJI KOS DEBLA, HLOD		

rešitev prejšnje križanke

DOLINA, ARARAT, LIMONA,
JEAN, NN, SEE, MIT, RP,
STANISLAV, PONI,
KOLORADAR, ERAR, ASEJEV,
RHONE, CK, NIT, STAMP,
NASTANEK, PADAR, ANIO,
JOËL, NARA, PINČ, ČRTALO,
TS, ENA, NABIRALNIK,
VIC, ANAKAO, UNA

nagrajenci 4. številke

- 1. nagrada: GUSTAV MAUKO,**
Goriška 2, 2000 Maribor
- 2. nagrada: MAJDA ŽURA,**
Belokranjska 56, 8000 Novo m.
- 3. nagrada: SILVO STANIŠA,**
Črmošnjice pri Stopičah 5/a,
8000 Novo mesto

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
12. 2. 2004 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **2. 2. 1711** se je rodil avstrijski državnik Wenzel Anton Kaunitz, ki je skoraj štiri desetletja vodil zunanjo politiko cesarice Marije Terezije in njenih naslednikov. Cesarica je vedno za- bičevala Kaunitzu, da razuzdani oficirji ne sme- jo napredovati v višji čin. Kaunitz ji je nekoč odgovoril: "Če bi tako mislil tudi vaš oče, bi bil jaz še vedno podporočnik."
- **2. 2. 1921** so ustanovili Turistov klub Skala. Njegovi člani naj bi gojili navadnim smrtni- kom prenevno plezanje po prvenstvenih smereh v stenah, smučanje in planinsko fo- tografiranje.
- **3. 2. 1758** se je v Šiški pri Ljubljani rodil Valentin Vodnik, ki uradno velja za prvega slo- venskega pesnika. V resnici je prve slovenske pesmi izdal Pavel Knobel leta 1801.
- **3. 2. 1830** so podpisali londonski protokol, s katerim so priznali neodvisnost Grčije.
- **4. 2. 1864** je bila v Ljubljani ustanovljena Slo- venska matica.
- **4. 2. 1934** so slovesno odprli in preizkusili no- vo skakalnico velikanko v Planici, ki so jo ime- novali tudi "mamutska". Skakalnica je omo- gočala skoke do 70 metrov daleč.
- **5. 2. 1840** se je rodil irski živinozdravnik in izu- mitelj John Boyd Dunlop, ki je leta 1888 izde- lal prvo pnevmatsko zračnico.
- **5. 2. 1971** sta se ameriška vesoljca Shepard in Mitchell spustila na Mesec.
- **6. 2. 1850** so Bleiweisove Novice objavile, da se je tudi v naših krajih pojavil telegraf ali dalj- nopisnik.
- **6. 2. 1874** so v Nemčiji sprejeli zakon, po kate- rem je postala civilna poroka obvezna.
- **6. 2. 1911** se je rodil ameriški filmski igralec, republikanski politik in štirideseti predsednik ZDA Ronald Reagan.
- **7. 2. 1613** je ruska skupščina izvolila za carja 16-letnega bojarja Mihaela Romanova, usta- novitelja dinastije Romanovih, ki so vladali Ru- diji do revolucije.
- **7. 2. 1809** se je v Goričah pri Šmohorju rodil narodni buditelj in etnolog Matija Majar Zil- ski. Sestavil je peticijo s programom Zedinje- ne Slovenije.
- **7. 2. 1812** se je rodil angleški pripovednik Char- les Dickens.
- **8. 2. 1828** se je rodil francoski pisatelj Jules Ver- ne. Pogosto je pisal, "kot mu je teklo pero". V eni njegovih številnih knjig se mu je zapisalo: "Leto 1793! Celo v tem času skrajne strahote so francoski služabniki dokazali svojo skrajno vdanost. Mnogo se jih je dalo giljotinirati na- mesto njihovih gospodarjev, ki jih niso hoteli izdati; ko pa so se časi umirili, so molče spet začeli zvesto opravljati svojo službo."

Deklaracija za mir

Danes lahko s strani "advokatov komu- nizma" pogosto poslušamo, da je slo pri osa- mosvajanju Slovenije za veliko enotnost. V resnici so prav oni močno nasprotovali. Gro- zili in opozarjali so pred črno usodo Sloveni- je, če se bo osamosvojila. **6. februarja 1991** sta sedaj vladajoči LDS in SDP (kasnejša ZLSD) predstavili Deklaracijo za mir, zahte- vo po hitri enostranski razorožitvi Slovenije.

Stranki sta deklaracijo ponudili v pod- pis kot peticijo. Podpisali so jo številni jav- ni delavci in politik, med drugim dr. Janez Drnovšek, dr. Ciril Ribičič, Jože Men- cinger, Jožef Školč in tudi štirje od petih članov vrhovnega poveljstva oziroma pred- sedstva Slovenije Milan Kučan, Dušan Plut, Ciril Zlobec in Matjaž Kmecl.

Deklaracija je bila ponujena v času pa- rlamentarnih razprav o dveh obrambnih za- konih in proračunu in čedalje bolj zaostre- nih razmerjih v težnji po osamosvojitvi Slo- venije. V njej je med drugim pisalo, "da bi bil vsak oborožen spopad na ozemlju Slo- venije nacionalna katastrofa". Podpisniki so predlagali, naj bi bila Slovenija demilitari- zirana država, kar naj bi s posebnim "mirov- nim" členom zapisali v ustavo. V prehod- nem obdobju naj bi Sloveniji zagotavljali varnost policija in teritorialna obramba, ki takrat ni imela profesionalne sestave.

Stavka za slovenščino

Štirje uredniki in urednice Radia 2 iz Ce- lovca so **3. februarja 2003** začeli enoteden- sko opozorilno gladovno stavko, ker je av- strijska radiotelevizija (ORF) konec leta 2002 nehala financirati radijsko postajo Ko- roških Slovencev.

Dejali so, da hočejo v imenu slovenske manjšine opozoriti tudi mednarodno javnost, da Avstrija ne izpolnjuje obveznosti do manj- šin na medijskem področju. Stavka naj bi prisilila državo, da bo spoštovala lastne zakone pa tudi evropske manjšinske dokumente, ka- kršna sta okvirna konvencija o varstvu manj- šin in evropska listina o varstvu manjšinskih in regionalnih jezikov. Oba dokumenta je av- strijski parlament ratificiral. Državo zavezu- jeta, da manjšinam zagotovi ustrezno medij- sko oskrbo v materinščini. Ob tem so izjavili: "Stavkamo, ker manjšina preživi samo tako, če je njen jezik enakopravno navzoč v javnosti."

Eno leto po teh dogodkih Radio 2 mol-

či. Avstrija sicer obljublja, da bo problem rešila v začetku marca, uredniki Marica Stern-Kušej, Bojan Wakounig in Tatja Pin- ter pa so brezposelni in upajo, da jih bodo na ORF zaposlili na slovenskem programu.

Dadaizem

3. februarja 1916 se je v züriškem ka- baretu Voltaire skupina umetnikov za- vestno odločila opustiti tradicijo in tudi z umetnostjo protestirati zoper lažne vred- note družbe. To je pomenilo rojstvo nove umetniške smeri – dadaizma.

Dadizem je dobil ime po besedi dada iz francoskega otroškega besednjaka, v kate- rem pomeni konja. Stroge meje med plasti- ko in slikarstvom, med spomenikom in mo- torjem, med likovno in besedno umetnost- jo so postale v začetku 20. stoletja dvomlji-

ve. Dadaizem je podvomil o umetnosti na- sploh in zabrisal njene meje z resničnostjo. Na slikarskih kolažih so začeli umetniki zbi- rati razne naključno najdene predmete in s tem zbuhati dvom o resnični umetnosti.

Nekateri so to mislili resno, drugi pa so takšne poglede spremljali s komentar- ji, kot na primer: "Največ neumnosti sliši slika v muzeju." Ali: "Ničesar ne delimo tako velikodušno kot nasvete."

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajsanja pism, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

V razmislek DZ in vladi RS

Ker so naši liberalni oblastniki in tisti iz ZL glede na svoje ravnanje in dejanja bolj naklonjeni tujim priseljencem kot slovenskim rojakom, najbrž pomeni, da so se iz zgodovine premalo naučili ali pa je niso vzeli dovolj zares. Ali jim ni znano, da so Srbi, zato ker so dopuščali prekomerno priseljevanje tujcev na Kosovo, že skoraj izgubili to svojo pokrajino? Ali je bilo potrebno in razumno ustvariti razmere za družbo nasprotij in konfliktov? Izkazalo se je, da tudi komunistični Internazionali ni uspelo za daljše obdobje ustvariti mirnega sobivanja različnih narodov in so v nekem času družbena nasprotja z vso silo in tragiko bruhnili na dan. Vprašajmo se, ali je v Sloveniji res potrebno in razumno, in to zaradi trenutne koristi vladajoče liberalne kaste, ustvarjati ozračje družbenih nasprotij. Ne morem verjeti in ne razumeti, da bi si sedanjí liberalni oblastniki želeli stanje družbenih nasprotij. A zakaj ga potem snujejo? Poslanec Miran Potrč se glede podeljevanja državljanstev tujim priseljencom sklicuje na človekove pravice. Sprašujem ga, ali je človekova pravica pripravljati zaton slovenstva na slovenskih tleh. Glede na to, da že sedaj nekaterim Slovencem nezakonovano grozijo, tako kot na primer Jožetu Krevhu, si ni težko predstavljati, kako bodo oblastni šele tedaj, če jim bodo podelili slovensko državljanstvo. Aleksandar Todorović pravi, da bo tožil državo Slovenijo, ker mu ni dala zaposlitve. Približno sto

tisoč slovenskih državljanov nima zaposlitve, a le redki so se odločili za tožbo, še redkejši pa so primeri, ko bi nekdo zahtevano odškodnino dobil.

Oblastniki – politiki so po službeni dolžnosti skrbniki in upravljavci države, ki je prav tako moja kot njihova. “Dom si moj, Slovenija”, je naša priljubljena narodna pesem. Vsi, a še na poseben način oblastniki, smo poklicani in dolžni skrbeti in delati za narodov blagor! In to z zdravim in umnim gospodarjenjem in ne s še dodatnim zadolževanjem države, in to celo na račun neupravičenih odškodninskih zahtevkov tujih priseljencev, ki bi bremenili še prihodnje rodove. Naj tu pripomnim, da je eden od vzrokov razpada nekdanje Jugoslavije finančni bankrot države zaradi prekomernega zadolževanja. Zato je odgovornost oblastnikov, ki imajo v rokah skarje in platno, za državo in za prihodnje rodove zares velika.

Ivan Glušič, Mozirje

“... kaj znancev že zasula je lopata ...”

Ko smo ob obletnici Pučnikove smrti obiskali njegov grob, še nismo slutili, da bo le nekaj dni zatem ugasnilo življenje drugega velikega moža, ki je Slovenijo zaznamoval s svojo kleno voljo, znanjem in umetniško besedo, pisatelja in zvestega spremljevalca vsega, kar smo Slovenci zgradili v teh nekaj letih po osamosvojitvi – Rudija Šeliga.

Takrat, ko zaboli in zaskeli, veš, da se je zgodilo nekaj pomembnega, nekaj, kar ne bo nikoli zapisano pozabi. Kdo si, ki odhajaš, kdo si bil, da te nismo bolje poznali in bi ti danes tako kot nekdo, čigar beseda je med žalno sejo izzvenela kot opomin, kot razkritje in razodetje, zapisali v spomin, da smo te dovolj poznali in te znali ceniti. Nепреbrane

besede, ki si jih zapisal, preslišano, kar si izrekel, vse to je dolg, ob katerem se lahko le z bridkostjo in

obžalovanjem nasmehnemo samim sebi. Ujeti v ta neskončni krog misli smo zdaj s teboj. Kaj smo ti dali, dokler si se s tihimi koraki sprehajal med nami, kaj si čutil, ko tvoj vprašujoči pogled ni dobil odziva, ki si ga pričakoval? Tu, v naši sobi na Komenskega 11, kamor si občasno zahajal, gori zdaj drobna lučka, ki tiho drami tvoje večne sanje. Šele danes smo slišali vse o tebi ali pa vsaj veliko tega, česar nismo slišali nikoli poprej. In šele zdaj vemo, da smo s teboj izgubili še veliko veliko več, kot smo si mogli predstavljati.

Zdaj si morda daleč, morda blizu, kdo bi se sporekal z večnostjo. Z nami ostajaš, ker si shranil za nas toliko klenih, dobrih in odkritih besed, ki nam bodo bogatile sedanost in prihodnost tistih, ki bodo tako kot mi verjeli vate in v čas, ki si ga zaznamoval. Hvaležni smo za vsak trenutek Tvojega bivanja med nami.

Vera Ban, Ljubljana

Nedotakljivi še vedno trdno v sedlu

Sociolog dr. Frane Adam je skupaj s sodelavci že pred leti ugotovil, da je skoraj osemdeset odstotkov stare socialistične elite (politične, ekonomske in kulturne) ohranilo svoje položaje oziroma zasedlo druge visoke položaje na različnih področjih. Da smo tudi zadnjih deset let živeli v totalitarizmu ali vsaj v neototalitarizmu, meni tudi pisatelj Drago Jančar. “Mo-

derno” obliko totalitarizma izpričuje tudi nadzor medijev in informacij. Zato nobena še tako vpijoča afera ne more ogroziti oblastne elite.

Začnimo pri ministru za zdravje. Po aferah, ki mečejo temno senco na slovensko zdravstvo, je treba omeniti predvsem celjsko bolnišnico oziroma dogajanje na njeni patologiji. Ogromno število nepregledanih vzorcev tkiv, ko so bolniki (predvsem tisti z rakom) zaman čakali na histološke izvide, je obsojanja vredno. Za “patološko” afero so prišle operacijske mize v Kliničnem centru. Zaradi te (morebiti nastavljene) afere je moral odstopiti generalni direktor KC dr. Primož Rode, ki že dolgo ni bil po volji vladajoče levice. Minister za zdravje Dušan Keber je zamenjal tudi direktorja Zavoda RS za zdravstveno zavarovanje g. Franca Koširja, ki je dolga leta vodil to ustanovo. Kako prav ima predsednica sveta KC gospa Biserka Meden, ko pravi, da bi, če že govorimo o objektivni odgovornosti, po analogiji moral odstopiti tudi minister za zdravje, ki dopušča to, kar se je v zadnjih letih dogajalo v zdravstvu, in zraven omenja zmeraj nove in nove afere in razdiralne elemente v škodo zdravstva in bolnikov. V vseh trdnih zahodnih demokracijah bi pri takih aferah brez opozorila vsak minister sam odstopil, v totalitarnih režimih pa to ne velja, ker so vsi nedotakljivi.

Isto velja za pravosodnega ministra Ivana Bizjaka. Ogromni sodni zaostanki, sodne razprave, ki se vlečejo v nedogled, niso najboljše spričevalo za državo. V mnogih primerih so sodniki sami krivi za večletno zavlčevanje, ko so se obtoženi dobesedno norčevali iz njih z vprašljivim slabim zdravstvenim stanjem, padci po stopnicah in z načrtnim menjava-

» njem svojih zagovornikov. Po zaslugi odličnih odvetnikov in medlih (okuženih) sodnikov so dosegli prekoračitev dveletnega pripora in tako dosegli izpustitev na svobodo. Takega "darila" so lahko veseli tudi največji zločinci, okolica pa jih najbrž ni preveč vesela. Bo torej Slovenija postala Eldorado za kriminalce? Tudi zadeva Petek že meji na farso, čeprav Petek najbrž ve, da je treba napadalca nanj iskati v surovem gospodarskem podzemlju Koroške.

Za konec še o varuhu človekovih pravic, za katerega se mi zdi, da je bolj varuh propadle ideologije. V Večeru, 16. decembra 2003, sem zasledil odličan članek g. Marjana Bebra iz Polhovega Gradca, kjer piše, da gospod Hanžek primerja referendum o izbrisanih (v resnici prebrisanih) z nacistično Nemčijo, gospoda Brejca pa z nacističnim ministrom Goebbelsom. Ta žaljiva primerjava z gobezdavim ministrom Goebbelsom bi bolj ustrezala nekemu njegovemu silno pametnemu kolegu, za katerega velja pregovor, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Sicer pa je v vseh totalitarnih režimih (tudi prikritih) vprašljiva tudi objektivnost in nevtralnost ustavnega sodišča, posebej še če ga sestavljajo člani ene same, "prave" stranke.

Roman Kralj, Maribor

Referendum o "izbrisanih"

Ko se v mislih vračam v čas osamosvojitve Slovenije, sem prepričan, da bi, če bi takrat izvedli lustracijo, vse te zmešnjave o "izbrisanih" danes ne bilo; pa tudi ne današnje vlade.

Kdo se boji referenduma? Nekdanji komunisti, seveda, kajti če jim ne uspe pridobiti novih volilcev, jim bo

na volitvah trda predla. Za moč vladanja so pripravljene prodati vse, tudi Slovenijo – in so jo že! Zato g. Jansa in dr. Bajuk ne smeta popuščati, saj mora priti do referenduma. Ta bo zagotovo uspel, kot je uspel plebiscit; zato se ga nekateri tako bojijo.

Dokaz, da smo Slovenci proti temu, kar dela vlada, je odziv ljudi v oddaji Trenja. Kar devetdeset odstotkov klicateljev se ne strinja s tem, kar počne vlada. To dejstvo bi morala upoštevati tudi ustavno sodišče in vlada, ne pa da ukrepata po svoje, proti ljudski volji. Dolžnost ministra Bohinca je, da ljudi (izbrisane), ki povzročajo nemire in nered v Sloveniji, spravi tja, od koder so prišli; če ne zlepa, pa zgrda. Naj se tam bojujejo za človekove pravice, kakršnih ne morejo doseči pred nobenim sodiščem. Saj vemo, da je to le politika, ne pa boj za človekove pravice!

Še pomnite, tovariši? Leta 1945 in v času med vojno ste zavedne, drugače misleče Slovence pobijali. Krivica se je zgodila tem ljudem, ne pa izbrisancem. Danes pa poklanjate državljanstva ljudem, ki so do Slovenije sovražni. Dolžnost g. Hanžka je, da se bojuje za Slovence, ne pa proti njim.

Anton Skornšek, Šoštanj

Kaj pa pravice živali?

Kot borka za pravice živali sem zgrožena nad pristranskimi izjavami pri naših živečih muslimanov, kakrš-

ne dajejo v svojih zahtevah v zvezi z graditvijo džamije v središču naše prestolnice. Poudarjajo namreč, da imajo kot naši državljani zakonsko pravico do objekta. Vendar imajo svoje pravice tudi živali, opredeljene v Zakonu o zaščiti živali, Ur. l. RS, št. 98 s 3. 12. 1999, v skladu s katerim je v 25. členu prepovedan obredni zakol živali v imenu Alaha (brez poprejšnje omame) za prehrano ljudi. O izvajanju tega zakona bo še tekla razprava, pa tudi o certifikatih halal, saj so v nasprotju z zakonom o varstvu živali. Prav tako sem zgrožena nad očitki, da smo animalisti, katerih orožje je prav ta zakon, ksenofobični in diskriminatorni in da s jemo medversko sovraštvo v Sloveniji (glasilo KDI v letu 2001). Daleč od tega, saj je boj proti islamu čista norost, proti mučenju živali ob krutem klanju živali brez poprejšnje omame pa dolžnost slehernega izmed nas. Pomembno je tudi to, da imamo kot državljani Republike Slovenije ne le svoje pravice, ampak tudi dolžnosti, zato tudi za pri nas živeče muslimane velja pravilo, da se podrejajo naši zakonodaji in tako med drugim govorijo v našem jeziku, kar predvsem velja za vodilno strukturo islamske verske skupnosti.

Pisanje končujem z lepo mislijo avtorja knjige Zeleni legvan dr. vet. Zlatka Goloba: "Ko držite žival v rokah, naj bo vaš prijem tak, kot bi držali cvetlico; ne tako močan, da bi ji

zlomilo steblo, in ne tako nežen, da bi vam padla na tla."

Kristina Ferlic, Maribor

Domnevno izbrisani

Leta 1919 je imela beograjska čaršija Slovence za podalpsko plemo, pridruženo južnim Slovanom. Po podpisu rapalske pogodbe je bil Beograd že nadutejši in je v Sloveniji videl vojni plen oziroma dobiček v zahvalo nekoč močne Avstro-Ogrske. Srbska obljuba, da bo tekla menjava denarja krona-dinar ena proti ena, se je sprevrgla v menjavo štiri krone za en dinar, kar pomeni, da smo bili tedaj Hrvatje in Slovenci prvič oropani. Srbija je pozabila, da smo se tedaj razni narodi prostovoljno združili v Kraljevino SHS. Slovenski general Maister je bil odstavljen, njegove zasluge za severno mejo prezrte. Slovenijo in Hrvaško je preplavila srbska soldateska. Vojska, ki ne govori jezika dežele, v kateri se nahaja, je po vseh merilih okupacijska. V Sloveniji so služili in službovali srbski vojaki in častniki, tukaj ostali in se obnašali oblastno. Slovenci so morali braniti tuje meje za srbske interese na Balkanu. Vladavino kralja in pozneje Tita so omogočali še mnogi slovenski podaniki, janičarji in renegati lastnega rodu. Obvladovanje Slovencev in Hrvatov je bilo tako zagotovljeno.

Leta 1945 je Titova sovjetistična gverila gonila poražene Nemce, četnike, us-

taše ter hrvaške in slovenske domobranice do Soče, Karavank in čez ter vse zajete zločinsko pobijala. Hkrati je bila to znova vojaška zasedba Slovenije z izgovorom, da osvobajajo Slovenijo.

Slovenski partizani so jim pri tem početju zvesto pomagali. Vključili so se v JLA in o samostojni slovenski armadi ni bilo več razmišljanja. Seveda so balkanske vojske v Sloveniji tudi ostale in vse je bilo kot v času kraljevine. Ko sem služil JLA v Karlovcu, nam je neki črnogorski oficir dejal, da so Slovenijo osvobodili Črnogorci in Srbi. Seveda, saj so bili slovenski partizani taktično poslani v Trst, Gorico in Celovec, večinski del slovenskih dežel so pa tako zasedli "bratski" polki in odredi. Američani so roparsko in ubijalsko JLA izgnali iz Trsta, Angleži pa so se partizanov na Koroskem znebili tako, da so napravili kupčijo: vi nam domobranice, vi pa zapustite Celovec. Epilog: domobranci so bili množično in zverinsko pomorjeni v Rogu in drugod. Ko so slovenski partizani revanšistično obračunavali s protikomunisti, so za njihovim hrptom jugooficirji s soldatesko dosledno zasedli Slovenijo.

Nadaljevanje okupacije: v Slovenijo se zgrinjajo množice iz južnih republik, ki dobijo delo, zaslužek in domovanje v Sloveniji. Mnogi od teh so imeli iskrene namene, da se vključijo v koristno okolje, bili pa so tudi takšni z jugoslovanskimi parolami, češ, tu je Jugoslavija, Slovenija pa je le del nje. Prezrli pa so, da so prav narodi in republike naredili Jugoslavijo! Spomnim se delavca iz Bosne, ki mi je priznal, da velja Slovenija za ljudi z juga za obljubljeni dežel.

Da je bila Slovenija za Beograd se-

demdeset let vojni plen, nam govorijo srbski mitingi v Beogradu v letih 1989, 1990. Zborovalci so pošiljali Slovence v Gradec in drugam. Šlo jim je le za ozemlje, mislmo jim bili v napoto. Znamenita Kertes in Švabić sta mitinge olepšala tako, da sta Sloveniji grozila. Slovenci naj bodo tihi, delajo naj in dajejo denar! Kaj nam je torej preostalo drugega kot odrešujoč plebiscit?

Leto 1991 je leto slovenske svobode. Tu pa se začne zgodba domnevno izbranih. Le kako si lahko izbrisan, če nisi bil vpisan? Nova država, nova ureditev. Večina tujerodnega življa se je izrekla za Slovenijo in si uredila vse potrebno. Jugovojška je Slovenijo zapustila in šla na nova bojišča. Po porazu velikosrbskih teženj so začeli prihajati v Slovenijo bojevniki s front in iz morije v Bosni in Hrvaški. Skupaj z mnogimi civilisti so več let potuhnjeno čakali, da se Slovenija mednarodno utrdi, nato so začeli razmišljati, kako ji zaračunati leta bivanja v Sloveniji in celo leta bojevanja na Balkanu. Oni so vendar v Sloveniji vladali, torej jim pripada vse! No, ali bomo Slovenci plačevali še novodobne "španske" borce, tako kot smo tiste iz let 1936—39? Pri slovenskih komunistih je vse mogoče! Ni še dolgo tega, ko so mnogi od 18.000 govorili, da se "poserjejo na slovensko državo", zdaj pa od nje zahtevajo milijarde. Poznam in spoštujem mnoge z juga, a ti so bili zvesti in pošteni do Slovenije, bili so državljani slovenske republike, plačevali so dajatve in se vključili v naš pravni red. Tem naj gre vse, kar je treba, drugim pa, kar so si prislužili pri svojih gospodarjih!

France Jenko Podhomski,
Škofja Loka

Etika, pravo in demokracija

Etika zadeva moralna načela, pravo je celota pravnih pravil, ki veljajo v vsaki urejeni skupnosti, demokracija pa je politični sistem, v katerem ima LJUDSTVO najvišjo oblast. V predolgi oblasti LDS in njenega glavnega satelita združene liste je pojem demokracije izgubil svoj prvotni pomen. V letih eldesove oblasti smo bili pogosto priče izigravanju ljudske volje, ne pa izpolnjevanju demokratičnega poslanstva. Brez pretiravanja lahko rečemo, da si je LDS s svojim glavnim priveskom ZL uzurpirala oblast na vseh področjih. V pravosodju, v medijih, menedžmentu, v vseh državnih institucijah, v šolskem sistemu od osnovnega do univerzitetnega. Pravzaprav ni področja, kjer ne bi umestila svojih ljudi. Večina članov današnje Ropove vlade, isto pa velja tudi za vse Drnovškove, ni bila naklonjena osamosvojitvi Slovenije. Ne le da ji ni bila naklonjena, celo nasprotovala ji je. Nekako smo pozabili na izdajstvo ožjega člana takratnega predsedstva države književnika Cirila Zlobca. V najbolj kritičnem času Slovenije je načrte o začetku osamosvojitvenih dejavnosti "izčvekal" italijanskemu diplomatu. Takrat bi ga moral Milan Kučan odsloviti, Zlobec pa bi moral za to dejanje kazensko odgovarjati. A kako naj bi ga predsednik Kučan kaznoval, če je on sam v istem času bil prvi podpisnik pod pobudo oborožene nevtralnosti, in to v času, ko je Slovenijo z orožjem napadla ena takrat najmočnejših armad Evrope. Grenak občutek, da nam danes z nekaterimi izjemami vladajo jugonostalgiki in predvsem neokomunisti. Najti jih je vsepovsod, njihov vpliv sega v vse pore slovenskega življa. Primer "izbranih" je to dejstvo še bolj jasno pokazal. Pri tej vsiljeni aferi je prišla na dan vsa neozdravljiva jugonostalgija. Vsi, ki se brezkompromisno zavzemajo za nekakšne retroaktivne množične popravke izmišljenih krivic, ki naj bi se zgodile "izbranim", to delajo s povsem določenim ciljem. Nesprejemljivo za demokratično urejeno državo je, da je v vsej tej do sedaj brez dvoma najvišji pravni zmedi zastavonoša USTAVNO SODIŠČE. Ni treba biti posebno pameten ali objektivni, da vsakdo, ki si to upa priznati, ve, da je glavni dejavnik na ustavnem sodišču Ciril Ribičič, vplivni član zveze komunistov, nekdanji šef združene liste in član CK nekdanje komunistične partije. Če je drugim članom ustavnega sodišča vseeno, da jih vodi človek s takšno preteklostjo, je to njihova stvar, slovenski državljani pa imamo pravico in dolžnost zahtevati brezpogojno spoštovanje USTAVNOSTI. Kdo in s kakšnim namenom je sprožil afero "izbrani", bo prej ali slej znano. O skupini tujcev, ki arogantno zahtevajo popravke krivic, ki jih ni bilo, nima smisla izgubljeni preveč besed. Omeniti pa je treba duhovnega in tehničnega vodjo "izbranih", nekdanjega ustavnega sodnika Matevža Krivica, ki je skupaj z Jožefom Školčcem tožaril Slovenijo v eni najbolj odmevnih televizijskih oddaj sosednje Hrvaške – Latinici. Isto je skupaj s slovenskim varuhom človekovih pravic Matjažem Hanzkom poskusil tudi v Evropski uniji pri tamkajšnjem ombudsmanu. Slednji je slovenskim tožljivcem jasno povedal, da s tem nima prav nič opraviti. To je hkrati, pa če hočejo priznati ali ne, tudi odgovor "pravičnikom", podpisanim pod Pozivom k pravni in etični odgovornosti. Nekatera imena podpisanih so znana, nekatera pa malo manj. Med temi podpisniki lahko večino opredelimo kot jugonostalgike, saj so nekateri, na primer Ljubo Bavcon, kreirali takratne tudi represivne zakone. Čeprav so pravniki najvišjega "ranga", so s temi podpisi hoteli preprečiti referendum, na podlagi katerega je narod neposredno udeležen tudi pri pripravi zakonov in s tem pri svobodnem izražanju svoje volje. Tako je zapisano v slovenski USTAVI, ki je bila kršena vsakokrat, kadar je tako hotel oblastni vrh LDS in ZL. Slavnostna seja državnega zbora 28. januarja o skorajšnjem članstvu Slovenije v Evropski uniji je znova pokazala, kdo je poleg s srcem, kdo pa samo zaradi videza.

Marija Vodišek, Ljubljana

www.radiovelenje.com

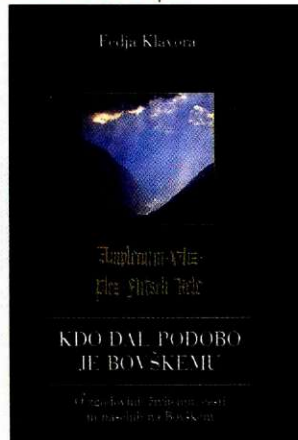
RADIO VELENJE

Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax 03/ 5869 263

Kdo dal podobo je Bovškemu

Fedja Klavora iz Tolmina je napisal in v samozaložbi izdal knjigo pod gornjim naslovom o zgodovini, življenju, cesti in naseljih na Bovškem.

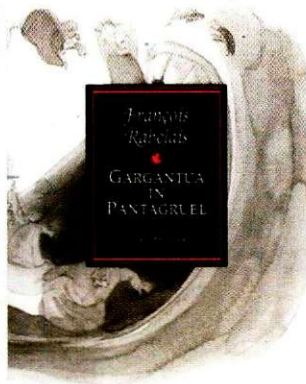
Naj takoj povemo, da je to, čeprav je avtor ljubiteljski zgodovinar, odlična knjiga. Klavora je dolgo zbiral najrazličnejše gradivo o zgodovini Bovškega in zbrano je zdaj strnil v pregledno napisano delo. Ni se zadovoljil samo z zanimivimi paberkami na površini, ampak se je z zmerom večjo zagnanostjo loteval prav arheološkega izkopavanja v kupih bolj ali manj raztresenega arhivskega, arheološkega, etnološkega in drugega zgodovinskega gradiva. Priprava je razdeljena na poglavja, ta zajemajo čas od prazgodovine (arheološke najdbe) do začetka prve svetovne vojne. Zanimala ga je torej starejša zgodovina. Vsako poglavje, razen prvih treh, kjer obdeluje najstarejša obdobja, vključuje štiri sklope. V prvem obravnava splošni zgodovinski in upravni razvoj, v drugem opisuje življenjske in gospodarske razmere, v naslednjem predstavi razvoj in vlogo prometnic in v zadnjem prikaže razvoj poselitve in podobo naselij. Skozi gornjo soško dolino je čez Predel vodila pomembna pot proti Trbižu. Ker so Kluze predstavljale naravno oviro, so ji oblasti in vojske posvečale veliko skrb, zato je tudi Klavora zgodovino Kluz oziroma trdnjave predstavil zelo podrobno. Odlika knjige je tudi množica izvrstnih dokumentarnih slik, zemljevidov in načrtov. V njej je nekaj drznih tez in trditev, zato bo zanimiva tudi za prihodnje raziskovalce.

Gargantua in Pantagruel

Po več kot dvajsetih letih smo dobili drugo izdajo prevoda znanega Rabelaisovega dela iz 16. stoletja.

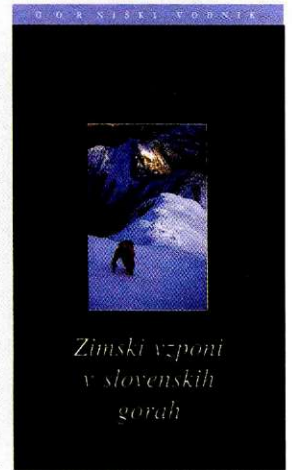
François Rabelais (1494—1553), francoski pisatelj, je bil sprva (od leta 1520) frančiškan, leta 1524 pa je prestopil k »zmernejšim« benediktincem. Od leta 1530 je študiral medicino in bil od leta 1532 ugleđen zdravnik, leta 1537 je postal doktor medicine. Leta 1546 je bil obtožen krivoverstva. Velja za enega najpomembnejših pisateljev francoske renesanse. Bil je temeljito izobražen humanist, poln veselja do življenja, nasprotnik togosti tedanje Cerkve, ljubitelj antike in narave ter ustvarjalec bujne domišljije, barvitega jezika, polnega novorekov, in duhovitega, mnogokrat namerno robatega sloga. Ostro je kritiziral družbene razmere in napake. Vse te značilnosti so zajete v njegovem fantastično-satiričnem romanu v petih knjigah o pustolovščinah velikega Gargantue in njegovega sina Pantagruela. Knjigo je prevedel Branko Madžarevič, prvič je izšla leta 1981, in za prevod dobil leta 1982 Sovretovo nagrado, leto kasneje pa še nagrado Prešernovega sklada. Druga izdaja, zdaj jo je izdala založba Modrijan, ima 976 strani, prevajalec pa ji je na koncu dodal obsežen znanstveni aparat, od slovarčka manj znanih besed, imen zgodovinskih in mitoloških oseb do obsežne časovne preglednice in spremne besede.

Zimski vzponi v slovenskih gorah

Pričujoča knjiga, ki nas bo popeljala na zasnežene vrhove slovenskih gora, na neki način orje ledino, saj gre za prvi tvorstni vodnik pri nas.

Vsi dosedanji vodniki po zasneženih gorah so bili namenjeni predvsem smučarjem, cilji v tej knjigi pa so večinoma zimski pristopi in nekaj lažjih zimskih plezalnih vzponov. 50 izbranih tur nas pozimi popelje na vrhove Karavank, Kamniško-Savinjskih in Julijskih Alp ter predalpskega sveta. Raznovrsten izbor samih tur in razpon zahtevnosti opisanih vzponov ponuja široko paleto možnosti glede na snežne in vremenske razmere. Tako lahko npr. vzponi na Urslo goro, Blegoš ali Snežnik pomenijo samo kondicijsko turo ali pa prijeten izlet v dnevi, ko je obisk visokogorja zaradi vremenskih razmer ali nevarnosti plazov nemogoč oziroma prenevaren. Avtor **Vladimir Habjan**, izvrsten poznavalec naših gora, pri vsakem cilju predstavi značilnosti gore v zimskem času in opozori na morebitne težave in nevarnosti, na katere lahko naletimo na opisani poti. Poleg vodniškega dela nas avtor v uvodnem poglavju na kratko seznanja z značilnostmi zimskega gornštva oziroma plezanja, z opremo in nevarnostmi v gorah pozimi, s tehniko gibanja v snegu in ledu ter s temeljnim poznavanjem plazov in vrst snega. Knjiga je namenjena predvsem izkušenim gornikom, pri najtežjih turah, kot so zimski Jalovec, Triglav ali Pripravniška grapa v Mojstrovki, pa ne bo šlo brez temeljnega alpinističnega znanja oziroma brez spremstva alpinista ali gorskega vodnika. Gorniški vodnik je kot vsi vodniki pri založbi Sidarta napisan pregledno in jedrnat. Vseh 50 tur pa poleg nazornih skic z vrisano smerjo krasijo izvrstne fotografije.

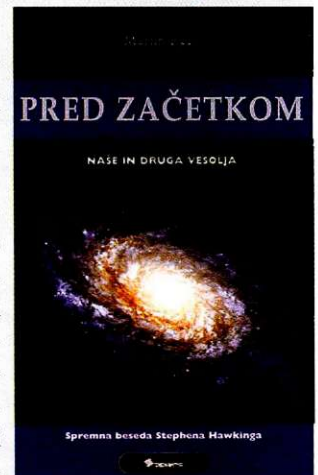

O vesolju in njegovih sosedih

Martin Rees je vodilni raziskovalec kozmične evolucije, črnih lukenj in galaksij.

Je nekdanji direktor znamenitega Astronomskega inštituta v Cambridgeu in angleški kraljevi astronom. V poučnem delu *Pred začetkom* astrofizik Martin Rees, eden najustvarjalnejših in najizvirnejših sodobnih znanstvenikov, odkriva najnovejša spoznanja o črnih luknjah, temni snovi in o tem, kako je kozmična evolucija pripeljala od preprostih atomov do zapletenega življenja. Rees z nenavadno jasnostjo zatrjuje, da obstaja multiverzum – neskončnost vesolj, med katera sodi tudi naše. Med obravnavanjem te fantastične teorije nam predstavi nekatere osebnosti, ki dajejo pečat kozmologiji. To so Subrahmanyan Chandrasekhar, Stephen Hawking, Roger Penrose in Fred Hoyle, o katerih podaja tudi lastne vire. *Pred začetkom* je razumljivo napisana pripoved o našem vesolju in njegovem mestu v večjem sistemu. Reesovo knjigo bo lahko razumel tudi kozmološko nepoučen bralec, saj je zelo berljivo razmišljanje o tem, kar vemo ali samo ugibamo o našem vesolju in njegovih skrivnostnih sosedih.

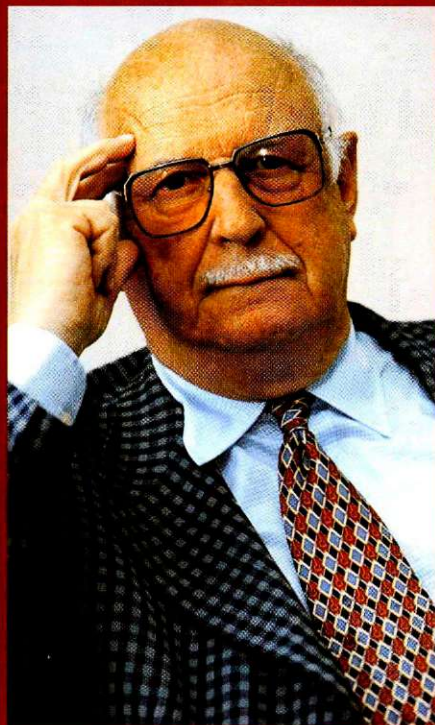
I. Ž.

Pripoved o življenju, v katerem je avtor doživel na stotine nevarnih in zanimivih dogodkov.

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Dušan S. Lajovic

Knjiga obsega 350 strani napetega in zanimivega branja. Priloženo naročilnico pošljite na naslov: Nova Obzorja, d. o. o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana. Knjigo lahko naročite tudi na telefonski številki: 01-434-54-63 ali na elektronskem naslovu: obzorja.narocnine@siol.net ali plačate v tajništvu založbe na Komenskega 11 v Ljubljani.

Napeta avtobiografska pripoved Dušana S. Lajovca, zavednega Slovenca, uspešnega poslovneža in nekdanjega častnega generalnega konzula Republike Slovenije na Novi Zelandiji.

Pripoved o življenju, v katerem je avtor doživel na stotine nevarnih in zanimivih dogodkov. Mnogokrat je ostal živ in zdrav predvsem zato, ker je tudi v najtežjih preizkušnjah ohranil vedrino in smisel za humor, ki ga spremljata še danes. Sin znanega ljubljanskega tovarnarja Lajovca, ustanovitelja Saturnusa in Tube, se je skozi burno obdobje druge svetovne vojne prebijal kot ilegalec Kraljeve vojske v domovini, kot obveščevalec za potrebe zaveznikov v boju z nemškimi okupatorjem in komunističnimi partizani. Po vojni je delal za angleško obveščevalno službo, pomagal demokratični emigraciji v zamejstvu, študiral v izgnanstvu in nato odšel v Avstralijo, kjer je začel novo življenje kot navaden delavec. Komunistična policija mu je doma zaprla starše in zaročenko, ki jo je grobo zasliševal znani udbovec in donedavni svetovalec Milana Kučana dr. Zdenko Roter. Avtor opisuje tudi novo življenje v Avstraliji, kjer postavi na noge Impact International, uspešno podjetje s tovarnami po vsem svetu, in svoje vezi z domovino, ki je za desetletja potonila v močvirje komunističnega enoumja. Ob osamosvojitvi se prvič vrne v domovino

in doživi napad JLA na Slovenijo junija 1991. Z vsemi močmi dela za mednarodno priznanje Slovenije in Avstralija ter Nova Zelandija predvsem po njegovi zaslugi Slovenijo priznata med prvimi.

Postane častni konzul na Novi Zelandiji in še naprej pomaga demokratičnim procesom v Sloveniji. Prizadeva si za resnico o preteklosti in zbere številne dokumente in druge dokaze o kršenju človekovih pravic v času komunističnega režima. Spozna ljudi, ki so bili nekoč na drugi strani in želijo sedaj popraviti napake iz preteklosti. Veliko ve o ljudeh, ki so v Sloveniji še vedno na oblasti. Kako je prišel do seznamov Udbe, na katerih je tudi sam kot strogo nadzorovana oseba, ki ji je bil vse do leta 1990 prepovedan prihod v domovino? Vse to in še več v knjigi, ki posveti v doslej temačne kote slovenske polpreteklosti.

V knjigi je objavljen tudi obsežen seznam glavnih sodelavcev Udbe.

Naročilnica

Po posebni založniški ceni 6.200 SIT nepreklicno naročam knjigo

Dušana S. Lajovca MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

ime in priimek: _____

datum: _____

ulica: _____

kraj, poštna št.: _____

podpis naročnika: _____

V ceni je všteti DDV, ni pa všteta poštovina.

Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobilni telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih avdio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začnjammo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Agencija 41, design: LUMS Studio, foto: T. Gregoric, J. Puskac Mobitel s.d., 1537 Ljubljana

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

